

**TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDAKİ
TRABZON TÜRKÜLERİNİN TÜRK MÜZİĞİNDEKİ
MAKAMSAL KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ**

Aytaç KÖKTÜRK

**Yüksek Lisans Tezi
Müzik Bilimleri Anasanat Dalı
Müzikoloji Sanat Dalı
Doç. Dr. Mehmet Can
PELİKOĞLU**

**2018
Her Hakkı Saklıdır**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANASANAT DALI
MÜZİKOLOJİ SANAT DALI

Aytaç KÖKTÜRK

TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDAKİ
TRABZON TÜRKÜLERİNİN TÜRK MÜZİĞİNDEKİ
MAKAMSAL KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Erzurum - 2018

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
TEZ BEYAN FORMU

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum "TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDAKİ TRABZON TÜRKÜLERİNİN TÜRK MÜZİĞİNDEKİ MAKAMSAL KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ" adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıyı kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin basılı ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
 Tezim sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
 Tezimim 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

03/10/2018

Aytaç KÖKTÜRK

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL TUTANAĞI

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU danışmanlığında, Aytaç KÖKTÜRK tarafından hazırlanan bu çalışma 06/09/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Müzik Bilimleri Anabilim / Ana Sanat Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Cahit AKSU

İmza :

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

İmza :

Jüri Üyesi : Doç. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK

İmza :

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir./..../20....

Doç. Dr. Ahmet Selim Doğan
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

I

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	VII
ABSTRACT.....	IX
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	XI
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	XII
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XIII
ÖNSÖZ.....	XIV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM PROBLEM DURUMU

1.1. TRABZON'UN TARİHİ VE KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ.....	3
1.1.1. Trabzon Yöresel Müziklerinde İşlenen Temalar.....	5
1.1.2. Trabzon Yöresi Türkülerinde İcra Ortamları.....	7
1.1.3. Trabzon Yöresi Türkülerinde Kullanılan Çalgılar.....	9
1.1.4. Trabzon Yöresinde Türk Halk Müziği Çalışmaları.....	11
1.2. TERMİNOLOJİK AÇIDAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİNDE KULLANILAN BAZI KAVRAMLAR VE KULLANIM ŞEKİLLERİ.....	12
1.2.1. Aşıt.....	14
1.2.2. Ayak.....	15
1.2.3. Dizi.....	16
1.2.4. Makam.....	17
1.2.5. Türkü.....	17
1.3. PROBLEM CÜMLESİ.....	19
1.3.1. Alt Problemler.....	19
1.4. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	19
1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	20
1.6. VARSAYIMLAR.....	20

II

1.7. SINIRLILIKLAR.....	20
-------------------------	----

1.8. TANIMLAR.....	20
--------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	22
-------------------------------	----

2.2. EVREN – ÖRNEKLEM.....	22
----------------------------	----

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI.....	23
--------------------------------	----

2.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	23
-----------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	26
---	----

3.1.1. Türk Müziği Makam Anlayışına Göre Bir Makamla Uyuşan

TRT THM Repertuvarındaki Trabzon Türküleri.....	27
---	----

1. “Ah Dağlar Serin Dağlar” adlı, 382 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	27
2. “Alaca Çorapları Ayağına Dar İdi” adlı, 3867 numaralı eserin notası ve makamsal analizi	30
3. “Alime’dir Kız Senin Adın Alime” adlı, 3987 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	33
4. “Alçak Ceviz Fidesi (Ormanda Govuksula)” adlı, 4885 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	37
5. “Atma Beni Yabana” adlı, 2907 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	41
6. “Ayağına Yemeni” adlı, 383 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	44
7. “Ayna Ayna Ellere” adlı, 400 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	47
8. “Bel Bağımın Tokası” adlı, 400 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	50
9. “Ben Ağlarım El Güler” adlı, 4007 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	53
10. “Ben Bir Yarın Bakışına Mailem” adlı, 304 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	57
11. “Ben Buralı Değilim” adlı, 3739 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	61
12. “Ben Kemeçe Çalamam” adlı, 4019 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	64
13. “Bir Oda Yaptırdım” adlı, 2769 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	67
14. “Bir Yiğit Dünyada Keleş Gezende” adlı, 984 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	71
15. “Bizim Köyün Kızları Bakarlar Aynalara” adlı, 3559 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	76

III

16. “Bizim Yayla Düz Gibi” adlı, 3535 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	19
17. “Böyledir Yâr Böyledir” adlı, 187 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	83
18. “Çayırım Çayırım Kuş Oldum Uçayırım” adlı, 3268 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	86
19. “Çıktuk Düzlerden Dağa (Yol Havası)” adlı, 4301 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	90
20. “Dere Sürer Gazeli” adlı, 2132 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	93
21. “Derenin Balıkları” adlı, 3217 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	96
22. “Derenin Kenarına Sereceğim Kilimi” adlı, 119 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	99
23. “Duman Aldi Dağlara” adlı, 3501 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	102
24. “Dumanım Derelere” adlı, 1284 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	105
25. “Doldurdum Filikami” adlı, 4895 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	108
26. “E Çaykara Çaykara” adlı, 3647 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	111
27. “Engeller Koymuyor Yar Sana Varsam” adlı, 1025 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	115
28. “Eser Bahar Rüzgarı” adlı, 4264 numaralı eserin notası ve makamsal analizi	118
29. “Ey Fadime’ m Niçun Niçun” adlı, 3039 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi...	122
30. “Ezelidir Deli Gönül Ezeli” adlı, 1019 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	125
31. “Fincanı Taştan Oyarlar” adlı, 2934 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	130
32. “Garşıdan Gel Göreyim” adlı, 2935 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	134
33. “Gemiciler Kalkalım” adlı, 1508 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	137
34. “Gemiler Giresun’a” adlı, 1508 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	142
35. “Gene Geldi Yaz Baş” adlı, 2131 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	145
36. “Gül Hanım Dedikleri” adlı, 4291 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	148
37. “Ha Buradan Görünür Görele’nin Kıyıları” adlı, 3958 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	152
38. “Hadi Gidelim Çorttan” adlı, 4091 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	156
39. “Hasta Oldum Derdune” adlı, 1535 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	159
40. “İndim Dereye Daş Bulamadım” adlı, 4890 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	162
41. “İslandi da Ötmeyi” adlı, 2944 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	165
42. “İstanbul’un Etirafı Meteris” adlı, 1154 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi...	168
43. “İşte Geldim Ekim Büküm (Ramazan Manileri)” adlı, 2599 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	171
44. “Kahveciler Kahve Koyar Fincana” adlı, 140 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	174
45. “Kapısının Önünde” adlı, 3128 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	179

IV

46. “Kar Yağayı Yağayı Sultan Murat Başına” adlı, 4016 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	183
47. “Karşı Beri Mezere” adlı, 3037 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	187
48. “Kayalar Aşamazsun” adlı, 3721 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	190
49. “Kemençemin Telleri” adlı, 4293 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	193
50. “Kuku Daldan Aşağı (Gece Geldim Duydun mi)” adlı, 3126 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	196
51. “Maçka Yolları Taşlı” adlı, 1982 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	200
52. “Maçka’nın Yolu Taşlık” adlı, 1738 numaralı türkünün makamsal analizi	203
53. “Mektup Yazdım Alasın” adlı, 3942 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	206
54. “Menşüre Dedikleri” adlı, 2441 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi	210
55. “O Sarı Çemberuni” adlı, 1640 numaralı eserin notası ve makamsal analizi.....	216
56. “Of Çaykara Yolları” adlı, 4025 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	219
57. “Ormanda Alacalar Yedi Oni Geyikler” adlı, 3608 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	222
58. “Otur Da Konuşalım “ adlı, 3536 numaralı eserin notası ve makamsal analizi.....	227
59. “Oy Benum Sevduceğüm” adlı, 2328 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	232
60. “Oy Çalamadım Gitti Sürmene Havasını” adlı, 3715 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	235
61. “Oynayın Kız Oynayın” adlı, 1645 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	238
62. “Ötüyor Bülbüller” adlı, 2783 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	241
63. “Sabahdan Kalkar Kızlar” adlı, 1796 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	246
64. “Sarı Kızın Saçları” adlı, 3303 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	249
65. “Sen Bu Yaylaları Yayliyamasun” adlı, 3904 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	252
66. “Silme Göz Yaşlarımı” adlı, 3562 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	258
67. “Soğuk Soğuk Akayı” adlı, 3129 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	262
68. “Suyun Altına Testi” adlı, 4015 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	265
69. “Şapkamın Tereği Düz” adlı,71 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	268
70. “Tanımadın mı Beni Ben Ali’yim” adlı, 4884 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	271
71. “Terazi Tartayırım” adlı,1673 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	274
72. “Terledi Yanakların Ya Çıkar Mendilini” adlı, 4840 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	277
73. “Trabzon’dan Çıktım Uzun Yazılar” adlı, 2948 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	280
74. “Tütünlükte Haneler” adlı, 4024 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	285
75. “Yağmur Yağayı Yağmur” adlı, 4896 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	288
76. “Yaktın Beni Güzelim” adlı, 4889 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	293
77. “Yan Yana Oturalım” adlı, 2975 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	296

78. “Yayladım Koyunu Orman Aralarına” adlı, 2355 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	299
79. “Yine Geldi Yaz Başı” adlı, 3641 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	302
80. “Yol Gider Mi Gider Mi” adlı, 2365 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	305

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....308

3.2.1. Türk müziği makam anlayışına göre bir makamla benzer özellikler gösteren TRT THM repertuvarındaki Trabzon Türküleri.....	309
---	-----

1. “Anam Beni Vay Beni” adlı, 3125 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	309
2. “Anam Vay Olsun Beni” adlı, 1860 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	313
3. “Asmam Senin Dalından” adlı, 3127 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	316
4. “Burası Yayla Yolu (Oturak Havası)” adlı, 4892 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	320
5. “Dirvana Vurdum Uçtı” adlı, 1533 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	325
6. “Divane Aşık Gibi De Dolanıırım Yollarda” adlı, 2598 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	328
7. “Evi Beyaz Kireçli (Yosma Kız)” adlı, 4835 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	331
8. “Gız Sana Demedim mi (Sallama)” adlı, 3099 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	334
9. “Güneş Aliyi Güneş” adlı, 4295 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	337
10. “Kazma Vurdum Çimene (Tarla Kazma Havası)” adlı, 2142 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	340
11. “Mayıs Ayı Gelende” adlı, 177 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	343
12. “Sen Bu Yaylaları Yaylayamasun” adlı, 4294 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	346
13. “Tarlaya Ektim Soğan” adlı, 161 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	349
14. “Yaylanın Çimeninde Gelir Oturur Kızlar” adlı, 4254 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	353
15. “Yaylanın Çimenine Kuzu Yayılır Kuzu (Kol Havası)” adlı, 193 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	356
16. “Yeni Yaptım Evimi” adlı, 2130 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	361
17. “Yükledim Kırıtıma Torul Hartamasını” adlı, 4265 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.....	364

VI

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar.....	367
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	367
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	369
4.2. Öneriler.....	372
KAYNAKÇA.....	374
EKLER.....	378
ÖZGEÇMİŞ.....	382

VII

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDAKİ
TRABZON TÜRKÜLERİNİN TÜRK MÜZİĞİNDEKİ
MAKAMSAL KARŞILIKLARI AÇISINDAN ANALİZİ**

Aytaç KÖKTÜRK

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

2018, 398 sayfa

Jüri : Prof. Dr. Cahit AKSU

Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Doç. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK

Bu araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; Trabzon ili tarihi ve kültürel özelliklerinden, terminolojik açıdan geleneksel Türk müziğinde kullanılan bazı kavramlar ve kullanım şekillerinden bahsedilerek, araştırmanın problem cümlesi tespiti dahilinde amacı, önemi, kapsadığı alan ve karşılaşılan tanımlar anlatılmıştır. İkinci bölümde ; alan yazın taraması yapılarak, yazılı ve kayıtlı Trabzon türküleri, çalışma evreni olarak baz alınmıştır. Literatür ve İnternet taraması yapılarak konu ile ilgili ; kitap, tez, makale, dergi, bilgi vb. gibi bilimsel çalışmalara ulaşılmış, türkülerde yapılan geleneksel analiz ve konu ile ilgili çalışmaların bulguları betimlenmeye çalışılmıştır. Üçüncü bölümde; bulgular tespit edilerek yorumlanmıştır. Araştırmanın son bölümünde ise, elde edilen sonuçlara değinilmiş ve bu sonuçlara göre önerilerde bulunulmuştur.

Buradan hareketle, bu araştırma, Türkiye Radyo ve Televizyonu (TRT) Türk halk müziği repertuarına kayıtlı bulunan Trabzon yöresi türkülerinin makamsal dizilerinin analizi yapılarak, var olan genel sorunu ve kavram problemlerini çözümlemeyi

VIII

amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda yöntem bakımından karşılaştırmalı ve ilişkisel tarama modeli, sözlü mülakat ve hem geleneksel hem de bilgisayar destekli eser analiz yöntemleri kullanılmıştır. TRT Türk Halk müziği repertuarına kayıtlı bulunan Trabzon yöresi sözlü eserleri, anlamlılık düzeyine göre makamsal analizleri yapılarak kullanılmıştır. Araştırma betimsel bir araştırmadır. Veriler belgesel tarama tekniği ile toplanmış ve geleneksel Türk makam müziği analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Araştırma sonucuna göre, TRT THM repertuarında kayıtlı bulunan Trabzon türkülerinin, GTSM’de nazariyatında kullanılan makam yapısı ve makamsal dizileri ile ifade etmenin mümkün olabildiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Türk Sanat Müziği, Makam, Türk Halk Müziği, Trabzon Türküleri, Analiz.

IX

ABSTRACT

MASTER THESIS

**THE ANALYSIS OF TRABZON FOLK SONGS IN THE
REPERTORY OF TRT TURKISH FOLK MUSIC IN THE
CONTEXT OF MAQAM IN TURKISH MUSIC**

Aytaç KÖKTÜRK

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

2018, 398 Pages

Jury : Prof. Dr. Cahit AKSU

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Assoc. Prof. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK

This research consists of four chapters. In the first chapter, it mentioned about historical and cultural features of Trabzon province and some concepts and usage patterns used in traditional Turkish music in terms of terminology. In addition, within the scope of the problem subject of the research, the aim, the importance, the scope and the common definitions are explained. In the second chapter Target population of the study based on written and recorded Trabzon folk songs collected via the field literature review. Via Literature review and internet browsing reached to scientific resource like books, dissertations, articles, journals related to subject besides traditional analyzes in Turkish folk music and the findings of study related to subject have been tried to be described. In the third chapter, findings are determined and interpreted. In the last

X

chapter of research, mentioned about obtained results and suggestions were made based on these results.

Hence, this research aims to solve the present issues and concept problems of the Trabzon region which is registered on the repertoire of “Türkiye Radyo ve Televizyonu (TRT)” folk music by analyzing the makam series. For this purpose For this purpose, comparative and relational screening method, oral interview and both traditional and computer assisted analysis methods were used in terms of method. Trabzon verbal pieces which is registered on the TRT Turkish folk music repertoire were used by performing makam analyzes according to the level of significance.

According to the research result, Trabzon folk songs registered in TRT THM repertoire were found to be parallel to maqam structure and maqam scales used in GTSM theory and it was determined that there is not a problem in expressing the scales of folk songs with the name of maqam or the name of maqam scale instead of “*ayak*” term.

Keywords: Turkish Classic Music, Maqam, Turkish Folk Music, Trabzon Folk Songs, Analysis.

XI

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Fa#	Fa Diyez
Do#	Do Diyez
GTHM	Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	Geleneksel Türk Sanat Müziği
KTÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
La#	La Diyez
Mib	Mi Bemol
Mib2	Mi Bemol İki
Re#	Re Diyez
Sol#	Sol Diyez
Sib	Si Bemol
Sib2	Si Bemol İki
THM	Türk Halk Müziği
TRT	Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TSM	Türk Sanat Müziği
v.b.	Ve Bunun

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1.2.1. Hoşsu ve Coşkun'a Göre Ayaklar.....	16
Çizelge 1.2.2. Tanrıkörur'a Göre GTHM Ayaklar ve Ayaklara Karşılık Gelen GTSM Makamları.....	18
Çizelge 4.1.1. Türk Müziği makam anlayışına göre bir makamla uyuşan TRT THM Repertuvarındaki Trabzon Türküleri.....	368
Çizelge 4.1.2. Türk Müziği makam anlayışına göre bir makamla benzer özellik gösteren TRT THM Repertuvarındaki Trabzon Türküleri.....	370

XIII
ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.2.1. Hicaz Dizisi Örneği.....16

XIV

ÖNSÖZ

Bölgesel ve yöresel olarak farklılık gösteren türkülerimiz, yapısal olarak, çalgı-söz, makam-ayak dizi ve usul bütünlüğü yönünden de birbirlerinden çok farklı özellik gösterirler.

GTHM’de yaşanan problemlerden biri olarak görülen dizi kavramının, GTSM’de ki makam dizileri ile karşılaştırmaları yapılarak, “ayak” kavramı yerine, makam adlarından yola çıkılarak “makam dizisi” olarak adlandırılmalarının problem teşkil etmediği, bu alanda yaşanan problemlerin süreç içerisinde yapılan bilimsel çalışmalar neticesinde özümleme yolunda gittiği gözlemlenmiştir. Bu konu ile ilgili genel, bölgesel ya da yöresel bir çok araştırma, makale, yayın ve tez çalışmaları var olduğu gibi, bu çalışmada da TRT THM repertuarında yer alan Trabzon türkülerinin, Türk müziğindeki makam olgusu çerçevesinde ele alınarak makamsal karşılıkları açısından analizi yapılmaya çalışılmış ve var olan problemlerin giderilmesine destek sağlanması hedeflenmiştir.

Konunun belirlenmesi, çalışmaların planlanması ve araştırmanın sürdürülmesindeki her türlü katkı ve yardımlarından dolayı, aynı zamanda bu çalışmayı tamamlama sürecinde bana göstermiş olduğu sabrından dolayı, danışman hocam Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU’na, çalışmanın en önemli bölümünde desteklerini ve zamanlarını esirgemeyen kıymetli meslektaşım Öğr. Gör. Eylem DERÇİN’e, yardımlarıyla beni aydınlatan değerli hocalarım; Prof. Dr. Cahit AKSU’ya, Prof. Dr. Kayhan KURTULDU’ya, Doç. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK’e, Öğr. Gör. Özdemir HAFIZOĞLU’na, Öğr. Gör. Murat Burçin DERÇİN’e, maddi-manevi destekleriyle yanımda olan, değerli eşim Damla KUKUL KÖKTÜRK’e, biricik kızım Asya KÖKTÜRK’e, canım aileme, sevgili Mustafa KOCRAS’a ve tüm dostlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

GİRİŞ

Türküler, ait oldukları yörenin; yaşamsal, sosyal ve kültürel özelliklerini, bizlere yansıtan en önemli unsurların başında gelir. Buradan yola çıkarak, türkülerin, yöresel ve bölgesel alanda incelenerek, derlenip toplanması ve bunun yanında, gelecek nesillere en doğru şekilde aktarılarak ulaştırılması büyük önem taşımaktadır.

Türk müziği, Türkiye'nin yanı sıra tüm Türk dünyasının bölgesel-yöresel yaşayış özelliklerini, kültürel özelliklerini, örf adet, gelenek-göreneklerini en açık şekilde ifade edebilen, anlatabilen, değerlendirebilen, aktarabilen ve bu anlamda en güçlü bilimsel alana sahip olan bir müzik türüdür. Yüzyıllar öncesine kadar uzanan bu türün, karşılaştığı problemler günümüze değin devam etmektedir.

Türk müziğinin tarihsel gelişimine bakıldığında, GTSM'nin GTHM'ye göre daha sistematik daha bilimsel ve teorik açıdan anlaşılır olduğu yadsınamaz bir gerçektir. GTHM'nin yapılanma süreci, cumhuriyet sonrası geliştirilen, kendine özgü sistematik kurallar ve terminolojik kavramlarla birlikte başlamıştır. Bu kavramların başında ise, GTHM dizi adlandırmalarında kullanılan "Ayak" ifadesi gelmektedir. Bu konu ile ilgili bir çok araştırmada ayak kavramı yerine, makam dizisi ya da yalnızca makam adı önerileri, GTHM'nin dizi adlandırmalarını karşılayabileceği ifade edilmektedir.

"Kendine özgü terminolojiyi kolaylıkla oluşturmuş olan geleneksel Türk sanat müziğinin daha doğru kaynaklardan beslendiği, hatta geleneksel Türk halk müziğinin terminolojisine kaynaklık ettiği görülmektedir." (Pelikoğlu, 2007: 1). Her iki alanda da makamsal ezgilerin mevcut olduğu ve her iki alanın bu makamsal ezgilerin dizilerinde benzer değiştirici işaretleri aldığı gözlenmektedir. Bu durumda, diziler, geleneksel Türk sanat müziğinde makam adlarıyla ifade edilirken, geleneksel Türk halk müziğinde "ayak" adı altında verilmektedir.

Araştırmanın içeriğinde, "Makam dizisi mi? Makam mı? Ayak mı? Makamsallık mı?" gibi terminolojik problemlerinin altında yatan en büyük faktörün, GTSM'nin ve GTHM'nin aynı kökten gelmesine, bir çok müzikal, kültürel, icrasal ve edebi anlamda birbirlerine büyük oranda benzerliklerinin olmasına rağmen, zaman içerisinde bir takım çevrelerin bu iki müzik türünün birbirinden uzaklaştırılmasına sebebiyet verecek girişim ve söylemlerde bulunmaları, müzik türlerimizin farklı iki milletin müziğiymiş gibi

algılanmasına yol açmıştır, bu da yukarıda bahsi geçen kavram kargaşasının oluşmasına etken olan sebeplerden biri haline geldiği düşünülmektedir.

Gelenek kapalı değildir. iç etkiye de dış etkiye de açıktır. Gelenek, açık uçludur, açık uçlu oluşu sayesinde kendini yeniler. Gelenek kendini yenilerken kimi eski öğeler işlevsizleşir, gereksizleşir ve yerini yeni öğelere bırakır. Bu süreçte, bugün yenilik olan bir öğe yarın eskilik olur. Gelenek kendini yenileyerek geçmişten günümüze gelir ve geleceğe taşır. (Uçan, 2005: 306).

Gelenek, bir toplumda kuşaktan kuşağa aktarılan, kültürel mirasların, bilgilerin ve davranışların bütünüdür. Gelenek kavramı zaman dilimi açısından geçmiş, günümüze ve geleceği kapsamaktadır. Geçmişte genele yayılmış ve kabul görmüş bir takım fikirler, zamanla kendini yenileyerek, geliştirerek farklı bir bakış açısı oluşturmakta ve değişim göstermektedir. Bu değişim, bilimsel gelişmelere de yansımaktadır. Geçmişte yıkılmaz sanılan bilimsel görüş ve iddiaların, günümüzde geçerliliğini kaybetmiş örneklerini görmek mümkündür (Sümbüllü, 2009: 1).

Türk müziği geleneksel bir müzik türü olup, günümüzde geleneksel halini devam ettirmektedir. Türk milletinin de bir arada olmasının ve millet olarak kaynaşmasına sebep olan en önemli unsurlardan biri olan Türk müziği, gelecek nesillere aktarılabilmesi, devamlılığının sürdürülebilmesi için, kendi içerisinde var olan bir takım teorik problemlerin, çözümüne yönelik çalışmaların ivedilikle gerçekleştirilmesi, Türk müziğinin eğitim müziği olarak okullarımızda daha etkin, daha verimli, daha sağlıklı öğretilmesinin sağlanması için başta terminolojik kavram kargaşasının giderilmesi ve ortak bir kavram dilinin kullanılarak müziğimizin hem icrasının hem de nazari yönünün bir araya getirilmesinin doğru olacağı söylenebilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

Nesilden nesile aktararak gelen Türk müziğinin, öteden gelen katı kurallarının, günümüzde artık daha anlaşılır, daha verimli, daha işlenir bir hale getirilerek, gerek terminolojik, gerek sistematik, gerekse akademik boyutta incelenip, ortak bir dilde, tek bir çatı haline getirilmesi yadsınamaz bir gerçek haline gelmiştir.

Takip eden bölümlerde, Trabzon yöresinin tarihsel, kültürel, müzikal edebi özelliklerinin yanı sıra, Trabzon yöresi türküleri teknik açıdan ele alınarak, GTHM’nde yaşanan makamsal dizi ve ayak karşılaştırmaları problemlerinin giderilmesi yönünden, TRT THM Repertuvarında kayıtlı bulunan Trabzon türkülerinin makamsal analizlerine yer verilmiştir. Aşağıda araştırmanın problem durumu, problem cümlesi ve alt problemleriyle birlikte, ilgili analizler yapılarak, sınırlılıklar belirtilmiş ve terimlerin tanımları yapılmıştır.

1.1. TRABZON’UN TARİHİ VE KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ

Trabzon’un Doğu Karadeniz Bölgesi’ndeki coğrafik yerleşimine bakıldığında, komşu şehirler, sancaklar ve o bölgeye kıyısı olan diğer Doğu Karadeniz ülkelerin tam ortasında yer aldığı görülmektedir. Bu nedenle, şehrin yaşamış olduğu her döneminde karmaşık bir misyon ve vizyon gösterdiği söylenebilir. Diğer taraftan bu şehrin, çağlar boyunca bir kültür sanat merkezi olduğu göze çarpmaktadır. Özellikle şehir halkının yaşam tarzından doğan çok zengin bir müzik yaşamının olduğu, elde edilen bir çok araştırmada belgelerle kanıtlandığı görülmüştür.

Türklerin Karadeniz Bölgesi ile ilişkileri, Selçuklu Beyi Çağrı Bey’in batı seferleriyle birlikte başlar. Batı seferi ilk bakışta Doğu Karadeniz Bölgesi açısından herhangi bir sonuç vermemiştir. 1048’de Maveraünnehir bölgesinden yanına gelen Oğuzları, Rum ülkesine gazaya yönlendiren İbrahim Yınal, Malazgirt, Erzurum, ve Trabzona kadar olan bölgeye akın yapmıştır (Telliöglü, 2004: 5).

Görüldüğü üzere, Türk’lerin Karadeniz ve Trabzon’a yerleşimleri çok eskiye dayandığı söylenebilir.

Trabzon tarihi konusunda çok değerli araştırma ve çalışmalar yapmış olan Mahmut Goloğlu ise bu konuda hakkında şunları ifade etmektedir:

1058 yılında itibaren, Müslüman Türk orduları Trabzon bölgesine akınlar yapmışlar ve Trabzon şehrinin kale duvarlarına kadar gelerek, kale dışındaki şehir de dahil olmak üzere, bütün Doğu Karadeniz Bölgesi'ni istila etmişlerdir. Öyle ki tarihte ilk kez 1081 yılında Türkiye adı verilen ülkenin sekiz ilinden birinin adı "Canik" idi ve başlıca şehri Trabzon'du. O tarihte iki Trabzon vardı; biri Trabzon kalesinin içindeki Trabzon şehri ki Hıristiyan bir yerli vali ile Bizans'a bağlı idi, ötekisi kale dışındaki Trabzon şehri ve bütün Trabzon bölgesi ki, Danişmentlilerin idaresinde idi (Goloğlu, 2000: 17).

O dönemde Hıristiyan olan Kıpçak Türklerinin gürcü Çariçe Tamara'nın ordusunu oluşturan paralı askerler olduğunu göz önüne aldığımızda, bölgede Türk unsurunun sahil kısmına, hatta şehir içlerine de girmiş olduğu düşünülebilmektedir. Bu konuya ve Kıpçaklara bölge tarihi açısından ayrı bir yer vermemiz gerekmektedir. Görüleceği gibi Kıpçak Türkleri Doğu Karadeniz bölgesi kültür tarihinde önemli bir rol oynayacaktır (Akat, 2012: 25).

İşte bu coğrafik konum ve oluşturduğu uyruk kimliği, ileriki tarihlerde şehrin uzantılarından, musiki anlamda ne kadar çok etkilendiği sonuçlarını doğuracaktır.

Bilinen tarihi geçmiş en az 4000 yıl öncesine dayanan Trabzon, konumu nedeniyle tarihin bütün evrelerinde tüm dünyanın ilgisini çekmiş ender kentlerden biridir. Coğrafi önemi, tam bir geçiş noktasında bulunması, değişik medeniyetlere ev sahipliği yapması Trabzon'u önemli kılan etkenlerin başında gelmektedir. Böylesine köklü geçmişe sahip bir kentin kültürel hayatı da renkli olmuştur. Trabzon, bildiğimiz "kent kültürünü yüzyıllardan bu yana bünyesinde yaşatmaktadır. Ticari ve idari merkez olarak Trabzon'da yüzyılların ötesinden bu yana kurulu bulunan eğitim-kültür-ticaret merkezlerinin varlığı, kentin çevresiyle birlikte canlı ve süregelen bir kültürel birikime sahip olduğunun göstergesidir. Büyük Türk Padişahı Fatih Sultan Mehmet'in, Trabzon'u 1461'de fethinden sonra daha da gelişen Trabzon'da kültür kurumlarının varlıklarına bir çok tarihi belgede rastlamamız mümkündür. Cumhuriyetin ilanından sonra Mustafa Kemal Atatürk'ün "Halkı zeki, üretken, girişimci ve çalışkan" olarak nitelendirdiği Trabzon'da çok gayretli çalışmalar yapılmış, eğitim ve kültür hareketlerine büyük önem verilmiştir (Çiçek, 2005: 17).

Trabzon halkı, adet, yaşam tarzı, gelenek ve görenek bakımından kendine ve yöreye özgü özellikler taşımaktadır. Trabzon'da çeşitli Türk boyları yaşamaktadır. Çepniler Şalpazarı, Beşikdüzü, Düzköy, Vakfıkebir, Akçaabat, Çarşıbaşı, Of ve Sürmene ile Araklı ilçelerinde yaşamakta olup bazı yöreler en eski Türkmen geleneklerini hala sürdürmektedirler. Trabzon genelinde Çepni, Çebi, Hamzaçebi, Akifçebi, Çep, Çapoğlu, Çebili, Çepnioğlu, Çetmi gibi soyadları oldukça yaygındır. Bu da bölgedeki Çepni Türklerinin varlığını göstermektedir. Osmanlı döneminde Trabzon'un da içinde bulunduğu Ordu-Giresun-Trabzon-Gümüşhane bölgesine "Vilayet-i Çepni" de denmekteydi. Ayrıca Evliya Çelebi, eserinde Trabzon bölgesi için "20.000 Çepni Türkmen çadırının bulunduğu yer." olarak bahsetmektedir. Fatih zamanında Oğuzlar'ın Avşar boyundan olan Karamanoğulları'ndan gelen Türkmenler ile Halep-Irak bölgesinden gelen Türkmenler de Trabzon'a yerleştirilmişlerdir. Ayrıca bölgeye (Özellikle Trabzon, Rize ve Artvin) çok sayıda sarışın-kumral renkli gözlü bir yapıya sahip olan 100.000'den fazla Kuman-Kıpçak Türkleri de yerleşmiştir. Hıristiyan olan bu Türkler; bölgeye Osmanlı İmparatorluğu'nun hakim olmasıyla Müslümanlığa geçtiler. Trabzon, Osmanlı'nın dağılmasından sonra Kırım Türkleri tarafından da yerleşim yeri olarak seçilmiştir. Bölgedeki Rum nüfus 1923 yılında Yunanistan ve Türkiye arasında yapılan "Nüfus Mübadelesi" ile gönderilmiştir. Ancak bir kısmı Müslüman olmuş fakat zaman içerisinde Türkleşmiştir. Ufak bir kısmı ise Pontus Rumcası konuşmaktadır. Şalpazarı, Ağasar vadisindeki Çepniler yöreye 13.-14. yüzyıllar arasında yerleştiler. Dede Korkut masallarında bahsi geçen folklorik birikime ve Trabzon'un diğer yörelerinden kolayca ayrılabilen Türkmen diyalektine rastlanır. Trabzon halkı, bugün Azerbaycan'ın Şeki bölgesiyle büyük benzerlikler

gösteren bir Türkçe kullanılmaktadır. Trabzon'un batısındaki konuşmalarda genellikle Çepni ağı yaygınken doğuya doğru gidildikçe konuşulan Türkçenin daha sert bir hal aldığı ve Kıpçak-Kuman ağına döndüğünü görürüz. Örnek vermek gerekirse Trabzon'da sıkça kullanılan "haçan (ne zaman, mademki), Uşşak (çocuk, evlat), afkurmak (boş konuşmak, çemkirmek), ula (oğlan/ulan), gız (kız), kitmek (gitmek) gibi sözcüklerin öz Türkçeden gelen sözcükler olduğu ve diğer Türk devletlerindeki Kıpçak Türkçe'siyle eşleştiği görülmektedir. Trabzon'da ayrıca sayısı tam bilinmemekle beraber 5.000 civarında olduğu tahmin edilen konuşucu tarafından da Romeika (Antik Roma Dili/Rumca) konuşulmaktadır. Bu dil Çaykara, Dernekpazarı, Tonya, Maçka ilçelerinde toplamda yaklaşık 45 köy insanı tarafından bilinmektedir (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Trabzon>, 2016).

Görüldüğü gibi Trabzon şehrinin, sadece Türk tarihinde değil dünya tarihinde de çok önemli yer tuttuğu, yüzyıllar öncesine ait geçmişinde birçok medeniyete ev sahipliği yaptığı ortadadır. Bu bağlamda Trabzon'un kültürel dokusunun kozmopolit bir yapıya sahip olduğu söylenebilir ki, bu yapı Trabzon halkının yaşantısını, örf, adet ve geleneklerini, kıyafetini, dilini ve pek tabii ki müziğini etki altında bırakmıştır.

1.1.1. Trabzon Yöresel Müziklerinde İşlenen Temalar

Trabzon şehrinin sınır uzantılarının ulaştığı bölgelerden ve bölgenin merkezi konumda bulunması, makamsal ya da pentatonik ezgileri, tek sesli ya da çok sesli yapıları ve de bir çok değişik sazları, Trabzon'un müzik anlamında beslenmesine sebep olduğu söylenebilir.

Kıpçaklar tarih boyunca Bizans, Macaristan, Romanya, Rusya, Gürcistan ve Trabzon Krallığında önemli roller oynamıştır. Bu durum Kıpçakları incelerken bu bölgeler arasındaki bağları ortaya koymayı gerektirmektedir. Kıpçaklar, başta olmak üzere, bölgede yerleşmiş bütün Türk boylarıyla, Çepni Türklerinin, elele kardeşçe, özgürce ve doyumsuzca oluşturdukları günümüz bölge kültürüdür. Bu kültürün içinde en önemli ifadelerden biri de müziktir. Bu kardeş halkların, bu toprakların müziğidir. Çepni Türklerinin, Kıpçak Türkleriyle ve diğerleriyle meydana getirip, başaklandığı, tertemiz, kaygısız ve derin bir müziktir (Akat, 2012: 50).

Bu bölge üzerine çeşitli kaynaklar sonucu, ulaşılabilen ilk müzik temalarının, Kıpçaklar ve Çepni Türk'lerinin yaşadığı tarihlerde, yani 1700'lü yılların başında ortaya çıktığı söylenebilir.

Trabzon musiki ritimleri ile Azerbaycan oyun ritimleri arasındaki hayrete şayan benzeyişler dikkatimizi celbetti. Trabzon'da öteden beri klasik alaturka musikisi vardır; keza, iç anadoludaki "uzun hava" <oturak havası> nev'inden musikiler ve halk sazları da kullanılıyor. Trabzon'un bugünkü "Necmi Atı" gençlik kulübünün musiki şubesi, iki kısımdır : (Şark musikisi) kısmı 40 kişiliktir. 339 da teessüs (ortaya çıkmak) edip reisi Osman beydir. Avrupa musikisine heveskar amatörler ile ise "Trabzon Erkek Muallim Mektebi" ve Lisesi musiki hocası Necmettin B. oğraşır. Urfa'dan gelme küçük İbrahim oğullarından "Lügati Cudi" sahibi İbrahim Cudi merhum (vefatı 341) Trabzon'un tanınmış alim ve şairlerinden olup, bir "Hususî Zeytinlik Mektebi" açarak gençliğe çok hizmet etmişti. Programına (musiki) koyan ilk Karadeniz mektebi işte bu müessesedir. Trabzon alim ve şairlerinden Hafız Zühdü

merhumun oğlu Rağıp E. Bu dersin hocası idi: düm tek ile şarkılar, ilahiler geçirdi; İbrahim Cudi beyin Sultan Hamit medhiyesi-zeman icabı-mektep marşı diye okunurdu. Rağıp efendi, musıkıyi, Dede Efendi'den öğrenmişti (Gazimihal, 1929: 26).

Trabzon'un musiki hayatını üç ayrı dönemde ele alan Müfit Semih Baylan, "Trabzon'lu Müzisyenler ve Musikimizde İz Bırakanlar" adlı kitabında bu dönemleri şöyle açıklamıştır;

1. Cumhuriyetin ilanına kadar olan dönem,
2. Cumhuriyetin ilanı olan 1923 yılından 1960 yılına kadar olan dönem,
3. 1950/1960'tan bugüne kadar olan dönem.

Bu dönemlerin, siyasi rejimlerin değişkenlik göstermesi doğrultusunda kümelendirildiği ve son dönemi ise yakın tarih olarak ele alındığı ifadesi çıkarılabilir.

19. Yüzyılın başlarında (tahminen 1820'li yıllar) ünlü bestekar ve musiki üstadı Dede Efendi'nin Trabzon'da sürgünde bulunmuş olması ve bu nedenle şair, bilgin ve musikişinas Tayyib-zade Hafız Zühtü Efendi ile musiki çalışmaları yapmış olması ve bazı kimselere dersler vermesi, ayrıca yine bestekar Leyla (Saz) Hanım'ın 1879'da Trabzon'da bulunması, burada musiki çalışmaları yaparak evlerde çok iyi ud çalan hanımların yetişmiş olması Trabzon şehri insanların geleneksel klasik musikiye ne kadar yakın olduğunun bir delili değil midir? (Saylan, 1991: 25).

Türk musikisi seçkisine altın harflerle adını yazdırmış bir başka ünlü bestekar Rahmi (Mehmed-27.12.1865) Bey'dir. İstanbul'da dünyaya gelmiş, musiki bilgisi ve zevkinin yanı sıra gazel ve şarkı formunda kendi şiirleri ve güfteleriyle gönüllerde taht kurmuş bir bestekardır. Rahmi Bey Trabzon'lu olup, büyükbabası Boztepe Cami'inde imamlık yapmıştır (Atakan, 2010: 23).

Türk müziği tarihi bakımından önemli isimlerin Trabzon'da varlığını sürdürmesi, kente önemli derecede katkılar sağladığı görülmektedir.

Trabzon müzik anlayışının sadece halk müziğinden ibaret olmadığı, özellikle şehir merkezi içerisinde, cumhuriyet döneminden hemen önce ve hemen sonrasına kadar geleneksel klasik Türk sanat müziğinin (GTSM) hakim olduğu görülmektedir. Bu zaman dilimi içerisinde Trabzon'da yaşamış olup, Trabzon'un musiki hayatına katkıları olan, Dede Efendi, Hafız Zühdü Efendi, Leyla Saz, Fransız Ali, Ahmet Selim Teymur, Temel Şükrü Doğru ve yine günümüze doğru uzandıkça Suat Kurtuldu, Beduh Atakan, Işık Atakan, Ergin Ören, Teoman Önal, Sabri Yener, Ferruh Uzunali, Özdemir Hafizoğlu, Şener Demir gibi bir çok önemli isimlerin varlığı söz konusudur.

Bölgenin müzik kültüründeki temaları, sadece geleneksel Türk sanat müziği ve geleneksel Türk Halk müziğinden ibaret değildir. Birçok folklorik malzemeyle iç içe olan müzik, Trabzon'da halk oyunları / halk dansları alanında da çok önemli yer tuttuğu görülmektedir.

Doğu Karadeniz'de halk danslarına genel olarak horon" denir. Horon sözcüğünün anlamına ve kaynağına ilişkin çeşitli açıklamalar yapılmaktadır. Örneğin ; günümüzde de Trabzon'da tarlalarda biçilmiş mısır saplarının oluşturdukları kümelere horon denmektedir. Ayrıca yine Trabzon'da çayırlarda biçilen otların balyaya benzer şekilde bağlanması ile elde edilen kümelere horon denmektedir. Tarlalardaki ya da çayırlardaki horon dizilerinin uzaktan görünüşü, horon oynayan bir dizi insana gerçektede çok benzemektedir. Horon düz veya halka biçiminde dizili, birden fazla kişinin oynadığı; çok çevik, sert, ritmik ve hızlı bir halk dansıdır. Horon genellikle; kemeçe, davul-zurna veya kaval eşliğinde oynanır. Bununla birlikte, Trabzon'da en yaygın halk çalgısı kuşkusuz kemeçedir. Akçaabat sallaması, sıksara gibi bir çok hızlı horonlarda ve horon kurma, hozangel, gibi başlangıç oyunlarında türkü söylenmez. Diğer; düz horon, atlama türündeki horonlarda ya kemeçeci, ya bir oyuncu ya da koro şeklinde oyuncular tarafından türkü de söylenebilir (Durgun, 1989: 85).

Bu şekilde yayıldığını düşündüğümüz horon havalarının elbette tamamı, bölgede Çepniler'e ait denilemez, ancak horonu kemeçe ile çalıp oynamak Çepniler'le yakın veya uzak, bir şekilde ilişkilidir. Günümüzdeki horon havalarının ne kadarı Çepniler'den çıkmıştır ne kadarı daha sonra üretilmiştir sorusu imkansız gibi görünen bir sorudur. Bunun için yeterli eski kaynak ve arşiv bulunmamaktadır. Günümüzden yaklaşık 100 yıl kadar öncesine somut verilerle ulaşılabildiğinden, müzikal analiz yaparak bir sonuca ulaşmak, imkan dahilinde olmamıştır (Akat, 2012: 65).

Halk oyunlarının, yörelerin, sosyal ve çeşitli doğa değişiklikleri karşısında verdikleri tepkileri, yaşayışların geleneksel müzikleri eşliğinde ritimsel hareketlerle canlandıran unsurlar olması ve bu unsurlar incelendiğinde, o yöre halkının geçmişi, kültürü, kıyafeti ve pek tabii ki müziği hakkında bilgilere ulaşmamızı sağladığı, buna göre Trabzon'da horonun, halk müziği ve halk kültürünü, geçmişten günümüze kadar getiren ve ışık tutan en önemli kaynakların başında gelmekte olduğu söylenebilir.

1.1.2. Trabzon Yöresi Türkülerinde İcra Ortamları

Trabzon yöresi müzik ve türkü icralarına yönelik ortamların nasıl ve ne şekilde olduğuna ilişkin en eski kaynak, Halil Bedi Yönetkenin "Derleme Notları I" isimli kitabındaki 1318 tarihli Trabzon Salnamesinde (Yıllık, Kayıtlı arşiv);

Köylüler, tertib ettikleri şarkıları birbirine yakın bir kaç makamda bestelerler, bu şarkıların rakslarına uyacak surette tertip edildiğini söylemeye lüzum yoktur, bunların içinde nesilden nesile tevarüs (mirasa konmak) edip gelen koşmalar olduğu gibi bazen mühim bir vakai aşikaneden (aşığa yaraşır) sonra yeniden yeniye şarkılar da tertip olunur (Yönetken, 1966: 18).

Yine aynı çalışmadaki 1320 tarihli Trabzon Salnamesinden alınmıştır:

Köylüler beyninde müstamel (kullanılmış) ve müteammen (gözden kaçan) olan şarkıların miktarı binlere varır ki bu da o taraf ahalisinin vüsat-i karihalarını (geniş düşünme gücü) gösterir, bunlar meyanında güzel mazmunlara (anlam), latif (ince) ve rakik (narin) manalara dahi tesadüf olunması köylülerimizin ceyadet-i fikirden mahrum olmadıklarına ve talim ve terbiye (öğretim-egitim) ile güzel söz söylemek ve edip olabilmek istidatına (yaradılıştan gelen yetenek) malik (sahip) buldukları delalet (aracılık) eder. Hele bazen iki köylü kemençe ve sazlarıyla karşı karşıya geçerek müşaare (karşılıklı şiir okumak) ederler ve mahfuzadlarıyla (saklanmış korunmuş bilgi) yekidiğerine (biri birine) galebe (yenmek) etmek için saatlerce uğraşırlar, bu sırada bunlardan bazıları bilirtical (bilinmiş) sözler söylerler ki şiddeti zeka ve vüsatı karihalarına (geniş düşünme gücü) delalet (aracılık) eden şey asıl burasıdır (Yönetken, 1966: 19).

Trabzon üzerine yazılan bu salnamelerde, bölgenin müzik ve halk oyunlarını nasıl icra ettiklerine, kullanılan müziklerde makamsal bestelerin ve icraların yapıldığına dair ışık tutan bilgiler verildiği görülmektedir.

Köy kahvehaneleri, köy meydanları, aşık kahvehaneleri, dernek merkezleri gibi mekanlar mikro ağlar kurulabileceği gibi, bölge müzikleri için bakıldığında en önemli eyleyen olarak yaylalar görülmektedir. Yaylalar, günümüzde de hareketliliğini sürdürmesine rağmen, eski dönemlerde çok daha hareketli olan bir çeşit kültür pazarlarıdır (Akat, 2010: 137).

Yörenin köy müziği icra alanlarının, yerleşik mekanda bulunan kapalı dergahlar ve de dağlık kesimlerdeki yayla, ova gibi açık alanlar olduğu gözlenmektedir.

Trabzon müzik ve oyun folkloru bakımından çok zengin bir ilimizdir. 1937 de biz bu il merkezinde ve doğu dolaylarında çalıştık ve 90 parça halk ezgisini plağa kaydettik. Trabzon'da kemençe kültürü gibi saz, bağlama kültürü de kuvvetli bir durumdadır. Saz olunca aşık ağzı da beraber olacaktır ki, gerçekten biz o derlemede Trabzon'da aşık ağzı ezgilerde, Emrah, Sümmani'den, Kerem, Aşık Ömer'den parçalar Latif Şah havaları kaydettik (Yönetken, 1966: 75).

Öyle görünüyor ki, Trabzon yöresel müziğinde Karadeniz müziği diye adlandırılan horon havalalarının yanı sıra, aşık geleneğinin de varlığı söz konusu olduğu söylenebilir.

Trabzon'da, ailesi ile birlikte geçen yıllar, Cemile'yi (Cevher) daha da geliştirdi. Müziğe olan tutkusu da, geç kızlık yıllarında iyice açığa çıktı. Gerek, fırsat buldukça gidip kaldığı köylerde, gerekse Trabzon'da hafızasına nakşettiği horon havalalarını, atma türküleri ve bilhassa plaklar vasıtası ile öğrendiği şarkıları, uygun olan hemen her ortamda seslendirmekten büyük zevk alıyordu. Kına geceleri, düğünler ve bilhassa kadın meclislerindeki şenlikler bu iş için en uygun ortamlardı (Şenel, 2012: 49).

O yıllarda müzikle ilgilenen kadınların, musıkilerini icra etmek için mekanların varlığının az olduğu ve ailevi yapıların durumlarına göre musiki icralarına daha az izin verdikleri görülmektedir.

Yurdumuzun çeşitli bölgelerinde, meşk, fasıl, alem, oturak , oturak alemi, cümbüş, perde v.b. gibi adlar verilen erkek toplantılarına, Trabzon'da da rastlıyoruz. Bu toplantılara Trabzon'da zevk deniyor. Bugün unutulmuş olan bu toplantılar, özellikle gençlerin en önemli eğlence ortamlarını oluşturuyordu (Uraz, 1933: 498).

Erkek toplantılarında, şehir geleneklerinin başında zevk, kolbastı havaları ve meşhur helva sohbetlerinin geldiği, zevk, daha çok erkek erkeğe yapılan çalgılı çengili sohbetlerdi. Kolbastı havaları gözden irak yerlerde yapılan eğlenceler olup, helva sohbetleri ise yüksek tabakanın gecelerini geçirdikleri yerler olan selamlıklarda yapıldığı söylenmektedir (Yağmurdereli, 1946: 34).

Trabzon'da aşık fasıllarının "Çuhacıoğlu peşrevi" ile başlaması, yukarıda dipnotta bahsi geçen İstanbul aşık fasılları ile Anadolu'nun Konya, Kastamonu gibi şehir merkezlerinde icra edilen aşık fasılları arasında büyük bir benzerlik olduğunu gösteriyor. Bu açıdan düşünüldüğünde, "merkeziyetçi aşık sanatı"nın uzandığı bölgelerden birinin de Trabzon olduğu anlaşılıyor (Şenel, 1994: 145).

Yörede aşık fasıllarının varlığı, Trabzon türkülerinde bağlama çalgısının yaygın olarak kullanıldığını ve bu çalgının sadece aşık fasıllarında değil yöre türkülerinin tamamında kullanıldığı düşünülebilir.

Trabzon şehrinde cumhuriyet sonrası çok sayıda cemiyet, dernek, okul, sinema, salon v.b. kurum ve kuruluşların varlığı önemli yer tuttuğu gözlenmiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonra ülke genelinde gerçekleştirilmeye başlanan saha araştırmaları, müzik kültürümüz ve müzik yaşantımız hakkında bizleri çok değerli bilgilere, kaynaklara ve sonuçlara ulaştırmaktadır. Geçmiş ile günümüzü, bugün ile geleceği karşılaştırmamız açısından bu bilgilerin ve kaynakların son derece önemli olduğunu göz ardı etmememiz gerekir. 1930'lu yıllardan sonra başlayan, Trabzon'da faaliyet gösteren sinemalar ve gösteri alanları Trabzon'un özellikle müzik ve tiyatro tarihine önemli katkılar sağlamıştır. Trabzon'un meydan parkının büyük bir bölümünü kapsayan ve o civarda faaliyet gösteren Turan Sineması, Yazlık Yıldız Sineması, bugünkü adıyla meydan parkı olan o zaman ki adıyla Millet bahçesi, Şark sineması, Lale sineması, Halkevi sineması, İpek sineması ve daha birçok gösteri alanları sadece bunlardan birkaçıdır (Pelikoğlu, 2009: 7).

Günümüzde, şehirde merkezinde, 1000 kişilik kapasiteye sahip KTÜ Atatürk Kültür Merkezi, 700 kapasiteli KTÜ Osman Turan Kongre Merkezi, 700 kapasiteli KTÜ Mahmut Goloğlu Oditoryumu, 450 kapasiteli Trabzon Hamamizade Kültür Merkezi, 300 kapasiteli Hüseyin Kazaz Kültür Merkezi, salonları ile Trabzon'da düzenlenen konser ve etkinliklere ev sahipliği yapmakta oldukları görülmektedir.

1.1.3. Trabzon Yöresi Türkülerinde Kullanılan Çalgılar

Trabzon müzik kültüründe, tür ve biçim açısından geniş bir yelpaze içerdiğini ve bu yelpazede; şehir müziği, köy halk müziği, aşık müziği, icra ortamlarına göre erkek ve kadın meclisleri, horon müziği, kol havaları gibi bir çok uzantılara değinildiğini şu ana kadar olan çalışmada, kitap, belge, makale, tez v.b gibi kaynak destekli bulgulara

ulaşmıştır. Buradan hareketle, böylesi geniş bir uzantıya sahip olan bu yörenin müziklerinin icralarında kullanılan çalgıların da değişik özellikler gösterdiği gözlemlenmiştir.

Doğu Karadeniz’imizde 1938 de şu duyduklarımızı özlemiştik ki basılıdır: Kavalı dilli ve dilsiz olanları vardır. Trabzon havalisinde yerleşik Rumlarca bilinen kavalın adı *şulavri* idiyse de, Rum harflerinde <ş> bulunmaması düşündürücüdür. Dilsiz kaval Of’a hariçten gelmiştir: 7 deliği, arkada da 1 deliği vardır. Şimşirden yapılır. Of’ta Kalanas köyünden Kalanç Oğulları ki şimdi demircidirler, dilli kaval yapımıyla tanınmışlardır. Mühtedi idiler (Hidayete ermiş olan. İslâmiyet’e girmiş olan. Doğru yolu seçen. Hak dinine girmiş olan) (Gazmihal, 1975: 39).

Kaval çalgısının Rumlarca da kullanıldığı ve bununla birlikte Trabzon yöresinde yapımının da mevcut olduğu görülmektedir.

Doğu Karadeniz bölgesinin kemençesi bazen “Karadeniz Kemençesi” olarak da anılır. Türkiye’nin batısında yaygın olan kemençe ise doğu Ege’deki Yunan “lira” sına benzerlik gösterir ve bazen fasıl kemençesi ya da kemençe Rumi olarak anılır. Bu enstrüman armut biçimindedir. Üç metal bağırsak teli vardır ve bunlar yandan turnakla çalınır. Çalgı ya kemençenin dizinde tutulur ya da göğsüne dayanır ve yay (viyolonsel gibi) çekilir. Bu tür kemençe genellikle fasıllarda çalınır ve kemanın popülaritesinin artmasından dolayı giderek yaygınlığını kaybetmektedir (Emnalar, 1998: 105).

Kemençenin, sadece Doğu Karadeniz’de değil, Ege bölgesinde de hakim olduğu dönemlerin olduğu ve Türkiye’nin doğusu ve batısına göre farklı özellikler taşıdığı, kemençenin kimi zaman fasıl müziklerinde de kullanıldığı kanısına varılabilir.

Bir eserde horon kullanıldığında, ya da alıntısı yapıldığında bu dans, karakteristik olarak kendisini hemen belli eder. 7/8 lik ya da 7/16 lik zaman, tekrarlanan ritmik figürler ve biteviye (tek düze) on altılıklar bu dansın ve kemençenin haberleridir. Saygun, bu dansı keman eserlerinde sıkça kullanmıştır (Ozanoğlu, 2004: 107) .

Görüldüğü gibi, Trabzon yöresi halk müziğinde, tarihsel sürece bakıldığında, kullanılan çalgıların başında, kemençe ve kavalın geldiği söylenebilir. Bu çalgıların kimi zaman fasıl müziklerinde olduğu gibi, daha çok horon havalarında kullanıldığı görülmektedir. Bu yörede kullanılan kaval kemençelerin, kıyı kesimleri ve dağlık bölgelere göre değişiklik gösterdiği bilinmektedir.

Trabzon’da bağlama, saz ve curaya şehir merkezinde rastlanması ve bu çalgıların kendine has repertuarının olması, Trabzon’da şehir halk müziğinin zenginliğini gösterir bir başka yöndür. Ancak bu çalgı ile örneklerin derlenebilmesi, sadece 1929-1937 yılları arasındaki saha araştırmalarında mümkün olabilmıştır. Daha sonra yapılan resmi derlemelerde bu sazlarla ilgili türkü derleme imkânı bulunamamıştır. Bunun nedenlerinden biri, bu çalgıları çalan kişilerin günden güne azaldığını ve nihayet yok olduğunu ortaya koymaktadır. Bir başka neden olarak da Trabzon’da eski müzikli meclislerin de zaman içinde yok olarak, yerini daha çok kemençe ve davul zurna eşliğinde horon ağırlıklı bugünkü müzikli meclislere bırakmış olmasıdır (Pelikoğlu, 2009: 38).

Trabzon şehri müzik kültürüne bakıldığında, sanat müziği icralarının yaygın olduğu daha önce ki konu başlıklarında belirtilmişti, bu doğrultuda yörede kullanılan çalgılarında çok değişkenlik gösterdiğini söyleyebiliriz. Eski dönem fasıllarında daha çok ud, kanun, keman, tambur, def, bendir gibi çalgıların yanı sıra, halk müziğinde bağlama, kemençe, kaval, zurna, bendir, darbuka gibi çalgıların kullanıldığı söylenebilir. Trabzon şehri müzik kültürünün zamanla değişime uğramış olması, bölgede müzik icralarında kullanılan çalgıların elektronik aletlere dönüşümü, icralardaki doğallığın yitirilmesine sebep olduğu söylenebilir.

1.1.4. Trabzon Yöresinde Türk Halk Müziği Çalışmaları

Doğu Karadeniz bölgesi müzik tarihine bakıldığında halk müziğinin varlığının çok eskilere dayandığı, önce ki konu başlıklarında belirtilmişti, ancak Trabzon şehir merkezinde halk müziği çalışmaları, Cumhuriyetin ilanından sonra belgelerle resmiyete dökülmeye başlandığı söylenebilir.

“1937 yılı eylül’ünde dikkat çeken en önemli hususlardan biri de, Ankara’dan bir müzik heyetinin, ilk kez yöreye ait halk türkülerini toplamak ve bunları armonize etmek üzere Trabzon’a gelmesidir” (Atakan, 2010: 112) Trabzon yöresi halk türkülerinin, derleme ve arşivleme resmi olarak yapıldığı görülmektedir.

Halk müziği derlemesi ile kendisine Türkiye’de bir eşi daha olmadığını söylediğimiz plak derlemesini çok ilginç buldu. Dahası, Karadeniz halk müziğinde çok sık kullanılan daha sonra Batı dünyasına “Bulgar ritmi” diye tanıttığı 7’li ritmi bu plaklarda tanıdı. (Bela Bartok’un Anadolu gezisi üzerine İstanbul Konservatuarına A. Adnan Saygun tarafından verilen inceleme; Ahmet Yürür’ün notlarından) (Aracı, 2001: 87).

Görülüyor ki, Trabzon yöresi ve hatta Doğu Karadeniz bölgesindeki halk müziği çalışmaları, hem Türkiye’deki hem yurt dışındaki müzik adamlarının dikkatini çekmeye başlamış, birçok halk müziği otoritesinin, artık bu alanla ilgili akademik incelemeler ve ciddi araştırmalar başlattığı söylenebilir.

Trabzon’da Türk halk müziği çalışmaları, 1953–1954 yıllarında Nafia müdürü olarak Trabzon’a atanmış olan mühendis Hulusi Karadayı’nın, o zamanki adıyla “Türk Musikisi Derneği” çatısı altında yaptığı çalışmalarıdır. Bu dönemde, saz sanatçısı Yaşar Tayyar Oğuz (şef), Hüseyin Birinci, Efe lakabı ile tanınmış Halil Eraslan, Orhan Gazi, Selam Karayavuz, Yılmaz ve Yalçın Bilen, Sait Kitaplı görev yaparlarken, Hasan Odabaşı, Mehmet Çalık, Selahattin Ahıskalı gibi isimler de ses

sanatçısı olarak hizmet vermiş, ayrıca, Coşkun ve Engin Güner kardeşler de dernek çalışmalarına katılmışlardır. Hulusi Karadayı'nın ilmi çalışmaları, uzun zaman bir isim olarak bahsedilmesine olanak sağlamıştır (Pelikoğlu, 2009: 39).

Bunun yanı sıra, Bahattin Çamuralı, Goryanalı Hüseyin, Cemile Cevher, Hüseyin Dilaver, Hüseyin Birincioğlu, Sadık Ayancı, Piçoğlu Osman, Yusuf Cemal Keskin, Hasan Tunç, Ömer Akpınar, Erkan Ocaklı ve günümüze doğru; Sabri Yener, Mehmet Can Pelikoğlu, Abdullah Akat, Saffet Genç, İhsan Eyüboğlu, İbrahim Can, Volkan Konak, Nihat Kahveci, Murat Turhan, Ali Ateş, Ahmet Özdemir, Ünal Özel, Ertan Bilir, Salih Holep, Ali Adanur, Cem Tarım, Köksal Ayşan, Yavuz Nas, Yıldırım Cihanoğlu, Gamze Demirkır, Gürsel Tahmaz, Hüseyin Tahmaz, İsmail Yazıcıoğlu, Ömer Parlak, Musa Gömleksiz, Sinan Güneysu, v.b. bir çok isim, Trabzon'da GTHM'ne ve Trabzon folkloruna, gerek akademik gerekse icra yönünden önemli katkıları olan isimlerdir.

Gerek akademik, gerek icra alanlarında yaptıkları, halen devam ettirdikleri araştırmalar ve çalışmalar açısından, Sabri Yener, Mehmet Can Pelikoğlu, Cem Tarım, Abdullah Akat gibi isimlerin, halk müziği alanında günümüzde önemli yere sahip oldukları gözlenmiştir.

Türk halk müziği çalışmaları, Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesine bağlı, Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Bölümü, yine aynı üniversitenin Devlet Konservatuvarı Müzikoloji ve Temel Bilimler Bölümü, TRT Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği Gençlik ve Çocuk Koroları, Trabzon Sanatevi, Trabzon Lisesinden Yetişenler Kültür ve Dayanışma Derneği, Trabzon Karadeniz Folklor ve Müzik Eğitimi Gençlik ve Spor Derneği, Trabzon Müzik ve Halk Oyunları Gençlik ve Spor Kulübü Derneği, Trabzon Taka Müzik ve Halk Oyunları Gençlik ve Spor Derneği gibi bir çok kurum ve kuruluşlarda, Trabzon'da halk müziği çalışmaları üzerine toplulukların varlığı söz konusudur.

1.2. TERMINOLOJİK AÇIDAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİNDE KULLANILAN BAZI KAVRAMLAR VE KULLANIM ŞEKİLLERİ

Cumhuriyet sonrası GTHM'de sure gelen araştırmalar, akademik çalışmalar ve GTSM temel-esas alınarak yapılan karşılaştırmalar, buna bağlı olarak icra yöntemleri doğrultusunda, GTHM'ne bir sistematığın getirilmesi düşüncesi ön plana çıktığı görülmektedir. Bir çok müzik adamı, GTHM'nin, GTSM'den farklı bir yapıda

incelenmesi gerektiğini düşünürken, bazıları ise Türk müziğinin bir bütün olduğu inancı görüşünü dillendirmekte oldukları gözlemlenmiştir.

Türk folklor veya halk musıkisi, ozanlar ve daha sonra aşıklar tarafından tarihin akışı ve anonimlik vasfı içinde ad konmadan bestelenen (yakılan) türkü vb. deyişleri, kır hayatı töresinin yarattığı çeşitli oyunlardan meydana gelir. Bu sanatı politik istismara açık bir ‘halk - aydın’ veya ‘köylü – şehirli’ polemigi açısından ele alıp klasik müziğimizin dışında görmeye ve ondan apayrı köklere bağlamağa çalışmak, milli bütünlüğümüz açısından son derece zararlı olduğu gibi, tarih ve musiki bilimi açısından da kökünden yanlıştır. Folklor ve musikimizin yalın bir şekilde ‘halk musıkisi’ adıyla anılmasına karşılık, klasik musikimizin ‘saray musıkisi, enderun musıkisi, edvar musıkisi, divan musıkisi, tek sesli şehir musıkisi, meyhane musıkisi, Türk sanat müziği ve modal tek sesli müzikler şubesi’ vb. adlar takılarak belletilmeye çalışılması, insanda ister istemez, aynı öze sahip bu iki değişik uygulamalı sanatı birbirinden ayrı köklerden geliyormuş gibi gösterge çabasından ileri geldiği kuşkusunu uyandırıyor (Tanrıkorur, 1992: 379).

Halk müziğinin doğuşunda hiçbir sanat düşüncesi, kural kaygısı ve önceden planlanmış bir besteleme anlayışı yoktur. Tamamen içten gelen duyguların geleneksel bir müzikal coşku ile ifade edilmesidir. Türk sanat müziğinin doğuşunda ise, başlangıçtan itibaren bir sanat düşüncesi, kural kaygısı ve önceden planlanmış bir besteleme anlayışı vardır. Besteci bu prensipler içerisinde eserini üretir. Bu yüzdendir ki Türk sanat müziğinde usul, dizi, makam, form ve her türlü teknik ayrıntılar isimlendirilmiştir. Bu isimler ülke sınırını aşarak uluslar arası terminolojiye girmiştir. Türk halk müziğinde ise türküler yakılmış, bin bir çeşit ezgiler oluşturulmuştur, biçimler ortaya çıkarılmıştır. Ama bunlar çoğu kez isimlendirilmemiştir. Bazı isimler ise kişisel ya da yöresel kalmıştır (Yener, 2001: 67).

Bu doğrultuda, cumhuriyet sonrası bir takım kalıplara sokulmaya çalışılan GTHM, aslından var olan bir Türk müziği anlayışı içerisinde değerlendirilmesi gerekirken, aksine, bilerek ya da bilmeyerek, bir takım terminolojik terimler içine sığdırılmaya çalışılarak, Türk müziği tür-biçim ve form yapılarından uzaklaştırılmaya çalışıldığı söylenebilir. Bu açıdan, GTHM’de kullanılan bir çok terimin, Türk müziği çatısı altında problem teşkil ettiği söylenebilir.

Bu görüş gitgide yaygınlaşmış, asıl Türk musikisinin, Türk halk musıkisi olduğu onun, San’at musikisinden tamamen farklı bir yapı ve hüvviyete sahip bulunduğu kanaatini paylaşanlar çoğalmıştır. Bunun sonucunda, her iki musiki tarzı, gerek sınıflandırmada, gerek nota yazımında, farklı şekillerde ele alınmaya başlanmıştır. Bu farklılık günümüzde de devam etmekte ve musikimizi iki kesime ayırmış bulunmaktadır. Ba’zı müfritlerin (Gereğinden fazla), daha da ileri giderek, Türk San’at musikisinin yabancı kökenli saymaları hatta tamamen inkâra kalkışmaları, yeni, çok sesli bir musiki arayışı içinde, faydalanabilecek tek kaynağın Anadolu musıkisi olabileceğini iddia etmeleri, hep bu farklılaşmadan doğmakta ve ayrılığın boyutlarının günden güne, uzlaşmaz biçimde genişlemesinden istifade etmektedir (Tura, 1992: 301).

Süleyman Şenel’in “Kastamonu Yöresi Âşık Musıkisi Tür ve Biçimleri” adlı sanatta yeterlilik tezinde, Murat Aldemir’in “Türk Halk Müziğinde Dizi Problemleri” adlı yüksek lisans tezinde, Murat Karabulut’un “Âşıklık Geleneğinde Söz ve Ezgi” adlı

yüksek lisans tezinde, M.Ali Çakar'ın "TRT Repertuarında Bulunan İzmir Türkülerinin Makam-Ayak Yönünden İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinde, Celal Bakar'ın "THM Repertuarındaki İstanbul Türkülerinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinde, Mehmet Can Pelikoğlu'nun "GTHM Dizilerinin İsimlendirilmesinde Karşılaşılan Zorluklar" adlı yüksek lisans tezinde, Mahmut Karagenç'in "TRT Repertuarında Bulunan Kütahya Türkülerinin Makam- Ayak-Tür ve Usul Yönünden İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinde, Ahmet Feyzi'nin "TRT Repertuarındaki Erzurum Türkülerinin Türk Sanat Müziği'ndeki Makam Karşılıkları Açısından Analizi" adlı yüksek lisans tezinde, Hasan Tahsin Sümbüllü'nün "Türkiye'de Ayak Kavramının Geleneksel Türk Halk Müziği Kaynağında Ne Ölçüde Kullanıldığının İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinde, Mehmet Can Pelikoğlu'nun "Mesleki Müzik Eğitiminde Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinin Değerlendirilmesi" adlı doktora tezinde ve "Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açından Adlandırılması" adlı kitabında vb. gibi bir çok çalışmada, GTHM ve GTSM'de var olan terminolojik problemlere ayrıntılarıyla değinilip, çözüm önerileri getirilmiştir.

Bahsedilen bu çalışmalar incelenerek, Türk halk müziğinde kullanılan "ayak" kavramı yerine "makam" kavramının kullanılmasının daha doğru olacağı düşünülmektedir.

İşte bu ayrılıkçı düşünceler doğrultusunda, yapılandırılmaya çalışılan bir çok terminolojik kavramın, zaman içerisinde GTHM'de problem teşkil edeceğinin göstergesi olduğu söylenebilir.

Bu çerçevede, konunun daha net anlaşılması adına, karşılık olarak ifadelendirilen ya da benzerlik gösteren ve THM'de de oldukça sık kullanılan terminolojik terimlerin anlamları ve kullanım şekilleri aşağıda çizelge ve şekiller halinde gösterilmiştir.

1.2.1. Aşıt

Yüksekliklerine göre dizilmiş seslerin oluşturduğu bütündür. Aşıtların en önemli özelliği kendilerinden makam elde edilebilmeleridir. Aşıtlar iki oktav genişliği içinde (15 ses) gösterilirler. Bu iki oktav içindeki sesler ve aralıklar değişmez. Aşıttın dışında kalan pest ya da tiz yöndeki diğer iki oktavlar içinde bulunan sesler, aşıtın seslerinin simetrisidir. (Bilindiği gibi, uluslar arası müzikte diziler, bir oktav içinde gösterilir ve diğer oktavlardaki sesler dizinin simetrisidir) (Akdoğan, 1987: 5).

Bu açıklamaya göre Aşit'in bir Dizi'den daha geniş bir aralığa sahip olduğu ve aşit içerisinde makamların doğabileceği söylenebilir.

1.2.2. Ayak

1950 yılından önceki dönemde “ayak” terimi, hem yazılı kaynaklarda hem de Türk halk musikisi mensupları arasında bilinmez ve kullanılmazken, özellikle radyo istasyonlarının da açılmasıyla genel bir terim üzerinde anlaşma, birleşme kaygısı ve ihtiyaçları hissedilmeye başlanmış olmasından dolayı, Türk halk musikisi icracıları arasında, bilimsel sakıncası düşünülmeden “makam” karşılığı olarak “ayak” terimi bir cankurtaran simidi gibi görülmeye başlanmıştır. Bu görüş açısı içinde, kalıp ezgi ve dizi isimlendirmesi anlamında kullanma eğilimi bugün de devam etmektedir (Kutluğ, 2000: 517).

Türk Halk Müziği dizilerini ifade etmede “Ayak” yeterli ve uygun bir terim değildir. Türk Halk Müziği'nde bazı ezgiler makam terimi ve makam anlayışı ile ifade edilebilir. Ancak, bazı halk müziği dizilerinin ifadesinde makam terimine de ihtiyatla yaklaşılmalıdır. Türk Halk Ezgileri'ni makam dizileri içerisinde ifade etmek şimdilik en çıkar yol olarak görünmektedir (Hüseyinî dizisi, hicaz dizisi, nikriz dizisi, saba dizisi vb.) (Yener, 2001: 67).

Ayak kavramının ne olduğuna yönelik uzman görüşlerinin ardından GTHM ayak dizileri ile ilgili yapılan alan yazın incelemesinde dizilerin porte üzerinde gösterilmesi açısından iki kaynak dikkat çekmektedir. Bu kaynaklar Hoşsu ve Coşkun' a ait çalışmalardır. Çalışmalar kapsamında GTHM kuramında ayak adı ile adlandırılan birçok diziden bahsedilmektedir. Hatta bu dizilerin porte üzerinde gösterimi, adları hususundaki farklılıklardan dolayı kavramsal ve kuramsal kargaşaya sebep olduğu düşünülmektedir (Sümbüllü, 2006: 128).

“Türk Halk Müziği'ndeki ezgilerde, belli karakteristik sesleri bünyesinde bulunduran dizi grupları vardır. Genellikle bu gruplara “Ayak” adı verilmektedir” (Emnalar, 1998: 526). Ayak kavramının, halk müziği dizilerinin anlamlandırılmasında istenilen yeterliliği karşılamadığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloya göre, Maya, Hüseyinî, Engin Hüseyinî, Garip, Kerem, Engin Kerem, Kesik Kerem, Bozlak, Kalenderi, Müstezad, Misket, Azeri ayakları benzer olurken, Yahyalı Kerem, Yanık Kerem, Abdal, İbrahimi, Lavik, Yörük, Çubuk Uzun (Çiçek Dağı), Fidayda ayakları ise karşılık bulamadığı görülmektedir.

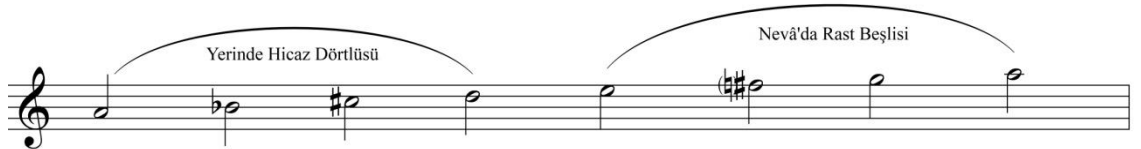
Çizelge 1.2.1. *Hoşsu ve Coşkun'a Göre Ayaklar*

<i>Mustafa Hoşsu'ya göre Ayaklar</i>	<i>Köksal Coşkun'a göre Ayaklar</i>
Maya ve Ayak	Maya Ayağı
Hüseyinî Ayağı	Hüseyinî Ayağı
Engin Hüseyinî Ayağı	Engin Hüseyinî Ayağı
Garip Ayağı	Garip Ayağı
Kerem Ayağı	Kerem Ayağı
Engin Kerem Ayağı	Engin Kerem Ayağı
Kesik Kerem Ayağı	Kesik Kerem Ayağı
-----	Yahyalı Kerem Ayağı
-----	Yanık Kerem Ayağı
Bozlak (Abdal) Ayağı	Bozlak Ayağı
Kalenderi Ayağı	Kalenderi Ayağı
Müstezad Ayağı	Müstezat Ayağı
Misket Ayağı	Misket Ayağı
-----	Abdal Ayağı
Azeri Ayağı	Azeri Ayağı
İbrahimi Ayağı	-----
Lavik Ayağı	-----
Yörük Ayağı	-----
Çubuk Uzun (Çiçek Dağı) Ayağı	-----
Fidayda Ayağı	-----

1.2.3. Dizi

“Bir makamın içerdiği sesleri ve perdeleri gösterir” (Sun, 1998: 2). Dizi konusunda bir başka açıklama ise şöyledir; “Perdelerin özel kurallara göre sıralı ve bir musiki sistemine temellik eden belirli ardıllığıdır. Yunanlıların, Doğuluların veya başkalarının ses dizisi, denilince o farklı kavimlerden her birinin kendi “musiki sistemi” anlaşılır” (Gazimihal, 1961: 67).

Dizi’lerin Aşit’lara göre daha dar bir aralığa sahip olduğu söylenebilir.

Şekil 1.2.1. Hicaz Dizisi Örneği

1.2.4. Makam

“Dizi, durak, güçlü, yeden, tiz durak, asma karar ve arıza işaretleri ile makamsal dizi aralıkları esas alınan kendine özgü seyir ve makamsal çeşni geçkileri ile oluşan özel melodik yapıdır” (Çakar, 2004: 46).

“Her makam zemin, meyan ve karar diye adlandırılan üç bölümden oluşur. Makamlar inici ve çıkıcı olurlar. Bazen de hem inici hem çıkıcı olurlar” (Sözer, 1986: 469).

Makam terimi, Türk müziği ile uğraşanlar ve dinleyenler tarafından, kısacası toplumumuzda bilinen ve kullanılan bir olgudur. Bugüne kadar geleneksel Türk halk müziğinde kullanılan “ayak” kavramının, geleneksel Türk sanat müziğindeki “makam” kavramına karşılık olarak kullanıldığı bilinmektedir. Ancak bu terimler içerisinde kullanımı, içeriği, yaygınlığı bakımından eğitim ve öğretimde makam kavramı daha bilimsel bir terim olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir diziyi açıklamakta makam olgusundan yararlanmak, o diziyi isimlendirmek ve izah etmekte daha akılcı ve daha hareket kolaylığı sağlayacağı gerçeği dikkat çekicidir (Pelikoğlu, 2007: 36).

Araplar, “makam” kelimesini, musikideki bugünkü anlamı ile, 8.yüzyılın büyük Arap nazariye ve icracısı, Mansur Zalzal’dan beri kullandıkları tahmin olunabilir. Türklerin ise makam terimini ilk defa Türk asıllı büyük musiki bilgini, bestecisi ve icracısı Abdülkadir Meragi tarafından 13. yüzyılda kullandığı tahmin edilmektedir. Bu yüzyıla kadar Türkler, makam anlamında çeşitli Asya Türk lehçelerinden, “kök, kög, küg, küy, veya kü” şeklinde söylenebilen terimler kullandıkları bilinmektedir. Bütün doğu musiki tarihinin en büyük nazariyatçısı olan Safiyyüddin Abdülmü’min ise makam yerine “edvar” veya “şedd” kelimelerini makam anlamında kullanmıştır (Tanrıkorur, 2003: 139).

GTHM’deki ayak dizilerinin, GTSM’deki makamlar ile birebir benzerlik gösterenleri olduğu gibi benzer özellik taşıyanların da var olduğu ya da aslında o makam dizisi olup seslerin askıda bırakıldığı aynı zamanda eğitim-öğretim alanında ve icra ortamlarında, makam isimlendirilmesinin çok yaygın kullanıldığı söylenebilir.

1.2.5. Türkü

Türk Halk Musiki’sinin en tanınmış şekli. Farsça Türki’den (Türk’e ait ve mahsus) Türkçe telaffuza uydurulmuştur. Klasik musikideki şarkı formuna karşılıktır. Böylece musikinin en son safhası olan forme bakımından da Türk Halk ve Klasik Musiki’leri arasında ayniyet görülür (Öztuna, 2000: 535).

Türkü kavramının Türk’e ait olan, halktan doğan, halkın üzüntüsünü, sevincini, yaşama mücadelesini, örf adet görenek geleneklerini nağmelere dökülmesi olarak tanımlamak doğru olabilir.

GTHM Repertuarı içerisinde yer alan ve yapılan makamsal analiz ve karşılaştırmadan sonra aynı ses dizisi içerisinde olduğu tespit edilen GTHM 'de ki eserlerin ve o eserlere ait dizilerin adlandırılmasın da, GTSM' deki türkü formunda da kullanılan makam isimlerinden faydalanılmasının (Örneğin; Hüseyinî Türkü, Hicaz Türkü, Rast Türkü vb..gibi) daha doğru olacağı söylenebilir. Her iki müzik türündeki eserler icra edildiğinde, eserlerin aynı melodiye sahip olduğu ve aynı ses dizisi içerisinde seyrettiği görülebilir. Bu şekilde yapılacak olan adlandırmanın, var olan dizi adlandırmalarında yaşanan kargaşayı da ortadan kaldıracığı söylenebilir (Pelikoğlu, 2007: 236).

TSM'deki birçok farklı özellikteki makamın, THM'de bir tek "Ayak" adıyla isimlendirilmesinin ne kadar doğru olup olmadığı, bir ayağın birden çok niteliğe sahip farklı makamları karşılayıp karşılamadığı çelişkinin ortaya çıktığı söylenebilir. Bu çelişkiyi örnek olabilecek tablo aşağıda verilmiştir.

Çizelge 1.2.1. *Tanrıkörur' a Göre GTHM Ayaklar ve Ayaklara Karşılık Gelen GTSM Makamları*

GTHM'DE KULLANILAN AYAKLAR	GTSM'DE KULLANILAN MAKAMLAR
Kerem Ayağı ve Çeşitleri	Hüseyinî-Uşşak-Nevâ-Tahir-Gülizar-Bayati-Muhayyer-Karcıgar-Bayati-Araban-Muhayyer-Kürdi
Garip Ayağı ve Çeşitleri	Uzzal-Şehnaz-Zirgüle-Şedaraban-Suzidil-Hicaz
Müstezat Ayağı ve Çeşitleri	Rast-Nikriz-Hicazkâr-Mahur-Zavil-Acemaşîran Nihavent-Sultanîyegâh-Ferahfeza-Buselik Hisar-Şehnaz
Misket Ayağı ve Çeşitleri	Segâh-Müstear-Hüzzam-Ferahnâk
Kalender (Derbeder) Ayağı	Saba-Bestenigâr-Dügâh

Görüldüğü üzere, Tanrıkörur'a göre, Kerem ayağı ve çeşitlilerine karşılık 12, Garip ayağı ve çeşitlerine karşılık 5, Müstezat ayağı ve çeşitlerine karşılık 12, Misket ayağı ve çeşitlerine karşılık 4 ve Kalender (Derbeder) ayağına karşılık 3 makam karşılığı verilmiş. Toplamda 5 Ayak dizisi 32 farklı makam ile isimlendirilmiş, bu çizelgeden de anlaşıldığı üzere, GTHM'de kullanılan Ayak dizilerinin, GTSM'de ki makam dizlerini birebir olarak karşılayamadığını söyleyebiliriz.

Nicel veriler ışığında GTHM makamsal bir müziktir. Dizi adlandırmada ise makamsal kavram kullanılmalıdır sonucuna ulaşılmıştır. Fakat yapılan seyir analizinden de anlaşıldığı gibi anlamlılık düzeyi bakımından türkülerin çoğu istatistiksel olarak ilişki oluşturmamıştır. Yapılan literatür araştırması doğrultusunda makam dizisi yada yalnız makam adı ile dizileri adlandırmanın daha doğru olacağı önerilmektedir (Sümbüllü, 2009: 28).

Türkiye’de halk müziğimizin ezgisel yapısı hakkındaki ciddi araştırmalar, 19. yüzyılda halk müziği derlemelerine gösterilen büyük ilgi sonucu başlamıştır. Özellikle Avrupa’da pek çok halk müziği derlemesi yayımlanmıştır. Oysa ki Türklere ait halk müziğinin araştırılması, yabancı müzikologlar tarafından iki yüzyıl evvel başlamıştır (Pelikoğlu, 2012: 41).

Yukarıda açıklanan Ayak, Dizi, Makam, Türkü kavramlarının, GTHM’de kullanım şekillerinin, bir çok yöre ve bölgede farklı anlamlar doğurduğu ve değişik özelliklere sahip olduğu bilinmekle birlikte, o yörede ya da bölgede bulunan halkın, hiç bir şekilde bir sistem anlayışına sahip olmadan, nota ya da kural kaygısı bulunmadan, makam olgusu ya da ayak-dizi oluşumu bilgisi taşımadan, tamamen içten gelen duyguları, büyük bir yalınlık ve dille ifade ederek ezgilere taşımalarının GTHM’de kuramsal bir boşluğun var olmasına yol açtığı söylenebilir.

1.3. PROBLEM CÜMLESİ

Bu çalışmanın problem cümlesi, “TRT THM Repertuarındaki Trabzon Türkülerinin Türk Müziğindeki Makamsal Karşılıkları Açısından Analizi” dir. şeklinde belirlenmiştir.

Bu temel problemin çözümü için oluşturulan alt problemler aşağıda sıralanmıştır;

1.3.1. Alt Problemler

1. Türk müziği makam anlayışına göre, belli bir makamla uyuşan TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin makamsal karşılıkları nelerdir?
2. Türk müziği makam anlayışına göre, bir makamla benzer özellikler gösteren TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin makamsal özellikleri nelerdir?

1.4. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı; geleneksel müzik türlerimizden GTHM’nin yansıttığı makamsal yapının incelenerek, GTSM’de ifade edilen makamsal adlandırmaya dayalı olarak TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin makamsal analizlerinin

yapılmasıdır. Buradan hareketle GTHM’ne ait eserlerin de makamsal adlandırma ile ifade edilebilme potansiyelinin araştırılması ve bu konuda alanın bilgi birikimine katkı sağlayacak belirli/önemli özellikler taşıyan dizi örnekleri ile ezgi ve türkülere uygun makamsal terimler kullanılması yönünde olası çözüm önerileri ve yöntemleri ortaya koymak, çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır.

1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırmada, GTHM ve GTSM’ in Türk Müziği türleri içerisinde bir bütün olarak “sessel, ezgisel ve makamsal açıdan ortak bir yapı sergiliyor olmaları” düşüncesinden yola çıkılarak; TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin tamamının ‘geleneksel makamsal analiz yöntemi’ ile analiz edilmesi ve literatürde bu alana ilişkin yeni bir yaklaşımı incelemesi bakımından çalışma önem arz etmektedir.

1.6. VARSAYIMLAR

Bu araştırmada;

- Ulaşılan sözlü ve yazılı verilerin gerçeği yansıttığı,
- Örneklem grubunun evreni temsil ettiği,

temel sayıltılarına dayanılmıştır.

1.7. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma; TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin tamamını teşkil eden 97 adet türkünün, makamsal analizleri ile sınırlıdır.

1.8. TANIMLAR

GTHM : “Halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan, halk içinde her zaman var olan, halk sanatçıları tarafından hiç bir sanat endişesi duymadan yakılmış, yaratılmış (bestelenmiş), halkın ya da halk sanatçılarının çeşitli sosyal ve toplumsal olaylar karşısındaki etkileniş duygulanımlarının gelenek ve görenekler çerçevesi içinde, ezgiyle anlatan ortak halk verileridir” (Pelikoğlu, 2007: 18).

GTSM : “Yüksek musiki, halk musikisinin bu bakımdan zıddıdır. Halk musikisinden çıkmış veya aynı sisteme sahip olabilir, fakat onun ilerlemiş halidir” (Öztuna, 2000: 402).

Makam: “Bir durak ile bir güçlünün etrafında onlara bağlı olarak bir araya gelmiş seslerin umumî heyetidir (genel kurul). Bu kelime “mode” ve “tonalite” mefhumlarının (kavram) her ikisini de içine alır, fakat ekseriye “tonalite” karşılığı kullanılır” (Öztuna, 2000: 228)

Müzikal Analiz : “Bir müzik eserinin armonik ve formal olarak temel öğelerine (motif-cümle-ton ve ritmik yapıları) ayırarak incelenmesi” (Say, 2002 : 33).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, verileri toplamak için araçlar ve araçların geliştirilmesi, verilerin toplanması, toplanan verilerin çözümlenmesinde kullanılan yöntem ve teknikler açıklanmıştır.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma; TRT THM Repertuarında yer alan Trabzon türküleri dizilerinin TSM'deki karşılıkları açısından analizleri yapılarak, isimlendirilmesini ortaya koymak için hazırlanmıştır. Araştırma betimsel araştırmalardan tarama modeliyle yürütülmüştür.

Betimsel araştırmalar, olayı olduğu gibi, araştırmaya ve var olan durumu belirlemeye çalışan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda ele alınan olaylar ve durumlar ayrıntılı bir şekilde araştırılmakta, daha önceki olaylar ve durumlar incelenerek, 'Ne' oldukları betimlenmeye çalışılmaktadır (Karakaya, 2009 : 59).

Herhangi bir olgu, olay ya da subjeyi (kişiyi) anlamak, geliştirmek ve sonuçta bilimsel bilgi üretmek amacıyla bir takım bilimsel prensipler tarafından yönlendirilen, planlı ve sistematik olarak yürütülen bir inceleme olup, verilerin toplanması, analizi, değerlendirilmesi, yorumlanması ve sonucun rapor edilerek duyurulmasını içeren bir etkinliktir (Ekiz, 2003: 6).

Bu amaçla çalışma; türkü dizilerinin isimlendirilmesi konusunda daha önceleri yazılmış, ortaya konulmuş olan bilgilere ulaşmak için alan yazın taraması ile başlamıştır. "Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır" (Karasar, 2002: 77).

Bu kapsamda araştırma; TRT THM Repertuarında var olan Trabzon türküleri dizilerinin TSM'deki makam karşılıkları açısından analizi ile ilgili, bir olguyu betimlemeye ve açıklamaya dayalı olarak desenlenmiştir.

2.2. EVREN-ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni Trabzon yöresi türkülerinden (icra edilen, derlenen, bestelenen v.b. gibi) oluşmaktadır.

"Evren (population), araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür." (Karasar, N, 2000 : 109).

İki tür evrenin varlığından bahsedilmektedir. Birincisi, genel evrendir. Bu, kavramsal olarak tanımlanması kolay olmasına rağmen uygulanması ya da ulaşılması oldukça güç

bir evrendir. Hatta bazı durumlarda imkansızdır. Örneğin; öğrencileri evren olarak alan bir araştırmada bütün öğrencilere ulaşabilmek ve dolayısıyla araştırma sonuçlarını genelleştirebilmek olanak dışıdır ya da en iyi ihtimalle güçtür. Bunun için de çalışma evreni kavramı geliştirilmiştir ki, bu da ikinci evren türüdür (Ekiz, 2003: 96).

Bu açıklamalara göre, Trabzon yöresinde, günümüze kadar süregelen, icra edilen, derlenen, türkü formunda bestelenen tüm eserlerin ele alınarak incelenmesi ve analizlerinin yapılması (devam eden bir zaman dilimi olduğundan) olasılık dışı olduğu düşünülerek, yazılı ve kayıtlı Trabzon türküleri, çalışma evreni olarak baz alınmıştır.

Araştırmanın örneklemini ise, Trabzon yöresine ait olup, TRT Türk Halk Müziği Repertuarında kayıtlı bulunan türkülerin tamamını oluşturmaktadır.

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmanın veri toplama sürecinde, belgesel tarama teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın kuramsal bölümü için alan–yazın yöntemi gerçekleştirilmiştir. Literatür ve İnternet taraması yapılarak konu ile ilgili; kitap, tez, makale, dergi, bilgi vb. gibi bilimsel çalışmalara ulaşılmıştır. Trabzon yöresi türkülerinin tespiti için TRT THM sözlü eserler repertuarı taranmıştır. Bu tarama neticesinde Trabzon yöresine ait toplam 99 adet sözlü eser tespit edilmiştir.

Çalışma süresi boyunca, yapılan değerlendirmelerde, alanında uzman kişilere sözlü olarak danışılmış ve görüşleri dikkate alınarak sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışmada nota yazım programı kullanılarak, mevcut olan eserlerin cümleleri tekrar yazılmıştır.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizinde, alanında uzman kişilerle yapılan görüşmeler, türkülerde yapılan geleneksel analiz ve konu ile ilgili çalışmaların bulguları betimlenmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmada, özgün yöntemle göre makamsal analizde, belirlenen türküler; karar sesi (durak), güçlüsü, dizisi, donanımı, seyir karakteri, yedeni, ses değiştirici işaretleri, genişlemesi, ses aralığı, en pes ve en tiz sesleri yönlerinden Türk müziği makamsal özelliklerine göre analize tabi tutulmuştur.

Karar (Durak) : “Türk halk müziğinde, bir türkünün bittiği son ses, müzik cümlesinin bitim noktası, karar sesidir” (Özbek, 1998: 106). “Bir dizinin son sesi veya makamın karar verilen son perdesi” (Öztuna, 2000: 101).

Güçlü : “Bir makam veya dizide durak perdesinden sonra en fazla ehemmiyet arzeden perde” (Öztuna, 2000: 136).

Yeden : “Bir dizide durak perdesinden evvelki ses ki, daima durağa gitmek meylini taşır. Bu münasebetle kulağı durağa yetmesi, çekip götürmesi, hazırlanması bakımından yeden denmiştir” (Öztuna, 2000: 565).

Donanım : “Bir mûsikî eserinin notasında, usul rakamının öncesine ve portede hemen anahtardan sonra konan değiştirme işaretleri ki, nota içerisinde geçen aynı isimli bütün notaları değiştirir. Bu suretle donanımına bakarak eserin hangi makamda olduğunu anlamak çok defa mümkündür” (Öztuna, 2000: 99).

Seyir : Ülkemizde, geleneksel bir müzik terimi olarak “ezginin yürüyüşü”, makam anlayışı içinde belli bir ses perdesinden sonra perdenin kullanılması gerektiğiyle ilgili kavrayış. 19. yüzyılın sonuna kadar yazılmış bulunan bütün edvarlarda makamların seyir yöntemiyle açıklandığı ve bu yöneme göre bestelendiği görülür” (Say, 2002: 478).

Türkünün Kimlik Bilgilerinde Adı Geçen Kavramlar ;

Türkünün Adı : TRT THM Repertuarında kayıtlı bulunan isimdir.

Repertuar No : TRT THM Repertuarında kayıtlı bulunan sıra numarasıdır.

Yöresi : Türkünün derlendiği il-ilçe-köy adıdır.

Kaynak Kişi (Kimden Alındığı) : Türkünün kimden alındığı belirtilen isimdir.

Derleyen : Türküyü kayıtlara ulaştıran kişi-kişilerin isimdir.

Notaya Alan : Türküyü notaya alan kişinin isimdir.

Türkülerin makamsal analizinde adı geçen kavramlar ;

Karar Sesi : Eserin bitmiş olduğu sesi (perde) ifade eder.

Güçlü Sesi : Eserde en çok vurgulanan ve kalış yapılan sestir.

Seyri : Eserin inici-çıkıcı özelliğini belirtir.

Dizisi : Eserin makam dizisinin seslerini belirtir.

Donanımı : Eserin başlangıcında anahtardan sonar yazılmış değiştirici işaretidir.

Yeden : Eserin karar sesinin pesinde ki ses ya da sesleridir.

Genişlemesi : Eserin kaç ses içerisinde seyrettiğini ifade eder.

Asma Kara Perdeleri : Eserin cümlelerinde ki makamsal hareketleri anlatır.

Çalışmada; Türk müziği makam anlayışına göre, bir makamla uyuşan TRT THM Repertuvarındaki Trabzon türkülerinin, özgün yöntemle geleneksel anlayışa göre makamsal analizleri yapılmıştır. Analiz, bulgu ve yorumlar, türkülerin sadece sözlü kısımları göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. İncelemede ilk önce ilgili eserin TRT THM repertuvarında orijinal olan notası verilmiş, eserin kimlik bilgileri açıklanmış ve eserin sözlü bölümleri cümle ve motifler şeklinde analizleri yapılmıştır. Eserlerin saz bölümleri genellikle nakarat olup ara saz (ara nağme) olarak çalındığından, bu bölümleri analize dâhil edilmemiştir. Analizi yapılan eserlerin notaları TRT THM repertuvarındaki orijinal haliyle gösterilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın alt problemlerine ilişkin yapılan analizlerden elde edilen bulgular ve bunlara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Bulgular önce cümleler halinde gösterilmekte, sonra sözel olarak açıklanmakta ve daha sonra yorumlanmaktadır.

Buna göre; TRT THM Repertuvarında kayıtlı bulunan Trabzon türkülerinin notaları gösterilmiş, her türkünün kimlik bilgileri belirtilmiş ardından türkülerin sözlü kısımları cümlelere ayrılmıştır. Her cümlenin altına, geleneksel makamsal analiz anlayışı çerçevesinde yorumlar yapılmıştır. Bu yorumlar dâhilinde bir sonuç paragrafı girilerek, türkünün hangi makam ya da makam dizisi içerisinde olduğu tespit edilerek, makamsal adlandırma yapılmıştır.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çalışmanın Birinci Alt problemi; “Türk müziği makam anlayışına göre, belli bir makamla uyuşan TRT THM Repertuvarındaki Trabzon türkülerinin makamsal karşılıkları nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur. Buna göre:

3.1.1. Türk Müziği Makam Anlayışına Göre Bir Makamla Uyuşan TRT THM Repertuarındaki Trabzon Türküleri

1. "Ah Dağlar Serin Dağlar" adlı, 382 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM No: 382

YÖRESİ
TRABZON
KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN DİLÂVER
SÜRE

AH DAĞLAR SERİN DAĞLAR

DERLEYEN
MUZAFFER SARISOZEN
DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISOZEN

AH DAĞ LAR SE RİN DAĞ LAR KU ZU 'AR ME
 KAR Şİ DA NEL EY LE ME YAR BE Nİ DE
 KO YUN KU ZU YA YI LİR YAY LA NİN BE
 LE RAĞ LAR DOST AK LI MA GE LEN DE
 LEY LE ME ÖL DÜ RÜR SEN SE NÖL DE
 LE NİN DEN NE DİR BU ÇEK TİK LE RİM
 YA NAR YÜ RE GİM SİZ LAR YAR VU RUL DUM VU RUL DUM
 KO TU YE KU LEY LE ME
 ŞU FE LE GİN E LİN DEN
 SE NİN KA RA KA ŞI NA NE YA ZI LAR
 YA ZIL MIŞ HA BÜ GA RİP BA ŞI MA

-2-

KARŞIDAN EL EYLEME
YAR BENİ DENEYLEME
ÖLDÜRÜRSEN SEN ÖLDÜR
KÖTÜYE KUL EYLEME
bağlantı

-3-

KOYUN KUZU YAYILIR
YAYLANIN BELENİNDEN
NEDİR BU ÇEKTİKLERİM
ŞU FELEĞİN ELİNDEN
bağlantı

-4-

MELER KUZULAR MELER
YÜREKLERİMİ DELER
UZAKLAŞDIM SİLADAN
HEP DÜŞMANLARIM GÜLER
bağlantı

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ah Dağlar Serin Dağlar

Repertuvar No : 382

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hüseyin Dilaver

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib değiştirici işareti bulunmaktadır. Ayrıca türkü içerisinde Do# ses değiştirici işareti mevcuttur.

Yeden : Türküde yeden ses kullanılmamıştır.

Genişleme : Türkü 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü 2 bölümlü olup A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır. Türkünün devam eden bölümü B cümlesi ile benzer niteliktedir.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış Nevâ'da buselik 5'lisi seslerinde gezinerek Nevâ'da Buselikli yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) perdesinden başlamış Hicaz dizisi seslerinde dolaşarak, karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış hicaz 5'lisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümü B cümlesi ile benzer niteliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiş, GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

2. "Alaca Çorapları Ayağına Dar İdi" adlı, 3867 numaralı eserin notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M. REPERTUAR No: 3867
İNCELEME TARİHİ : 27.8.1993

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON / Çaykara
KİMDEN ALINDIĞI

DERLEME TARİHİ

ALACA ÇORAPLARI AYAĞINA DAR İDİ

NOTALAYAN
ADNAN ATAMAN

SÜRESİ :

(SAZ -----)

-----) A LA CA ÇO RAP LA RI

A YA ĞI NA DA RI Dİ AL DAT TIN BE Nİ E GİZ

SE NİN SEV DAN VA RI Dİ SE NİN SEV DAN VAR

GENÇTÜRK

ALACA ÇORAPLARI AYAĞINA DAR İDİ
ALDATTIN BENİ E GİZ SENİN SEVDAN VAR İDİ

TARADI SAÇLARINI DANE DANE BEŞ DANE
SÖYLE BANA SEVDUĞUM SEVDALARIN GAÇ DANE

PINARDAN SU DAŞIRUM BAYBURTLI TULUM İLE
ALACAĞUM GİZ SENİ DERD İLE ZULUM İLE

KEMENÇEMUN ÜSTÜNE DOLAYIYUM DOLAYI
GİZ SENİ ALAMAZSAM MUSKALARDIR GOLAYI
(GİZ SENİ ALAMAZSAM HOCALARDIR GOLAYI)

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Alaca Çorapları Ayağına Dar idi

Repertuvar No : 3867

Yöresi : Trabzon-Çaykara

Kimden Alındığı : Belirtilmemiş.

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Adnan Ataman

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli çıkıcı özelliğe sahiptir.

Dizisi : Hicaz dizisinin 6. Derece sesleri içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Eserde Sol (Rast) yeden sesi kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü, yeden sesleri ile birlikte 7 ses aralığı içerisindedir. Genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklindeki toplam iki cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ:

Dizinin 3. derece sesi olan Do# (Nim Hicaz) perdesinde başlayıp Mi (Hüseyinî) ve Fa (Acemaşîran) seslerini dolanarak Re (Nevâ) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesinden başlayıp, hicaz dizisi içerisinde dolaştıktan sonra karar olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

3. "Alime'dir Kız Senin Adın Alime" adlı, 3987 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No: 3987
İNCELEME TARİHİ: 21. 1. 1995

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
NEJAT BUHARA
SÜRE: ♩=100

ALİME'DİR KIZ SENİN ADIN ALİME

DERLEYEN
NEJAT BUHARA

DERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
NEJAT BUHARA

(SAZ - - - - -)

KIZ SE NİN A DİN A Lİ ME AL TIN KE MER YA Kİ ŞİRİ
SA MAN LIK TIR SA RA YI A LIS MŞ Lİ
SA MAN LIK TA BAS TI LAR ŞAL VA Fİ Nİ

GE LIN LE RİN BE Lİ NE YAL LAH YAN DIM GE LIN O LA SIN
RA YA AL MAZ PA RA YI YAL LAH YAN DIM GE LIN O LA SIN
GÜL DA LI NA AS TI LAR YAL LAH YAN DIM GE LIN O LA SIN

GEL YA Nİ MA VAY Lİ RA LA RI TA KA YİM GER DA Nİ NA HEY
GEL YA Nİ MA VAY Lİ RA LA RI TA KA YİM GER DA Nİ NA HEY
GEL YA Nİ MA VAY Lİ RA LA RI TA KA YİM GER DA Nİ NA HEY

-2-
ALİME'DİR KIZ SENİN ADIN ALİME

VAL LAH BİL LAH KI YA RIM BEN CA NI MA
 VAL LAH BİL LAH KI YA RIM BEN CA NI MA
 VAL LAH BİL LAH KI YA RIM BEN CA NI MA

GEÇTÜRÜK

ALİME'DİR KIZ SENİN ADIN ALİME
 ALTIN KEMER YAKIŞIR GELİNLERİN BELİNE (YALLAH)

YANDIM GELİN OLASIN GEL YANIMA (VAY)
 LİRALARI TAKAYIM GERDANINA (HEY)
 VALLAH BİLLAH KIYARIM BEN CANIMA

ALİME'NİN SAMANLIKTIR SARAYI
 ALIŞMIŞ LİRAYA ALMAZ PARAYI (YALLAH)

YANDIM GELİN OLASIN GEL YANIMA (VAY)
 LİRALARI TAKAYIM GERDANINA (HEY)
 VALLAH BİLLAH KIYARIM BEN CANIMA

ALİME'Yİ SAMANLIKTA BASTILAR
 ŞALVARINI GÜL DALINA ASTILAR (YALLAH)

YANDIM GELİN OLASIN GEL YANIMA (VAY)
 LİRALARI TAKAYIM GERDANINA (HEY)
 VALLAH BİLLAH KIYARIM BEN CANIMA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Alime'dir Kız Senin Adın Alime

Repertuvar No : 3987

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Nejat Buhara

Derleyen : Nejat Buhara

Notaya Alan : Nejat Buhara

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici-çıkıcı özelliğe sahiptir.

Dizisi : Hicaz dizisi içerisinde seyretmekte olup Fa# (Eviç) perdesi Fa (Acem) perdesi olarak kullanılmıştır.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü, 8 ses aralığı içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklindeki toplam iki cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ:

Hicaz dizisinin 3. derece sesi olan Do# (Nim Hicaz) perdesinden başlayıp Sol (Gerdaniye) perdesine çıkıp, yeden olan sesi Sol (Rast) göstererek Do# (Nim Hicaz) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Hicaz dizisinin 3. derece sesi olan Do# (Nim Hicaz) perdesinden başlayıp, Hicaz dizisi seslerinde gezinerek La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

4. "Alçak Ceviz Fidesi (Ormanda Govuksula)" adlı, 4885 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4885
İNCELEME TARİHİ :
YÖRESİ :
TRABZON / TONYA
KİMDEN ALINDIĞI :
TONYA TİYATRO VE FOLKLOR DERNEĞİ

ALÇAK CEVİZ FİDESİ (ORMANDA GOVUKSULA)

-1-

DERLEYEN:
TANER ERGİN

DERLEME TARİHİ:
2008

NOTAYA ALAN:
TANER ERGİN
İBRAHİM CAN

Saz.....

Dönüşte:

Dönüşte:

AL ÇAK CE VİZ Fİ DE Sİ DE
GÜR GEN BU DAK LA NIR MI DA
HA BU RA SI NE RE Sİ DE
OR MAN DA YOL A ÇA RIM DA

BU DU YU LAR MI SE Nİ BU DU YU LAR MI (Saz.....)
YAP RA ĞI SAK LA NIR MI YAP RA ĞI SAK LA
GUM YA TAK DE ĞİL TON YA GUM YA TAK DE ĞİL
A LİR SE Nİ KA ÇA RIM A LİR SE Nİ KA

GAÇ DA GEL BA NA YÂ RİM DE DU TU YU LAR MI SE Nİ
A NA Sİ NİN YA NİN DA DA KI Zİ KU ÇAK LA NIR MA
SE VİP DE A LA MAZ SAM DA Yİ KİL SİN YA LAN DÜN YA
DÖRT YA NİM DU VAR OL SA DA ŞA HİN O LUR U ÇA RİM

DU TU YU LAR MI (Saz.....) OR MAN DA GO VUK SU LA
KI Zİ KU ÇAK LA
Yİ KİL SİN YA LAN
ŞA HİN O LUR U

SAK SU LA DIR SAK SU LA A NAN VER ME Dİ SE Nİ DE

BE NİM Ğİ Bİ YOK SU LA BE NİM Ğİ Bİ YOK (Saz.....)

GENÇLİK
KURTÇEK

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4885
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ:
TRABZON / TONYA

KİMDEN ALINDIĞI:
TONYA TİYATRO VE FOLKLOR DERNEĞİ

ALÇAK CEVİZ FİDESİ (ORMANDA GOVUKSULA)

-2-

DERLEYEN:
TANER ERGİN

DERLEME TARİHİ:
2008

NOTAYA ALAN:
TANER ERGİN
İBRAHİM CAN

1.
ALÇAK CEVİZ FİDESİ
BUDUYULAR MI SENİ?
GAÇ DA GEL BANA YÂRİM DE
DUTUYULAR MI SENİ?
ORMANDA GOVUKSULA
SAKSULADIR SAKSULA
ANAN VERMEDİ SENİ DE
BENİM GİBİ YOKSULA

2.
GÜRGEN BUDAKLANIR MI DA?
YAPRAĞI SAKLANIR MI?
ANASININ YANINDA DA
KIZI KUCAKLANIR MI?
ORMANDA GOVUKSULA
SAKSULADIR SAKSULA
ANAN VERMEDİ SENİ DE
BENİM GİBİ YOKSULA

3.
HA BURASI NERESİ DE?
GÜMYATAK DEĞİL TONYA
SEVİP DE ALAMAZSAM DA
YIKILSIN YALAN DÜNYA
ORMANDA GOVUKSULA
SAKSULADIR SAKSULA
ANAN VERMEDİ SENİ DE
BENİM GİBİ YOKSULA

4.
ORMANDA YOL AÇARIM DA
ALIR SENİ DE KAÇARIM
DÖRT YANIM DUVAR OLSA DA
ŞAHİN OLUR UÇARIM
ORMANDA GOVUKSULA
SAKSULADIR SAKSULA
ANAN VERMEDİ SENİ DE
BENİM GİBİ YOKSULA

GOVUKSULA: Ağacın kurumuş hâli.
SAKSULA: Kuru ağacın içi boş hâli.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Alçak Ceviz Fidesi (Ormanda Govuksula)

Repertuvar No : 4885

Yöresi : Trabzon / Tonya

Kimden Alındığı : Tonya Tiyatro ve Folklor Derneği

Derleyen : Taner Ergin

Notaya Alan : Taner Ergin / İbrahim Can

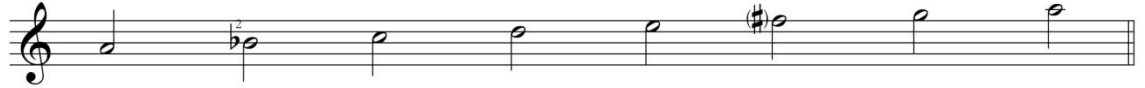
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli inici özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır. Eser içerisinde saz kısmında Fa# ses değiştirici işaret kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Durak altı sesleriyle birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C+A¹ şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

(saz...)—

Mİ (Hüseynî) perdesinden başlayarak Uşşak dizisi seslerinde dolaşarak karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

(saz...)—

Uşşak dizisinin 3. derece olan Do (Çağâh) perdesiyle başlamış, Uşşak dizisi seslerinde gezinerek La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 3. derece olan Do (Çağâh) perdesiyle başlamış, Do (Çağâh) perdesinde asma karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

(saz...)—

A Cümlesi ile benzer niteliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

5. "Atma Beni Yabana" adlı, 2907 numaralı eserin notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No=2907
İNCELEME TARİHİ=16-3-1986

DERLEYEN
VOLKAN KONAK

YÖRESİ
TRABZON-MAÇKA

ATMA BENİ YABANA

DERLEME TARİHİ
16 3 1986

KİMDEN ALINDIĞI
SALİH ZEKİ BACIOĞLU
SÜRESİ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PARMAKCI

AT MA BE Nİ YA BA NA BEN DA BU DE RE Lİ Yİ M
YAY LA NİN Çİ ME NİN DE DA NA OT LA YI DA NA
BEN O KU YA O KU YA SÖ KE ME DİM HE CE Yİ

AT MA BE Nİ YA BA NA BEN DA BU DE RE Lİ Yİ M
YAY LA NİN Çİ ME NİN DE DA NA OT LA YI DA NA
BEN O KU YA O KU YA SÖ KE ME DİM HE CE Yİ

AL BE Nİ YAR Çİ DE Lİ M
GEL E Mİ NEM YA Nİ MA HIÇ SOR MA NE RE Lİ YİM
E KIZ SE NİN KA PİN DA ET TİM YA Rİ GE CE Yİ

ATMA BENİ YABANA
BENDA BU DERELİYİM
AL BENİ YAR YANINA
HIÇ SORMA NERELİYİM

YAYLANIN ÇİMENİNDE
DANA OTLAYI DANA
GEL EMİNEM YANIMA
BİŞEY DİYEYİM SANA

BEN OKUYA OKUYA
SÖKEMDİM HECEYİ
E KIZ SENİN KAPINDA
ETTİM YARI GECEYİ

DERE GETİRİR KUMİ
YIKAYIRUM YUNUMİ
KALDIM KAPKARINDA
YALIN AYAK.KIŞ GÜNÜ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Atma Beni Yabana

Repertuvar No : 2907

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Salih Zeki Bacıoğlu

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Yücel Paşmakcı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Rast) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Rast 5'lisi ve Re-Nevâ'da Buselik 4'lüsü. (Acemli Rast)

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Eserde yeden sesi kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü, 7 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+A¹+C+D şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ:

Karar sesi Sol (Rast) sesiyle başlamış Acemli Rast dizisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ:

A Cümlesi ile benzer özellik göstererek, Re (Nevâ) perdesinde asma karar yapmıştır.

C CÜMLESİ:

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış Rast dizisi seslerinde dolaşarak, karar sesi olan Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

D CÜMLESİ:

4. derece sesi olan Do (Çargâh) perdesinden başlamış Rast dizisi seslerinde dolaşarak, karar sesi olan Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Rast dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

6. "Ayağına Yemeni" adlı, 383 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. No: 383 - 22. 6. 1973

YÖRESİ
KARADENİZ
KİMDEN ALINDIĞI
HASAN SÖZERİ
SÜRE

AYAĞINA YEMENİ

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN
DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

A YA ĞI NA YE ME Nİ ON LAR YE Nİ DİR YE Nİ
YA SEN GÜ ZEL LOL MA SAN YA BEN SEV ME SEM SE Nİ
KA YI ĞI AT TIM SU YA SU ÇIK TI KAY NAL LA RA
ÇOK TA GÜ ZEL DE ĞİL SİN BA KAR SİN AY NA LA RA

2. güfte

DUMANIM YAYILAMAM
KIZ SENDEN AYRILAMAM
BEN SENDEN AYRILIRSAM
HALİM YAMANDIR YAMAN

3. güfte

OLAYIM O GÖZLERE
ONLAR BANA BAKAYI
O GÜZEL BAKIŞIYLA
BENİ CANDAN YAKAYI

2. bağlantı

DUMANIM DERELERE
VERMEM SENİ ELLERE
OLSUN KOLLARIM KEMER
O İNCECİK BELLERE

3. bağlantı

OLAYIM O GÖZLERE
ONLAR KARADIR KARA
ÇIK DİZİMİN ÜSTÜNE
ZÜLÜFLERİNİ TARA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ayağına Yemeni

Repertuvar No : 383

Yöresi : Notası üzerinde yöresi Karadeniz geçmektedir ancak TRT THM Repertuvar Sıra Listesinde Trabzon olarak geçmektedir.

Kimden Alındığı : Hasan Sözeri

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

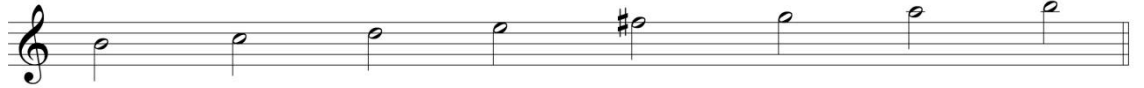
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Segâh 5'lisi ve Nevâ'dan itibaren Rast 5'lisi sesleri içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden sesi kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) sesiyle başlayıp Rast 4'lüsü seslerinde dolaştıktan sonra, Re (Nevâ) perdesinde asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Re (Nevâ) sesiyle başlayıp Segâh dizisinin ilk 4 sesinde dolaştıktan sonra, Si (Segâh) perdesinde tam karar kılmıştır.

C CÜMLESİ :

Si (Segâh) sesiyle başlayıp Segâh dizisinin ilk 4 sesinde dolaştıktan sonra, Si (Segâh) perdesinde tam karar kılmıştır.

Türkünün devam eden bölümü B cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün her ne kadar Si ve Mi seslerinin perde karşılığı birebir olmasa da, müzikal ve makamsal açıdan bıraktığı etki sonucu, Segâh dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Segâh türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

7. "Ayna Ayna Ellere" adlı, 400 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TAT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 400

Tarih : 22/6/1973

YÖRESİ
TRABZONKİMDEN ALINDIĞI
FAHRETTİN DİLÂVERDERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

AYNA AYNA ELLERE

SÜRE :

(1) Ayna ayna ellere
Ayna düştü göllere
Ayna gurban olayım
Seni tutan ellere

(2) Limanın gerisinden
Görünüyor araklı
Gızlarla konuşmaya
Meraklıyım meraklı

(3) Vakıkebir ukarı
Tonya teyirler tonya
Sevdimde alamadım
Ey gidi yalın dünya

(4) Başındaki çemberin
Uçları duğum duğum
Sigaramın içine
Siğarmısın sevdiğim

(5)
Cemencemin telleri
Oynatıyı yerleri
Bana derler rizeli
Çalan eller besbelli

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ayna Ayna Ellere

Repertuvar No : 400

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Fahrettin Dilaver

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Türkü, Hicaz 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde Do# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

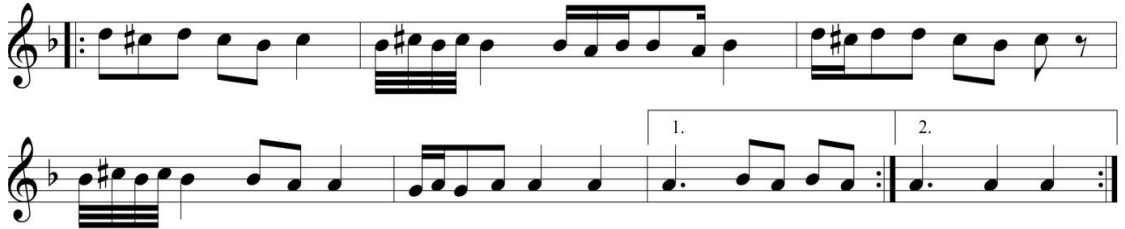
Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış hicaz 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde nikriz çeşnili asma karar yaparak 1. Dolabı tamamlamış dönüşte ise 2. Dolapta Sib (Kürdî) perdesinde çeşnisiz kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Re (Nevâ) perdesinden başlayıp hicaz 5'lisi seslerinde gezindikten sonra Sib (Kürdî) sesinde çeşnisiz kalış yaparak 1. dolabı tamamlamış dönüşünde 2. dolapta ise karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz 5'lisi sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

8. "Bel Bağımın Tokası" adlı, 400 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 184-1/4/1975

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
ÖMER AKPINAR

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
12/12/1970

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

BEL BAĞIMIN TOKASI

SÜRE :

(Söz....)

BEL BA ĞI MIN TO KA SI YAN DAN VU RU YOR YAN DAN
YAN DAN VU RU YOR YAN DAN A LA ÇAK SAN AL SE Nİ
SEN U SAN DIM BU CAN DAN

(2)

Penceresinin camı
Sürülmüş mavi boya
Pencereden bakana
Sarılısam doya doya

(3)

Ben gemilen gidemem
Yol yokmudur karadan
Seni benim elimden
Ancak alır yaradan

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Bel Bağımın Tokası

Repertvuvar No : 184

Yöresi: Trabzon

Kimden Alındığı : Ömer Akpınar

Derleyen : Ahmet Yamacı

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

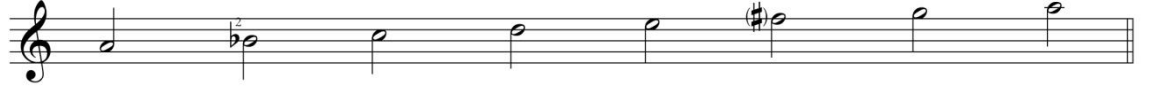
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dörtlüsü ve Uşşak beşlisinin durak altı bölgesinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde pes bölgede Fa# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Re (Yegâh) sesi üzerinde Rast 5'lisi genişleme sesleriyle birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır. B bölümü nakarat özelliği taşımaktadır.

A CÜMLESİ :

Dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesinden başlayıp, Uşşak dizisinin Durak üstü dörtlüsü sesleri ile Durak altı bölgesinde genişleme yapılarak La (Dügâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

La (Dügâh) sesinden başlayarak A cümlesine benzer seyir özelliği göstererek La (Dügâh) sesinde karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

9. "Ben Ağlarım El Güler" adlı, 4007 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 4007
İNCELEME TARİHİ : 29. 3. 1995

DERLEYEN
MUAZZEZ ÇATALBAŞ

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
Y. CEMAL KESKİN
SÜRE : 90

BEN AĞLARIM EL GÜLER

DERLEME TARİHİ

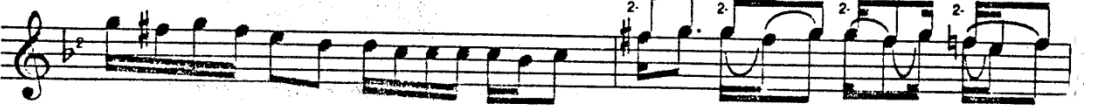
NOTALAYAN
KEMAL YILDIRIM

(SAZ

BEN AĞ LA RIM EL GÜ LER OY BA ŞI MA GE LEN LER
AL DUM DERT LI BA ŞU MU OY SA RUL DUM KE MEN ÇE ME

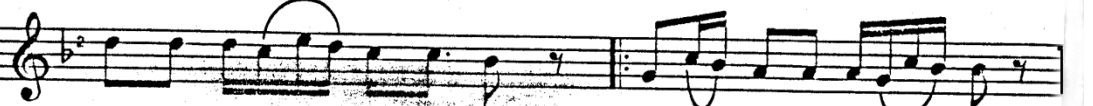

(SAZ

BEN AĞ LA RIM EL GÜ LER
AL DUM DERT LI BA ŞU MU OY

OY BA ŞI MA GE LEN LER BE NİM DER Dİ ME DÜ Ş SÜN DE
SA RUL DUM KE MEN ÇE ME O BI RAZ I ŞIK VER Dİ DE

ŞİM Dİ BA NA GÜ LEN LER AĞ LA RIM GÜ LE NİM YOK
GÜN DÜ ZÜ ME GE CE ME BU BE NİM DERT LE Rİ Mİ

- 2 -
BEN AĞLARIM EL GÜLER

GO LUM DAN DU DA NİM YOK DER DIN DEN VE REM OL DUM
BİL SEM NA ZAR LA RI Mİ İN ŞAL LAH GÖ RE CE ĞİM

GE LİP A VU DA NİM YOK
YA KIN DA ME ZA Rİ Nİ

GİÇTİRİK

BEN AĞLARIM EL GÜLER
OY BAŞIMA GELENLER
BENİM DİRDİME DÜŞSÜN DE
ŞİMDİ BANA GÜLENLER

AĞLARIM GÜLENİM YOK
GOLUMDAN DUDANIM YOK
DERDİNDEN VEREM OLDUM
GELİP AVUDANIM YOK

ALDUM DERTLİ BAŞUMU OY
SARILDUM KEMENCEME
O BİRAZ İŞİK VERDİ DE
GÜNDÜZÜME GECEME

BU BENİM DERTLERİMİ
BİLSEM NAZARLARIMI
İNŞALLAH GÖRECEĞİM
YAKINDA MEZARINI

BEKLEDİM GOYUNLARI OY
SÜRDÜM ÇIKARDIM DÜZE
SEN ÖLDÜN GİTTİN YARUM DA
BEN DE CANLI CENAZE

AMENTÜ BILLAH İLE
KADERE İNANMIŞIM
DİLEĞİM ÖBÜR DÜNYA
BU DÜNYADA YANMIŞIM

BU AŞKI ÇEKE ÇEKE OY
KAHRIMDAN ÖLECEĞİM
SEN EVLÜ DE BEN EVLİ GİZ
BEN NASIL EDECEĞİM

YİNE GELDİM BU YOLA
YOLUN ARDI GELMEYİ
ALLAHIMA YALVARDIM
ŞANSIM ELE DÖNMEDİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ben Ağlarım El Güler

Repertvuar No : 4007

Yöresi : Trabzon

Kaynak Kişi : Y. Cemal Keskin

Derleyen : Muazzez Çatalbaş

Notaya Alan : Kemal Yıldırım

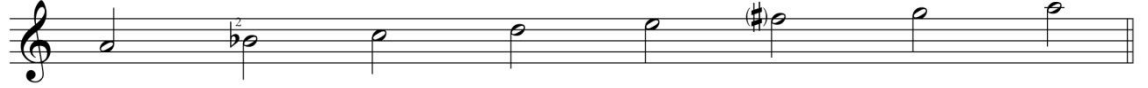
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseynî)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Hüseynî 5'lisi ve Hüseynî'de Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde pes ve tiz tarafta Fa# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup A+B+C+D şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Fa# (Eviç) perdesiyle başlayıp, Hüseyinî üzerindeki Uşşak ve Kürdî 4'lüsü seslerinde gezinerek dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesinde Çargâh'lı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlayıp, Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezinerek Sib2 (Segâh) sesinde Ferahnak'lı asma karar yapmıştır.

C CÜMLESİ:

Sol (Rast) sesinden başlayıp Uşşak 5'lisi seslerinde gezinerek Sib2 (Segâh) sesinde Ferahnak'lı asma karar yapmıştır.

D CÜMLESİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) sesiyle başlayıp Hüseyinî 5'lisinde gezinerek karar sesi olan La (Dügâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün güçlü sesi mi (Hüseyinî) görünse de eserin Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

10. "Ben Bir Yarın Bakışına Mailem" adlı, 304 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 304
İNCELEME TARİHİ : 08.06.1973

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
EMİNE VE LÜTFİYE TANAYDIN
SÜRE : 66

DERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
MUZAFFER SARISÖZEN

BEN BİR YARIN BAKIŞINA MAİLEM

BEN BİR YA RIN BA KI ŞI NA MA İ LEM
ŞU DA ĞIN AR DİN DA NA NE LER SU SUZ

AY DA BİR KE RE CE GÖ RÜ SEM KA İ LEM
AN NE BEN CA Hİ LEM DU RA MAM YAR SIZ

VAY VAY VAY SÜ RÜ ME LİM VAY
VAY VAY VAY SÜ RÜ ME LİM VAY

AY DA BİR KE RE CE GÖ RÜ SEM KA İ LEM
AN NE BEN CA Hİ LEM DU RA MAM YAR SIZ

VAY VAY VAY SÜ RÜ ME LİM VAY
VAY VAY VAY SÜ RÜ ME LİM VAY

BEN SEN DEN SE LA MI KE SER DE Ğİ LEM
HEM AN NE SIZ HEM BA BA SIZ HEM YAR SIZ

ÖL ME YİN CE VER MEM YA Rİ EL LE RE

BEN BİR YARIN BAKIŞINA MAİLEM
-2-

VAY VAY VAY SÜ RÜ ME LİM VAY

ÖL ME YİN CE VER MEM YA RI EL LE RE

VAY VAY VAY SÜ RÜ ME LİM VAY *TEKİR*

BEN BİR YARIN BAKIŞINA MAİLEM
AYDA BİR KERECE GÖRSEM KAİLEM
VAY VAY VAY SÜRMELİM VAY
BEN SENDEN SELAMİ KESER DEĞİLEM
ÖLMEYİNCE VERMEM YARI ELLERE
VAY VAY VAY SÜRMELİM VAY

ŞU DAĞIN ARDINDA NANELER SUSUZ
ANNE BEN CAHİLEM DURAMAM YARSIZ
VAY VAY VAY SÜRMELİM VAY
HEM ANNESİZ HEM BABASIZ HEM YARSIZ
ÖLMEYİNCE VERMEM YARI ELLERE
VAY VAY VAY SÜRMELİM VAY

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ben Bir Yarın Bakışına Mailem

Repertuvar No : 304

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Emine Lütfiye Tanaydın

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

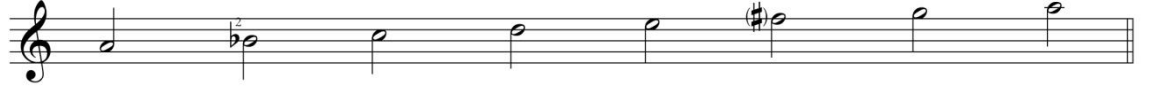
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseynî)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Hüseynî 5'lisi, Hüseynî'de Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Si bemol² ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Eser içerisinde tiz bölgede Fa# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

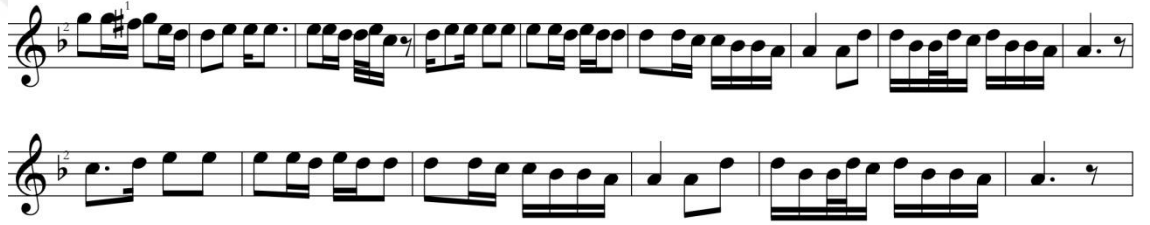
Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü 7 ses aralığına sahiptir.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır. B bölümü nakarat özelliği taşımaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan La (Dügâh) sesinden başlayarak, Nevâ makamı dizisi içerisinde seyrederek La (Dügâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesinden başlayarak Hüseyinî dizisi içerisinde seyredip, La (Dügâh) sesinde karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hüseyinî türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

11. "Ben Buralı Değilum" adlı, 3739 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO:3739
İNCELEME TARİHİ: 10.3.1992

DERLEYEN
IŞIK BAŞEL

DERLEME TARİHİ
25.2.1990

YÖRESİ
TRABZON-MAÇKA
KİMDEN ALINDIĞI
İHSAN EYÜBOĞLU

BEN BURALI DEĞİLUM

NOTAYA ALAN
IŞIK BAŞEL

SÜRESİ: ♩ = 08

BEN BU RA LI_ DE Ğİ LU_ M (SAZ_)
HAM Sİ KÖY DE_ DUK_ LE Rİ

HAM Sİ KÖY_ DÜR_ DU RA ĞU_ M (SAZ_)
İ Kİ DA_ ĞIN_ A RA Sİ_

SEV_ DUM DA A_ LA MA_ DU_ M BUDU_ R BE_ NUM_ MERA_ ĞU_ M
E GI_ Z SE NU_ N YÜ ZU_ N DE_ N YEDU_ M Bİ_ ÇAK_ YA RA_ Sİ_ (YA RUM)

BU DU_ R BE NUM MERA_ ĞU_ M O_ Y O_ Y OY
YE DUM_ GURSUN YARA_ Sİ_ O_ Y O_ Y OY

MOZBULAK

-1-
BEN BURALI DEĞİLUM
HAM Sİ KÖYDÜR DURAĞUM
SEVDUMDA ALAMADUM
BUDUR BENUM MERAĞUM OY OY OY

-2-
HAM Sİ KÖY BUDUKLERİ
İKİ DAĞIN ARASI
(E GİZ)YARUM SENUN YÜZÜNDEN
YEDUM BİÇAK YARASI OY OY OY

-3-
GELUR KIZLARI OTURUR
MAÇKANIN PAZARINA
SEVDALUKTAN ÖLENUN
NUR YAĞSUN MEZARINA OY OY OY

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ben Buralı Değilum

Repertuvar No : 3739

Yöresi: Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : İhsan Eyüboğlu

Derleyen : Işık Başel

Kimden Alındığı : Işık Başel

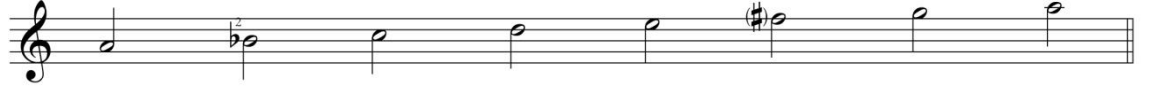
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü ve Hüseyinî 5'lisi bölgesinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseyinî) sesi ile başlayıp Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezinerek Re (Nevâ) sesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Re (Nevâ) sesi ile başlayıp dizi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dügâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

12. "Ben Kemeñçe Çalamam" adlı, 4019 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 4019
CELME TARİHİ : 29. 3. 1995

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
HÜSEYİN KOŞE

BEN KEMENÇE ÇALAMAM

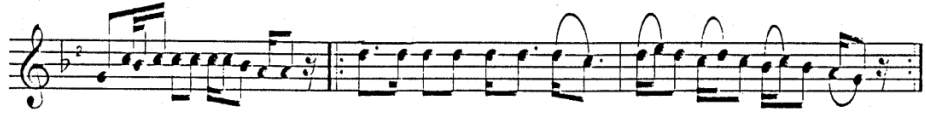
DERLEME TARİHİ
1988

NOTALAYAN
İBRAHİM CAN

SÜRE :

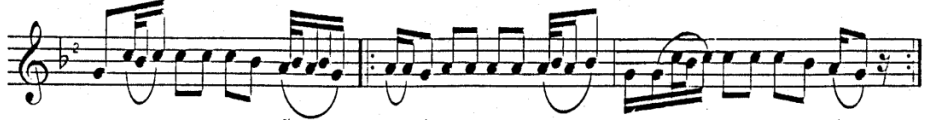
(SAZ -

) BEN KEMEN ÇE ÇA LA MAM İ Kİ TA NE TE Lİ NEN

BE NİM TUT TU ĞUM SEV DA KONU ŞA MAZ E Lİ LEN GAY BA NA TI RABZO NA

YOL NE RE DEN A ŞA YI SE VİPTE A LA MI YAN A CA NA SIL YA ŞA YI

BEN KEMENÇE ÇALAMAM
İKİ TANE TELİNEN
BENİM TUTTUĞUM SEVDA
KONUŞAMAZ ELİLEN
GAY BANA TIRABZONA
YOL NEREDEN AŞAYI
SEVİP DE ALAMIYAN
ACA NASIL YAŞAYI

GÖKTE UÇAN TEYYARE
SELAM SÖYLE O YARE
BEN ÇEKİLDUM ARADAN
BULSUN BAŞINA ÇARE
GÖKTE UÇAN TAYYARE
BOYLARIN SOLDU MI
ALDUN GİTTUN YARIMI
BOŞ KOLTUĞUN DOLDU

AH AKÇAABAT AKÇAABAT
KİMDE İDİ KABAHAH
BEN ÇEKİLDUM ARADAN
KALANLAR ETSUN RAHAH
ÇIKTIM DAĞUN BAŞINA
YOL BULUP AŞAMADUM
ALAMADUM SEVDAMI
ONA GAVUŞAMADIM

SEVDUĞUMUN HAŞINA
VURULDUM OYASINA
ACA GİRECEK MİYİM
YARIMIN RUYASINA
HA BU AKAN DERELER
DOLSUN DENİZE DOLSUN
ALMADIN BENİ SEVDAM
OLSUN BAKALIM OLSUN

GEÇTİRİXX

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ben Kemeçe Çalamam

Repertuvar No : 4019

Yöresi: Trabzon

Kaynak Kişi : Hüseyin Köse

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

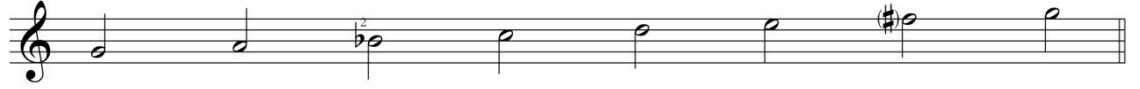
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Rast) merkezli inici özellik göstermektedir.

Dizisi : Rast dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden sesi bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü, 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Re-Nevâ sesi ile başlayıp Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) sesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Dizinin 2. Derece sesi olan La (Dügâh) perdesiyle başlamış Rast 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

13. "Bir Oda Yaptırdım" adlı, 2769 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

Y R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2769
İNCELEME TARİHİ: 22.11.1985

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

YÖRESİ
TRABZON
KİMDEN ALINDIĞI
ŞEVKİ BİLGİN
SÜRESİ :

DERLEME TARİHİ

BİR ODA YAPTIRDIM

NOTAYA ALAN
ATEŞ KÖYOĞLU

A MA N Bİ RO DA YAP TIR DIM HUR MA
DA LI N DA N YA R YA R YA R
İ ÇI N DÖ ŞET Tİ M A CE M SA LI N DA N
HA Dİ LE Y LE Y LE Y
A MA N A MA N
O DA BEN Cİ LE Yİ N EH BAP MA LI N DA N
YA R YA R YA R LE Y L İ YA R YA R YA R
HA N İ BE Nİ M MEM LE KE Tİ M E Lİ M YA R
HA Dİ LE Y LE Y LE Y DU MA N
Lİ Sİ N LEY

- 2 -

BİR ODA YAPTIRDIM

BİR ODA YAPTIRDIM HURMA DALINDAN
İÇİNİ DÖŞETTİM ACEM ŞALINDAN
O DA BENCİLEYİN AHBAP MALINDAN
HANI BENİM MEMLEKETİM ELİM YAR

BİR ODA YAPTIRDIM DÖŞEDEMEDİM
İÇİNDE BİR ÇOCUK YAŞADAMADIM
KAHPE FELEK İLE BAŞ EDEMEDİM
HANI BENİM MEMLEKETİM ELİM YAR

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından

Repertuvar No : 2769

Yöresi: Trabzon

Kimden Alındığı : Şevki Bilgin

Derleyen : Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan : Ateş Köyoğlu

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Buselik)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hüzzam 5'lisi ve Nevâ'dan itibaren Hicaz 4'lü sesleri içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde Mib ses değiştirici kullanılmıştır.

Yeden : Hüzzam, yarım yedenli bir yapıdır. Buna göre yedenin La# (Kürdî) perdesi olması gerekir. Bu eserde yeden olarak La (Dügâh) görülmektedir.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklinde olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Do-Çargâh perdesiyle başlayıp, hüzzam 5'lisi seslerinde gezinerek, Nevâ'da yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Do (Çargâh) perdesiyle başlayıp, hüzzam 5'lisi seslerinde gezinerek, La (Dûgâh) perdesinde Karcığar (Nevâ üstü sesleri de düşünüldüğünde) çeşnili asma karar yapmıştır.

Eserin devam eden bölümleri A ve B cümlesi ile benzerlik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüzzam dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hüzzam türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

14. "Bir Yiğit Dünyada Keleş Gezende" adlı, 984 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 984
İNCELEME TARİHİ: 12-6-1975

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ARIF KAYA

BİR YİĞİT DÜNYADA KELEŞ GEZENDE

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ :

E Y BİR Yİ ĞİT DÜN YA DA KE LEŞ GE ZEN DE
KE REM DER Kİ A HIM KAL MA ZA LEM DE

O NA ÇOK KE RE LE Rİ BÜH TAN E Yİ DE YİR
BOY LE ÇA LIN MIŞ TI RI LEV Hİ KA LE M

Saz
LE YİR
DE Yİ

A MA NE Yİ A YI RIR LAR YA RE NİN DEN
Dİ YA RI GUR BET DE GARİ -P

DOS TUN DAN O NU GUR BET E LE Yİ MİH MA NE Yİ
Ö LEN DE DU YAR DÜŞ MAN LA RI - BAY RA ME Yİ

Saz
DE YİR LE YİR
DE YİR LE YİR

A YI RIR LAR YA RE NİN DEN DO S TUN
Dİ YA RI GUR BET DE GA RİP Ö LEN

DA YIN O NU GUR BE TE LE Yİ Yİ Yİ
DE Yİ DU YAR DÜŞ MAN LA RI Yİ Yİ Yİ

BİR YİĞİT DÜNYADA KELEŞ GEZENDE
(Sahife-2)

Mİ Hİ MAN NE Yİ Yİ Yİ DE YİR LE RE... Y
BA YI RA ME Yİ Yİ Yİ DE YİR LE RE... Y

N. Uysal

— 1 —

Ey, BİR YİĞİT DÜNYADA KELEŞ GEZENDE
ONA ÇOK KERELER BÜHTAN EDERLER
Amman ey, AYIRILAR YARENİNDEN DOSTUNDAN
ONU GURBET ELE MİHMAN EDERLER.

— 2 —

Ey, KEREM DERKİ AHİM KALMAZ ALEMDE
BÖYLE ÇALINMIŞTIR LEVHİ KALEMDE
Amman ey, DİYARI GURBETDE GARİP ÖLENDE
DUYAR DÜŞMANLARI BAYRAM EDERLER.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Bir Yiğit Dünyada Keleş Gezende

Repertuvar No : 984

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Arif Kaya

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

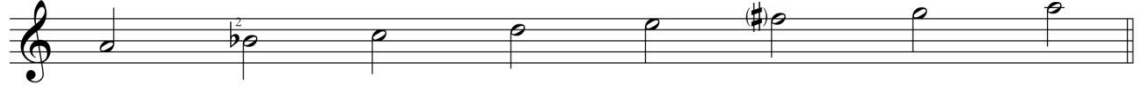
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseynî)

Seyri : Türkü, inici-çıkıcı bir özellik göstererek seyretmektedir.

Dizisi : Yerinde Hüseyinî 5'lisi ve Hüseyinî'de Uşşak 4'lüsü.

Donanımı : Türkünün donanımında ses değiştirici işaret bulunmamaktadır. Türkü içerisinde Sib2 ve Fa# ses değiştirici işaretleri bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden sesi bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü, 7 ses aralığındadır. Türküde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, 2 bölümlü olup A+B+A+B+A¹+B¹ cümle ve motiflerinden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesinden başlayarak, güçlü sesi olan Mi (Hüseynî) sesinde kalmıştır.

B CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesinden başlayarak, Hüseynî dizisinde gezinerek 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesinde asma karar yapmıştır.

A CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesinden başlayarak, güçlü sesi olan Mi (Hüseynî) sesinde kalmıştır.

B CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesinden başlayarak, Hüseynî dizisinde gezinerek 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesinde asma karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dügâh) sesinden başlayarak, Hüseyinî dizisi dahilinde seyredip, güçlü sesi olan Mi (Hüseyinî) sesinde yarım karar kılmıştır.

B¹ CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Mi (Hüseyinî) sesinden başlayarak Hüseyinî dizisi dahilinde seyrederek, karar sesi olan La (Dügâh) sesinde karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hüseyinî türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

15. "Bizim Köyün Kızları Bakarlar Aynalara" adlı, 3559 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO : 3559
İNCELEME TARİHİ :

DERLEYEN :

THM ve OY. MD.

YÖRESİ

TRABZON - MAÇKA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI

ALİ KAYA - SAMİ MATARACI

BİZİM KÖYÜN KIZLARI
BAKARLAR AYNALARA

NOTAYA ALAN

ALTAN DEMİREL

SÜRESİ : ♩ = 32

SAZ

BİZİM KÖYÜN KIZLARI BAKARLAR AYNALARA
LA RAY NA LA RA OY
BE LİN DE PEŞ TE MA Lİ AR KA SIN DA SE PE Tİ OY
FİN Dİ Ğİ TOP LA YIP TA HAR MAN DA KU RU TA ÇAK OY
BA KAR LA RAY NA LA RA Gİ Yİ Nİ KU SA Nİ LE
AR KA SIN DA SE PE Tİ NE ZA MANTÜ KE NE CEK
HAR MAN DA KU RU TA ÇAK KI ŞA O DUN YAK MA YA
Cİ KAR LAR YAY LA LA RA SU BAT A Yİ GEL Dİ Mİ
HA BU KIZ LA RIN DER Dİ YAY LA LAR DAN O KIZ LAR
OR MAN DA TOP LA YA ÇAK KE SER LER Mİ SIR LA RI
KÖY DE BEL LE ME BAS LAR AR KA SIN DA SE PE TI
İ NER LER ME ZE LE YE SON BA HAR AY LA RIN DA
DE ĞİR ME NE Gİ DER LER Kİ Mİ Sİ Nİ ŞAN LI SE

M.ÖZBULAK

İ CİN DE DO LU TAŞ LAR
GÖ ÇER LER Vİ NE KÖ YE
DÜ ĞÜ NÜN Nİ E DER LER

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Bizim Köyün Kızları Bakarlar Aynalara

Repertuvar No: 3559

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Ali Kaya-Sami Mataracı

Derleyen : THM ve OY. MD.

Notaya Alan : Altan Demirel

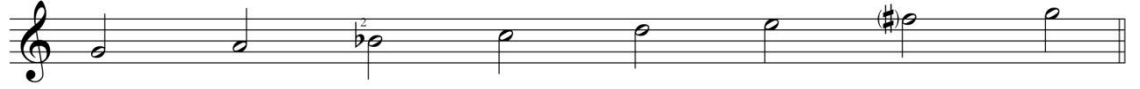
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Rast) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Rast 5'lisi içerisinde dir.

Donanımı : Türkünün donanımına sib2 ses değiştirici işareti konulmuştur.

Yeden : Türkünün sözlü olan kısmında yeden ses bulunmamaktadır

Genişlemesi : Türkü, 5 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Eser A Cümlesi ve A Cümlesine benzer motif ve tartımlardan oluşmaktadır. $A+(A^1+A^2+A^3)$ şeklinde 1 cümle 3 motiften oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Karar sesi Sol (rast) sesiyle başlamış, Acem'li Rast 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

A Cümlesi ile benzer özellik göstermiştir.

A² CÜMLESİ :

A Cümlesi ile benzer özellik göstermiştir.

A³ CÜMLESİ:

2. derece sesi olan La (Dügâh) perdesinden başlamış Rast 5'li seslerinde dolaşarak, karar sesi olan Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Rast 5'lisi sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

16. "Bizim Yayla Düz Gibi" adlı, 3535 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 3535
İNCELEME TARİHİ : 20. 07. 1990

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRESİ
TRABZON / Maçka

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
TEMEL ÇAVDAR

BİZİM YAYLA DÜZ GİBİ

NOTAYA ALAN
İBRAHİM CAN

SÜRESİ:

1

Bİ ZİM YAY LA DÜZ Gİ Bİ DE Bİ SU İÇ TİM BUZ Gİ Bİ

2

Bİ SU İÇ TİM BUZ Gİ Bİ ... GEL DUN EL Lİ YA ŞI NA

DU RU Yİ SİN GİZ Gİ Bİ ... O GAŞ LA Rİ GÖZ LE Rİ

O NUN AĞ LA MA LA Rİ ... YAK TI YAN DIR Dİ BE Nİ

ÇEM BER BAĞ LA MA LA Rİ (SAZ -----)

II-III. KUPLE

Bİ ZİM YAY LA DÜ ZÜ LUR NE DA GAR YA GAN DA BU ZÖ LUR
Bİ ZİM YAY LA DÜ ZÜ NE DE BAS TİM SU YUN YÜ ZÜ NE

- 2 -

BİZİM YAYLA DÜZ GİBİ

GE CE GEL GEL GÜN DÜZ GEL ME EL DU YAN DA SÖ ZO LUR
GEL GA ÇA LUM ŞEV DU ĞUM UY MA EL LER SÖ ZÜ NE

O GAŞ LA RI GÖZ LE RI O NUN AĞ LA MA LA RI ...
O GAŞ LA RI GÖZ LE RI O NUN AĞ LA MA LA RI

YAK TI YAN DIR Dİ BE Nİ ÇEM BER BAĞ LA MA LA RI
YAK TI YAN DIR Dİ BE Nİ ÇEM BER BAĞ LA MA LA RI

S. SABUNCU

- 1 -
BİZİM YAYLA DÜZ GİBİ
BİR SU İÇTİM BUZ GİBİ
GELDÜN ELLİ YAŞINA
DURİYİSİN KIZ GİBİ

- Bağlantı -
O GAŞLARI GÖZLERİ
ONUN AĞLAMALARI
YAKTI YANDIRDI BENİ
ÇEMBER BAĞLAMALARI

- 2 -
BİZİM YAYLA DÜZ OLUR DA
KAR YAĞANDA BUZ OLUR
GECE GEL GÜNDÜZ GELME
EL DUYANDA SÖZ OLUR

- Bağlantı -
O GAŞLARI GÖZLERİ
ONUN AĞLAMALARI
YAKTI YANDIRDI BENİ
ÇEMBER BAĞLAMALARI

- 3 -
BİZİM YAYLA DÜZÜNE DE
BASTIM SUYUN YÜZÜNE
GEL GAÇALUM SEVDÜĞÜM
UYMA ELLER SÖZÜNE

- Bağlantı -
O GAŞLARI GÖZLERİ
ONUN AĞLAMALARI
YAKTI YANDIRDI BENİ
ÇEMBER BAĞLAMALARI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Bizim Yayla Düz Gibi

Repertuvar No : 3535

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Temel Çavdar

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

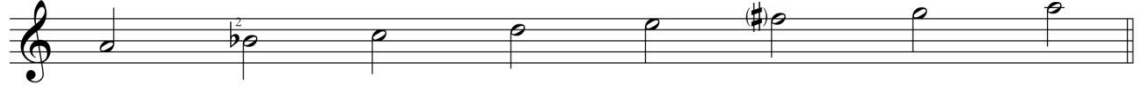
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli inici bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Hüseyinî 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme yoktur.

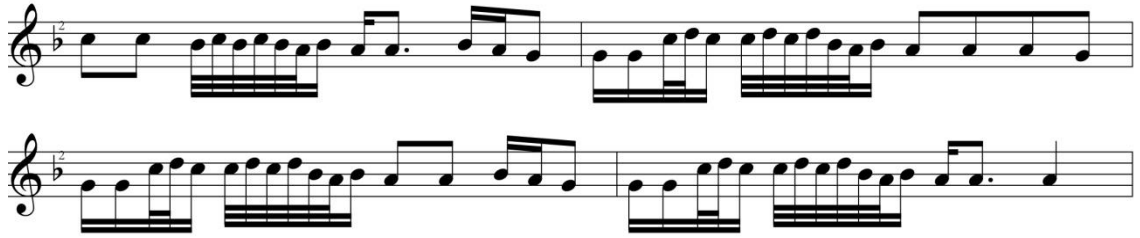
Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B+B¹ şeklinde 2 bölüm ve 1 motiften oluşmaktadır. oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Mi (Hüseynî) perdesi ile başlayıp Hüseynî 5'lisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dügâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsünde gezinip yeden sesi olan Sol (Rast) sesinde kalmıştır.

B¹ CÜMLESİ :

B cümlesi ile benzer özellik göstererek karar sesi olan La (Dügâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Eserin diğer bölümleri A Cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

17. "Böyledir Yâr Böyledir" adlı, 187 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 187-1/4/1973

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
PULLUNUN RIZA

BÖYLE DİR YÂR BÖYLE DİR

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1969

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRE:

(Saz....)

BÖY LE DİR YÂR BÖYLE DİR AŞ KIN BE Nİ
SÖY LE DİR A MAN AM MAN NİN AŞ KIN BE Nİ
SÖY LE DİR HANİ YA DA BE NİM SA RI SAN DA
LİM A MA NAM MA NİN GEL BU RA DA KA LA LIM
(Saz....)
AH YÂ RI AL MIŞ

(Böyle okunur)

Ah yârın almış dizine
Türkü mâni söyledir

Bağlantı { Haniyada benim sarı sandalım
Gel burada kalalım.

Verdin bana bir bade
Hani onun mezesi
Gene aklıma geldi
Ciğerimin köşesi

(Bağlantı)

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Böyledir Yar Böyledir

Repertuvar No : 187

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Pullunun Rıza

Derleyen : Ahmet Yamacı

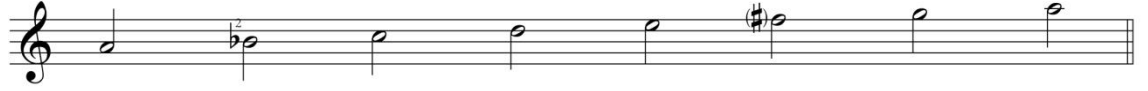
Notaya Alan : Ahmet Yamacı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli inici bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Türkü Hüseyinî 5'lisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığındadır. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

La (Dügâh) sesinden başlayarak Hüseyinî 5'lisi seyir özelliği göstermiş ve La (Dügâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Hüseyinî 5'lisi 5. Derece sesi olan Mi (Hüseyinî) sesi ile başlayarak La (Dügâh) sesi ile tam karar vermiştir.

Türkü, her ne kadar Hüseyinî 5'lisi içerisinde görülse dahi, Güçlü sesi Re (Nevâ) duygusu verdiği için Uşşak dizisi dâhilinde olduğu vurgulanabilir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

18. "Çayırım Çayırım Kuş Oldum Uçayırım" adlı, 3268 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 3268
İNCELEME TARİHİ : 09. 02. 1989

DERLEYEN
ERKAN SÜRME

YÖRESİ
TRABZON / Akçaabat

ÇAYIRIM ÇAYIRIM KUŞ OLDUM UÇAYIRIM

DERLEME TARİHİ
27. 03. 1986

KİMDEN ALINDIĞI
SÜREYYA DAVULCUOĞLU

NOTAYA ALAN
ERKAN SÜRME

SÜRESİ :

- 2 -

ÇAYIRIM ÇAYIRIM
KUŞ OLDUM UÇAYIRIM

ÇA YI RIM O LA YI MO GÖZ LE RE
RE CE ĞİM O LA YI MO GÖZ LE RE
SAÇ LA RI O LA YI MO GÖZ LE RE

ON LAR GA RA DIR GA RA YAT Dİ Zİ MIN
ON LAR GA RA DIR GA RA YAT Dİ Zİ MIN
ON LAR GA RA DIR GA RA YAT Dİ Zİ MIN

ÜS TÜ NE DE ZÜ LÜF LE Rİ Nİ TA RA
ÜS TÜ NE DE ZÜ LÜF LE Rİ Nİ TA RA
ÜS TÜ NE DE ZÜ LÜF LE Rİ Nİ TA RA

8. SABUNCU

OF ÇAYIRIM ÇAYIRIM DA
KUŞ OLDUM UÇAYIRIM
ÖYLE CANIMDAN BEZDİM DE
GIZLARDAN GAÇAYIRIM

- Bağlantı -
OLAYIM O GÖZLERE
ONLAR GARADIR GARA
YAT DİZİMİN ÜSTÜNE DE
ZÜLÜFLERİNİ TARA

OF İKİ ÜSTÜN OLUR MU
BİRİNİ SİLECEĞİM
BÖYLE SEVDALIK OLMAZ DA
GALBİNE GİRECEĞİM

- Bağlantı -
OLAYIM O GÖZLERE
ONLAR GARADIR GARA
YAT DİZİMİN ÜSTÜNE DE
ZÜLÜFLERİNİ TARA

OF İN DEREYE DEREYE
TOPLAYALIM TAŞLARI
GEÇTİ GENÇLİKLERİMİZ DE
AĞARTTIM BU SAÇLARI

- Bağlantı -
OLAYIM O GÖZLERE
ONLAR GARADIR GARA
YAT DİZİMİN ÜSTÜNE DE
ZÜLÜFLERİNİ TARA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Çayırım Çayırım Kuş Oldum Uçayırım

Repertuvar No : 3268

Yöresi : Trabzon-Akçaabat

Kimden Alındığı : Süreyya Davulcuoğlu

Derleyen : Erkan Sürmen

Notaya Alan : Erkan Sürmen

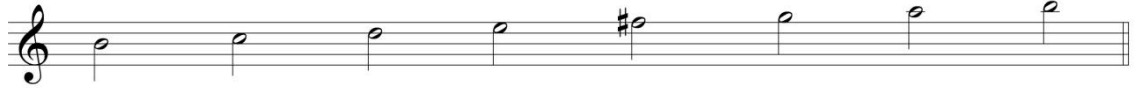
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Segâh 5'lisi ve Nevâ'dan itibaren Rast 5'lisi sesleri içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında herhangi bir değiştirici işaret yoktur ancak türkünün söz bölümünün serbest okunan kısmında Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi Sol (Rast) ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü iki bölümlü olup A+(B+C) şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Fa# (Eviç) perdesi ile başlayıp Nevâ'da Rast 4'lüsü seslerinde gezindikten sonra, Mi (Hüseyinî) perdesinde Uşşak'lı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Mi (Hüseyinî) sesiyle başlayıp Segâh 5'lisi seslerinde dolaştıktan sonra, Si (Segâh) perdesinde tam karar kılmıştır.

C CÜMLESİ :

Sol (Rast) perdesiyle başlayıp Rast'ta rast seslerinde dolaştıktan sonra, Si (Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümü B Cümlesiyle benzer özelliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün her ne kadar Si ve Mi seslerinin perde karşılığı birebir olmasa da, müzikal ve makamsal açıdan bıraktığı etki sonucu, Segâh dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Segâh türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

19. "Çıktuk Düzlerden Dağa (Yol Havası)" adlı, 4301 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 4301
İNCELEME TARİHİ : 8. 3. 2002

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON / Maçka /
Gomera Köyü

DERLEME TARİHİ

ÇIKTUK DÜZLERDEN DAĞA
(YOL HAVASI)

KİMDEN ALINDIĞI
CEMİLE CEVHER

NOTAYA ALAN
CEMİLE CEVHER

SÜRESİ : ♩ = 266

ÇIK TUK DÜZ LER DEN DA ĞA KÖ YE GE LİN AL MA ĞA
GE LİN NE OL Dİ SA ĞA BAŞ LA DUN AĞ LA MA ĞA
BAŞ LA DUN AĞ LA MA ĞA GE LİN NE OL Dİ SA ĞA
BAŞ LA DUN AĞ LA MA ĞA BAŞ LA DUN AĞ LA MA ĞA
BAŞ LA DUN AĞ LA MA ĞA BAŞ LA DUN AĞ LA MA ĞA

S. SABUNCU

- 1 -

ÇIKTUK DÜZLERDEN DAĞA
KÖYE GELİN ALMAĞA
GELİN NE OLDİ SAĞA
BAŞLADUN AĞLAMAĞA

- 2 -

GELİNİ BİNDÜRDİLER
GÜVEYİN KİR ATINA
ÇIKSUN DAVULUN SESİ
GÖĞÜN YEDİ KATINA

- 3 -

GELİNİ BİNDÜRDİLER
KAPIDAKİ KİR ATA
DOLDURUN TÜFEKLERİ
GİDELUM ATAATA

- 4 -

ATUN UŞAKLAR ATUN
TOZİ DUMANA KATUN
BAROTUNUZ YOĞİSA
TOPRAK KOYUN DAATUN

BAROT = Barut

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Çıktuk Düzlerden Dağa

Repertuvar No : 4301

Yöresi : Trabzon-Maçka-Gomera Köyü

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Cemile Cevher

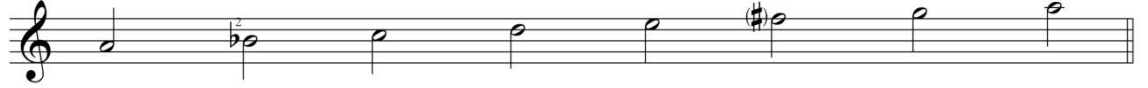
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dügâh) merkezli çıkıcı bir özelliğe sahiptir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü ses aralığında seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü, 4 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Re (Nevâ) perdesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek Do (Çargâh) perdesinde asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Sib2 (Segâh) sesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek La (Dügâh) sesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

20. "Dere Sürer Gazeli" adlı, 2132 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2132
İNCELEME TARİHİ : 6 _7_ 1982

DERLEYEN
KASIM GÜRSOY

YÖRESİ
TRABZON. BEŞİKDÜZÜ

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
KAZIM ÖZTÜRK

DERE SÜRER GAZELİ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

DE RE SÜ RER GA ZE Lİ YA RU — M DÜN YA
DA RA SA CI NI DA RA İ KI M YA NI

GÜ ZE Lİ BAK MA Yİ LE DO YA
Bİ RÖL SUN I KI Mİ ZİN CÜ NA

MA — M HER GÜ — N Bİ LE — N GE ZE Lİ
HI — M GİZ BA BAN DA — N SO RU — L SU — N

HER GÜZ Bİ LE GE ZE Lİ
GİZ BA BAN DAN SO RUL SUN

DERE SÜRER GAZELİ, YAVRUM DUNYA GÜZELİ
BAKMAYİLE DOYAMAM, HERGÜN BİLE GEZELİ,
HERGÜN BİLE GEZELİ.

— 2 —

DARA SACINI DARA, İKİ YANI BİR OLSUN.
İKİMİZİN GÜNAHI, GİZ BABANDAN SORULSUN,
GİZ BABANDAN SORULSUN.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Dere Sürer Gazeli

Repertuvar No: 2132

Yöresi : Trabzon-Beşikdüzü

Kimden Alındığı : Kazım Öztürk

Derleyen : Kasım Gürsoy

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü içerisinde.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve içerisinde Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır..

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Re (Yegah) sesinde rastlı genişleme bölgesi sesleriyle birlikte (Fa#) 6 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış, hicaz 4'lüsü seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde nikrizli asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Sol (Rast) perdesinden başlamış yerinde Hicaz 4'lüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dügâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün hicaz 4'lüsü sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

21. "Derenin Balıkları" adlı, 3217 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI

THM REPERTUAR SIRA No: 3217

İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ:

(Görece) TRABZON-Ağasar

KİNDEN ALINDIĞI:

SÜREYYA DAVULCUOĞLU

SÜRESİ:

DERENİN BALIKLARI

DERLEYEN:

Müz.Dai. THM. Müd. lüğü.

DERLEME TARİHİ:

25.4.1988

NOTAYA ALAN:

BEHÇET BOSTAN

De re nin ba h lık la ri da tut tu ortalık
Bu e vin tah lık la ri da tut tu ortalık
lık la ri ol be nim sev di ğü ce ğüm da
oy ma lı ol dun dün ya ze li de
ce ker sey da lık la ri lık la ri
sa na na sil doy ma lı doy ma lı
yay lı ya gi de ce ğüm da yol la ra boy du
ya rim be yaz gö lü ni do la ra boy du
na go na na na go na ^{uyşak}

-1-

DERENİN BALIKLARI DA
TUTTU ORTALIKLARI
OY BENİM SEVDUĞEĞİM
ÇEKER SEVDALUKLARI

Bağ. Yaylıya gideceğüm da
jollara gona gona
yarım beyaz göllarını
Dola boyhuma dola

-3-

AÇTIM ŞEMSİYELERİ DA
GEL DALDAMA, DALDAMA
ELLER ALDADI BENİ DA
(Uşak) YARIM SEN DE ALDAMA
Bağlantı.

DALDAMA : Arka, arkada yanına

ALDADI : Aldatma

-2-

BU EVUN TAHTALARI DA
OYMALIDUR, OYMALI
OLDUN DÜNYA GÜZELİ DE
SANA NASIL DOYMALI
Bağlantı.

-4-

TAYLANIN GÜLÜNDESİN DA
ELLERİN DİLİNDESUN
NE YAPALIM EY UŞAK DA
KÖTÜNÜN ELİNDESUN
Bağlantı.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Derenin Balıkları

Repertuvar No : 3217

Yöresi : (Görele) Trabzon-Ağasar

Kimden Alındığı : Süreyya Davulcuoğlu

Derleyen : Müz. Dai .THM. Müd.lüğü

Notaya Alan : Behçet Bostan

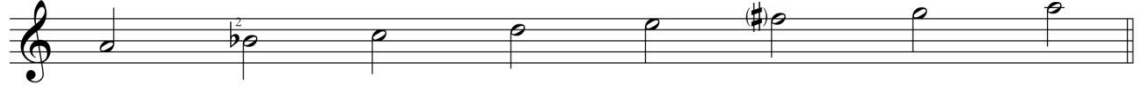
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hüseyinî 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

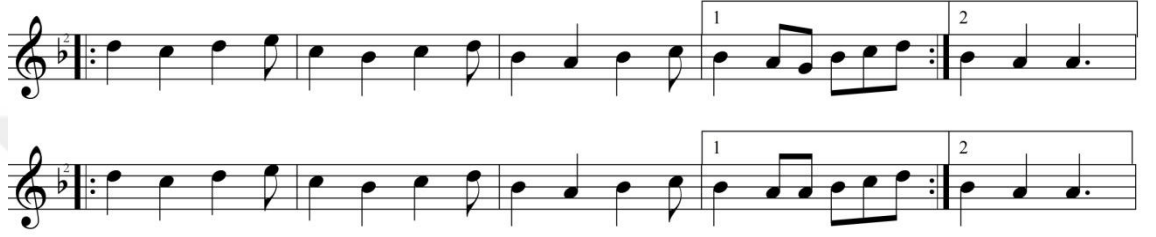
Yeden : Eserde Sol (rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseyinî) perdesi ile başlayıp, Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezinerek, dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) perdesinde Çargâhlı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesi ile başlayıp Uşşak dörtlüsü seslerinde gezinerek, karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde Uşşaklı tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî 5'lisi içerisinde olduğu görülse de Uşşak etkisi uyandırmaktadır. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

22. "Derenin Kenarına Sereceğim Kilimi" adlı, 119 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 119 ~ 17/3/1973

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
KARADENİZ-AKCAABAT

DERLEME TARİHİ
1955

KİMDEN ALINDIĞI
SADIK AYNACI

DERENİN KENARINA SERECEĞİM KILIMI

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRE :
(♩♩♩ = 60)

DE RE NİN KE NA RI NA DA SE RE CE ĞUM KI LI MI
GE ÇER YÜ REK YAN GU NI DA SEV DU ĞUM A LA LIM BİR
Bİ Rİ Nİ DA A LA LIM BİR Bİ Rİ Nİ
DE RE KUN DI Zİ Mİ SUN DA SA BAH YIL DI Zİ MU SUN
GE LE CE ĞUM PE Şİ NA DA BE Nİ A LA CA Mİ SUN

-2-

Kuş uçtu yavri kaldıda
Gök yüzü mavi kaldı
Anahtar yâr koynunda da (Sevdiğüm)
Gönlüm kilitli kaldı (da)

Bağlantı { Yağmur yağıyi yağmur da
Dereler akar durur
Ben sevdim eller aldı da
Acısı beni bulur

NOT:

Saz ; bağlantı kısmıdır.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Derenin Kenarına Sereceğim Kilimi

Repertuvar No : 119

Yöresi : Karadeniz-Akçaabat

Kimden Alındığı : Sadık Aynacı

Derleyen : Ahmet Yamacı

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

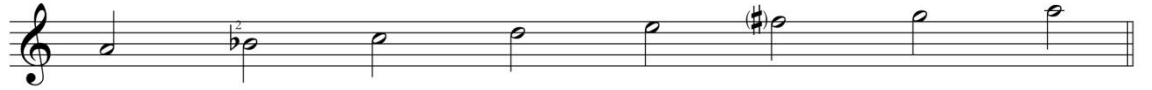
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Nevâ makamı dizisi içerisinde. Uşşak 4'lüsü Nevâ'da Rast 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün notası üzerinde donanımda Sib2 ve içerisinde Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

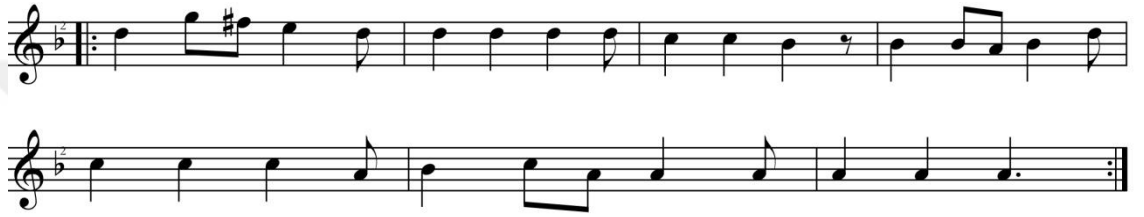
Yeden : Türküde Sol (Rast) sesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme bulunmamaktadır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, birbirinden farklı A+B+C olmak üzere 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Yeden olan Sol (Rast) sesi ile başlayarak, Uşşak 4 lüsü üzerine Re (Nevâ) Rast 5 lisi eklenerek oluşan Nevâ makamı dizisi içerisinde seyrederek güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi üzerinde yarım karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayıp, Nevâ üzerinde Rast 5 lisi göstermiş, Uşşak dizisi içerisinde gezinerek La (Dügâh) sesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile başlayarak Uşşak 4 lüsü ile seyrederek Durak sesi olan La (Dügâh) sesinde tam karar vermiştir.

Bu eserin dizisine, Uşşak 4'lüsü ve güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinde rast 5'lisinde gezindiğinden dolayı Nevâ diyebileceğimiz gibi Uşşak ailesinden de gösterilebilir. Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

23. "Duman Aldi Dağlara" adlı, 3501 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T M M REPERTUAR SIRA NO:3501
İNCELEME TARİHİ: 20 7 1990

DERLEYEN
TRT. MÜZ. DAİ. BŞK.

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
TRABZON

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

KİMDEN ALINDIĞI
DURSUN DERELİ

DUMAN ALDI DAĞLARA

SÜRESİ:

DU MA_N AL Dİ DAĞ LA RA BENKAL DUMYAY LA LA RA
DAĞ LA RIN DU MA Nİ Nİ(OY) DAĞ DA GE ZEN LE_R Bİ LİR
DU MA_N DU MAN ÜS TÜ NE DU MA NIN BEN O LA YİM

O FO YAK TIN BENİ GÜ ZE Lİ M
SEV DA SEV DA LU ĞUN HA LI
BAK MA BAŞKA LA RI NA

DÜ ŞÜR DÜNSEV DA LA RA OY SEV DA LİM SE_V DA Lİ M
SEV DA ÇE KEN LERBİ LİR
GÜ MA NIN BEN O LA YİM

SENSİN BENİM GÜ MA NİM BU SEV DA LUK YÜ ZÜN DE N

HİÇ KAL MA DI DERMA NİM SEV DA LI YİM SEV DA LI

SEV DA LIK DE Lİ HA Lİ ER KEN SEVDA LA NA Nİ N

KA LIR MIHİÇ MECA Lİ M. ÖZBULAK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Duman Aldi Dağlara

Repertuvar No : 3501

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Dursun Dereli

Derleyen : TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Notaya Alan : Altan Demirel

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve içerisinde Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C+D şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) sesiyle başlayıp hicaz dizisi seslerinde gezinerek, Do# (Nim Hicaz) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan sol (rast) perdesinden başlamış hicaz 4'lüsü seslerinde dolaşarak, karar sesi olan la (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

24. "Dumanım Derelere" adlı, 1284 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:1284
İNCELEME TARİHİ : 24_5_1977

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
ZİYNET SÖNMEZ

SÜRE :

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ

DUMANIM DERELERE

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

DU MA NİM DE RE LE RE DU MA NİM DE
DU MA YA RE LA LA MA DU MA NİM DE
DU MAN KI Cİ YA LA MA DU MA NİM DE
DU MAN DAĞ DAN YU KA Rİ DU MAN KI Cİ DAN

RE LE RE VER MEM SE Nİ EL LE RE
YI LA LA KIZ KIZ SEN DE NAY RI LA MA
KAR DA GA VER KIZ SEN SE Nİ EL LE RE
YU KA Rİ ÇIK KIZ RER TA ŞI RI NAL TI NA M

VER MEM SE Nİ EL LE RE
KIZ SEN RER TA ŞI RI NAL TI NA M
ÇIK MAM Dİ YE Bİ LUR MI

OL SUN KOL LA RİM KE MER
KIZ SEN YAS TU NAY NAY KE MER
BİR KIZ YAS TU NAY NAY KE MER
BİR KIZ KIZ YAS TU NAY NAY KE MER

LA RİM KE MER OL SUN KOL LA RİM KE MER
AY Rİ LÜR SAM KIZ SEN YAS TU NAY NAY KE MER
GÜN YO KA RUN DUR BİR KIZ KIZ YAS TU NAY NAY KE MER
BE KÂ RUN DUR BİR KIZ KIZ YAS TU NAY NAY KE MER

O İN CE CİK BEL LE RE
HA LİM YA MAN DİR YA MAN
KO LUM MAM BA SU YE Bİ LUR MI
AL MAM BA DI

ÇIK BEL LE RE
MAN DİR YA MAN
SU NAL TI NA M
YE Bİ LUR MI

-1-
DUMANIM DERELERE
VERMEM SENİ ELLERE
OLSUN KOLLARIM KEMER
O İNCEK BELERE

-2-
DUMANIM YAYILAMAM
KIZ SENDEN AYRILAMAM
KIZ SENDEN AYRILURSAM
HALİM YAMANDIR YAMAN

-3-
DUMANKİ ÇIKAR DAĞA
GİRER TAŞIN ALTINA
KIZ YAŞTIĞIN YOK İSE
KOLUM BAŞUN ALTUNA

-4-
DUMAN DAĞDAN YUKARI
ÇIKMAM DİYEBİLURMİ
BİR KIZ BİR BEKARUNDUR
ALMAM DİYEBİLURMİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Dumanım Derelere

Repertuvar No : 1284

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Ziyet Sönmez

Derleyen : Ahmet Yamacı

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

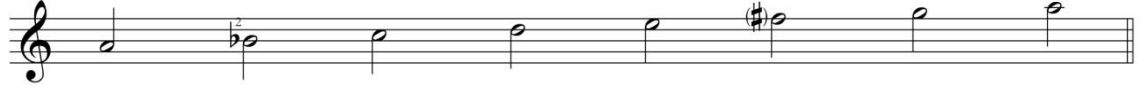
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün notası üzerinde donanıma Sib2 ses değiştirici işareti konulmuştur.

Yeden : Türküde de Sol (Rast) perdesi yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 5'li bir ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü bir olup, (A+B)+(A+B) şeklinde birbirinin tekrarı olan 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) ile başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek güçlü sesi olan re (Nevâ) sesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) sesi ile başlamış, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek durak sesi olan La (Dügâh) sesinde tam karar kılmıştır. Eserin devamı A ve B cümlesi ile benzerdir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM de ki bu eserin dizisinin, Uşşak adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

25. "Doldurdum Filikami" adlı, 4895 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR NO : 4895
İNCELEME TARİHİ : 25.05.2012

YÖRESİ:
TRABZON / SÜRMENE

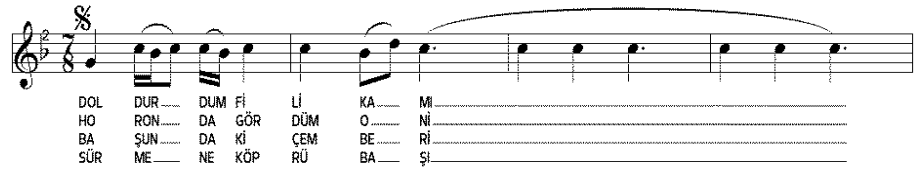
KİMDEN ALINDIĞI:
HÜSEYİN DİLAYER

DOLDURDUM FİLİKAMİ

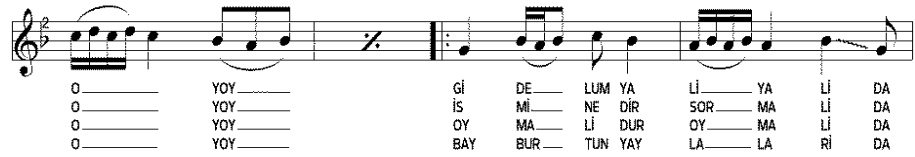
DERLEYEN:
BANTAN YAZDI

DERLEME TARİHİ:
1990

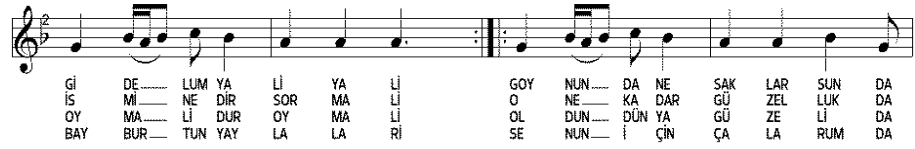
NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

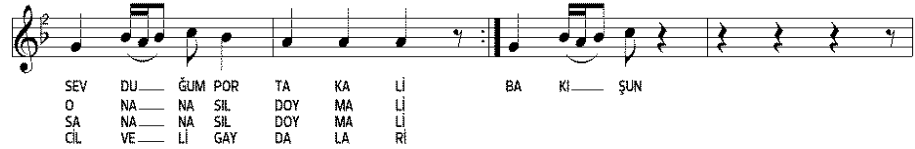
DOL DUR DUM Fİ Lİ KA MI
HO RON DA GÖR DÜM O Nİ
BA ŞUN DA Kİ ÇEM BE Rİ
SÜR ME NE KÖP RÜ BA ŞI

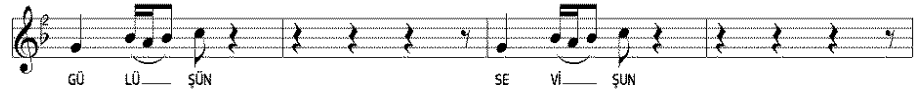
O YOY Gİ DE LUM YA Lİ YA Lİ DA
O YOY İS Mİ NE DİR SOR MA Lİ DA
O YOY OY MA Lİ DUR OY MA Lİ DA
O YOY BAY BUR TUN YAY LA LA Rİ DA

Gİ DE LUM YA Lİ YA Lİ GOY NUN DA NE SAK LAR SUN DA
İS Mİ NE DİR SOR MA Lİ O NE KA DAR GÜ ZEL LUK DA
OY MA Lİ DUR OY MA Lİ OL DUN DÜN YA GÜ ZE Lİ DA
BAY BUR TUN YAY LA LA Rİ SE NUN ÇİN ÇA LA RUM DA

SEV DU GÜM POR TA KA Lİ BA Kİ ŞUN
O NA NA SİL DOY MA Lİ
SA NA NA SİL DOY MA Lİ
ÇİL VE Lİ GAY DA LA Rİ

GÜ LÜ ŞUN SE Vİ ŞUN

A LA CA SUN BU CA Nİ DA A LA CA SUN BU CA Nİ

1.
DOLDURDUM FİLİKAMİ OY OY
GİDELİM YALI YALI DA
GOYNUNDA NE SAKLARSUN DA
SEVDÜĞÜM PORTAKALI
BAKİŞÜN, GÜLÜŞÜN, SEVİŞÜN
ALACAĞSUN BU CANI

3.
BAŞUNDAKİ ÇEMBERİ OY OY
OYMALIDUR OYMALI DA
OLDUN DÜNYA GÜZELİ DA
SANA NASIL DOYMALI
BAKİŞÜN, GÜLÜŞÜN, SEVİŞÜN
ALACAĞSUN BU CANI

2.
HORONDA GÖRDÜM ONI OY OY
İSMİ NEDİR SORMALI DA
O NE KADAR GÜZELLUK DA
ONANASIL DOYMALI?
BAKİŞÜN, GÜLÜŞÜN, SEVİŞÜN
ALACAĞSUN BU CANI

4.
SÜRMENE, KÖPRÜBAŞI OY OY
BAYBURTUN YAYLALARI DA
SENUN İÇÜN ÇALARUM DA
ÇİLVELİ GAYDALARI
BAKİŞÜN, GÜLÜŞÜN, SEVİŞÜN
ALACAĞSUN BU CANI

ÇEMGİZ
KURTÇEK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Doldurdum Filikamı

Repertuvar No : 4895

Yöresi : Trabzon / Sürmene

Kimden Alındığı : Hüseyin Dilaver

Derleyen : Banttan Yazıldı

Notaya Alan : İbrahim Can

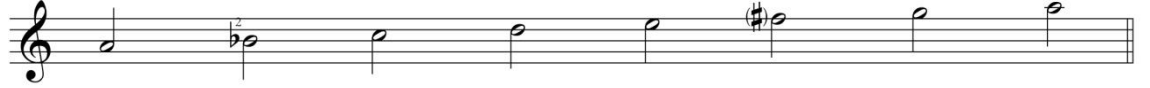
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 5 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü bir olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) ile başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde 2. Derece sesi olan Sib (Kûrdî) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek durak sesi olan la (Dügâh) sesinde tam karar kılmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin dizisinin, Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

26. "E Çaykara Çaykara" adlı, 3647 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 3647
İNCELEME TARİHİ : 27.1.1993

DERLEYEN
ÖMİT BEKİZAĞA

YÖRESİ
TRABZON / AKÇAABAT
KİMDEN ALINDIĞI
ERKAN OCAKLI

E ÇAYKARA ÇAYKARA

DERLEME TARİHİ
20.8.1991
NOTALAYAN
ÖMİT BEKİZAĞA

SÜRESİ :

♩

(SAZ - - - - -)

♩

2-3

E ÇAY KA RA ÇAY KA RA DÖRT DA ĞIN A RA SIN DA
SAR BE Lİ NE BE Lİ NE GAY TA Nİ YE Dİ KE REN
SAR BE Lİ NE BE Lİ NE GAY TA Nİ DO LAN DO LAN

DÖRT DA ĞI NA RA (SAZ - - -) GÜ NEŞ AL MA Dİ O NA
GAY TA Nİ YE Dİ ÇOK DA ZEL ZEL DE YİL SUN
GAY TA Nİ DO LAN KI ZA LA CA ĞUM SE Nİ

ÇAM LA RIN A RA SIN DAN ÇAM LA RU NA RA (SAZ - - -)
SEVDUM SE Nİ BİR KE REN SEV DUM SE Nİ BİR
ÖY LE MAH CU BO TUR MA ÖY LE MAH CU BO

2-

GÜ NEŞ AL MA Dİ O NA ÇAM LA RIN A RA SIN DAN
KI ZA ÇOK DA GÜ ZEL DE YİL SUN SEVDUM SE Nİ BİR KE REN
LA CA ĞUM SE Nİ ÖY LE MAH CU BO TUR MA

-2-
E ÇAYKARA ÇAYKARA

ÇAM LA RUN A RA (SAZ - 1)
SEV DUM SE Nİ BİR
ÖY LE MAH CU BO

E ÇAYKARA ÇAYKARA
DÖRT DAGIN ARASINDA
GÜNEŞ ALMADI ONA
ÇAMLARIN ARASINDAN

SAR BELİNE BELİNE
GAYTANI YEDİ KEREN
ÇOK DA GÜZEL DEYİLSUN
SEVDİM SENİ BİR KEREN

SAR BELİNE BELİNE
GAYTANI DOLAN DOLAN
KIZ ALACAĞIM SENİ
ÖYLE MAHCUP OTURMA

E DEREMEN DEREMEN
ISSIZ YERE DÖNERSİN
NE MUTLİ OLSUN SANA
NE GÜZELLER GÖRERSİN

DEREMEN : Bir yer adı.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : E Çaykara Çaykara

Repertuvar No : 3647

Yöresi : Trabzon-Akçaabat

Kimden Alındığı : Erkan Ocaklı

Derleyen : Ümit Bekizağa

Notaya Alan : Ümit Bekizağa

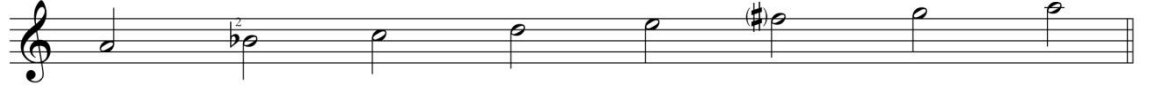
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

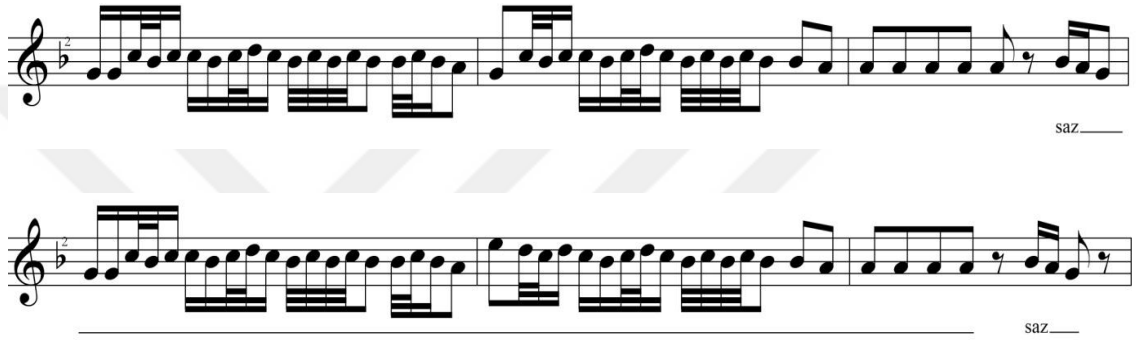
Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığındadır. Eserde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) perdesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinin gezindikten yeden sesi olan Sol (Rast) perdesinde asma kararda kalmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesiyle başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinin gezindikten sonra karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî 5'lisi seslerinde olmasına rağmen Uşşak etkisi bıraktığı gözlemlenmektedir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

27. "Engeller Koymuyor Yar Sana Varsam" adlı, 1025 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 1025
İNCELEME TARİHİ : 12-6-1975

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
EMİNE TANAYDIN

ENGELLER KOYMUYOR YAR SANA VARSAM

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ :

A H EN GEL LER KOY MU YOR YAR SA
A H ÇI KA MAZ KÖŞ KU NE ÇIK MAZ

NA VAR SAM DÜN YA NIN ZEV Kİ Nİ DE YAR SEN LE
DİZ — LE — RİM YA Rİ MİN SEV DA SIN DA SER DE GİZ

SÜR SEM EY A MA NA MA NA MAN YA
LE RİM

Rİ MA MA NA MAN HAK KIN Dİ VA
.. .. . U ZAK TA NU

NİN DA E LİN E LİM DE CEN NET BAH ÇE Sİ NE DE YAR SEN
ZA ÇA GÖR SE GÖZ — LE — RİM YAR YA NIM DAN Gİ Tİ DE Nİ CE

LE GİR SE MEY A MA NA MA NA
DUY MA DI MEY

MAN YA Rİ MA MA NA MAN

- 1 - [Ah, ENGELLER KOYMUYOR YAR SANA VARSAM
DÜNYANIN ZEVKİNİ DE YAR SENLE SÜRSEM (ey, Aman aman aman, yarım aman aman)]
- 2 - [HAKKIN DİVANINDA ELİN ELİMDE
CENNET BAHCESİNE DE YAR SENLE GİRSEM (ey, Aman aman aman, yarım aman aman)]
- 3 - [Ah, ÇIKAMAZ KÖŞKÜNE ÇIKMAZ DİZLERİM
YARIMIN SEVDASINDA SERDE GİZLERİM. (ey, Aman aman aman, yarım aman aman)]
- 4 - [UZAKTAN UZAĞA GÖRSE GÖZLERİM
YAR YANIMDAN GİTTİ DE NİCE DUYMADIM. (ey, Aman aman aman, yarım aman aman)]

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Engeller Koymuyor Yar Sana Varsam

Repertuvar No : 1025

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Emine Tanaydın

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : 1. derece güçlü La (Muhayyer) 2. derece güçlü Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü ve Nevâ'da Rast 5'lisi. (Si - Tiz Buselik sesleri Sib2 Segâh olduğu varsayılmıştır)

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü 11'li ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır. Türkünün devam eden bölümleri A, B, ve C cümlelerinin tekrarı niteliğindedir.

A CÜMLESİ :

Do (Tiz Çargâh) perdesiyle başlayıp, La (Muhayyer) sesinde Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinmiş, 2. derece güçlü sesi olan Re (Nevâ) üzerinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

La (muhayyer) sesi ile başlayıp hicaz dizisinde dolaştıktan 2.derece güçlü sesi olan Re (Nevâ) üzerinde yarım karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Mi (Hüseyni) perdesinden başlayarak, Hicaz dizisi seslerinde dolandıktan sonra La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Eserin devam eden bölümleri A-B-C cümleleri ile benzer özellikler göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

28. "Eser Bahar Rüzgarı" adlı, 4264 numaralı eserin notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO:4264

İNCELEME TARİHİ:23-02-2001

YÖRESİ:TRABZON /Beşikdüzü

KAYNAK KİŞİ:İBRAHİM CAN

SÜRE:

DERLEYEN:
İBRAHİM CAN

DERLEME TARİHİ:

NOTALAYAN:
İBRAHİM CAN

ESER BAHAR RÜZGARI

E SER SA HAR RUZ GA RI DA
E RÜR DAĞ LA RIN KA RI
VER Mİ YU LAR A DA MA
GON LÜN SEV Dİ Ğİ YA RI VER Mİ YU LAR
A DA MA DA GON LÜN SEV Dİ Ğİ YA RI

ESER BAHAR RÜZGARI
-2-

YU NUS LAR Dİ Zİ Dİ Zİ DE

A ŞAR GA RA DE Nİ Zİ

YAL VA Rİ YUM MEV LA MA DA

1. A YIR MA İ Kİ Mİ Zİ 2. A YIR MA İ Kİ Mİ Zİ *hadi*

ESER BAHAR RÜZGARI
ERUR DAĞLARIN KARI
VERMİYULAR ADAMA
GÖNLÜN SEVDİĞİ YARI

BAĞ:

YUNUSLAR DİZİ DİZİ
AŞAR GARADENİZİ
YALVARIYUM MEVLAMADA
AYIRMA KİMİZİ

YOLA GİDİYUM YOLA
GİDİYUM İSTANBULA
AYRILDIM SEVDİĞİMDEN
GÖZLERİM DOLA DOLA

BAĞ:

EVLERİNİN ÖNCENEDE
DAMLA VURUYU DAMLA
GÖRÜP KONUŞAMIYUM
TÜRKÜLERİMDEN ANLA

BAĞ:

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Eser Bahar Rüzgarı

Repertuvar No : 4264

Yöresi : Trabzon / Beşikdüzü

Kimden Alındığı : İbrahim Can

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

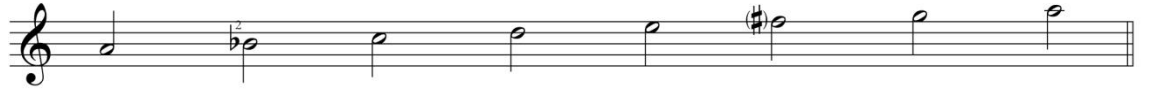
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Uşşak dizisi içerisinde güçlü olan sesi Re (Nevâ) merkezli inici bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü ve Nevâ'da buselik 5'lisi içerisinde.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde pes bölgede Fa# ses değiştirici işareti vardır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Durak altı genişleme sesleri Sol (Rast) ve Fa# (Irak) ile birlikte 8 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, A+B+B¹ şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır. Türküde genişleme yapılmıştır.

A CÜMLESİ :

Dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) ile başlayarak, Uşşak dizisi içerisinde seyredip, Sib2 (Segâh) sesinde asma karar göstermiştir.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) ile başlayarak Hüseyinî 5'lisi içerisinde seyredip, La (Dûgâh) sesinde tam karar kılmıştır.

B¹ CÜMLESİ :

B Cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

29. “Ey Fadime’ m Niçun Niçun” adlı, 3039 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUVAR NO : 3039
İNCELEME TARİHİ : 08.03.2002

YÖRESİ : TRABZON / Maçka
KİMDEN ALINDIĞI : HASAN TUNÇ

EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN

DERLEYEN: CEMİLE CEVHER
NOTAYA ALAN : CEMİLE CEVHER

SÜRESİ : ♩=208

(Erkek)

EY FA Dİ___ MEM Nİ ÇUN Nİ___ ÇUN EN TA REM YOK O NUN İ ÇUN

(Kız)

SA NA EN TA RE A LA___ YIM E TE___ LE___ Rİ BEN O LA YIM

A. KÖKTÜRK

- 1 -
ERKEK : EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN
KIZ : ENTAREM YOK ONUN İÇÜN
ERKEK : SANA ENTARE ALAYIM
ETEKLERİ BEN OLAYIM

- 2 -
ERKEK : EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN
KIZ : ÇABERİM YOK ONUN İÇÜN
ERKEK : SANA BİR ÇANBER ALAYIM
NAKIŞLARI BEN OLAYIM

- 3 -
ERKEK : EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN
KIZ : KUŞAĞUM YOK ONUN İÇÜN
ERKEK : SANA BİR KUŞAK ALAYIM
PÜSKÜLLERİ BEN OLAYIM

- 4 -
ERKEK : EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN
KIZ : ÇORABİM YOK ONUN İÇÜN
ERKEK : SANA BİR ÇORAP ALAYIM
NAKIŞLARI BEN OLAYIM

- 5 -
ERKEK : EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN
KIZ : YELEĞUM YOK ONUN İÇÜN
ERKEK : SANA BİR YELEK ALAYIM
KIPÇALARI BEN OLAYIM

- 6 -
ERKEK : EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN
KIZ : MENDİLİM YOK ONUN İÇÜN
ERKEK : SANA BİR MENDİL ALAYIM
KENARLARI BEN OLAYIM

- 7 -
ERKEK : EY FADİME'M NİÇUN NİÇUN
KIZ : KOYUNLAR ALDI DEREYE
ERKEK : ANDER KALSIN KOYUNLARIN
YETER OLDİ OYUNLARUN

ANDER GALSUN : OLMAZ OLSUN
ÇANBER : ÇEMBER (Baş Örtüsü)

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ey Fadime'm Niçun Niçun

Repertuvar No : 3039

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Hasan Tunç

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Cemile Cevher

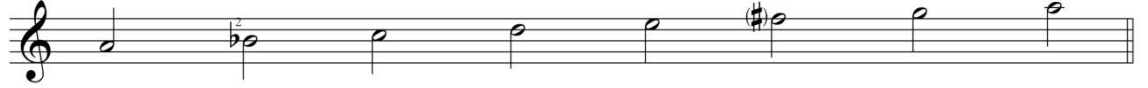
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 5'li ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde dolaştıktan sonra karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

3. derece sesi olan Do (Çargâh) sesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinden gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

30. "Ezelidir Deli Gönül Ezeli" adlı, 1019 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1019
İNCELEME TARİHİ: 12/6/1975

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
EMİNE TANAYDIN VE
LÜTFİYE

SÜRESİ :

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ
27/10/1950

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

EZELİDİR DELİ GÖNÜL

E ZE Lİ Dİ RA MAN DE Lİ GÖ NÜL E ZE
Lİ CA NIM CAN DA YÂ Rİ GEL GE LA MAN
GÜZ GE LEN DE BA ĞI LAR DÖ KU YOR
GA ZE Lİ GA ZE Lİ
A HI VAR MI DIR Cİ HAN DA YÂ R
DAN GÜ ZE Lİ CA NIM CAN DA
YÂ Rİ GEL GE LA MAN BEN Ğİ Dİ YO RUM
YÂ RİM SA NA KİM LER E ŞOL SUN
E ŞOL SUN
BEN SA RA MI YO RUM SA RAN DA KOL LA RA

EZELİDİR DELİ GÖNÜL
(2)

EZELİDİR AMAN DELİ GÖNÜL EZELİ CANIM CANDA, YÂR GEL GEL AMAN
GÜZ GELENDE BAĞLAR DÖKÜYOR GAZELİ, GAZELİ

Ah VARMIDIR CİHANDA YÂRDAN GÜZELİ CANIM CANDA YÂR GEL GEL AMAN
BEN GİDİYORUM YÂRİM SANA KİMLER EŞ OLSUN, EŞ OLSUN
BEN SARAMIYORUM SARANDA KOLLARA AŞKOLSUN, AŞKOLSUN.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ezelidir Deli Gönül

Repertuvar No : 1019

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Emine Tanaydın ve Lütfiye

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Fa# (Eviç)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Eserin dizisi esaseni GTSM'ndeki "Ferahnak" makamı dizisine uygundur. Buna göre dizi (bu eserde işlenen şekliyle) ;

Eviç'te (tam, eksik) Ferahnak 5'lisi + Nevâ'da Rast 5'lisi + Irak'ta (tam, eksik) Ferahnak 5'lisi + zaman zaman Nevâ'da buselik gösterilmiştir. Ferahnak makamı dizisinde ayrıca, Dûgâh'ta rast 5'lisi ve Yegâh'ta rast 5'lisi de vardır.

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# ve Do# ses değiştirici işaretleri bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden sesi kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü 10 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+(A¹+B¹) şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Fa# (Eviç) perdesi ile başlayıp, Eviç'te Ferahnâk, Nevâ'da Rast ve Buselik seslerinde gezinerek, Re (Nevâ) perdesinde Buselik'li yarım kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesinden başlayıp, Nevâ'da Rast ve Buselik seslerinde dolanıp, Do (Çargâh) perdesiyle devam ederek, Eksik Ferahnâk seslerinde gezinmiş ve Fa# (Irak) perdesinde tam karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

La (Muhayyer) perdesiyle başlayıp, Eviç'te Ferahnâk, Nevâ'da Rast ve Buselik seslerinde gezinerek Re (Nevâ) perdesinde Buselik'li yarım kalış yapmıştır.

B¹ CÜMLESİ :

B Cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda;

Teorik olarak Ferahnak dizisine uygunluk göstermiş olsa da eser seslendirilip icra edildiğinde kişide bıraktığı duygu ve müzikal etki, özellikle karar aşamasına gelindiğinde Eviç etkisi bırakmakta olduğu hissedilmektedir. Bununla birlikte Eviç makamına has olan bazı etki ve duygudan da biraz uzaktır. Bu çerçevede kafa karışıklığına yol açmamak ve elimizdeki bu eserin bir türkü formunda olduğu gerçeğinden uzaklaşmadan, TSM’de daha yaygın ve daha çok kullanılan, günümüzde de hayatiyetini devam ettiren bir mâkam olan Eviç adını kullanarak, GTHM’deki bu eserin Eviç türkü adıyla adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

31. "Fincanı Taştan Oyarlar" adlı, 2934 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 2934
İNCELEME TARİHİ : 04. 05. 1982

DERLEYEN
ANKARA DEVL. KONS.

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ
27. 09. 1937

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET SAKA

FİNCANI TAŞTAN OYARLAR

NOTAYA ALAN
ATEŞ KÖYOĞLU

SÜRESİ :

FİN CA NI TAŞ TA NO YAR
FİN CA NI RA FA DI ZE

LA RA MA NA MAN I YA ÇI RİM NE DEN
RI MA MA NA MAN

BA AY DE RI KO GE YAR ZE LAR RİM

GÜ ZE LI CAN DAN SE VER
İ NAN KI CAN DAN BE ZE

LE RA MA NA MAN GÜ ZE LI KI
RI MA MA NA MAN

CAN DAN SE VER LE RA MA NA MAN
CAN DAN BE ZE

A MAN KIZ YA MAN KIZ
A MAN KIZ YA MAN KIZ

YAN DIR DIR DİN BE Nİ
YAN DIR DİN BE Nİ

FİNCANI TAŞTAN OYARLAR

NA ZET TİN GÖ ZET TİN YAV RUM
NA ZET TİN GÖ ZET TİN YAV RUM

KAN DIR DIN BE Nİ
KAN DIR DIN BE Nİ

PE ÇE Nİ GÖR ME DEN
PE ÇE Nİ GÖR ME DEN

ÖL DÜR DÜN BE Nİ
ÖL DÜR DÜN BE Nİ

S. SABUNCU

- 1 -

FİNCANI TAŞTAN OYARLAR
İÇİNE BADE KOYARLAR
GÜZELİ CANDAN SEVERLER

- Bağlantı -

AMAN KIZ YAMAN KIZ YANDIRDIN BENİ
NAZ ETTİN GÖZ ETTİN YAVRUM KANDIRDIN BENİ
PEÇENİ GÖRMEDEN ÖLDÜRDÜN BENİ

- 2 -

FİNCANI RAFA DİZERİM
YARIMDEN AYRI GEZERİM
İNAN KI CANDAN BEZERİM

- Bağlantı -

AMAN KIZ YAMAN KIZ YANDIRDIN BENİ
NAZ ETTİN GÖZ ETTİN YAVRUM KANDIRDIN BENİ
PEÇENİ GÖRMEDEN ÖLDÜRDÜN BENİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Fincanı Taştan Oyarlar

Repertuvar No : 2934

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Ahmet Saka

Derleyen : Ankara Devlet Konservatuarı

Notaya Alan : Ateş Köyoğlu

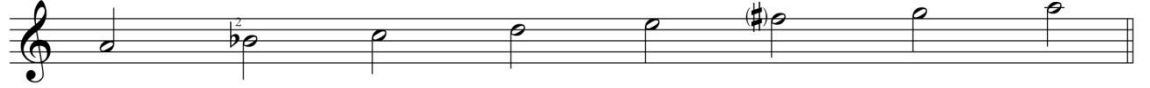
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La(Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özelliğe sahiptir.

Dizisi : Türkü Uşşak 4'lüsü seslerinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işaret bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 5 ses aralığına sahiptir.

Asma Karar Perdeleri : Eser tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır. Türkünün devam eden bölümleri A ve B cümleleri ile benzer niteliktedir.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 3. derece sesi olan Do (Çargâh) perdesinden başlamış, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile başlamış Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar vermiştir.

Eserin devam eden bölümleri A ve B Cümleleri ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

32. "Garşıdan Gel Göreyim" adlı, 2935 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:2935
İNCELEME TARİHİ: 4.5.1987

DERLEVEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

YÖRESİ
TRABZON-VAKFI KEBİR

DERLEME TARİHİ
25 9 1937

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN ÖZTÜRK

GARŞIDAN GEL GÖREYİM

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
ATES KÖYOĞLU
5 4 1987

GAR ŞI DAN GEL GÖ RE YİM SA ÇIN U ZUN Ö RE YİM
SA . . A TU MUN KÖS TE Gİ BOY 'NU MA DÖ LAŞ MA YI

SE NİN Gİ Bİ ZA Lİ ME NA SİL GÖ NÜL VE RE YİM
DA RIL DI Nİ NE SİN DE N BE NİM LE GO NUŞ MA YI

NA SİL GÖ NÜL VE RE YİM
YE NUM LA GO NUŞ MA YI

GARŞIDAN GEL GÖREYİM
SAÇIN UZUN ÖREYİM
SENİN GİBİ ZALİME
NASIL GÖNÜL VERİYİM

SAATİMİN KÖŞTEĞİ
BOYNUMA DOLAŞMAYI
DARILDI NİNESİNDEN
BENİMLE GONUŞMAYI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Garşıdan Gel Göreyim

Repertuvar No : 2935

Yöresi : Trabzon-Vakfikebir

Kimden Alındığı : Hüseyin Öztürk

Derleyen : Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan : Ateş Köyoğlu

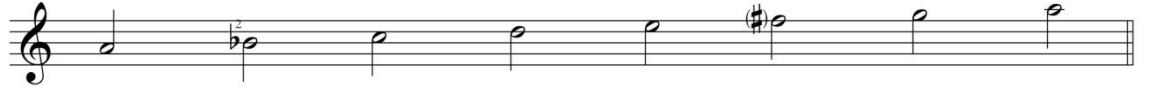
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici bir özelliğe sahiptir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımına sib2 ses değiştirici işaret konulmuştur.

Yeden : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 5'li ses aralığındadır. Eserde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsü içerisinde gezinerek yeden sesi olan Sol (Rast) perdesinde rastlı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsü içerisinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM de ki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

33. "Gemiciler Kalkalim" adlı, 1508 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
 İHM REPERTUAR SIRA No:527
 İNCELEME TARİHİ :22.11.1973
 YÖRESİ
 İZMİR
 KİMDEN ALINDIĞI
 HÜSEYİN DİLÂVER
 SÜRE

DERLEYEN
 M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
 M. SARISÖZEN

GEMİCİLER KALKALIM

1. GE Mİ Cİ LER KAL KA LIM ŞU YEL KE Nİ TA KA LIM
 2. KAP TAN AT TIK IR GA TI SEN DE TUT HA BU GA TI

ŞU ŞU RUP TA YEL KE Nİ SİR TÜR TÜR NE YA TA LIM
 GEL Öİ DE LIM IR MA ĞA E SE CEK HA ŞU BA TI

Kİ ZİL İR MAK BA ŞI NA ŞU İR GA TI A TA LIM
 GE Mİ Cİ U ŞAK LA RI DE NİZ BA ŞI NİN TA Cİ

TU TA LIM BA LİK HAV YAR KEY FÜ MÜ ZE BA KA LIM
 YOK LA YIN ŞU İR GA TI İN ŞAL LAH Çİ KAR A Cİ

ÇE Kİ NU ŞAK LAR ÇE KİN HA ME NAL DİK İR GA TI GE LÜ YOR

BİR SERT POY RAZ VU RA LIM İ Kİ GA TI

(Gemiciler kalkalım _ 2)

N. Uysal

- 1 -

GEMİCİLER KALKALIM, ŞU YELKENİ TAKALIM
 ŞUSURUPTA YELKENİ, SIRT ÜSTÜNE YATALIM
 KIZIL IRMAK BAŞINA, ŞU IRGATI ATALIM
 TUTALIM BALIK HAVVAR, KEYFİMİZE BAKALIM

- 2 -

KAPTAN ATTIK IRGATI SENDE TUTHA BU GATI
 SEL GİRELİM IRMAĞA ESECEK HA ŞU BATI
 GEMİCİ UŞAKLARI DENİZ BAŞININ TACI
 YOKLAYIN ŞU IRGATI İNŞALLAH ÇIKAR ACI

- 3 -

ÇEKİN UŞAKLAR ÇEKİN
 HEMEN ALDIK IRGATI
 GELİYOR BİR SERT POYRAZ
 VURALIM İKİ KATI

- 4 -

İSMAİL MURADA
 HASAN GEÇSİN ÇÖRDEY
 UŞAKLAR BEN DÜMENDE
 ÇOŞTUM ARKADAŞ ÇOŞT
 BİRİZ ÇALAM KEMENCE

- 5 -

DAĞI ALDI BİR DUMAN
 OH HAVA GÜZEL YAMAN
 DOĞRU YÜRÜ AH GELİN
 BAYILDIM AMAN AMAN
 BAYILDIM AMAN AMAN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Gemiciler Kalkalım

Repertuvar No : 527

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hüseyin Dilaver

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

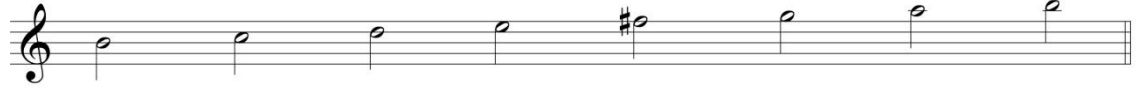
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Segâh 5'lisi ve Nevâ'dan itibaren Rast 5'lisi sesleri içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Segah yarım yedenli bir yapıdadır. Buna göre yedenin La# olması gerekir. Bu eserde yeden olarak La (Dûgâh) perdesi kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü, 7 ses ararlığına sahiptir. Türküde genişleme yoktur.

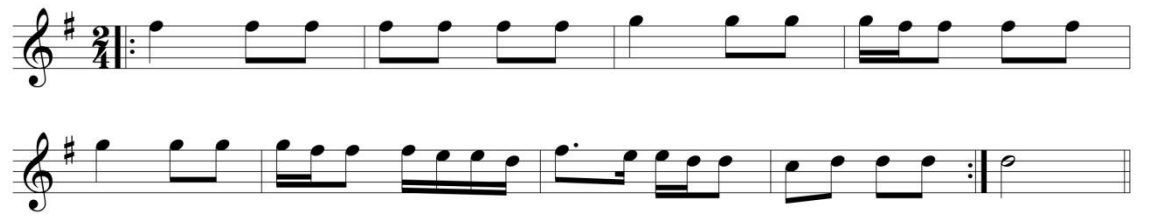
Asma Karar Perdeleri : Türkü 3 bölümlü olup (A+B)+C+(D+F) şeklinde 6 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseyî) perdesi ile başlayıp, Nevâ'da Rast 5'lisi seslerini gezinerek, Mi (Hüseyî) perdesinde Uşşak çeşnili asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Fa#- (Eviç) perdesi ile başlayıp dizi seslerini gezindikten sonra, karar perdesinde Segâh'lı tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Fa#- (Eviç) perdesi ile başlayıp Nevâ'da Rast seslerini gösterdikten sonra Re (Nevâ) perdesinde Rast'lı yarım karar yapmıştır.

D CÜMLESİ :

Karar sesiyle başlayıp, Segâh 5'lisi seslerinde dolaşarak 3. derece sesi olan Re (Nevâ) perdesinde yarım karar yapmıştır.

E CÜMLESİ :

Fa# (Eviç) perdesi ile başlayıp Nevâ'da Rast seslerini gösterip, dizi seslerinde gezinerek Re (Nevâ) perdesinde Rast'lı yarım karar yapmıştır.

F CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesi ile başlayarak dizi seslerinde gezindikten sonra karar perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Segâh dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Segâh türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

34. "Gemiler giresuna" adlı, 1508 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T R M REPERTUAR SIRA No: 1508
İNCELEME TARİHİ : 15 _2_ 1978

YÖRESİ
KARADENİZ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN DİLAVER

SÜRESİ :
♩. : 40

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

GEMİLER GİRESUNE

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

GE Mİ LER Gİ RE SU NE YA RO LA YIM SE SU NE
KA RA DE Nİ ZÜS TUN DE GE GE TA MİM Lİ MAN LA Nİ YU
GE Mİ LE RİN SE RE Nİ TA MİM Lİ MAN LA Nİ YU
BİR DA HA VU RA YI DI
KUR BAN O Mİ DA N BO YA
A ÇAP NE RE YE KOR LA R

O .. YO .. Y O .. YO .. Y

NE FE SU N NE FE SU NE HE YA MA N GE
YÜ RÜR SU N SA L LA Nİ YU
SE V DA KE LU K TA Nİ LE Nİ

Lİ NA MA N AL DI DA Ğ LA
..

RI DU MA N DOĞ RU YÜ RÜ
..

AH GE Lİ N BA YI L DI MA MA NA MAN
.. uysal

— 1 —
GEMİLER GİRESUNE
YAR OLAYIM SESUNE
BİR DAMA YURAYIDI oy oy oy oy
NEFESUM NEFESUNE

Bağlantı. [HEY AMAN GELİN AMAN
ALDI DAĞLARI DUMAN
DOĞRU YÜRÜ AH GELİN
BAYILDIM AMAN AMAN

— 2 —
KARADENİZ ÜSTÜNDE
GEMİM LİMANLANIYU
KURBAN O FİDAN BOYA oy oy oy oy
YÜRÜRKEN SALLANIYU
Bağlantı.

— 3 —
GEMİLERİN SERENİ
TANIMADIM GELENİ
AÇAP NEREYE KORLAR
SEVDALUKTAN ÖLENİ
Bağlantı.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Gemiler Giresune

Repertuvar No : 1508

Yöresi : Karadeniz

Kimden Alındığı : Hüseyin Dilaver

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesleri merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve içerisinde Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü, 7 ses aralığına sahiptir. Türküdede genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C şeklinde cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

3. derece olan Do# (Nim Hicaz) sesiyle başlayıp, Hüseyinî'de Kürdi 4'lüsünde gezinerek, güçlü olan Mi (Hüseyinî) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) perdesinden başlamış Hicaz dizisi seslerinde dolaşarak, karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış hicaz 4'lüsü seslerinde gezinerek Sib (Kürdî) perdesinde çeşnisiz kalış yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümü B cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

35. Gene Geldi Yaz Başı” adlı, 2131 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 4291
İNCELEME TARİHİ : 8. 3. 2002

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON / Maçka

GENE GELDİ YAZ BAŞI

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NEVZAT GÜLER - AHMET GÜLER

NOTAYA ALAN
CEMİLE CEVHER

SÜRESİ : ♩ = 220

GE NE GEL Dİ YAZ BA ŞI O Y O Y O YA MAN
PE TEK LE R VE RU RO ĞUL O Y O Y O YA MAN
BEN DE KI BU İK BAL LA O Y O Y O YA MA N
DUŞ TA DE RE YE BO ĞUL O Y O Y O YA MA N
DUŞ TA DE RE YE BO ĞUL O Y O Y O YA MA N
DUŞ TA DE RE YE BO ĞUL O Y O Y O Y

S. SABUNCU

-1-
GENE GELDİ YAZ BAŞI OY OY OY AMAN
PETEKLER VERUR OĞUL OY OY OY AMAN
BENDEKİ BU İKBALLA OY OY OY AMAN
DUŞ TA DEREYE BOĞUL OY OY OY AMAN

-3-
EY GİDİ GUCUK GURUM OY OY OY AMAN
İÇMEM SUYUNDAN İÇMEM OY OY OY AMAN
AH YÂRUM YOLLARUNDAN OY OY OY AMAN
YOLCU DA GELUP GEÇMEM OY OY OY AMAN

-2-
AYAĞUNDA KUNDURA OY OY OY AMAN
DORUKLARI BOYALI OY OY OY AMAN
DURMAZ GÖZÜMÜN YAŞI OY OY OY AMAN
YÂRİ YOLA KOYALI OY OY OY AMAN

-4-
HA BU DERTLİ HALIMLA OY OY OY AMAN
ACA NE EDECEĞÜM OY OY OY AMAN
GUCUCÜKTEN GÜLMEDÜM OY OY OY AMAN
ŞİMDİ Mİ GÜLECEĞÜM OY OY OY AMAN

GUCUK = Küçük

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Gene Geldi Yaz Başı

Repertuvar No : 4291

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Nevzat Güler - Ahmet Güler

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Cemile Cevher

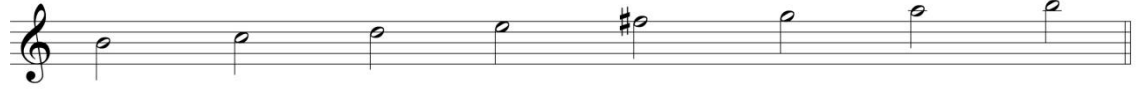
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Segâh 5'lisi ve Nevâ'dan itibaren Rast 5'lisi sesleri içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü, 6' ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) perdesi ile başlayıp, Nevâ'daki Rast 4'lüsünde gezinerek, Mi (Hüseynî) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) perdesiyle başlayıp makam dizisi seslerinde gezinerek, dizinin 2. derece sesi olan Do (Çargâh) perdesinde kalış yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Segah dizisinin 2. Derece sesi olan Do (Çargâh) perdesiyle başlayıp makam dizisi seslerinde gezinerek karar sesi olan Si (Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Segâh dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Segâh türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

36. "Gül Hanım Dedikleri (Kabadere Daldır Havası)" adlı, 4291 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

Y R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T M M REPERTUAR SIRA No: 2131
İNCELEME TARİHİ: 6 - 7 - 1982

DERLEYEN
KASIM GURSOY

YÖRESİ

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
GÜLHANIM KAYA

GÜL HANIM DEDİKLERİ

(KABADERE DALDIR HAVASI)

NOTAYA ALAN
YUCEL PAŞMAKCI

SÜRESİ:
♩ = 66

O Y GÜ LA NİM DE DİK LE
GA BA DE RE YU KA

2.
Rİ GİZ SEN Mİ SİN SEN Mİ SİN GÜ LA NİM DE
Rİ A TA VUR DU M YU LA Rİ GA BA DE RE

2.
DİK LE Rİ GİZ SE N Mİ SİN SEN Mİ SİN
YU KA Rİ A TA VUR DU M YU LA Rİ

2. 2.
E LA R E Mİ N Dİ LİN DE N O GA DAR GÜ
DİL VE R SİN DE SÖY LE SİN N MOL LA HA LİL

2.
ZEL Mİ SİN E LA R LE Mİ N Dİ LİN DE N
SU LA Rİ DİL VE R SİN DE SÖY LE SİN N

2.
O GA DAR GÜ ZEL Mİ SİN
MOL LA PA LİL SU LA Rİ

— 1 —
OY GÜLHANIM DEDİKLERİ
GİZ SEN MİSİN ? SEN MİSİN ?
ELALEMİN DİLİNDE
O KADAR GÜZELMİSİN

— 2 —
OY KABADERE YUKARI
ATA YURDUM YULARI
DİL VERSİNDE SÖYLESİN
MOLLA HALİL' SULARI.

— 3 —
OY FİDİLİK ORMANINDA
YİTTİM UFAÇIM YİTTİM
NE AÇLAYISUN BANA
BEN ÖLMEME Mİ GİTTİM.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Gül Hanım Dedikleri

Repertuvar No : 2131

Yöresi : Türkünün yöresi notası üzerinde yöresi belirtilmemiştir ancak, TRT THM Repertuarı Alfabetik Sıra Listesinde Trabzon / Beşikdüzü olarak geçmektedir.

Kimden Alındığı : Gül Hanım Kaya

Derleyen : Kasım Gürsoy

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

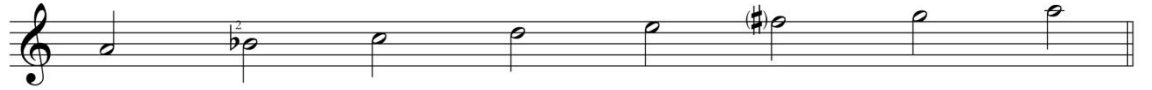
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ve içerisinde Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Durak altı genişlemesi bölgesi (Yegâh'ta Rast) sesleriyle birlikte, 7 ses aralığındadır. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Tek bölümlü olup, A+A¹+B şeklinde 3 cümle ve A¹+B¹ şeklinde 2 motiften oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) sesiyle başlayıp Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezinerek dizinin 3. derecesi olan Do (Çargâh) perdesinde Çargâh'lı asma karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

Yeden olan Sol (Rast) sesiyle başlayıp Yegahta Rast ve Hüseyinî 5'lisi seslerinde 3. derecesi olan Do (Çargâh) perdesinde Çargâh'lı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) perdesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

A¹ 1. MOTİF :

Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesinden başlayıp Yegah'ta Rast ve Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek dizinin 2. sesi olan Si (Segâh) sesinde kalmıştır.

B¹ 2. MOTİF :

Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî sesleri içerisinde olmasına rağmen, müzikal ve makamsal etki olarak, Uşşak makamı duygusu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

37. "Ha Buradan Görünür Görele'nin Kıyıları" adlı, 3958 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No: 3958
İNCELEME TARİHİ: 12. 8. 1994

DERLEYEN
VOLKAN KONAK

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
OYKAN HOCA

HA BURADAN GÖRÜNÜR GÖRELE'NİN KIYILARI

DERLEME TARİHİ
1986

NOTALAYAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

SÜRE: 46
(3+2+2+2) (2+3+2+2)

(SAZ)

HA BU RA DAN GÖ RÜ NÜR GÖ RE LE NİN KIY LA RI
NE RE YE A ÇIK BAŞ LI HA Nİ YA SE NÜN FE SUN

HA BU RA DAN GÖ RÜ NÜR GÖ RE LE NİN KIY LA RI
NE RE YE A ÇIK BAŞ LI HA Nİ YA SE NİN FE SİN

AL DI Mİ SA NA E KIZ SEV DA LİK UY KU LA RI
GEL O KU YA YİM SE Nİ ÇOK E Yİ DİR NE FE SUM

SEV DA LI YUM SEV DA LI KU RU DUM OL DUM ÇA LI
SEV DA LI YUM SEV DA LI KU RU DUM OL DUM ÇA LI

-2-
HA BURADAN GÖRÜNÜR GÖRELE'NİN KIYLARI

DER MAN KAL MA DI BEN DE KIZ SA NA VU RU LA LI
DER MAN KAL MA DI BEN DE KIZ SA NA VU RU LA LI

GENÇTİR

HA BURADAN GÖRÜNÜR
GÖRELE'NİN KIYLARI
ALDI MI SANA E KIZ
SEVDALUK UYKULARI

SEVDALİYUM SEVDALİ
KURUDUM OLDUM ÇALI
DERMAN KALMADI BENDE
KIZ SANA VURULALI

NERE AÇIK BAŞLI
HANI YA SENUN FESUN
GEL OKUYAYIM SENİ
ÇOK EYİDİR NEFESİM

SEVDALİYUM SEVDALİ
KURUDUM OLDUM ÇALI
DERMAN KALMADI BENDE
KIZ SANA VURULALI

TRABZONUN İSMİNİ
ACA KİM İDİ YAZAN
SEVDALİYUM BEN SANA
VAR MI KALBİNİ BOZAN

SEVDALİYUM SEVDALİ
KURUDUM OLDUM ÇALI
DERMAN KALMADI BENDE
KIZ SANA VURULALI

NERE : Neraye
KIYLARI : Kıyılar
FESUN = FESİN : Şapka
ACA : Acaba

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ha Buradan Görünür Görele'nin Kıyıları

Repertuvar No : 3958

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Oykan Hoca

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

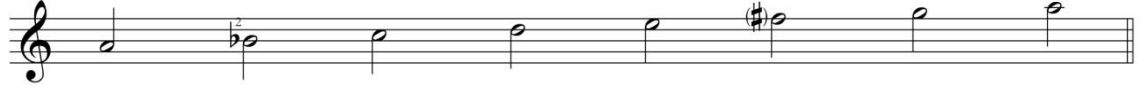
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseyinî)

Seyri : Güçlü sesi olan Mi (Hüseyinî) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Hüseyinî 5'lisi ve Hüseyinî'de Uşşak 4'lüsünde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ve içerisinde Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Tek bölümlü olup A+B+C+D şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ:

Sol (Gerdaniye sesi ile başlayıp Hüseyinî'de Uşşak seslerinde dolanarak, dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesinde Pençgâh'lı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ:

Fa (Acem) perdesiyle başlayıp Hüseyinî üzerindeki Uşşak ve Kürdi dörtlülerinin seslerini göstererek Do (Çargâh) sesinde Çargâh'lı asma kalış yapılmıştır.

C CÜMLESİ:

Do (Çargâh) perdesiyle başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde dolaşarak karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hüseyinî türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

38. "Hadi Gidelim Çorttan" adlı, 4091 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No: 4091
İNCELEME TARİHİ : 14. 03. 1997

DERLEYEN
MUAZZEZ ÇATALBAŞ

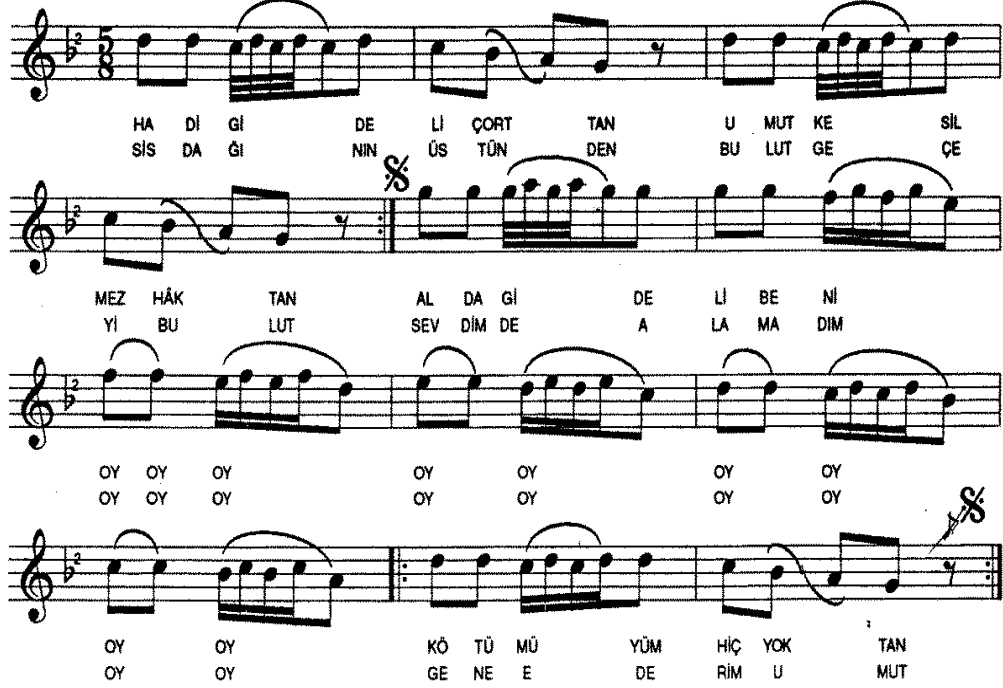
YÖRE
TRABZON/Şalpaزاری
KAYNAK KİŞİ
OSMAN CEVAT HIZAL

HADI GİDELİ ÇORTTAN

DERLEME TARİHİ
EYLÜL 1996

NOTALAYAN
MUAZZEZ ÇATALBAŞ

SÜRE :

HA Dİ Gİ DE Lİ ÇORT TAN U MUT KE SİL
SIS DA ĞI NİN ÜS TÜN DEN BU LUT GE ÇE

MEZ HÂK TAN AL DA Gİ DE Lİ BE Nİ
Yİ BU LUT SEV DİM DE A LA MA DIM

OY OY OY OY OY OY OY OY
OY OY OY OY OY OY OY OY

OY OY KÖ TÜ MÜ YÜM HİÇ YOK TAN
OY OY GE NE E DE RİM U MUT

GENÇTİK

HADI GİDELİ ÇORTTAN
UMUT KESİLMEZ HÂKTAN
AL DA GİDELİ BENİ OY OY OY OY OY OY OY OY
KÖTÜ MÜYÜM HİÇ YOKTAN

SIS DAĞININ ÜSTÜNDEN
BULUT GEÇİYİ BULUT
SEVDİM DE ALAMADIM OY OY OY OY OY OY OY OY
GENE EDERİM UMUT

DAHA DA GELİP GEÇMEM
YÄRİMİN YOLLARINDAN
OLSAM ÇENTİK BAĞLARI OY OY OY OY OY OY OY OY
ASILSAM KOLLARINDAN

VARDIM YÄRİN EVİNE
MANÇA YİYORUM MANÇA
ÖPTÜM DE DOYAMADIM OY OY OY OY OY OY OY OY
YESEM DE DOYSAM ANCA

ÇORT : Dikenli yol

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Hadi Gideli Çorttan

Repertuvar No : 4091

Yöresi : Trabzon-Şalpazarı

Kimden Alındığı : Osman Cevat Hızal

Derleyen : Muazzez Çatalbaş

Notaya Alan : Muazzez Çatalbaş

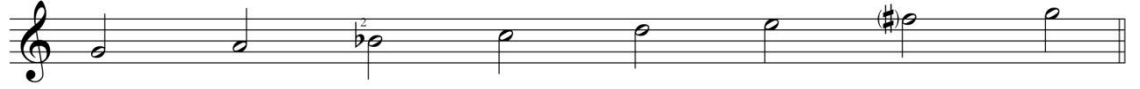
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Rast) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Rast 5'lisi ve Nevâ'da Buselik 4'lüsü. (Acemli Rast)

Donanımı : Türkünün donanımında sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden sesi bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü, 9 ses aralığına sahiptir. Türkürde genişleme vardır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, A+B şeklinde 2 cümle ve A¹ (2. Motif) şeklinde 1 motiften oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) sesiyle başlamış Rast 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Dizinin tiz durağı olan Sol (Gerdaniye) sesiyle başlayıp inici olarak dizinin seslerinde dolaşarak dizinin 2. Derece sesi olan sesi olan La (Dûgâh) perdesinde çeşnisiz kalış yapmıştır.

A¹ 2. MOTİF :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayıp karar sesi olan Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Rast dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

39. "Hasta Oldum Durdune" adlı, 1535 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1535
İNCELEME TARİHİ: 22 - 2 - 1978

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
BEŞİKDUZU

HASTA OLDUM DEDUNE

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
KASIM GÜRSOY

NOTAYA ALAN
CEMİLE CEVHER

SÜRESİ:
♩ : 88

HAS TA OL DUM DER DU NE O KU BA ĞA
GEL GE ÇE VUN BA SIN DA N E VUN BA SI
KE MEN ÇE MUN KU LA GI E RUK TEN DIR

YA SE Sİ Nİ O KU BA ĞA YA GÜN BO YUN ÇA
E NOL SUN E VUN BA SI SEN E CA ĞIR BE Nİ
BEN NA SIL AY

AĞ LA YIP TA Yİ YE SUN GÖZ YA ŞIN NI Yİ YE SUN
GE LE YİM DA GEL ME YEN LER KO ROL SUN GEL ME SUN
Rİ LA YİM DA SE NUN Bİ FE RUK TEN SE NUN Gİ

GÖZ YA ŞIN NI Yİ YE SUN
LER KO ROL SUN GEL ME YEN
Bİ FE RUK TEN SE NUN Gİ

— 1 —
HASTA OLDUM DEDUNE
OKU BAĞA YAŞINI — OKU BAGA YA
GÜN BOYUNCA AĞLAYIP TA
YİYESUN GÖZ YAŞINI
YİYESUN GÖZ YAŞINI YİYESUN

— 2 —
GEL GEC EVUN BAŞINDAN
EVUN BAŞU SEN OLSUN — EVUN BAŞI ŞEN
ÇAĞIR BENİ GELEYİM DA
GELMEYENLER KÖROLSUN
GELMEYENLER KÖROLSUN GELMEYEN

— 3 —
KEMENCEMİN KULAĞI
ERUKTENDİR ERUKTEN — ERUKTENDİR E
BEN NASIL AYRILAYIM DA
SENUN GİBİ FERUKTEN
SENUN GİBİ FERUKTEN SENUN Gİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Hasta Oldum Derdune

Repertuvar No : 1535

Yöresi : Beşikdüzü

Kimden Alındığı : Kasım Aksoy

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Cemile Cevher

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün notası üzerinde donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Eser içerisinde Fa# (Eviç) ve Fa Naturâl ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

saz...

Yeden olan Rast (Sol) sesi ile başlayarak, Uşşak dizisi seslerinde gezindikten sonra yine yeden sesi Sol (Rast) perdesinde asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden olan Sol (Rast) sesi ile başlayarak Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinmiş ve karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar kılmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

40. "İndim Dereye Daş Bulamadım" adlı, 4890 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4890
İNCELEME TARİHİ :
YÖRESİ:
TRABZON / UZUNGÖL / ÇAYKARA
KİMDEN ALINDIĞI:
İHSAN EŞ

İNDİM DEREYE DAŞ BULAMADIM
(ŞERAH (UZUNGÖL) SALLAMA HORONU)

DERLEYEN:
İBRAHİM CAN
DERLEME TARİHİ:
2004
NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

Saz.....

İN DİM DE RE YE DAŞ BU LA MA DUM
İN DİM DE RE YE ÇAY KA RA TAŞ LAR
İN DİM DE RE YE ÇAY KA RA TAŞ LAR

KEN Dİ ME GÖ RE EŞ BU LA MA DUM İŞ VE Sİ YOK TUR
YAK TI CA Nİ MI O KA RA KAŞ LAR SEV DA NİN HA Sİ ŞE RAH TA BAŞ LAR

CİL VE Sİ ÇOK TUR HA BU Cİ HAN DA KIZ Gİ Bİ YOK TUR

GENGİZ KÜRTEK

1.
İNDİM DEREYE
DAŞ BULAMADUM
KENDİME GÖRE
EŞ BULAMADUM
İŞVESİ YOKTUR
CİLVESİ ÇOKTUR
HA BU CİHANDA
KIZ GİBİ YOKTUR

2.
İNDİM DEREYE
ÇAY KARA TAŞLAR
YAKTI CANIMI
O KARA KAŞLAR
İŞVESİ YOKTUR
CİLVESİ ÇOKTUR
HA BU CİHANDA
KIZ GİBİ YOKTUR

3.
İNDİM DEREYE
ÇAY KARA TAŞLAR
SEVDANIN HASI
ŞERAH'TA BAŞLAR
İŞVESİ YOKTUR
CİLVESİ ÇOKTUR
HA BU CİHANDA
KIZ GİBİ YOKTUR

ŞERAH: Uzungöl (Çaykara)'ün eski adı.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : İndim Dereye Daş Bulamadım

Repertuvar No : 4890

Yöresi : Trabzon / Uzungöl / Çaykara

Kimden Alındığı : İhsan Eş

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

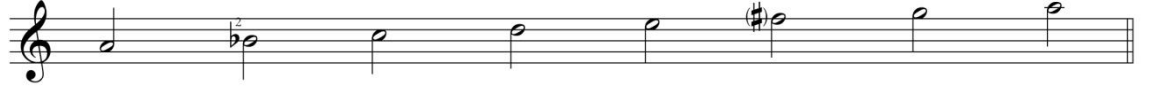
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü sesleri içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 5 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır. Türkünün devam eden bölümleri A ve B cümlelerinin tekrarı niteliğindedir.

A CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) perdesi ile başlayarak, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek, dizinin 2. derece sesi olan Si (Segâh) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) perdesi ile başlayarak, yedenle birlikte dizinin ilk 3 sesinde gezinerek, La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

41. "İslandida Ötmeyi" adlı, 2944 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2944
İNCELEME TARİHİ: 4.5.1987

VÖRESİ
TRABZON-YAKFIKEBİR-PINARLI KÖYÜ
KİMDEN ALINDIĞI
HASAN KUM
SÜRESİ: ♩:

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ
2 8 1943

NOTAYA ALAN
ATEŞ KOVOĞLU

İSLANDIDA ÖTMEYİ

İSLANDIDA ÖTMEYİ
KEMENCEMUN TELLERİ
KALIBAMI DÖKTÜRDÜN DA
HA BU ZENNE BELLERİ

YAYLANIN ÇUMENİNDE
GARİ BÖLERİM GARİ
BU ELA GÖZLERÜNE DE
DOLAN OLAYIM YAVRİ
(GİZ DOLANAYIM YAVRİ)

EVİNİN ARKASINDA
BUZİ GIRARIM BUZİ
GURBAN OLAYIM ÖNADA
BİR ANNENUN BİR GİZİ

ZENNE= İNCE, ZARİF

GARİ= KAR

BUZİ= BUZ

KALIBAMI= KALIBAMI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : İslandi da Ötmeyi

Repertuvar No : 2944

Yöresi : Trabzon-Vakfikebir-Pınarlı Köyü

Kimden Alındığı : Hasan Kum

Derleyen : Ankara Devlet Konservatuarı

Notaya Alan : Ateş Köyoğlu

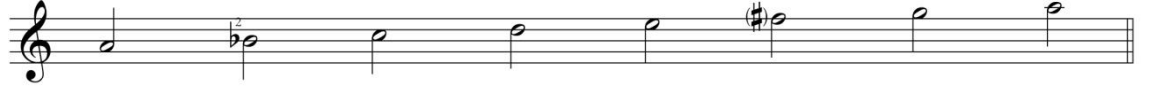
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesinden başlayıp Hüseyinî 5'lisinde gezinerek karar sesi olan la (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesinden başlayıp Hüseyinî 5'lisinin ilk 4 derecesi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

42. "İstanbul'un Etirafı Meteris" adlı, 1154 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1154
İNCELEME TARİHİ: 4_12_1975

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ

DERLEME TARİHİ
15_5_1945

KİMDEN ALINDIĞI

İSTANBUL'UN ETİRAFI METERİS

SÜRESİ

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

İS TAN BU LUN E Tİ RA FI ME TE RİS ME TE
VA RA VA RA VAR DIM BAL KAN A RE Sİ BU HAS

RİS TEN TEL Lİ DE KUR ŞUN A TA RİZ A TA RİZ A
RET LİK VAR MI DA BU NUN ÇA RE Sİ ÇA RE Sİ ÇA

TA RİZ ÜÇ KAR DA SIZ BİR OR DU YA YE TE RİZ
RE Sİ SEN DE SEV DA BEN DE KUR ŞUN YA RE Sİ

O FAY RI LİK YE Nİ LE DE BÜK DÜ BE Lİ Mİ BE Lİ Mİ
" " " " " " " " " " " " " " " " "

BE Lİ Mİ SE FER BER LİK NE YA MAN DA
" " " " " " " " " " " " " " " "

YIK TIN E Vİ Mİ KÖ YÜ MÜ KÖ YÜ MÜ
" " " " " " " " " " " " " " " "

NOT: Bu türkü hernekadar "İSTANBULUN ETİRAFI METERİS" adıyla repertuarımızda yer almış isede, Trabzon'un Etirafı - Giresun'un Etirafı gibi değişik şehir adlarıyla da söylenmektedir.

— 1 —

İSTANBULUN ETİRAFI METERİS
METERİSTEN TELLİDE KURŞUN ATARIZ
ÜÇ KARDIŞ BİR ORDUYA YETERİZ.
Bağlantı — OF AYRILIK YENİLEDE BÜKTÜ BELİMİ
SEFERBERLİK NE YAMANDA YIKTIN EVİMİ KÖYÜMÜ.

— 2 —

VARA VARA VARDIM BALKAN ARESİ
BU HASRET LİK VARMIDA BUNUN ÇARESİ
SENDE SEVDA BENDE KURŞUN YARESİ
Bağlantı.....

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : İstanbul'un Etirafı Meteris

Repertuvar No : 1154

Yöresi : Notası üzerinde yöresi belirtilmemiş ancak TRT THM Repertuarı Alfabetik Sıra Listesinde Trabzon olarak geçmektedir.

Kimden Alındığı : Notası üzerinde kimden alındığı belirtilmemiş ancak TRT THM Repertuarı Alfabetik Sıra Listesinde Yöre Ekibi olarak geçmektedir.

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen

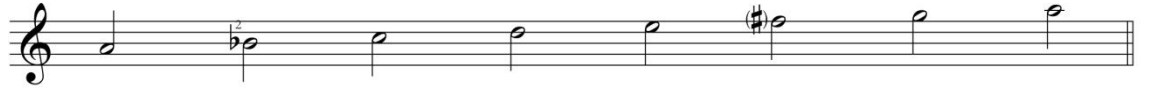
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Durak sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcıdır.

Dizisi : Türkü Uşşak içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 işareti bulunmaktadır.

Yeden : Eserde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir.Eserde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, (A+B)+(A+B+B) şeklinde, birbirinin tekrarı 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

La (Dûgâh) sesinden başlayarak Hüseyinî beşlisinde seyredip, La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Re (Nevâ) güçlü sesinden başlayarak Hüseyinî beşlisinde seyredip, La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

Türkünün diğer bölümleri A ve B cümlesi ile benzer özellikler taşımaktadır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

43. "İşte Geldim Ekim Büküm (Ramazan Manileri)" adlı, 2599 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:2599
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
TRABZON
KİMDEN ALINDIĞI

SÜRE :

İŞTE GELDİM EKİM BÜKÜM
(RAMAZAN MANİLERİ)

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

1. İŞ TE GEL DİM E KİM BÜ KÜM AR KAM DA DA VU LUM YÜ KÜM
2. " " " " KA PI NI ZA SE LÂM VER DİM HE Pİ Nİ ZE

A BE NİM BE Yİ ME FEN DİM İP Tİ DA SE LÂ MA LEY KÜM
ŞE LÂ MI MI AL MAZ SA NIZ O DA Şİ ZİN KEY Fİ Nİ ZE

-1-
İŞTE GELDİM EKİM BÜKÜM
ARKAMDA DAVULUM YÜKÜM
A BENİM BEYİM EFENDİM
İPTİDA SELÂM ALEYKÜM

-3-
İŞTE GELDİM KOŞA KOŞA
AYAGI MA VURDUM TAŞA
BENİM DEVLETLİ EFENDİM
HAREMİNLE BİNLER YAŞA

-5-
JYKUDA UYUR BEYLERİM
BEN KAPILARDA BEKLERİM
BANA BAŞŞİŞ GELMEZ İSE
BEN NERELERE GİDERİM

-7-
RAMAZAN GELDİ GİDİYOR
CAMİLERE NUR İNİYOR
KAPINIZDA DURA DURA
FENERİMDE MUM BİTİYOR

-2-
İŞTE GELDİM KAPINIZA
SELÂM VERDİM HEPİNİZE
SELÂMI MI ALMAZSANIZ
O DA SİZİN KEYPİNİZE

-4-
PİLAVIN KOKUSU GELDİ
MANININ ARKASI GELDİ
BAŞŞİŞİMİ YOLLA BEYİM
GÖZÜMÜN UYKUSU GELDİ

-6-
RAMAZANIN ONBEŞİNDE
ÇOLUK ÇOCUK VAR PEŞİMDE
BURADAN BAŞŞİŞ ÇIKMAZSA
UĞURSUZLUK VAR İŞİMDE

-8-
DAVULUMUN İPİ KAYTAN
SIRTIMDA KALMADI MİNTAN
VER EFENDİM BAŞŞİŞİMİ
BAYRAMA ALAYIM MİNTAN

-9-
ŞEKERİM VAR EZİLECEK
TÜLBENTLERDEN SÜZÜLECEK
DAHA ÇOK SÖYLERDİM AMA
ÇOK ŞEYLER VAR GEZİLECEK.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : İşte Geldim Ekim Büküm (Ramazan Manileri)

Repertuvar No : 2599

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Notası üzerinde kimden alındığı belirtilmemiş ancak TRT THM Repertuarı Alfabetik Sıra Listesinde Cemile Cevher olarak geçmektedir.

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

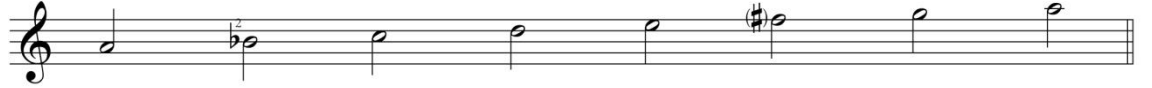
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü, 4 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) sesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinip karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

3. derece sesi olan Do (Çargâh) sesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinip karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

44. "Kahveciler Kahve Koyar Fincana" adlı, 140 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM 140 ~ 18/3/1973

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN BİRİNCİOĞLU

KAHVECİLER KAHVE KOYAR FİNCANA
(SÜRMELİ ÇEŞİTLEMESİ)

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRE :

♩ = 72

(Saz.....)

KAH VE Çİ LER KAH VE KO YAR
FİN ÇA NA DU DAK LA RI BEN ZER LEY Lİ
MER ÇA NA VAY VAY VAY SÜR ME LİM
VAY SÜR ME LİM VAY VAY VAY
SÜR ME LİM VAY EZ RA İL BEL
SE DE KIY MAZ BU ÇA NA KI YAN EL LE
Rİ NE DE KUR BAN OL DU GÜM VAY VAY VAY
SÜR ME LİM VAY SÜR ME LİM
VAY VAY VAY SÜR ME LİM VAY

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 140-18/3/1973

(2)

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN BİRİNCİOĞLU

KAHVECİLER KAHVE KOYAR FİNCANA

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRE :

OF OF

(Saz.....)

OF

KUŞ LAR KA RA

GÖZ LER E LÂ KIR PIK LE RI SÜR ME LIM

VAY VAY VAY SÜR ME LIM VAY

SE Nİ A LIP BU Dİ YAR DAN

GİT ME Lİ VAY VAY VAY

SÜR ME LIM VAY

Odalar yaptırdım gelip geçmeye
Çesmeler yaptırdım suyun içmeye
Kavli karar ettim alıp kaçmaya
Siyah perçemine kurban olduğum
(Bağlantı: of of kuşlar kara)

NOT:

"Ben bir yârın bakışına," isimli türkünün çeşitlemesi

O DA LAR YAP TIR DIM GE LİP GEÇ ME YÉ

KAV Lİ KA RAR ET TİM A LIP KAÇ MA YA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kahveciler Kahve Koyar Fincana

Repertuvar No : 140

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hüseyin Birincioğlu

Derleyen : Ahmet Yamacı

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

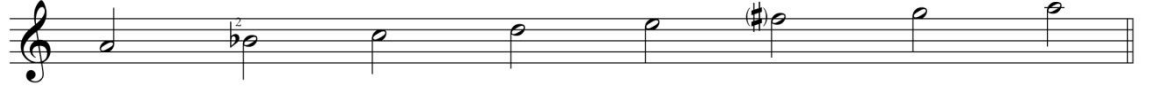
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özelliğe sahiptir.

Dizisi : Uşşak dörtlüsü ve Nevâda buselik beşlisi yapılmıştır.

Donanımı : Türkünün donanımında Si2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, iki bölümlü olup, (A+B)+(C+D) olmak üzere 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak makamı dizisinin 5. Derecesi olan Mi (Hüseynî) perdesi ile başlamış, Uşşak dizisi içerisinde seyredip karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Uşşak makamı dizisinin 5. Derecesi olan Mi (Hüseynî) perdesi ile başlamış, Uşşak dizisi içerisinde seyredip karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde karar vermiştir. A cümlesi ile benzer seyretmiştir.

C CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) perdesi ile başlayıp, Uşşak dizisi içerisinde seyredip yine karar sesi La (Dûgâh) perdesinde karar vermiştir.

D CÜMLESİ :

Dizinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) perdesi ile başlayıp Hüseyinî beşlisi içerisinde seyrederek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde karar vermiştir. Ölçünün son motifinde saz kısmı ile yeden sesi olan Sol (Rast) sesine giderek La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

45. "Kapisinin Önünde" adlı, 3128 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

IRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 3128
İNCELEME TARİHİ : 25 2 1988

DERLEYEN
VOLKAN KONAK

YÖRESİ
TRABZON-MAÇKA
KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET ALAN
SÜRESİ:

KAPISININ ÖNÜNDE

DERLEME TARİHİ
9 15 1986

NOTAYA ALAN
VOLKAN KONAK

(OY) KA Pİ Sİ NUN
(OF) BU SE NE YAY

O NUN DE LA CI YIM YE SİL LER PA Zİ LA Rİ KÖ YİN LA Rİ HEY LE RUM Nİ YE OL SA

KA RA YA ZİL MİS ES Kİ GÜN LE RUM AL DA NU MÜN YA Zİ LA Rİ HA GÜ ZEL SÖY LE RUM

AL NU MÜN DA HA (SAZ.....) AŞ MA Kİ RA Nİ AŞ MA YAY LA NUN Çİ ME Nİ Nİ

BEN SE Nİ TA Nİ Yİ RUM BE NUM TO RA TUM ES Tİ YE SİL Çİ CE CUK LE Rİ DA AH NE ŞE Lİ GÜN LE RUM DA

CİL VE LİM SA NA Yİ RUM AR KA DAŞ BEN DEN GEÇ Tİ CİL VE LİM AR KA DAŞ (SAZ.....)

KAPISININ ÖNÜNDE
YEŞİLLER PAZILARI
NİYE KARA YAZILDI
ALNUMUN YAZILARI

AŞMA KIRANI AŞMA
BEN SENİ TANIYIRUM
YEŞİL ÇİÇENCÜLERİ
CİLVELİM SANAYİRUM

BU SENE YAYLACIYIM
KOYUNLARI HEYLERUM
OLSA ESKİ GÜNLERUM
DAHA GÜZEL SOYLERUM

YAYLANUN ÇİMENİNİ
BENUM TORATUMESTİ
AH NEŞELİ GÜNLERUM
ARKADAŞ BENDEN GEÇTİ

ATUMİ ÇEKİTUM HANA
BOYI ALDI TAVANA
BEN KURBAN OLAYIM
ORTA BOYLU HAVAMA

HAVAM HAYALANURSUN
DUŞER YARALANURSUN
HAVAM GİTME KOCAYA
BELKİ BANA KALURSUN

ARKASINDAN AŞAĞA
SAÇLARI YAYIM
BU NE GÜZELLUK
YARATANA OLAYIM

SEYDALİYİM SEYDALİ
KURUDUM OLDUM CALI
DERMAN KALMADI BENDE
KIZ SANA VURULALI

NOT:
TORAT= DORU AT
HAVA = KADIN İSMİ (HAYVA)

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kapısının Önünde

Repertuvar No : 3128

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Mehmet Alan

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Volkan Konak

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 5'lisi içerisinde.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün içerisinde Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi le birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış hicaz 5'lisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

2. derece sesi olan Si (Segâh) ile başlayıp hicaz 5'lisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

46. "Kar Yağayı Yağayı Sultan Murat Başına" adlı, 4016 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 4016
İNCELEME TARİHİ : 29. 3. 1995

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRE
TRABZON / Çaykara
KAYNAK KİŞİ
YUSUF CEMAL KESKİN

KAR YAĞAYI YAĞAYI SULTAN MURAT BAŞINA

DERLEME TARİHİ
1992

NOTALAYAN
İBRAHİM CAN

SÜRE :

(SAZ

KAR YA ĞA YI YA ĞA YI SUL TAN' MU RAT BA ŞI NA
KAR YA ĞA YI YA ĞA YI SUL TAN MU RAT BA ŞI NA
EV LEN DİR DI LER EE Nİ ON ÜÇ ON DÖRT YA ŞI NA
EV LEN DİR DI LER EE Nİ ON ÜÇ ON DÖRT YA ŞI NA
EY Ğİ Dİ YA ĞA YI YA ĞA YI BİR LE Mİ GA LA CA SUN
VUR DE Yİ SİN SEV DA Nİ BE Nİ Mİ A LA CA SUN

-2-

KAR YAĞAYI YAĞAYI SULTAN MURAT BAŞINA

SE Nİ ZA Lİ MİN Kİ Zİ YU VA MI YI KA CA SUN,
KIZ YU VA MI YI KIP TA RA HAT MI DU RA CA SUN

GLAÇTÜRK

KAR YAĞAYI YAĞAYI
SULTAN MURAT BAŞINA
EVLENDİRDİLER BENİ
ON ÜÇ ON DÖRT YAŞINA

EY GİDİ YALAN DÜNYA
BÖYLE Mİ GALACASUN
VUR DEYİSİN SEVDANI
BENİ Mİ ALACASUN
SENİ ZALİMİN KIZI
YUVAMI YIKACASUN
KIZ YUVAMI YIKIP DA
RAHAT MI DURACASUN

BAĞLANTI

KAR YAĞAR BATMAN BATMAN
BEN KARLI YERDE YATMAM
AMAN MEZARCILARIM
ÜSTÜME TOPRAK ATMAN

BAĞLAN'

KAR YAĞAYI YAĞAYI
FİNDİĞİN DALLARINA
ALLAH DÜŞÜRSÜN SENİ
BU BENİM KOLLARIMA

BAĞLANTI

KAR YAĞAYI YAĞAYI
YAYLANIN YOLLARINA
MEVLAM YARDIM EYLESİN
SEVDALI KULLARINA

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kar Yağayı Yağayı Sultan Murat Başına

Repertuvar No : 4016

Yöresi : Trabzon-Çaykara

Kimden Alındığı : Yusuf Cemal Keskin

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

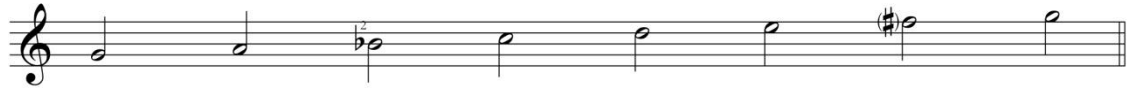
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Rast) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Rast 5'lisi ve Nevâ'da Buselik 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.
(Acemli Rast)

Donanımı : Türkünün donanımına Sib2 değiştirici işareti konulmuştur.

Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü, 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır. Türkünün devam eden bölümleri B Cümlesi ile benzer niteliktedir.

A CÜMLESİ:

Güçlü sesi Re (Nevâ) sesiyle başlamış Nevâ'da Buselik seslerinde gezinerek Re (Nevâ) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ:

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış Rast 5'lisi seslerinde dolaşarak, karar sesi olan Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır

C CÜMLESİ:

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış 3. derece sesi olan Si (Segâh) perdesinde kalış yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümleri B Cümlesi ile benzer niteliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün rast dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

47. "Karşı Beri Mezere" adlı, 3037 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 3037
İNCELEME TARİHİ: 9.11.1987

DERLEYEN
ERKAN SÜRMEK

YÖRESİ
TRABZON—AKÇAABAT

DERLEME TARİHİ
27.3.1986

KİMDEN ALINDIĞI
SÜREYYA DAVULCUOĞLU
SÜRESİ:

KARŞI BERİ MEZERE

NOTAYA ALAN
ERKAN SÜRMEK

KAR ŞI BE Rİ MEZE RE ÇİN DEN A KAR DE RE
O-R MA NINA ĞAÇLA Rİ DAL GA LI DIR DAL GA LI
GO YUN BEKLE RİMGO YUN KURT YE Dİ BA CA ĞI Nİ

GÖR DÜ SE Nİ GÖZ LE RİM DE BA KAR MI BAŞ KA YE RE
İ LİŞ ME YİNGÜ LÜ ME DE SEV DA LI DIR SEVDA LI
UY SE Nİ BEN DEN A LA NIN DA YI KA RİM O CA ĞI Nİ

(1)

KARŞI BERİ MEZERE
İÇİNDEN AKAR DERE
GÖRDÜ SENİ GÖZLERİM DE
BAKAR MI BAŞKA YERE

(2)

ORMANIN AĞAÇLARI
DALGALIDIR DALGALI
İLİŞMEYİN GÜLÜME DE
SEVDALIDIR SEVDALI

(3)

GOYUN BEKLERİM GOYUN
KURT YEDİ BACAGINI
SENİ BENDEN ALANIN DA
YIKARIM OCAĞINI

MEZERE: DERENİN GEÇTİĞİ YAYLANIN ADI.
İLİŞMEYİN: OKUNMAYIN.

Not: Sax payı olarak parçanın tamamı icra edilebilir.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Karşı Beri Mezere

Repertuvar No : 3037

Yöresi : Trabzon-Akçaabat

Kimden Alındığı : Süreyya Davulcuoğlu

Derleyen : Erkan Sürmen

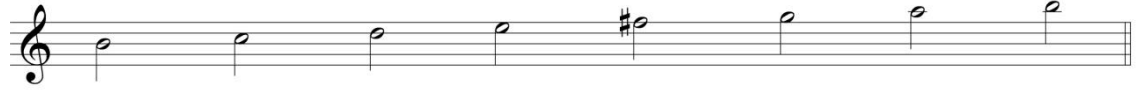
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Si (Segâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Segah 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türküde ses değiştirici işareti kullanılmamıştır.

Yeden : La (Dûgâh) (Segâh dizisine göre La# olmalıdır)

Genişlemesi : Durak altı genişleme bölgesi sesleriyle birlikte 6 ses ararlığına sahiptir.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Do-Çargâh perdesinden başlayıp, Segah 5'lisi seslerinde gezinerek Si (Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Si (Segâh) perdesiyle başlayarak Rast'ta Rast 5'lisi seslerinde gezindikten sonra Si (Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün segah dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Segâh türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

48. "Kayalar Aşamazsun" adlı, 3721 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO:3721
İNCELEME TARİHİ: 11.3.1992

YÖRESİ
TRABZON MAÇKA
KİMDEN ALINDIĞI

KAYALAR AŞAMAZSUN

DERLEYEN
TRT.MÜZ.DAİ.BŞK.

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET TURAN ŞAN

SÜRESİ:

(SAZ _____)

KA YA LARA ŞA MAZ SUN AL DI ĞIN YA ŞA MA SUN

BENSEV Dİ ME L LE RA L DI UY MEV LAM BA ĞI Ş LA MASUN

MEV LAM BA ĞIŞ LA MA SUN (SAZ _____)

BEN NA SIL ÇI KA CA ĞUM

KA YA NIN BA YI RI Nİ BENSEV Dİ ME L LE RA L DI UY

GÖR ME SU N HA YI RI NI GÖR ME SU N HA YI RI NI

M.ÖZBULAK

-1-
KAYALAR AŞAMAZSUN
ALDUĞUN YAŞAMASUN
BEN SEVDİM ELLER ALDI
MEVLAM BAĞIŞLAMASUN

= 2-
BEN NASILÇIKACAĞUM
KAYANIN BAYIRINI
BEN SEVDİM ELLER ALDI
GÖRMESUN HAYIRINI

- 3 -
GÜRGEN VERİYUM ATEŞ
BENİ YANAY BENİ
SARILDI BOĞAZIMA
SEN ALACASIN BENİ

- 4 -
AL TAVAN TEKKELERİ
BELLEYİRUM YERLERİ
ZAMANINDA VERMEDUM
SEN BÖYLE HABERLERİ

5-
OZANDAN GEÇE GEÇE
OZANI HECELEDUM
GÜLDÜMDE DEDUM ONA
YENİ SEVDA EYLEDUM

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kayalar Aşamazsun

Repertuvar No : 3721

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Türkünün kimden alındığı notası üzerinbelirtilmemiş ancak TRT THM Repertuvarı Alfabetik Liste Sırasından türkünün Necati Genç'ten alındığı görülmektedir.

Derleyen : TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Notaya Alan : Ahmet Turan Şan

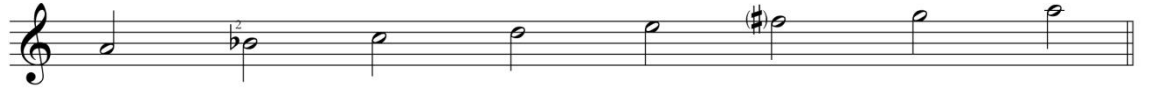
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi içerisinde.

Donanımı : Türkünün donanımına Sib2 ses değiştirici işareti konulmuştur.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 7 ses aralığındadır. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü 2 bölümlü okup A+B+A+B¹ şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesi ile başlayıp, Uşşak dizisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) sesi ile başlayıp , Uşşak dizisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

A CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesi ile başlayıp, Uşşak dizisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

B¹ CÜMLESİ :

B cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

49. "Kemençemin Telleri" adlı, 4293 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 4293
İNCELEME TARİHİ : 8. 3. 2002

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON / Maçka

KEMENÇEMUN TELLERİ

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET GÜLER

NOTAYA ALAN
ADNAN ATAMAN

SÜRESİ : ♩ = 180

KE MEN ÇE MUN TEL LE Rİ Zİ L VA NE DUR ZİL VA NE
Zİ L VA NE DUR ZİL VA NE OY
SE Nİ SE V DUM SE VE Lİ O L DUM DE Lİ Dİ VA NE
OL DUM DE Lİ Dİ VA NE OY

S. SABUNCU

- 1 -

KEMENÇEMUN TELLERİ
ZİLVANE'DİR ZİLVANE (OY)
SENİ SEVDUM SEVELİ
OLDUM DELİ DİVANE (OY)

- 2 -

AH YAVRUM YAR OLASUN
CEVAYİR BAĞ OLASUN (OY)
BAĞA GÖRE YAR MI YOK
İSTERİM SEN OLASUN (OY)

- 3 -

GENE GELDİ YAZ BAŞI
AÇTI SARI ÇİÇEĞÜM (OY)
HAK NASİP EDECEK Mİ
SENUNLA GÜLECEĞÜM (OY)

ZİLVANE = İnce sesli

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kemençemun Telleri

Repertuvar No : 4293

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Ahmet Güler

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Adnan Ataman

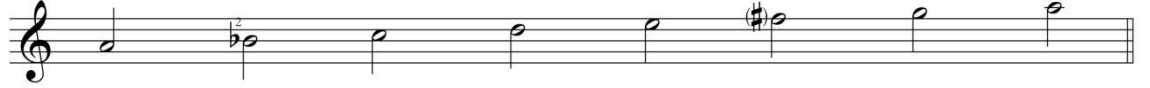
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisi içerisinde seyretmektedir.

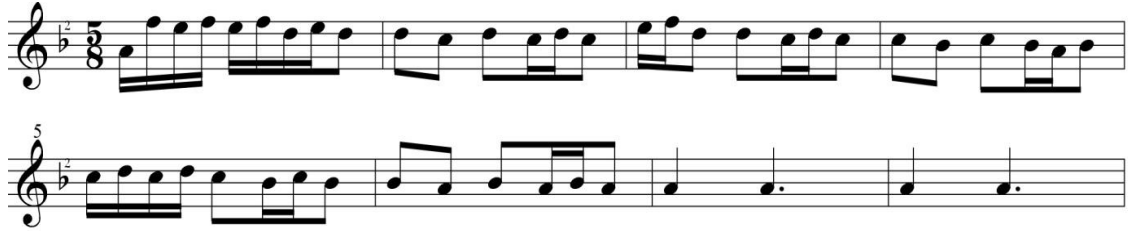

Donanımı : Türkünün notası üzerinde donanıma Si2 ses değiştirici işareti konulmuştur.

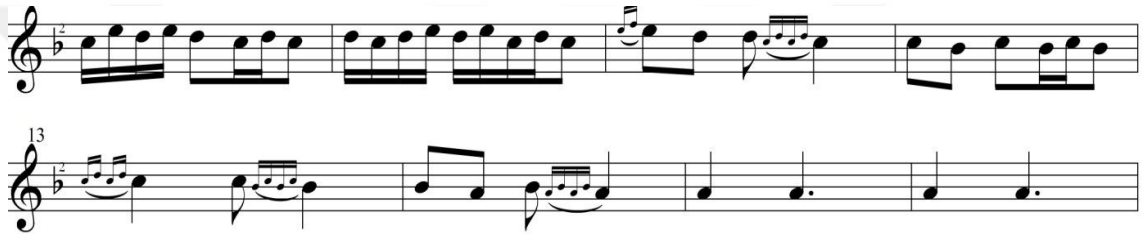
Yeden : Türküde yeden kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü, 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

La (Dûgâh) sesi ile başlayarak, Uşşak dizisi içerisinde seyredip yine La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Dizinin 3. Derecesi olan Do (Çargâh) sesi ile başlayarak Hüseyinî beşlisi içerisinde seyredip, La (Dûgâh) sesinde karar kılmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

50. "Kuku Daldan Aşağı (Gece Geldim Duydun mi)" adlı, 3126 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T M Ü Z İ K D A İ R E S İ Y A Y I N L A R I
T H M R E P E R T U A R S İ R A N o : 3 1 2 6
İ N C E L E M E T A R İ H İ : 2 5 1 9 8 6

DERLEVEN
VOLKAN KONAK

YÖRESİ
TRABZON-MAÇKA
KİMDEN ALINDIĞI
OYKAN KELEŞ
SÜRESİ :

KUKU DALDAN AŞAĞI
(GECE GELDİM DUYDUNMI)

DERLEME TARİHİ
9 10 1988

NOTAYA ALAN
VOLKAN KONAK

SAZ - - -

SAZ - - -

KU KO DAL DAN A ŞA GE LU Yİ A -ĞİR A ĞİR
Sİ GA RA MUN DU MA Nİ KE SE Yİ NE FE SU Mİ
KE MEN ÇE MUN KA PA Ğİ SA RI KE MEN ÇE DEN DÜR...

(SAZ - - -) KU KO DAL DAN A SA
Sİ GA RA MUN DU MA Nİ
KE MEN ÇE MUN KA PA Ğİ

GE LU Yİ A ĞİR A ĞİR GEL DA ES Kİ Sİ Gİ Bİ
KE SE Yİ NE FE SU Mİ BA ĞUR DU Mİ Kİ A ĞİZ
SA RI TE NE KE DEN DUR EL LE RE GÜ NEŞ A LUR

Bİ ZİM KA PI DA BA ĞİR KA PI Sİ NUN O NUN DE
TA NI DUN Mİ SE SU Mİ GE CE GEL DUM DUY DUN Mİ
Bİ ZE YAĞ MUR NE DEN DUR KA LE DEN TÜŞ Tİ Bİ TAŞ

2-3-
ME REK VA RI DI ME REK Bİ DE DUM EV LE NE YİM
GÜ ZE LU MU YU DUN Mİ BA ĞUR DUM KA PI LAR DA
TUS Dİ DA VUR Dİ BA NA FE LEK SA NA NEY LE DUM

Bİ DE DUM NE ME GE REK Bİ DE DUM NE ME
 SE SU Mİ TA Nİ DUN Mİ SE, SU Mİ TA Nİ
 SEN DA EY LE DUN BA NA SEN DA EY LE DUN

KUKO DALDAN ASAĞI
 GELUYİ AĞIR AĞIR
 GELDA ESKİSİ GİBİ
 BİZİM KAPIDA BAĞIR

KAPISINUN ÖNÜNDE
 MEREK VARIDI MEREK
 BİDEDUM EVLENEYUM
 BİDEDUM NE GEREK

SİGARAMUN DUMANI
 KESEYİ NEFESUMİ
 BAĞIRDUM İKİ AĞIZ
 TANIDUNMI SESUMİ

GECE GELDİM DUYDUNMI
 GÜZELÜM UYUDUNMI
 BAĞIRDUM KAPILARDA
 SESUMİ TANIDUNMI

KEMENÇEMUN KAPAĞI
 SARI TEKEDENDUR
 ELLERE GÜNEŞ ALUR
 BİZE YAĞMUR NEDENDUR

KALEDEN DÜŞTİ Bİ TAS
 TUŞDIDA YURDI BANA
 FELEK SANA NE ETTUM
 SENDA EYLEDUN BANA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kuko Daldan Aşağı (Gece Geldim Duydun mi)

Repertuvar No : 3126

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Oykan Keleş

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Volkan Konak

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi.

Donanımı : Türkünün donanımında sib ve do# değıştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün notası içerisinde Fa# işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü 8 ses ararlığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+A¹+B+C şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) perdesinden başlayıp hümayun dizisinde dolaştıktan sonra, karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) perdesinden başlayıp, Hicaz dizisi seslerinde gezindikten sonra Sib (Kûrdî) perdesinde çeşnisiz kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış Hicaz 4'lüsü seslerinde gezinerek Sib (Kürdi) perdesinde çeşnisiz kalış yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış Hicaz 4'lüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

51. "Maçka Yolları Taşlı" adlı, 1982 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 1982
İNCELEME TARİHİ : 04. 10. 1979

YÖRE
TRABZON/Sürmene
KAYNAK KİŞİ
BAHATTİN ÇAMUR
SÜRE : ♩ = 96

MAÇKA YOLLARI TAŞLI

DERLEYEN
TRT İSTANBUL RADYOSU
TÜRK HALK MÜZİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ
DERLEME TARİHİ
14. 08. 1975
NOTALAYAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

(SAZ- - - - -)

O	FOF	MAÇ	KA	YOL	LA	RI	TAŞ	LI
O	FOF	DE	RE	LE	RA	KA	RA	KAR
O	FOF	GİZ	TAR	LA	NİN	BAŞ	LA	RI
O	FOF	YU	KA	RI	GEL	YU	KA	RI

GE LU YU SA RI SAÇ LIM NE OL DU SA NA YAV RUM
GA RI ŞİR DE NİZ LE RE GUR BA NO LA YIM YA'V RUM
DU MAN DE GİL GA RI Dİ SEV DU ĞUM SE NU Nİ LEN
İR MA GİN GÖ ZÜN DE YİM EL LER NE DER SE DE SUN

BOY LE GÖZ LE RUN YAŞ LI BOY LE GÖZ LE RUN YAŞ LI
O SEV DA LI GÖZ LE RE O SEV DA LI GÖZ LE RE
NE GÜN LE RUM VA RI Dİ NE GÜN LE RUM VA RI Dİ
BEN GE NE SÖ ZÜM DE YİM BEN GE NE SÖ ZÜM DE YİM

OF OF MAÇKA YOLLARI TAŞLI
GEL UYU SARI SAÇLIM
NE OLDU SANA YAVRUM
BOLE GÖZLERİN YAŞLI

OF OF DERELER AKAR AKAR
GARIŞIR DENİZLERE
GURBAN OLAYUM YAVRUM
O SEVDALI GÖZLERE

OF OF GİZ TARLANIN BAŞLARI
DUMAN DEĞİL GAR İDİ
SEVDUĞUM SENİN İLEN
NE GÜNLERİM VAR İDİ

OF OF YUKARI GEL YUKARI
İRMAĞIN GÖZÜNDEYİM
ELLER NE DERSE DESİN
BEN GENE SÖZÜMDEYİM

GENETİK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Maçka Yolları Taşlı

Repertuvar No : 1982

Yöresi : Trabzon-Sürmene

Kimden Alındığı : Bahattin Çamur

Derleyen : İst. Rad. THM. Sb.

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

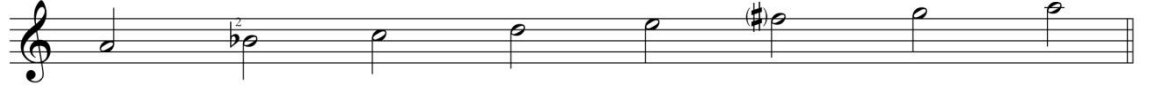
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici bir özelliğe sahiptir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 5 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ:

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinden başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek, yeden sesi olan Sol (Rast) sesinde asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ:

3. derece sesi olan Do (Çargâh) sesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezindikten sonra 1. Dolapta Sol (Rast) sesinde asma karar, 2. Dolapta La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

52. "Maçka'nın Yolu Taşlık" adlı, 1738 numaralı türkütün makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1738
İNCELEME TARİHİ : 9 - 3 - 1978

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
TRABZON_Maçka
KİMDEN ALINDIĞI
CEMİLE CEVHER
SÜRESİ : ♩♩♩♩ = 48

DERLEME TARİHİ

MAÇKANIN YOLU TAŞLIK

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

MAC KA NI — N YO LU TAŞ LUK FE NA ŞEY DIR
MAC KA LI — N YİM MİN YA YI SAR BA ĞA O
OY KE ME — N CE MİN YA YI OY NA TI Yi
BA SI NA KA RA KAL PAK OY BİR Bİ RU

SEV DA LUK SEN Çİ ÇEK BEN YAP RA_ĞI
KOL LA RI U ŞAK SA ĞA YE DUR DUM
DÜN YA YI U ŞA KAL MAZ SAN BE Nİ
NU AL SAK BU DÜN YA YA BOY LE GEÇ MEZ

HAN GI DAL LA RA AÇ TUK
KA ZAN DU ĞUM PUL LA RI
TER KE DE RUM DÜN YA YI
İ Kİ MİZ BİR ÇİFT TOL SAK

— 1 —

MAÇKANIN YOLU TAŞLIK
FENA ŞEYDİR SEVDALUK
SEN ÇİÇEK BEN YAPRAĞI
HANGİ DALLARA AÇTUK

— 3 —

OY KEMENÇEMİN YAYI
OYNATIYI DÜNYAYI
UŞAK ALMAZSAN BENİ
TERKEDERİM DÜNYAYI

— 2 —

MAÇKALİYİM MAÇKALI
SAR BAĞA O KOLLARI
UŞAK SAĞA YEDURDUM
KAZANDUĞUM PULLARI

— 4 —

BAŞINA KARA KALPAK
OY BİR BİRÜNÜ ALSAK
BU DÜNYA BOYLE GEÇMEZ
İKİMİZ BİR ÇİFT OLSAK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Maçka'nın Yolu Taşlık

Repertuvar No : 1738

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Ahmet Yamacı

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

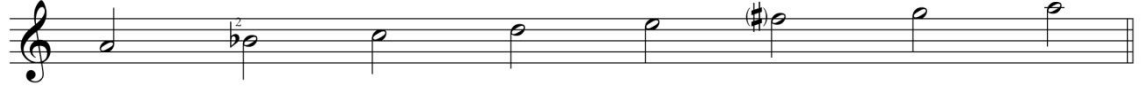
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici bir özelliğe sahiptir.

Dizisi : Eser Uşşak dizisinin ilk 4 sesleri arasındadır.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 5'li ses ararlıdır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B olmak üzere 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesi ile başlayıp yeden sesi olan Sol (Rast) sesi dahil olmak üzere Uşşak dörtlüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile başlayarak Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinip karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisinin 4. dereceye kadar olan sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

53. "Mektup Yazdım Alasın" adlı, 3942 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 3942
İNCELEME TARİHİ : 12. 8. 1994
2. İNCELEME TARİHİ : 1990
YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
DURSUN DERELİ
SÜRE ♪♪♪♪ = 40

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

DERLEME TARİHİ
1989

NOTALAYAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

MEKTUP YAZDIM ALASIN

-2-
MEKTUP YAZDIM ALASIN

SUN GE LE SIN DUR MA YA SUN GE LE SIN (SAZ)
 RA MI YI LAN AL MAK ME RA MI YI LAN
 SA PA GI NA AY RI LIK SA PA GI NA

gza/ctbx

OF OF MEKTUP YAZDIM ALASUN
 OKUYU AĞLAYASUN
 MEKTUBUMUN ÜSTÜNE DA
 DURMAYASUN GELESIN

OF OF YAZI YAZARUM YAZI
 KURŞUN KALEMİYİLAN
 GEL GÜLÜM KONUŞALIM OY
 ALMAK MERAMİYİLAN

OF OF YAZI YAZARUM YAZI
 AYNANIN KAPAĞINA
 GELDİK Mİ YİNE YAVRUM DA
 AYRILIK SAPAĞINA

OF OF GEL GİDELUM GİDELUM
 ALDI DUMAN DAĞLARI
 AĞZIM DİLİM KURUDU OY
 BEN SANA YALVARALI

OKUYU : Okuyup
 KALEMİYİLAN : Kalemle
 MERAMİYİLAN : Dilegi ile

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Mektup Yazdım Alasın

Repertuvar No : 3942

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Dursun Dereli

Derleyen : Yücel Paşmakçı

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün içerisinde Do# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış Nevâ'da Buselik 5'lisi seslerinde gezinerek Re (Nevâ) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) sesiyle başlamış Hicaz dizisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

54. "Mensure Dedikleri" adlı, 2441 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2441
İNCELEME TARİHİ : 16_2_1984

DERLEYEN
MEHMET ÖZBEK

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ
27_3_1980

KİMDEN ALINDIĞI
ERKAN OCAKLI

MENSURE DEDİKLERİ

NOTAYA ALAN
MEHMET ÖZBEK

SÜRESİ :
♩. ♩. ♩. = 44

ÇA YE Lİ N DE N Ö YA PE Nİ N Gİ DE LU M YA
SİR TUN DA KI SE TU N BE NO LA YI M

Lİ HA YA Lİ Gİ DE LU M YA Lİ HA YA MA Lİ
Lİ

Gİ DE LUM YA Lİ HA ÇA YE Lİ N DE N
BE NO LA YIM HA SİR TUN DA KI N

Ö SE YA PE Nİ N Gİ DE LU M YA Lİ HA YA MA Lİ
Gİ DE LU M YA Lİ HA YA MA Lİ BE NO LA YIM HA

Gİ DE LU M YA Lİ HA YA MA Lİ BE NO LA YIM HA

MEN SU RE DE Dİ K LE Rİ Gİ Z SEN Mİ SU N

SE N Mİ SU N GİZ SEN Mİ SU N

SE N Mİ SUN GİZ SEN Mİ SUN SEN

MENSURE DEDİKLERİ
(Sayfa 2)

♩ = 96

A LE MİN Dİ LİN DE SU N O KA DAR GÜ
ZEL Mİ SU N EĞ DUM FUN ĐUK DA Lİ Nİ
GEL DÖ ŞÜ RE DÖ ŞÜ RE A DU Nİ DE
Yİ ŞE LU M OL SU N A DU N MEN SU RE
SE PE Tİ NAR KA Sİ NA GEL SA Lİ Nİ
SA Lİ Nİ BE NA Cİ RUM A Cİ RUM
MEN SU RE MİN HA Lİ Nİ GÜZ GE LEN DE
DÖ KÜ LÜR FU N Dİ ĞÜN YAP RAK LA Rİ
KIZ BA NA ME ZA RO L SU N ÇA YE
Lİ TO P RA K LA Rİ ÇA YE Lİ TO P

MENSURE DEDİKLER
(Sayfa 3)

- 1 -

ÇAYLINDEN O YANI
GİDELİM YALI YALI
SIRTINDAKİ SEPETÜN
BEN OLAYIM HAMALI

- 2 -

MENSURE DEDİKLERİ
KIZ SEN MİSÜN SEN MİSÜN
ALEMİN DİLUNDESÜN O KADAR GÜZEL MİSÜN
EĞDİM FUNDUK DALINI, GEL DÖŞÜRE DÖŞÜRF
ADUNI DEĞİŞELİM, OLSUN ADUN MENSURE
SEPETÜN ARKASINA GEL SALUN) SALUN)
BEN ACIRUM ACIRUM MENSUREMİN HALİNİ
GÜZ GELENDE DÖKÜLÜR, FİNDUĞUN YAPRAKLARI
KIZ BANA MEZAR OLSUN ÇAYELİ TOPRAKLARI

- 3 -

SEPETÜNÜN İPLERİ
KESEYU OMUZUMİ
AÇ BEYAZLI YAŞMAĞI
BİR GÖREYUM YÜZÜNİ

NOT: üçüncü kuple birinci kuple gibi okunur

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Mensure Dedikleri (Çay Einden O Yani)

Repertuvar No : 2441

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Erkan Ocaklı

Derleyen : Mehmet Özbek

Notaya Alan : Mehmet Özbek

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve içerisinde Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü 2 bölümlü olup, 1. Bölümde A+B+(A¹) 2. Bölümde C+(A²) şeklindeki toplam 3 cümle ve 2 motiften oluşmaktadır.

A CÜMLESİ:

Fa (Acem) perdesi ile başlayıp, Hicaz dizisi seslerinde dolanarak, yeden olan Sol (Rast) perdesinden çıkarak Sib (Kürdî) perdesinde asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ:

Mi (Hüseynî) perdesi ile başlamış, hicaz dizisi seslerinde gezinerek La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

Fa (Acem) perdesi ile başlayıp, Hicaz dizisi seslerinde dolanarak, yeden olan Sol (Rast) Fa # (Evîç) perdesinden çıkarak karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

The musical notation for the C sentence consists of six staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with various accidentals (sharps and naturals) indicating the specific notes. The subsequent staves continue the melodic line, showing a progression of notes and rests, with some staves featuring more complex rhythmic patterns like sixteenth-note runs.

Dizinin güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesi ile başlayıp Hicaz dizisi seslerinde dolaştıktan sonra La (Dûgâh) perdesinde karar yapmıştır.

A² CÜMLESİ :

The musical notation for the A² sentence consists of two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 7/8 time signature. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with various accidentals. The second staff continues the melodic line, featuring a triplet of eighth notes marked with a '3' above the notes, followed by a series of eighth notes.

A¹ Cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

55. "O Sarı Çemberuni" adlı, 1640 numaralı eserin notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No. 1640
İNCELEME TARİHİ : 23-2-1978

DERLEYEN
AZİZE TÖZEM

YÖRESİ
TRABZON Akçaabat
KİMDEN ALINDIĞI

O SARI ÇEMBERUNİ

DERLEME TARİHİ

SÜRESİ :
♩ : 144

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

O SA RI ÇEM BE RU Nİ DA SAR BOY NU MA
O SA RI ÇEM BE RU NUN DA SOL BOY NU MA
KA SA RI ÇEM BE RU NUN DA U. CU NA LA
KA PI YU NİN GE RU SUN DE DE Şİ ŞUR ÇEM BA
KA YU MÜN SE RE Nİ DE TA Nİ MA BE
DİM

BOY NU MA Nİ YE KOY DUN A YA RİM DE
RI SOL SUN KALK GI DE LUM A YA RİM DE
KU CU NA AN NE NEK MEK A BA YA RİM DE
RI Şİ ŞUR BI A SE YEY LE DE DE YA TIR MİŞ DA
GE LE Nİ A CEP NE RE YE GOR LAR DA

EL LE RU Nİ KOY NU NA KA YU ĞU AT TUM SU YA
NA Şİ O LUR SA OL SUN
İ Kİ Mİ ZUN KA NU NA
BE Nİ YA Nİ NA DU ŞUR
SEV DA LUK TA NE LE Nİ

SU ÇIK TI KAY NA LA RA ÇOK TA ĞU ZEL
..
..

DE YÜL SUN BA KAY Şİ NAY NA LA RA
..
..

—1—
O SARI ÇEMBERUNIDA
SAR BOYNUMA BOYNUMA
NIYE KOYDUN A YARIMDE
ELLERUNİ KOYUNNA
KAYUĞU ATTUM SUYA
SU ÇIKTI KAYNALARA
Bağlantı— ÇOKTA GÜZEL DEYÜLSUN
BAKAYSIN AYNALARA

—2—
O SARI ÇEMBERUNUNDA
SOLSUN DALLARI SOLSUN
KALK GİDELİM A YARIMDE
NASI OLURSA OLSUN
Bağlantı

—3—
O SARI ÇEMBERUNUNDA
UCUNA BAK UCUNA
ANNEN EKMEK BATIRMISDA
İKİMİZÜN KANUNA
Bağlantı

—4—
KAPININ GERİSÜNDE DE
ŞİŞÜR ÇEMBERİ ŞİŞÜR
BİR SEY EYLE DE YARIMDE
BENİ YANINA DÜŞÜR
Bağlantı

—5—
KAYUĞUMUN SERENİ DE
TANIMADIM GELENİ
ACEP NEREYE GORLARDA
SEVDALUKTAN ELENİ
Bağlantı

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : O Sari Çemberuni

Repertuvar No : 1640

Yöresi : Trabzon-Akçaabat

Kimden Alındığı : Belirtilmemiş

Derleyen : Azize Tözem

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

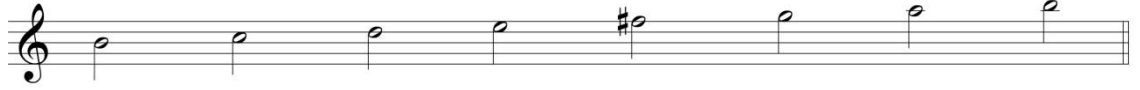
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh))

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Segâh dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımına Fa# değiştirici işareti konulmuştur. Türkünün notası içerisinde son satırının ilk ölçüsünde Mi 1 koma bemol ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü, 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Re (Nevâ) perdesiyle başlayıp, Nevâ'da Rast 5'lisinde gezindikten sonra, Re (Nevâ) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) perdesi ile başlayıp Segah 5'lisi seslerinde gezinerek Si(Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Karar sesi olan Si (Segâh) perdesinden başlayıp, Segah 5'lisi seslerinde gezinerek karar sesi Si (Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devamı B Cümlesi ile benzer niteliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün segah dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Segâh türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

56. "Of Çaykara Yolları" adlı, 4025 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T H M REPERTUAR No : 4025
İNCELEME TARİHİ : 29. 3. 1995

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRE
TRABZON / Çaykara
KAYNAK KİŞİ
YUSUF CEMAL KESKİN
SÜRE : ♩ = 58

OF ÇAYKARA YOLLARI

DERLEME TARİHİ
1990

NOTALAYAN
İBRAHİM CAN

(SAZ -----)

OF ÇAY KA RA YOL LA RI BEN Bİ Lİ RİM
GEL Gİ DE LİM Gİ DE LİM O FUN PA ZAR

ON LA RI BEN Bİ Lİ RİM ON LA RI
LU ĞU NA O FUN PA ZAR LU ĞU NA

KIZ YAT SAM KOL LA RI NA U YU SAM UY
Ö LÜR SEM KO YUN BE Nİ KIZ LAR ME ZAR

KU LA RI KIZ YAT SAM KOL LA RI NA
LI Gİ NA Ö LÜR SEM KO YUN BE Nİ

U YU SAM UY KU LA RI
KIZ LAR ME ZAR LI Gİ NA

gzaçtürk

OF ÇAYKARA YOLLARI
BEN BİLİRİM ONLARI
KIZ YATSAM KOLARINA
UYUSAM UYKULARI

KIZ YATSAM KOLLARINA
UYUSAM UYKULARI

GEL GİDELİM GİDELİM
OF'UN PAZARLUĞUNA
ÖLÜRSEM KOYUN BENİ
KIZLAR MEZARLUĞUNA

ÖLÜRSEM KOYUN BENİ
KIZLAR MEZARLUĞUNA

SULTAN MURAT SULARI
AKAR DA OLUR DERE
SENİ MEVLÂM YARATMIŞ
BENİM KALBİME GÖRE

SENİ MEVLÂM YARATMIŞ
BENİM KALBİME GÖRF

KONDU İLE KADAHAR
PAZARUMUZ VAR İDİ
SEVDUK DA ALAMADIK
NE ZORUMUZ VAR İDİ

SEVDUK DA ALAMADIK
NE ZORUMUZ VAR İDİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Of Çaykara Yolları

Repertuvar No : 4025

Yöresi : Trabzon / Çaykara

Kimden Alındığı : Yusuf Cemal Keskin

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

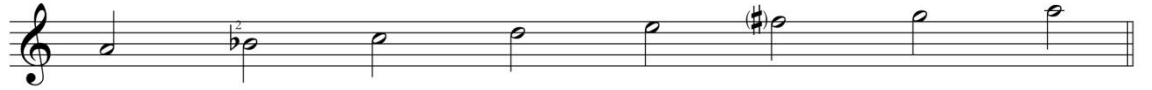
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Türkü inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dörtlüsü içerisinde seyrederek, Nevâ'da Buselik beşlisi gösterip Uşşak dizisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, iki bölümlü bir şarkı formu özelliğinde olup, A+B bölümlerinden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

La (Dûgâh) sesi ile başlayarak, Uşşak dizisi içerisinde seyredip yine La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile başlayarak, La (Dûgâh) sesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

57. "Ormanda Alacalar Yedi Oni Geyikler" adlı, 3608 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 3608
İNCELEME TARİHİ : 2.5.1991

YÖRESİ
TRABZON-MAÇKA
KİMDEN ALINDIĞI
ERDİNÇ ÖZTEN
SÜRESİ : ♩ ♪ ♫ =72

ORMANDA ALACALAR
YEDİ ONİ GEYİKLER

DERLEYEN
IŞIK BAŞEL

DERLEME TARİHİ
3.2.1989

NOTAYA ALAN
IŞIK BAŞEL

Y OR MAN DA A LA CA LAR
DA Yİ Sİ NA SÖY LE DUM

YE Dİ O Nİ GE YİK LER
YE ĞEN KI YİL MAZ DE Dİ

OR MAN DA A LA CA LAR GE YİK LER
DA Yİ Sİ NA SÖY LE DUM SÖY LE DUM

O Nİ YE Dİ GE YİK LER VAR DUM İS TE
SÖY LE DUM DA Yİ Sİ NE YE ĞEN KI YİL

ORMANDA ALACALAR YEDİ ONİ GEYİKLER

-2-

DUM YA Rİ Nİ ŞAN Lİ DU DE Dİ LER
MAZ DE Dİ AM CA Sİ NA SÖY LE DUM

A NA Sİ NA SÖY LE DUM VE RE ME MO
DE DE Sİ NE SOR DE Dİ İ MA Mİ NA

Nİ DE Dİ BA BA Sİ NA SÖY LE DUM
SÖY LE DUM Nİ KAH Kİ YA MAM DE Dİ

YA Şİ U FAK DUR DE Dİ GAR DA ŞU NA
HA Gİ MU NA SÖY LE DUM İM ZA A DA

SÖY LE DUM TA BAN CA MA BAK DE DE
MAM DE Dİ HER ŞUM ÇIK DI KA FA MA
FUN DUK LUK BAH ÇE SİN DE

HA LA SU NA SÖY LE DUM SÖY LE DUM HA
GİD DUM YA RİN PE Şİ NE O DAV RAN DI
TÜŞ DUK KA RA O CA ĞA FUN DUK LUK BAH

LA Sİ NA U ŞAK BA ĞA NE DE Dİ
O RA ĞA BEN DAV RAN DIM Pİ ÇA ĞA
ÇE SİN DE TÜŞ DUT KA RA O CA ĞA

U ŞAK BA ĞA NE DE Dİ
TÜŞ DUK KA RA O CA ĞA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ormanda Alacalar Yedi Oni Geyikler

Repertuvar No : 3608

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Erdinç Özten

Derleyen : Işık Başel

Notaya Alan : Işık Başel

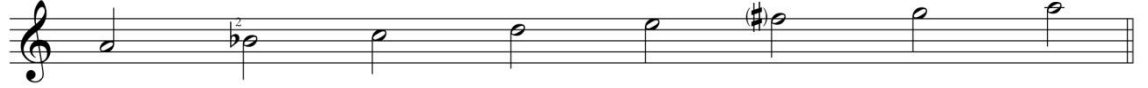
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü ve Nevâ'da buselik 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses kullanılmamıştır.

Genişlemesi : Türkü 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B+C+D şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) perdesiyle başlayıp Uşşak dizisi seslerinde gezinerek, güçlü olan Re (Nevâ) sesinde yarım karar kılmıştır.

B CÜMLESİ :

5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) perdesiyle başlayıp, Sib2 (Segâh) sesinde Ferahnak'lı asma karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesiyle başlayıp, Sib2 (Segâh) sesinde Ferahnak'lı asma karar yapmıştır.

D CÜMLESİ :

Güçlü olan re (Nevâ) sesiyle başlayıp karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

58. "Otur Da Konuşalım " adlı, 3536 numaralı eserin notası ve makamsal analizi.

T.R.T. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR NO : 3536
İNCELEME TARİHİ : 20. 07. 1990
2. İNCELEME : 01. 10. 2007

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRESİ
TRABZON / Tonya

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALIDIĞI
AHMET AYDIN

OTUR DA KONUŞALIM

NOTAYA ALAN
İBRAHİM CAN

SÜRESİ: ♩ = 100

O TUR DA KO NU ŞA LIM O TUR DA KO NU ŞA LIM
AT LI GE LI YOR AT LI AT LI GE LI YOR AT LI

SE Nİ Nİ LE A ZA ÇUK E Mİ NEM
AL TIN DA Kİ LİM KAT LI E Mİ NEM

SE Nİ Nİ LE A ZA ÇUK E Mİ NEM
AL TIN DA Kİ LİM KAT LI E Mİ NEM

YE Nİ BİR SEV DA ET TUM YE Nİ BİR SEV DA ET TUM
ÖY LE BİR SEV DA ET TUM ÖY LE BİR SEV DA ET TUM

YA ŞI BEN DEN U FA ÇUK E Mİ NEM
BAL DAN ŞE KER DEN DAT LI E Mİ NEM

YA ŞI BEN DEN U FA ÇUK E Mİ NEM
BAL DAN ŞE KER DEN DAT LI E Mİ NEM

E Mİ NEM NAR YA NAK LI E Mİ NEN
E Mİ NEM NAR YA NAK LI E Mİ NEN

OTUR DA KONUŞALIM

- 2 -

E Mİ NEM GÜL DU DAK LI E Mİ NEM
E Mİ NEM GÜL DU DAK LI E Mİ NEM

E Mİ NEM YE ŞİL GÖZ LÜ E Mİ NEM
E Mİ NEM YE ŞİL GÖZ LÜ E Mİ NEM

E Mİ NEM BA NA SÖZ LÜ E Mİ NEM
E Mİ NEM BA NA SÖZ LÜ E Mİ NEM

OTUR DA KONUŞALIM
SENİN İLE AZACUK EMİNEM
YENİ BİR SEVDA ETTUM
YAŞI BENDEN UFACUK EMİNEM

ATLI GELİYOR ATLI
ALTINDA KILIM KATLI EMİNEM
ÖYLE BİR SEVDA ETTUM
BALDAN ŞEKERDEN TATLI

A SEVDİĞİM SEVDİĞİM
NE DE GÜZEL ADIN VAR EMİNEM
MINTANIMIN CEBİNDE
BİR TEK SENİN RESMİN VAR EMİNEM

- Bağlantı -
EMİNEM NAR YANAKLI EMİNEM
EMİNEM BAL DUDAKLI EMİNEM
EMİNEM YEŞİL GÖZLÜ EMİNEM
EMİNEM BANA SÖZLÜ EMİNEM

- Bağlantı -
EMİNEM NAR YANAKLI EMİNEM
EMİNEM BAL DUDAKLI EMİNEM
EMİNEM YEŞİL GÖZLÜ EMİNEM
EMİNEM BANA SÖZLÜ EMİNEM

- Bağlantı -
EMİNEM NAR YANAKLI EMİNEM
EMİNEM BAL DUDAKLI EMİNEM
EMİNEM YEŞİL GÖZLÜ EMİNEM
EMİNEM BANA SÖZLÜ EMİNEM

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Otur da Konuşalım

Repertuvar No : 3536

Yöresi : Trabzon-Tonya

Kimden Alındığı : Ahmet Aydın

Aktaran : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

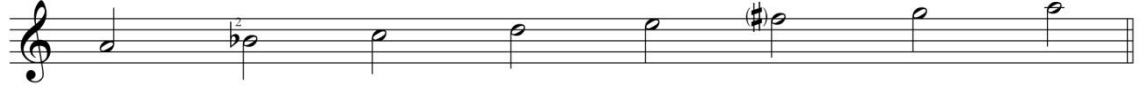
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseynî)

Seyri : Güçlü olan sesi Mi (Hüseynî) merkezli inici çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hüseyni 5'lisi ve Hüseynî'de Kürdi 4'lüsü (Acemli Hüseynî) içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün içerisinde pes bölgede Fa# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte ve durak altı genişlemesi ile (Yegah'ta Rast) 9 ses aralığına sahiptir.

Asma Karar Perdeleri : Türkü aynı gidiş hatla birlikte tek bölümlü olup $A+B+C+(A^1+B^1+C^1)+(C^2)$ birbirinin tekrarı şeklinde 7 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Mi (Hüseynî) perdesiyle başlayıp Hüseynî'de Kûrdî 4'lüsü seslerinde gezinerek Re (Nevâ) perdesinde Buselik'li asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Mi (Hüseynî) perdesiyle başlayıp Hüseynî 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde yedenli asma karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Yeden sesi olan sol (rast) sesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinip Sol (Rast) perdesinde asma karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

A cümlesiyle benzer özellik göstermektedir.

B¹ CÜMLESİ :

B cümlesiyle benzer özellik göstermektedir.

C¹ CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile başlayıp Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinip karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

C² CÜMLESİ :

C¹ cümlesiyle benzer özellik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hüseyinî türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

59. "Oy Benum Sevduceğüm" adlı, 2328 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2328
İNCELEME TARİHİ :

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN DİLAVER
SÜRESİ

OY BENUM SEVDUCEĞÜM

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

- 2 -
ARAFİL YOMURA DA OY
GEL GİDELİM PAZARA
BEN PAZARDA DURAMAM OY
BENİ RİZE DE ARA

- 3 -
ÇIKALIM SOĞUKSUYA OY
BİR EĞLENCE EDELİM
GELDİ ORDU YAPURU OY
TRABZONA GİDELİM

- 4 -
TRABZONUN FENERİ OY
İKİ DEFA DÖNEVİ
GELDİ ORDU YAPURU OY
LİMANA MI GİREYİ.

- 5 -
TRABZON LİMANINDA OY
VAPURLAR DOLAŞIYI
VAR AKLUMA GELENDE OY
YÜREĞİM ALIŞIYI.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Oy Benum Sevduceğum

Repertuvar No : 2328

Yöresi : Türkünün notasında yöresi Karadeniz geçmekte olup, TRT THM repertuvar alfabetik sıra listesinde Trabzon olarak yazmaktadır.

Kimden Alındığı : Türkünün notasında kimden alındığı belirtilmemiş olup, TRT THM repertuvar alfabetik sıra listesinde Hüseyin Dilaver'den alındığı yazmaktadır.

Derleyen : Türkünün notasında derleyen belirtilmemiş olup, TRT THM repertuvar alfabetik sıra listesinde derleyen Ahmet Yamacı yazmaktadır.

Notaya Alan : Türkünün notasında notaya alan belirtilmemiş olup, TRT THM repertuvar alfabetik sıra listesinde notaya alan Ahmet Yamacı yazmaktadır.

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 5'lisi ve Hüseyinî'de Kürdî ve Uşşak 4'lüsü göstererek Hicaz dizisi içerisinde seyretmektedir.

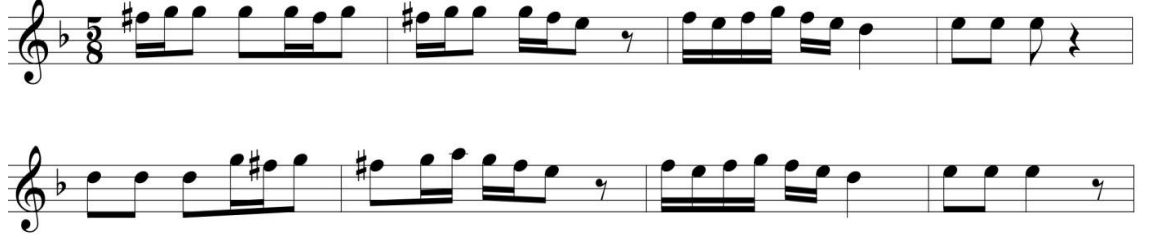
Donanımı : Türkünün donanımında Sib değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde Fa# ve Do# ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Yeden : Türküde yeden sesi bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Fa# (Eviç) perdesiyle başlayıp, Hüseyinî'de Uşşak 4'lüsü ve Hüseyinî'de Kürdi 4'lüsü seslerinde gezinerek, Mi (Hüseyinî) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Fa (Acem) perdesi ile başlayarak Hüseyinî'de kürdi 4'lüsü ve hicaz 5'lisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

60. "Oy Çalamadım Gitti Sürmene Havasını" adlı, 3715 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO: 3715
İNCELEME TARİHİ : 11.3.1992

DERLEYEN
ÜMİT BEKİZAĞA

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
TRABZON-SÜRMENE
KİMDEN ALINDIĞI
ERMAN AYDIN

OY ÇALAMADIM GİTTİ
SÜRMENE HAVASINI

NOTAYA ALAN
ÜMİT BEKİZAĞA

SÜRESİ :

OY ÇA LA MA DIM GİT Dİ SÜR ME NE HA
VA SU Nİ BU YI L DA YI YE ME DU M
HAM Sİ NİN TA VA SU Nİ GEL YA NU MA
YA NU MA Gİ DE LUM YA Lİ YA Lİ

- 2 -

SÜRMENE YOLUN UZAK
KURDULAR BİZE TUZAK
BU SENE KÖYÜMÜZDE
NE DÜĞÜNLER OLACAK
GEL YANUMA YANUMA
GİDELUM YALİ YALİ

- 3 -

YARİM GİTTİ ORMANA
O İSLANDI İSLANDI
SORAYIM AĞAÇLARA
HANGİSİNE YASLANDI
GEL YANUMA YANUMA
GİDELUM YALİ YALİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Oy Çalamadım Gitti Sürmene Havasını

Repertuvar No : 3715

Yöresi : Trabzon-Sürmene

Kimden Alındığı : Erman Aydın

Derleyen : Ümit Bekizağa

Notaya Alan : Ümit Bekizağa

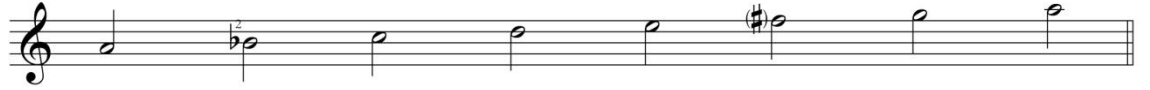
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Eser Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

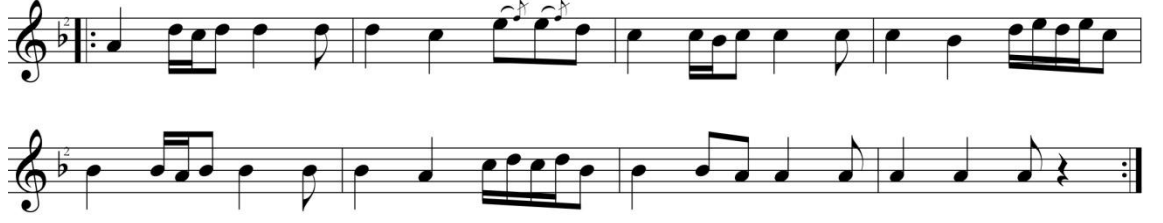
Genişlemesi : Türkü 5 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ:

Karar sesi olan La (Dûgâh) sesiyle başlayıp, Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezinerek La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinden başlayıp, Fa (Acem) perdesinde çarpma yapmış ve Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî 5'lisi içerisinde olmasına rağmen Uşşak etkisi bıraktığı gözlemlenmektedir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

61. "Oynayın Kız Oynayın" adlı, 1645 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1645
İNCELEME TARİHİ : 24-2-1978

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON
KİMDEN ALINDIĞI
CEMİLE CEVHER
SÜRESİ
♩ = 60

OYNAYIN GİZ OYNAYIN
(KIZ ATLATMA HORONU)

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

OY NA YI...N GI ZOY NA YIN DUR MA NI...N NE KÁ RI VAR
 OY KE ME...N CE CI DA YI SOK TUN GO ZU ME YA YI
 OY KE ME...N CE CI DA YI SOK MA GO ZU ME YA YI
 EY SAN DI GUM SAN DI GUM YE ŞIL BO YA BO YAN DIM

A BU KÖ NÜ Nİ Cİ NUN A CA YIP BE KÁ RI VAR
 KÖ RET Tİ...N GÖZ LE RU MI GO RE ME DİM DÜN YA YI
 BEN GÖ ZU...M DEN VAZ GEC TİM CE VİR SA NA GAY DA YI
 TE MUN TÜ...R KI SÖY LER DIM ŞİM Dİ Nİ YE DA YAN DIM

DE RU LE DEL DE RU LE DE RU LE DEL DE RU LE
 "

— 1 —

OYNAYIN GİZ OYNAYIN
DURMANIN NE KÁRI VAR
A BU KÖYÜN İÇİNÜN
ACAYIP BEKÁRI VAR
DERULE DELDERULE

— 2 —

OY KEMENÇECİ DAVİ
SOKTUN GÖZÜME YAYI
KÖRETTİN GÖZLERİMİ
GÖREMEDİM DÜNYAYI
DERULE DELDERULE

— 3 —

OY KEMENÇECİ DAVİ
SOKMA GÖZÜME YAYI
BEN GÖZÜMDEN VAZGECTİM
CEVIRSANA GAYDAYI
DERULE DELDERULE

— 4 —

OY SANDIĞUM SANDIĞUM
YEŞİL BOYA BOYANDIM
TEMÜN TÜRKİ SÖYLERDİM
ŞİMDİ NİYE DAYANDIM
DERULE DELDERULE

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Oynayın Gız Oynayın (Kız Atlam Horonu)

Repertuvar No : 1645

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Nida Tüfekçi

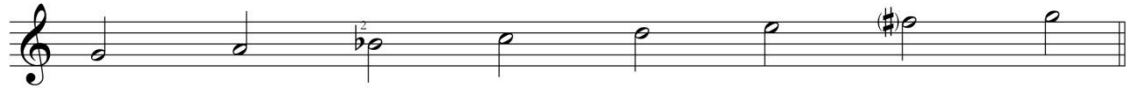
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Rast) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Rast'ta Çargâh 5'lisi içerisinde seyretmektedir. Sib2 yerine si naturel sesi kullanılmıştır.

Donanımı : Türkünün donanımında ses değiştirici işaret bulunmamaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses kullanmamıştır

Genişlemesi : Türkü 5 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Karar sesi olan Sol (Rast) perdesi ile başlayıp, Rast dizisi seslerinde gezinerek, Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan Sol (Rast) perdesi ile başlayıp, Rast'ta Çargâh 5'lisi seslerinde gezinerek, Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Karar sesi olan Sol (Rast) perdesi ile başlayıp, Rast'ta Çargâh 4'lüsü seslerinde gezinerek, Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Rast dizisi ile birebir uyuşmamasına karşın, müzikal ve makamsal etki itibariyle Rast etkisi verdiği tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

62. "Ötüyor Bülbüller" adlı, 2783 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2783
İNCELEME TARİHİ: 22.11.1985

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

YÖRESİ
TRABZON
KİMDEN ALINDIĞI
ŞEVKİ BİLGİN
SÜRESİ :

DERLEME TARİHİ

ÖTÜYOR BÜLBÜLLER

NOTAYA ALAN
ATEŞ KÖYOĞLU

A MA NE ————— Y

Ö T Ü Y O R B Ü L B Ü L L E R G E L M E D İ ————— B A Ğ B A ————— N

H O Y R A T D O S T B A Ğ I N D A N G Ü L A L D I —————

G Ü L A L D I ————— G İ ————— T T İ —————

A — M A N E ————— Y

Y Ü Z B İ N M İ H N E T İ L E B İ R B A Ğ B E ————— Y E ————— N D İ ————— M

B E N B A Ğ I B E Y E N D İ M E L A L D I —————

E L A L D I ————— G İ ————— T T İ —————

Y Ü Z B İ N M İ H N E T İ L E B İ R B A Ğ B E ————— Y E ————— N

D İ ————— M B E N B A Ğ I —————

-2 -
ÖTÜYOR BÜLBÜLLER

BE YEN Dİ-M E LAL Dİ Gİ-T Tİ

Gençtürk

ÖTÜYOR BÜLBÜLLER GELMEDİ BAĞBAN
HOYRAT DOST BAĞINDAN GÜL ALDI GİTTİ
YÜZ BİN MİHNET İLE BAĞ YETİRDİM
BEN BAĞI BEYENDİM EL ALDI GİTTİ

YÜZ BİN MİHNET ÇEKTİM BİR DAHİ GEREK
ÇOK ÖMÜR İSTER Kİ, BİR DAHİ GÖREK
HAR ETTİN İÇİMİ EY ZALİM FELEK
AKTI ÇEŞMİN YAŞI SEL ALDI GİTTİ

NAZLI YARIM KEM HABERİ GELÜPTİR
CİĞERLERİM DELİK DELİK DELİPTİR
DEDİLER Kİ, SEFİL EMRAH ÖLÜPTİR
KİMİ KAZMA KÜREK BEL ALDI GİTTİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Ötüyor Bülbüller

Repertuvar No : 2783

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Şevki Bilgin

Derleyen : Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan : Ateş Köyoğlu

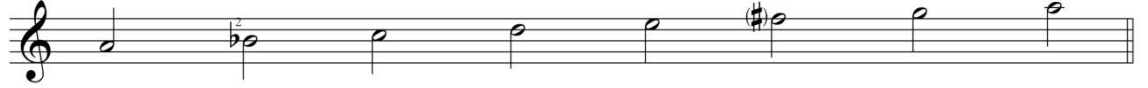
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü, yeden sesleri ile birlikte 8 ses içerisinde. Türküde genişleme olmamıştır.

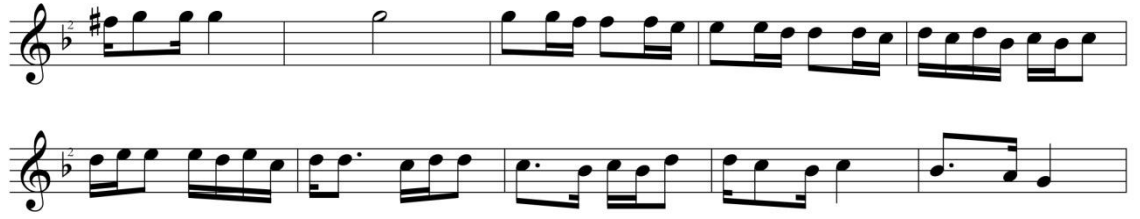
Asma Karar Perdeleri : Türkü, bir bölümlü olup, (A+B)+(A¹+B¹) şeklinde 4 cümle ve (A+A¹+B¹) şeklinde ve 3 motiften oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Dizinin 6. Derece sesi olan Fa (Acem) perdesini Fa# Eviç yaparak başlayıp, Uşşak dizisi seslerinde gezindikten sonra yeden olan sesi Sol (Rast) perdesinde Rast'lı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesiyle başlayıp, dizinin ilk 5 derecesi dâhilinde gezinerek Dûgâh sesinde tam karar yapmıştır

A¹ CÜMLESİ :

A Cümlesi ile benzer özellik göstermektedir.

B¹ CÜMLESİ :

B Cümlesi ile aynı özelliği taşımaktadır.

A MOTİFİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesinden başlayıp, Uşşak dizisi seslerinde gezindikten sonra yeden olan sesi Sol (Rast) perdesinde Rast'lı asma karar yapmıştır.

A¹ MOTİFİ :

Dizinin 6. Derece sesi olan Fa (Acem) perdesini Fa# Eviç yaparak başlayıp, güçlü olan Re (Nevâ) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B¹ MOTİFİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesinden başlayıp, Uşşak dizisi seslerinde gezindikten sonra karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

63. "Sabahdan Kalkar Kızlar" adlı, 1796 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T. H. M. REPERTUAR SIRA No: 1796
İNCELEME TARİHİ : 13.2.1978

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
MAÇKA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
CEMİLE CEVHER

SABAH DAN KALKAR KIZLAR

NOTYA ALAN
CEMİLE CEVHER

SÜRESİ
♩. 240

SA BAH DAN KAL KAR KIZ LA — R DA BA KA Yİ LE — R AY NA
O YAY LA LAR YAY LA LA — R DA HO RO NE DE — R U SAK
DA RUL DUN MI SEV DU GU — M DA İ KI TEK CU — K SÖ ZÜ
Nİ YE GA ÇAR SIN E Gİ — Z DA Yİ YE CE MU YUN SE

YA LA — R BA KA Yİ LER AY — GE YİN Dİ GU
ME DA HO RO NE DE RU — GO MAR LU GU
Nİ DA İ KI TEK ÇUK SÖ. DE Dİ BA KA
Yİ YE CE MU YUM A DA MA DA

SAN Dİ LE — R Gİ DE CE — K LER VA — Y LA YA
Nİ ÇİN DE SE VEN SE — Y VE Nİ A RAR
MA Yİ — RUM YU ZİN DE — Y Dİ YU ZU ME
Mİ YE SA YER Dİ BA BAN NE NE Nİ

Gİ DE ÇEK LER YA — Y Gİ DE ÇEK LER YAY UYSA
SE VEN SE VE Nİ SE VEN SE VE Nİ
YU ZÜN DEY Dİ YU YU ZÜN DEY Dİ YU
YER Dİ BA BAN NE YER Dİ BA BAN NE

— 1 —
SABAH DAN KALKAR KIZLARDA
BAKAYİLER AYNAYA
GEYİNDİ KUSANDİLER
GİDECEKLER YAYLARA GİDECEKLER YAY

— 2 —
O YAYLALAR YAYLALARDA
HORON: EDER USAKLAR HORON EDER U
GOMARLUĞUN İCİNDE
SEVEN SEVENİ ARAR . SEVEN SEVENİ

— 4 —
NİYE GAÇARSIN E GİZ DA
YİVECEMÜYUM SENİ
ADAM ADAMI YESA
YERDİ BABAN NENENİ YERDİ BABAN NE

— 3 —
DARULDUNMI SEVDÜĞÜMDA
İKİ TEKÇUK SOZÜME İKİ TEKÇUK SÖ
DEDİ BAKAMAYIRUM (UTANMAYIRUM)
YUZUN DEYDİ YUZÜME YUZÜN DEYDİ YÜ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Sabahdan Kalkar Gızlar

Repertuvar No : 1796

Yöresi : Maçka

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Cemile Cevher

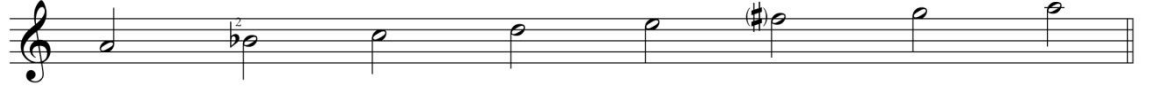
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici-çıkıcı bir özellik taşımaktadır.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü Nevâ'da Buselik 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değıştiri işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

5. derece sesi olan Mi (Hüseyî) sesi ile başlayıp Uşşak dizisi seslerinde gezinerek, yeden sesi olan Sol (Rast) perdesinde Rast'lı asma karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinden başlayarak, Uşşak dizisi seslerinde gezindikten sonra 1. dolapta yeden sesi olan rastta asma karar gösterip, 2. dolapta durak sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapılmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

64. "Sarı Kızun Saçları" adlı, 3303 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T H M REPERTUVAR No : 4807
İNCELEME TARİHİ : 28. 12. 2010

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRESİ
TRABZON/Sürmene

DERLEME TARİHİ

1990

KİMDEN ALINDIĞI
BAHATTİN ÇAMURALI

NOTALAYAN
İBRAHİM CAN

SARI KIZUN SAÇLARI

SÜRESİ :

(SAZ -----)

SA RI KI ZUN SAÇ LA RI OY NAR O MUZ BAŞ LA RI

A LUR DUM SA RI GI ZI VER ME Yİ GAR DAŞ LA RI

OY SA RI GIZ SA RI GIZ NE DE GÜ ZEL A DUN VAR

E VEL DEN ŞE KE Rİ DUN ŞİM Dİ BAL DAN TA DUN VAR

GENÇTÜRK

SARI KIZUN SAÇLARI
OYNAR OMUZ BAŞLARI
ALURDUM SARI GIZI
VERMEYİ GARDAŞLARI

GELİR MİSUN BENİMLAN
MOR ÇİÇEKLI DAĞLARA
O NE KADAR GÜZELLUK
BENZİYİ GÖKTEKİ AYA

SARILI SAÇLARINI
SEN TARA BEN ÖREYUM
O NE KADAR GÜZELLUK
YOLLARINDA ÖLEYİM

BAĞLANTI:
OY SARI GIZ SARI GIZ
NE DE GÜZEL ADIN VAR
EVELDEN ŞEKER İDUN
ŞİMDİ BALDAN TADUN VAR

BAĞLANTI

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Sari Kızun Saçları

Repertuvar No : 4807

Yöresi : Trabzon / Sürmene

Kimden Alındığı : Bahattin Çamuralı

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

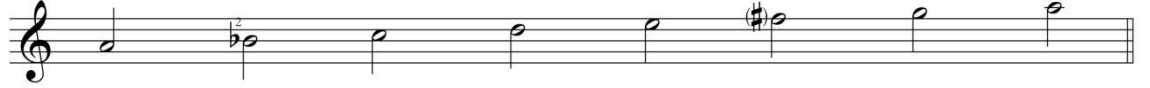
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici-çıkıcı bir özellik taşımaktadır.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü Nevâ'da Buselik 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değıştiri işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden sesi bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Durak altı genişleme sesleri ile birlikte 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

5. derece sesi olan Mi (Hüseyî) sesi ile başlayıp Uşşak dizisi seslerinde gezinerek, Sib2 (Segâh) perdesinde asma kalış yapılmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinden başlayarak, Uşşak dizisi seslerinde gezindikten sonra La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapılmıştır.

C CÜMLESİ :

Yeden olan sesi Sol (Rast) perdesinden başlayarak, durak altı genişlemesinden sonra, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden kısmı C cümlesi ile benzer niteliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

65. "Sen Bu Yaylaları Yaylıyamasun" adlı, 3904 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 3904
İNCELEME TARİHİ : 26. 8. 1993

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

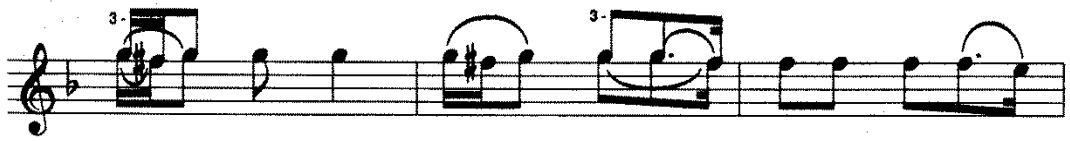
YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
CEMİLE CEVHER

SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMASUN

DEPLEME TARİHİ

NOTALAYAN
TUNCER İNAN

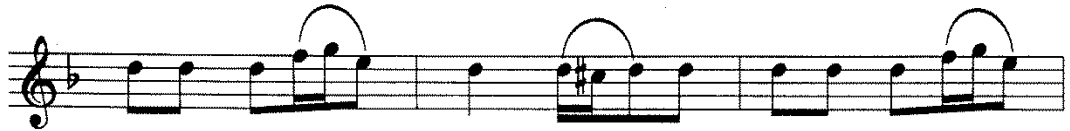
SÜRE : $\text{♩} = 180$

SEN BU YAY LA LA RI YAY LI YA MA
A ÇİL DUM A ÇİL DUM A Çİ LA MA
SO ĞUK SU BA ŞİN DA KU ZU KE BA

SUN GÜ LÜM YAY LI YA MA SUN (SAZ- - - -)
DUM GÜ LÜM A Çİ LA MA DUM
Bİ GÜ LÜM KU ZU KE BA Bİ

YAY LI YA MA SUN YAV RİM YAY LI YA MA
A Çİ LA MA DUM YAV RİM A Çİ LA MA
KU ZU KE BA Bİ YAV RİM KU ZU KE BA

SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMASUN

-2-

SUN (SAZ- - - -) DE NİN DUR GÖL LE Nİ
DUM TE RA ZİM U FA KI DU
Bİ E NER DÜZ O YA YA

BOY LI YA MAZ SİN (SAZ- - - -) O YEL LE RÜN
TAR TI LA MA DUM O DO MU ZU
ÇE KER SA RA Bİ O DO MU ZU

KI NA LI DUR OY Nİ YA MAZ SUN (SAZ- - - -)
ŞA ĞA NA Sİ DA RU LA MA DUM
ŞA ĞIN YOK TUR Dİ Nİ İ MA A

A ĞAM VAR MI DUR (SAZ- - - -) PA ŞAM VAR MI
A MAN İ Bİ ŞUM SİR MA GÜ MÜ
A ĞAM VAR MI DUR PA ŞAM VAR MI

DUR (SAZ- - - -) SE Nİ BA NA MET ET Dİ LER
ŞUM O K ŞA Dİ YA NA ĞU Mİ
DUR SE Nİ BA NA ME TET Tİ LER

AS LI VAR MI DUR (SAZ- - - -) DE MA NE NE
KI RİL Dİ Dİ ŞUM . . .
AS LI VAR MI DUR . . .

SEN BU YAYLARI YAYLIYAMASUN

-3-

NE (SAZ-----) DE MA NE NE NE (SAZ-----)

DER SEN NE NE NE BI Zİ KO YAR VE NE

NE (SAZ-----) RI NA RI NAY NAM (SAZ-----)

RI NA RI NAY NAM (SAZ-----) RI NA RI NAY

NAY NAM RI NA RI NAY NAM (SAZ-----)

GENÇTÜRK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Sen Bu Yaylaları Yayliyamazsun

Repertuvar No : 3904

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Tuncer İnan

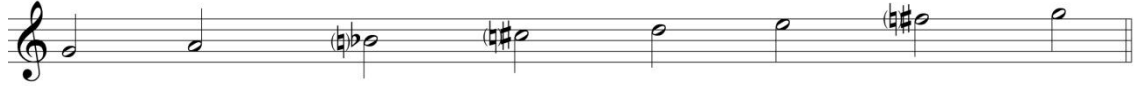
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü olan sesi Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Rast'da Nikriz 5'lisi ve Nevâ'da Rast 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında sib değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün içerisinde Do#, Fa # ve Si naturel ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Yeden : Türküde yeden sesi bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü 3 bölümlü olup, A+B+C+D şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesiyle başlayarak, Re (Nevâ) perdesinde Rast 4'lüsü seslerinde dolaşıp, güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Dizinin 3. Derece sesi olan Do# (Nim Hicaz) sesini naturalleştirerek Do (Çargâh) sesinden başlamış, Nikriz dizisinin ilk dört sesinde dolanarak karar sesi olan Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Karar sesi olan Sol (Rast) perdesinden başlayıp, Nikriz dizisinin ilk dört sesinde dolaşarak Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

D CÜMLESİ :

Güçlü sesi Re (Nevâ) sesinden başlamış Nikriz dizisinde dolaşarak karar sesi olan Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümü C+D+C+D şeklinde birbirinin devamı niteliğindedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Nikriz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Nikriz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

66. "Silme Göz Yaşlarımı" adlı, 3562 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO:3562
İNCELEME TARİHİ: 6.12.1990

DERLEYEN
TRT. MÜZ. DAI. BŞK.

YÖRESİ
TRABZON-MAÇKA

SİLME GÖZYAŞLARIMI DA
GÖZLERİMDE KURUSUN

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

KİMDEN ALINDIĞI
ALİ KAYA-SAMİ MATARACI

SÜRESİ

The musical score is written in staff notation with a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. It consists of eight staves of music. The lyrics are written below the notes, with some words underlined to indicate syllable boundaries. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings like '2-'.

SİL ME GÖZ YAŞ LA RI MI DA GÖZLE Rİ M DE KU RU SUN
CA HI Lİ Mİ NA NA MAM DA SENBE Nİ KAN DU RURSUN

GÖZ LE Rİ M DE KU RU SUN GÖZ LE Rİ M DE KU RU SUN
SEN BE Nİ KAN DU RURSUN SEN BE Nİ KAN DU RURSUN

GÖZLE Rİ M DE KU RU SUN OY OY
SENBE Nİ KAN DU RURSUN

A KI T TI ĞIM GÖZYA ŞI CEHEN NEMSU YUN OL SUN
Bİ RA Z DA HA BÜ YÜ SE K KÖ YÜ HEP DUR DU RUR SUN

EV LE Rİ NİN BA ŞIN DA ÇA PA YA PA RİMÇA PA
NE TA RAFTAN GE LE CE N BA KA CA ĞIM YOL LA RI

A RA R SAMSE NİNGİ Bİ BU LU R MUYUM A CA BA
VU RU RUMDA DUYMAZ Sİ N KİT LE ME KA Pİ LA RI

SİLME GÖZYAŞLARIMIDA GÖZLERİMDE KURUSUN
(SAYFA - 2)

DOLA BOYNU MADO LADA HA O Fİ DAN BOY LA RI

HA O Fİ DAN BOY LA RI HA O Fİ DANBOY LA RI

OY GE LE CEĞUM FADİ ME M

İY Yİ KOL LA YOL LA RI Bİ KE REGÖR DÜMO NU

TARLA DA Dİ Kİ LİR KEN KAR ŞI KARŞI YAĞEL SE K

KIZ KA PI DAN GE ÇER KEN M.ÖZBULAK

1
SİLME GÖZYAŞLARIMI DA
GÖZLERİMDE KURUSUN
AKITTIĞIM GÖZYAŞI
CEHENNEM SUYU OLSUN
EVLERİNİN BAŞINDA
ÇAPA YAPARIM ÇAPA
ARARSAM SENİN GİBİ
BULURMUYUM ACABA
— BAĞLANTI —

— BAĞLANTI —
DOLA BOYNUMA DOLA DA
HA O FİDAN BOYLARI
GELECEĞİM FADİMEM
İYİ KOLLA YOLLARI
Bİ KERE GÖRDÜM ONU
TARLADA DİKİLİRKEN
KARŞI KARŞIYA GELSEK
KIZ KAPIDAN GEÇERKEN

2
CAHİLİM İNAMAM DA
SEN BENİ KANDURURSUN
BİRAZ DAHA BÜYÜSEK
KÖYÜ HEP DURDURURSUN
NE TARAFTAN GELECEK
BAKACAĞIM YOLLARI
VURURUM DA DUYMAZSIN
KİTLEME KAPILARI
— BAĞLANTI —

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Silme Göz Yaşlarımı Da Gözlerimde Kurusun

Repertuvar No : 3562

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Ali Kaya-Sami Mataracı

Derleyen : TRT Müz. Dai. Bşk.

Notaya Alan : Altan Demirel

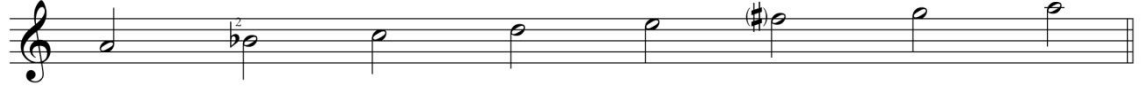
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü olan sesi Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü ve Nevâ'da buselik 5'lisi içerisinde.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü 2 bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır. Türkünün devam eden bölümleri A ve B cümleleriyle benzer niteliktedir.

A CÜMLESİ :

5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) perdesi ile başlayıp, Uşşak dizisi içerisinde gezindikten La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesinden başlayarak Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek, karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümleri, A ve B cümleleriyle benzer niteliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

67. "Soğuk Soğuk Akayı" adlı, 3129 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 3129
İNCELEME TARİHİ: 2.5.1988

DERLEYEN
VOLKAN KONAK

YÖRESİ
TRABZON-MACKA
KİMDEN ALINDIĞI
TEMEL GENÇ-VOLKAN KONAK
SÜRESİ:

DERLEME TARİHİ
15.9.1986

SOĞUK SOĞUK AKAYI

NOTAYA ALAN
VOLKAN KONAK

SO ĞUK SO ĞUK A KA YI YAY LA NUN SU ÇU ĞA Zİ
O LA YİM NAZ LI YA RA O NE DE Yİ NE DE Yİ
HAY DE E KIZ Ğİ DE LUM KA RA DA ĞA YAP RA ĞA

VE RE MEY LE DUN BE Nİ KÂ ĞU RUN KI Çİ ĞA Zİ
MEY LE YİM BOY LE YA Rİ Bİ RA KUP TA Ğİ DE Yİ
O İN CE ÇUK BOY LA Rİ NE NEN KO SUN TOP RA ĞA

GÖK TE Kİ YİL DİZ LA Rİ SAY SAMAR Dİ GE LUR Mİ
AK ŞAM OL Dİ DU RA YİM SAA TU Mİ KU RA YİM
HA BU RA DAN A ŞA ĞA İ NE CE ĞUM MAÇ KA YA

KIZ SA NA VU RU LA NUN (VE RE Mİ TÜ
GE CE LER BİR YİL OL Dİ DER T LE Rİ TÜ
VER ME Dİ SE Nİ NE NEN YAR SUZ NA SİL
BE NUM Ğİ Bİ U ŞA ĞA

KE NUR Mİ VE RE Mİ TÜ KE NUR Mİ
KE NUR Mİ DERT LE Rİ TÜ KE NUR Mİ
DU RA YİM SEN SUZ NA SİL DU RA YİM
U ŞA ĞA BE NUM Ğİ Bİ U ŞA ĞA

SOĞUK SOĞUK AKAYI
YAYLANIN SUÇU ĞAZI
VEREMEYLEDUN BENİ
KAGURUN KICIGAZI
GÖKTEKİ YILDIZLARI
SAYSAM ARDI GELURMİ
KIZ SANA VURULANUN
VEREMİ TÜKENURMİ
(DERTLERİ TÜKENURMİ)

OLAYIM NAZLI YARA
O DEYİ NE DEYİ
NEYLEYİM BOYLE YARI
BIRAKIPTA ĞİDEYİ
AKŞAM OLDI DURAYIM
SAATİM KURAYIM
GECELER BİR YİL OLDI
YARSUZ NASIL DURAYIM

HAYDE E KIZ ĞİDELUM
KARADĞA YAPRAĞA
O İNCEKUK BOYLARI
NENEN KOSUN TOPRAĞA
HARUBADAN ASAĞA
İNCEĞUM MACKAYA
VERMEDİ SENİ NENEN
BENUM GİBİ UŞAĞA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Soğuk Soğuk Akayi

Repertuvar No : 3129

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Temel Genç-Volkan Konak

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Volkan Konak

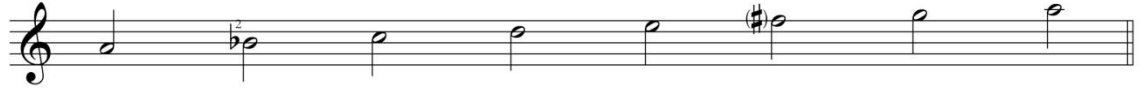
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Mi (Hüseynî)

Seyri : Güçlü sesi olan Mi (Hüseynî) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Hüseynî 5'lisi ve Hüseynî'de Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde Fa# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

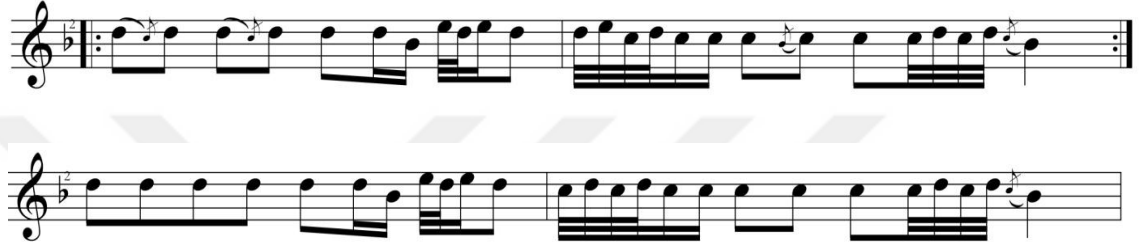
Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü 7ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Eser tek bölümlü olup, A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Güçlü olan Mi (Hüseynî) sesi ile başlayıp Hüseyinî'deki Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek Do (Çargâh) perdesinde Çargâhlı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Re (Nevâ) sesiyle başlayıp, Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezinerek, Sib2 (Segâh) perdesinde asma karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Güçlü olan Mi (Hüseynî) sesi ile başlayıp Acemli Hüseyinî dizisinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüseyinî dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hüseyinî türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

68. "Suyun Altına Testi" adlı, 4015 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 4015
İNCELEME TARİHİ : 29. 3. 1995

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRE
TRABZON / Sürmene
KAYNAK KİŞİ
BAHATTİN ÇAMURALI

SUYUN ALTINA TESTİ

DERLEME TARİHİ
1987

NOTALAYAN
İBRAHİM CAN

SÜRE :

(SAZ)

SU YUN AL TI NA TES TI DAM LA DAM LA DO LA YI
KE MEN ÇE MUN ÜS TU NE GÜ ZEL GIZ LAR OY NA YI

ŞİLAÇTURA

SUYUN ALTINA TESTİ
DAMLA DAMLA DOLAYI
KEMENÇEMÜN ÜSTUNE
GÜZEL GIZLAR OYNAYI

OYNA GÜZELUM OYNA
YARINA YAZILAYIM
TAKAYIM LİRALARI
GERDANA DIZDİREYİN.

SUYUN ALTINA TESTİ
DAMLA DAMLA DOLDIRDUM
BÜYÜĞİ EVDE İKEN DE
UFAĞINA VURULDUM

SUYUN ALTINA TESTİ
DAMLA DAMLA DOLACAK
KÜÇÜĞÜ EVLENURKEN DE
BÜYÜĞÜNE SORACAK

SUYUN ALTINA TESTİ
O DAMLA DAMLA DOLSUN
O UFAK BOYLARINA
BU UŞAK GURBAN O' SUN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Suyun Altına Testi

Repertuvar No : 4015

Yöresi : Trabzon-Sürmene

Kimden Alındığı : Bahattin Çamuralı

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

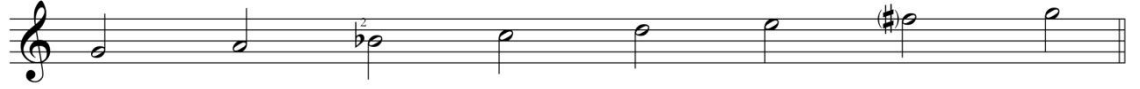
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Sol (Rast)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Rast) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Rast 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde yeden ses bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü 5 ses ararlığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Karar sesi Sol (Rast) sesiyle başlamış Acemli Rast 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi Sol (Rast) sesiyle başlamış Acemli Rast 5'lisi seslerinde gezinerek Sol (Rast) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Rast 5'lisi sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

69. "Şapkamın Tereği Düz" adlı, 71 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 71
İNCELEME TARİHİ : 27. 1. 1973
2. İNCELEME TARİHİ : 1990

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
HÜSEYİN DİLÂVER

SÜRE : $\text{♩} = 58$ ♩

DERLEYEN
MUSTAFA HOŞSU

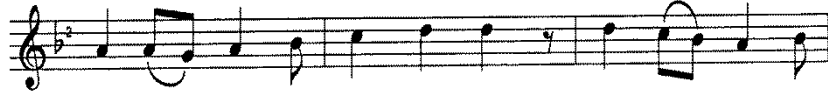
DERLEME TARİHİ
9. 5. 1966

NOTALAYAN
MUSTAFA HOŞSU

ŞAPKAMIN TEREĞİ DÜZ

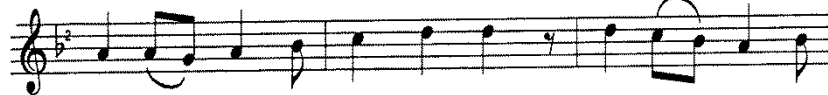
(SAZ

ŞAP KA MIN TE RE Ğİ DÜZ VA RON DA AY
PEŞ TE MA LIN DÜ ĞÜ MÜ GE RU DEN DİR
PEN CE RE DEN BAK BE Rİ BE ĞE NİR SEN
DAĞ BA ŞIN DA KES TA NE DÖ KÜ LÜR DA

LA YIL DIZ VA RON DA AY LA YIL DIZ
GE RU DEN GE RU DEN DİR GE RU DEN
AL BE Nİ BE ĞE NİR SEN AL BE Nİ
NE DA NE DÖ KÜ LÜR DA NE DA NE

ÇIK MA YA SUN AK LIM DAN NE GE CE NE
SE Nİ HA İ NİN KI Zİ SEN SİN BE Nİ
BE ĞEN MEZ SEN BE ĞEN ME BE ĞE NEN LER
DÜN YA DO LU YÂ ROL SA BİR TA NEM SİN

DE GÜN DÜZ NE GE CE NE DE GÜN DÜZ
E RU DEN SEN SUN BE Nİ E RU DEN
VAR BE Nİ BE ĞE NEN LER VAR BE Nİ
BİR TA NE BİR TA NEM SİN BİR TA NE

GENÇTÜRK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Şapkamın Tereği Düz

Repertuvar No : 71

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hüseyin Dilaver

Derleyen : Mustafa Hoşsu

Notaya Alan : Mustafa Hoşsu

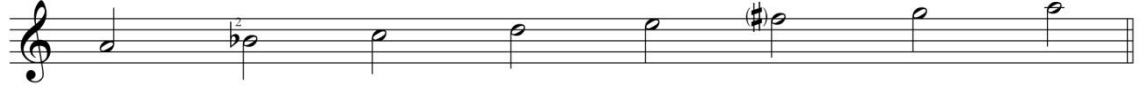
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

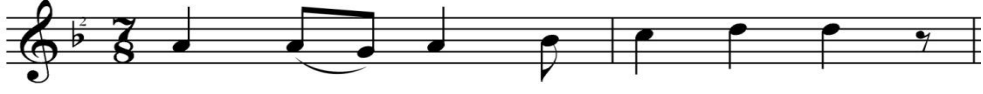

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 5 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklindeki 2 cümleden oluşmaktadır. Türkünün devamı A ve B bölümleri ile benzer niteliktedir.

A CÜMLESİ :

La (Dûgâh) sesi ile başlamış, Uşşak 4 lüsü ile seyrederek Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinde yarım kararda kalmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayıp, Durak olan La (Dûgâh) sesine doğru inici bir seyir özelliği ile seyreden motif yapılarak, La (Dûgâh) sesinde tam karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisinin 4 sesi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

70. "Tanımadın mı Beni Ben Ali'yim" adlı, 4884 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO :
İNCELEME TARİHİ :
YÖRESİ:
TRABZON / AĞASAR / ŞALPAZARI
KİMDEN ALINDIĞI:
ALİ ÇINKAYA

TANIMADIN MI BENİ
BEN ALİ'YİM

DERLEYEN:
MUHAMMET YAKUPOĞLU
İBRAHİM CAN

DERLEME TARİHİ:
1996

NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

Saz.....

TA NI MA DIN MI BE Nİ BE NA Lİ YİM A Lİ YİM
KA RAN FİL O CAK DE ĞİL ÜS TÜ TO MUR CAK DE ĞİL
AK ÇA BAT TAN TON YA DAN GE ÇE LİM A ĞA SA RA
ĞI YİN Dİ DE KU ŞAN Dİ YA BAK KU ŞA CU ĞU NA
ÇİF TE DÜ DÜK LER AL DIM ES KA LA DA ÇA LA CAM

BE NA Lİ YİM A Lİ YİM YE Dİ SE NE DEN BE Rİ DE
ÜS TÜ TO MUR CAK DE ĞİL SE Vİ YU SAN KALP TEN SEV DE
GE ÇE LİM A ĞA SA RA O RA DA BİR ĞÜ ZEL KIZ DA
YA BAK KU ŞA CU ĞU NA A Lİ Sİ GUR BAN OL SUN DA
ES KA LA DA ÇA LA CAM VER MEZ SE LER YA Rİ Mİ DE

KIZ SA NA SEV DA LI YİM KIZ SA NA SEV DA LI YİM
GÖN LÜM O YUN CAK DE ĞİL GÖN LÜM O YUN CAK DE ĞİL
AÇ TI KAL Bİ ME YA RA AÇ TI KAL Bİ ME YA RA
NAZ LI SEV DA CU ĞU NA NAZ LI SEV DA CU ĞU NA
KA ÇI RUP DA A LA CAM KA ÇI RUP DA A LA CAM

CENGİZ KURTÖK

1. TANIMADIN MI BENİ?
BEN ALİ'YİM ALİ'YİM
YEDİ SENEDEN BERİ DE
KIZ SANA SEVDALİYİM
2. KARANFİL OCAK DEĞİL
ÜSTÜ TOMURCAK DEĞİL
SEVİYUSAN KALPTEN SEV DE
GÖNLÜM OYUNCAK DEĞİL
3. AKÇABAT'TAN TONYA'DAN
GEÇELİM AĞASAR'A
ORADA BİR GÜZEL KIZ DA
AÇTI KALBİME YARA
4. GİYİNDİ DE KUŞANDI
YABAK KUŞACUĞUNA
ALİ'Sİ GURBAN OLSUN DA
NAZLI SEVDACUĞUNA
5. ÇİFTE DÜDÜKLER ALDIM
ESKALA'DA ÇALACAM
VERMEZSELER YÄRİMİ DE
KAÇIRUP DA ALACAM

AKÇABAT: Akçaabat
ESKALA: Yörede bir yayla köyü

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Tanımadın mı Beni

Repertuvar No : 4884

Yöresi : Trabzon / Ağasar / Şalpazarı

Kimden Alındığı : Ali Cinkaya

Derleyen : Muhammet Yakupoğlu / İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

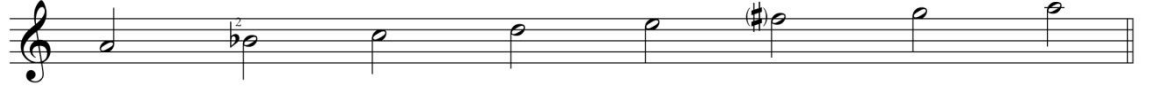
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde Fa# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklindeki 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 3. derece sesi olan Do (Çargâh) oerdesinden başlamış, Uşşak dizisi içerisinde gezinerek La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır. (Ölçü sonunda ki Sol (Rast) sesi saz kısmına aittir).

B CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) perdesinden başlamış Uşşak dizisinin ilk 5 sesinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır. (Ölçü sonunda ki Sol (Rast) sesi saz kısmına aittir).

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisinin 4 sesi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

71. "Terazi Tartayırım" adlı, 1673 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1673
İNCELEME TARİHİ: 23. 2. 1978

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON - Maçka

DERLEME TARİHİ

TERAZİ TARTAYIRUM

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN ÖLAYER
HASAN TUNÇ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ:
♩ = 46

TE RA Zİ TAR TA YI RUM DA A LU RUM DA RA Sİ Nİ
GE ÇE Mİ YU RUM SEN DEN DE SEN NE Hİ YA NET YAR

YOL LA BA ĞA BİR MEN DİL DE VE RU RUM PA RA SU Nİ
KOR KAY RUM BÜ YUK LER DEN DE MEN DİL GA DA Nİ AL SİN

E O LA SA O LA SA BU SEV DA LUK OL MA SA

HA ÇA NOL DU O LA ÇAK TA SE VEN SE VE Nİ AL SA

YE Nİ Çİ KA YI YE Nİ DA DE RE' LE RİN OR MA Nİ

SEY DA LUK TAN KE SİL Dİ DA DİZ LE Rİ MİN DER MA Nİ

- 1 -

TERAZİ TARTAYIRUM DA
ALURUM DARAŞINI
YOLLA BAĞA BİR MENDİL DE
VERÜRUM PARASUNİ

Bağlantı

E OLASA OLASA
BU SEVDALUK OLMAŞA
HAÇAN OLDU OLACAK TA
SEVEN SEVENİ ALSA
YENİ ÇAYI YENİ DA
DERELERİN ORMANI
SEVDALUKUN KESİLDİ DA
DİZLERİMİN DERMANI

- 2 -

GEÇEMİYURUM SENDEN Dİ
SEN NE HİYANET VARSIN
KORKAYRUM BÜYÜKLERDEN DE
MENDİL GADANI ALSIN

Bağlantı.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Terazi Tartayirum

Repertuvar No : 1673

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Hüseyin Dilaver-Hasan Tunç

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

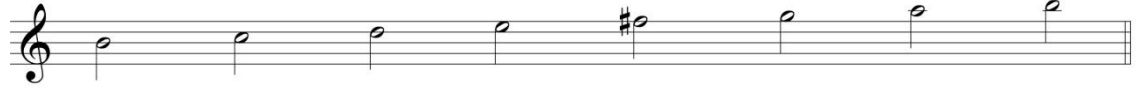
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Si (Segâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerde Segâh 5'lisi ve Nevâ'dan itibaren Rast 5'lisi sesleri içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : La (Dûgâh) (Segâh dizisine göre La# olması gerekir)

Genişlemesi : Durak altı genişleme bölgesi (rast'ta rast) sesleriyle birlikte 8 ses ararlığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır. Türkünün nakarat bölümleri C Cümlesinin tekrarı niteliğindedir.

A CÜMLESİ :

Si (Segâh) sesiyle başlayıp Segâh dizi seslerini gezindikten sonra, Si (Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) perdesiyle başlayıp, dizi sesleri ve durak altı genişleme seslerinde gezinerek karar sesi olan Si (Segâh) perdesinde tam karar vermiştir.

C CÜMLESİ :

Karar sesi olan Si (Segâh) perdesinden başlayıp Rast 5'lisi seslerinde gezinerek Si (Segâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün duygu itibarıyla ve seslendirildikten sonra kulakta bıraktığı müzikal ve makamsal etki bakımından Segâh dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Segâh türküsü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

72. "Terledi Yanakların Ya Çıkar Mendilini" adlı, 4840 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T H M REPERTUVAR No : 4840
İNCELEME TARİHİ : 28. 12. 2010

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRESİ
ÇAYKARA /TRABZON

DERLEME TARİHİ
1995

KİMDEN ALINDIĞI
YUSUF CEMAL KESKİN

TERLEDİ YANAKLARIN YA ÇIKAR MENDİLİNİ

NOTALAYAN
İBRAHİM CAN

SÜRESİ :

(SAZ)

TER LE Dİ YA NAK LA RUN YA ÇI KAR MEN
Dİ LI Nİ Dİ LI Nİ Nİ YE KO NUŞ MI YU SUN
KUŞ MU YE Dİ Dİ LI Nİ SER FIN Dİ Ğİ GÜ NE ŞE
YAN SIN DÖN SÜN KU RU SUN Ğİ Tİ GÜ ZEL LUK LA RUN
KA PI A ÇIK U YUR SUN HİH HİH HI HİH HİH HI
HİH HİH HI HİH HİH HI HİH HİH HI HİH HİH HI
HİH HİH HI HİH HİH HI

ALDI DAĞLARA RÜZGÂR
ESEYİ SERİN SERİN
ALDADIN BENİ YÂRİM
OLDUN ELLERE GELİN

BAĞLANTI

EVLERİNİN ÖNÜNDE
VAR DARABA DARABA
BUNDAN SONRA SELÂM YOK
KURU KURU MERHABA

BAĞLANTI

GİDUN BULUTLAR GİDUN
YÂRUME SELÂM EDUN
SABAH UYKULARIN I
YÂRUME HARAM EDİ

BAĞLANTI

TERLEDİ YANAKLARIN
YA ÇIKAR MENDİLİNİ
NİYE KONUŞMIYUSUN
KUŞ MU YEDİ DİLİNİ

BAĞLANTI :
SER FİNDİĞİ GÜNEŞE
YANSIN DÖNSÜN KURUSUN
GİTTİ GÜZELLUKLARUN
KAPI AÇIK UYURSUN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Terledi Yanakların Ya Çıkar Mendilini

Repertuvar No : 4840

Yöresi : Çaykara / Trabzon

Kimden Alındığı : Yusuf Cemal Keskin

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

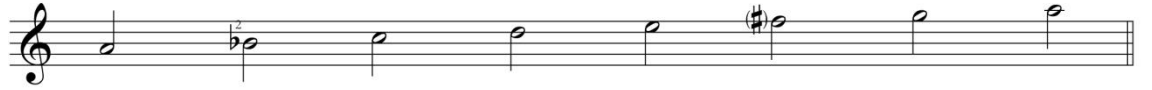
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü, (eserin gidiş hattında Fa (Acem) perdesi zaman zaman geçici olarak Fa# (Eviç) perdesine dönüşmüş olmasına rağmen) Nevâ'da Buselik 5'lisi esas alınmıştır.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesinden başlayıp, Nevâ'da Buselik seslerinde gezinerek dizinin 3. derece sesi olan Do (Çargâh) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) perdesinden başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Çargâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümleri A ve B Cümleleri ile benzer özellik göstermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

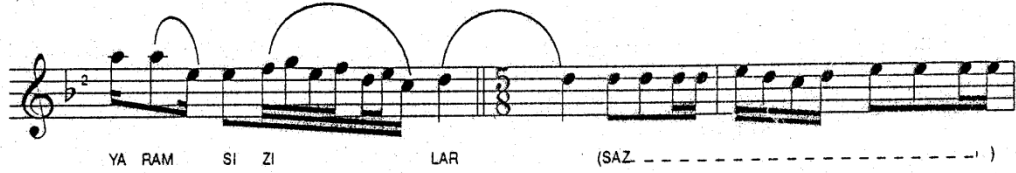
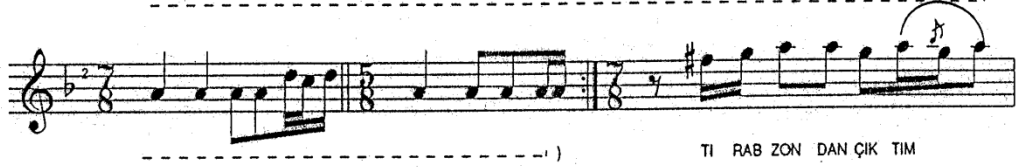
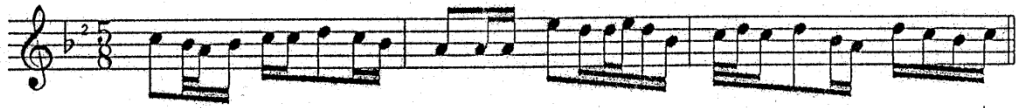
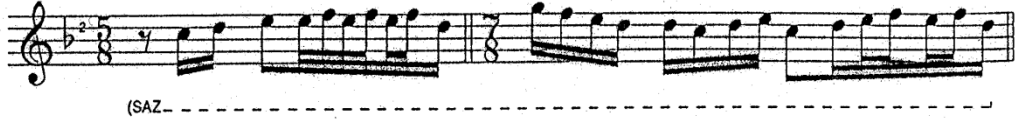
73. "Trabzon'dan Çıktım Uzun Yazılar" adlı, 2948 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 2948
İNCELEME TARİHİ : 9. 8. 1994

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
BİCOĞLU OSMAN
SÜRE : ♩ = 96

TRABZON'DAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR

DERLEYEN
TRABZON MÜZİK ve
HALKOYUNLARI DERNEĞİ
DERLEME TARİHİ
4. 6. 1994
NOTALAYAN
ERDEM ÇALIŞKANEL
İBRAHİM CAN

-2-
TRABZON'DAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR

The musical score is written in 3/8 time and B-flat major. It consists of seven staves. The first staff is for the saz, with two first endings marked '1' and '2'. The second and third staves are for the vocal line. The fourth staff is for the saz, with a first ending. The fifth staff is for the vocal line with lyrics. The sixth and seventh staves are for the saz, with lyrics underneath.

(SAZ--)

ÇÖM LEK Çİ DEN ÇIK TIM BA ŞİM SE LÂ MET

BOZ TE PE YE VAR DIM KOP ŞU KI YA MET

(SAZ--)

ÇO CUK LA RIM OL SUN

- 3 -

TRABZON'DAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR

HÂK KA E MA NET A NA BEN VU RUL DUM

YA RAM DE RİN DİR (SAZ -----)

SENÇİTİRİK

TRABZON'DAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR
YAĞLI KURŞUN YEDİM YARAM SIZILAR
EVDE AĞLAŞIYOR KÖRPE KUZULAR

ANA BEN VURULDUM YARAM DERİNDİR

ÇÖMLEKÇİDEN ÇIKTIM BAŞIM SELÂMET
BOZTEPE'YE VARDIM KOPTU KIYAMET
ÇOCUKLARIM OLSUN HÂK'KA EMANET

ANA BEN VURULDUM YARAM DERİNDİR

Not : Sovyet İlgali döneminde batıya göçenlerin türküsü "Göçmen Türküsü"

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Trabzon'dan Çıktım Uzun Yazılar

Repertuvar No : 2948

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Bicoğlu Osman

Derleyen : Trabzon Müzik ve Halk Oyunları Derneği

Notaya Alan : Erdem Çalışkanel / İbrahim Can

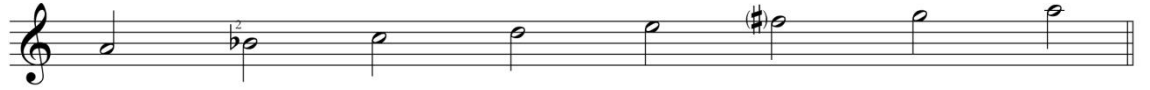
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü, (eserin gidiş hattında Fa (Acem) perdesi zaman zaman geçici olarak Fa# (Eviç) perdesine dönüşmüş olmasına rağmen) Nevâ'da Buselik 5'lisi esas alınmıştır.

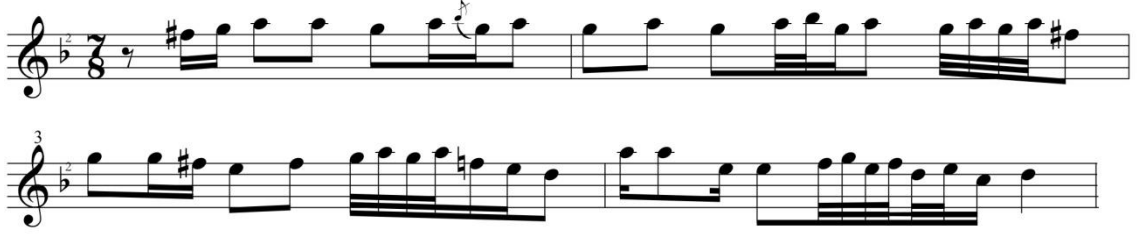

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) yeden sesi olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Durak altı genişlemesi (Yegah'ta Rast 5'lisi) ile birlikte 11 ses aralığına sahiptir. Türküde gelişme vardır.

Asma Karar Perdeleri : Eser tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

6. derece sesi olan Fa# (Eviç) sesinden başlayarak Re (Nevâ) üzerinde, Fa (Acem) sesi zaman zaman Fa# (eviç) sesine dönüştüğünden hem Sol (Rast) hem Si (Segâh) 5'lisi seslerinde gezinerek, güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

3. derece sesi olan Do (Çargâh) sesinden başlayarak, durak altı genişleme bölgesi sesleri dahil olmak üzere Uşşak dizisinde gezinerek Karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümleri A ve B Cümleleri ile benzer özellik göstermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM' deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

74. "Tütünlükte Haneler" adlı, 4024 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

İNCELEME TARİHİ : 29. 3. 1995

TRABZON LİSESİNDEN

YETİŞENLER CEMİYETİ

YÖRE

TRABZON

KAYNAK KİŞİ

HÜSEYİN BİRİNCİOĞLU

TÜTÜNLÜKTE HANELER

DERLEME TARİHİ

1978

NOTALAYAN

İBRAHİM CAN

SÜRE :

(SAZ - - - - -)

TÜ TÜN LÜK TE HA NELER ÇU BUK LU Zİ VA NE LER
 TÜ TÜNBA Ğİ MI NU CU KIV RI LİR YAS SI YAS SI
 KA RA KA RA KAZAN LAR KA RA YA Zİ YA ZAN LAR

BA NA YÂR DANGEC DER LER DE EY Ğİ Dİ Dİ VA NE LER
 TA KA CA ĞİM BOY NU NA DA CUM HU Rİ YET Lİ RA SI
 CEN NET YÜ ZÜ GÖR ME SİN DE A RA Mİ Zİ BO ZAN LAR

BA NA YÂR DAN GEÇ DER LER DE EY Ğİ Dİ Dİ VA NE LER
 TA KA CA ĞİM BOY NU NA DA CUM HU Rİ YET Lİ RA SI
 CEN NET YÜ ZÜ GÖR ME SİN DE A RA Mİ Zİ BO ZAN LAR

OL MA DI YÂ RİM OL MA DI DA SÖZ YE Rİ Nİ BUL MA DI
 OL MA DI YÂ RİM OL MA DI DA SÖZ YE Rİ Nİ BUL MA DI
 OL MA DI YÂ RİM OL MA DI DA SÖZ YE Rİ Nİ BUL MA DI

SA NA BA NA O LAN LAR DA HİÇ KİM SE YE OL MA Dİ
 SA NA BA NA O LAN LAR DA HİÇ KİM SE YE OL MA Dİ
 SA NA BA NA O LAN LAR DA HİÇ KİM SE YE OL MA Dİ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Tütünlükte Haneler

Repertuvar No : 4024

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hüseyin Birincioğlu

Derleyen : Trabzon Lisesinden Yetişenler Cemiyeti

Notaya Alan : İbrahim Can

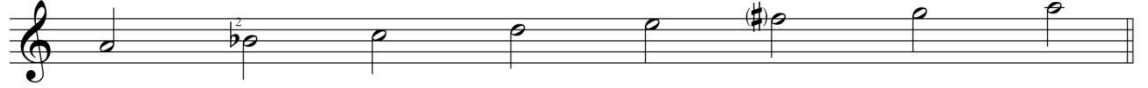
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü Re (Nevâ) sesinde Buselik 5'lisi içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) sesi ile başlayıp, Nevâ'da buselik seslerinde gezinerek, güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinde yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) sesi ile başlayıp Uşşak dizisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

75. “Yağmur Yağayı Yağmur” adlı, 4896 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4896
İNCELEME TARİHİ : 25.05.2012

YÖRESİ:
TRABZON
KİMDEN ALINDIĞI:
KEMENECİ NİZAM

YAĞMUR YAĞAYI YAĞMUR

DERLEYEN:
BANTAN YAZKİDİ

DERLEME TARİHİ:
1988

NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

Saz.....

1 - YAĞ MUR YA ĞA YI YAĞ MUR DA OT LA RA OT LA RA

OT LA RA YAP RAK LA RA GUR BAN O LU RUM (Saz.....)

GUR BAN O LU RUM YAV RUM BAS TI ĞİN TOP RAK LA RA

BAS TI ĞİN TOP RAK (Saz.....) Saz.....

2 - KAR YA ĞA YU YA ĞA YU
3 - KAR YA ĞA YU YA ĞA YU

E VİN GA E VİN GA E VİN GA BUR GA SI NA
GAL MA DI GAL MA DI GAL MA DI YER GA RA SI

Dİ YE CE ĞUM YÂ Rİ Mİ GE LİN A BU LA SI NA
Dİ ZE CE ĞUM BOY NU NA CUM HU Rİ YET Lİ RA SI

CENGİZ KURT

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4896
İNCELEME TARİHİ : 25.05.2012

YÖRESİ:
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI:
KEMENÇECİ NİZAM

YAĞMUR YAĞAYI YAĞMUR

DERLEYEN:
BANTIAN YAZILDI

DERLEME TARİHİ:
1988

NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

KAR YA ĞAR IS LA NIR SİN A ĞA CA YAS LA NIR SİN
Bİ RA ZI ÇUK DAR OL DU ZIP KA MIN BA ÇAK LA RI

O YAR BE Nİ SE VER Dİ DE ŞİM Dİ NE ME DA RIL SİN DA
Bİ ZE SE BEP O LA NİN Yİ KİL SİN O ÇAK LA RI

ŞİM Dİ NE ME DA (Saz.....) Saz.....
Yİ KİL SİN O ÇAK

ÇENĞİZ KÜRÇEK

1.
YAĞMUR YAĞAYI YAĞMUR
OTLARA YAPRAKLARA
GURBAN OLURUM YAVRUM
BASTIĞIN TOPRAKLARA

2.
KAR YAĞAYI YAĞAYI
EVİN GABURGASINA
DİZECEĞÜM YÄRİMİ
GELİN ABULASINA

KAR YAĞAR İSLANIRSIN
AĞACA YAŞLANIRSIN
O YÄR BENİ SEVERDİ DE
ŞİMDİ NEME DARILSIN

3.
KAR YAĞAYI YAĞAYI
GALMADI YER GARASI
DİZECEĞÜM BOYNUHA
CUMHURİYET LİRASI

BİRİZCİK DAR OLDU
ZIPKAMIN BACAĞLARI
BİZE SEBEP OLANIN
YIKILSIN OCAKLARI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yağmur Yağayi Yağmur

Repertuvar No : 4896

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Kemeñeci Nizam

Derleyen : Banttan Yazıldı

Notaya Alan : İbrahim Can

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Hicaz dizisinin ilk 5 sesi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ses değıştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün içerisinde Do# ses değıştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Saz kısmındaki durak altı sesleriyle 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü iki bölümlü olup $(A+B)+(A^1+B^1)$ şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Hicaz dizisinin 5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) sesi ile başlayıp, dizinin ilk 5 sesinde dolaştıktan sonra, Si (Kürdî) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) perdesinden başlamış, Hicaz 4'lüsü seslerinde gezinerek La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ:

Hicaz dizisinin 5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) sesi ile başlayıp, dizinin ilk 5 sesinde dolaştıktan sonra, La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B¹ CÜMLESİ :

B Cümlesi ile benzer özellik göstermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

76. "Yaktın Beni Güzelim" adlı, 4889 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4889
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ:
TRABZON / AKÇAABAT
KİMDEN ALINDIĞI:
KORYAMALI HÜSEYİN KÖSE

YAKTIN BENİ GÜZELİM

DERLEYEN:
İBRAHİM CAN

DERLEME TARİHİ:
1988

NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

Saz.....

HEY... YAK TIN BE Nİ GÜ ZE LİM
HEY... KA RA KO YUN YÜ NÜY LAN
HEY... SÖY LE DU ĞUM TÜR KÜ LER

YAK... TIN DA ET Tİ NO ZAN CEN NET YÜ ZÜ GÖR ME SUN
BI ÇA ĞU MUN KI NİY LAN ET MEM DA HA SEV DA LUK
GI DE YU MU HO ŞU NA ÇOK SEV DA LUK LAR ET TUM

YÂR... A RA Mİ Zİ BO ZAN
BİR... AL LA HİN KU LUY NAN
HEP... Sİ GİT Tİ BO ŞU NA

CEN... NET YÜ ZÜ GÖR ME SUN YÂ RA RA Mİ Zİ BO ZAN
ET... MEM DA HA SEV DA LUK Bİ RAL LA HİN KU LUY LAN
ÇOK... SEV DA LUK LAR ET TUM HEP Sİ GİT Tİ BO ŞU NA

A TA VUR DUM REŞ ME Yİ DO LA Nİ Yİ ÇEŞ ME Yİ

BU GAL BA NA SEV DA LUK HİÇ BA NA GE LİŞ ME Yİ

1.
HEY...
YAKTIN BENİ GÜZELİM
YAKTIN DA ETTİN OZAN
CENNET YÜZÜ GÖRMESUN
YÂR ARAMIZI BOZAN
ATA VURDUM REŞMEYİ
DOLANİYİ ÇEŞMEYİ
BU GAYBANA SEVDALUK
HİÇ BANA GELİŞMEYİ

2.
HEY...
KARA KOYUN YÜNÜYLAN
BIÇACUĞUM KINIYLAN
ETMEM DAHA SEVDALUK
BİR ALLAHIN KULUYLAN
ATA VURDUM REŞMEYİ
DOLANİYİ ÇEŞMEYİ
BU GAYBANA SEVDALUK
HİÇ BANA GELİŞMEYİ

3.
HEY...
SOYLEDUĞUM TÜRKÜLER
GİDEYİ Mİ HOŞUNA?
ÇOK SEVDALUKLAR ETTUM
HEPSİ GİTTİ BOŞUNA
ATA VURDUM REŞMEYİ
DOLANİYİ ÇEŞMEYİ
BU GAYBANA SEVDALUK
HİÇ BANA GELİŞMEYİ

REŞME: Atın başına, alınına bağlanan süslü halka.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yaktın Beni Güzelim

Repertuvar No : 4889

Yöresi : Trabzon / Akçaabat

Kimden Alındığı : Koryanalı Hüseyin Köse

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Hicaz 4'lüsü Re (Nevâ) sesinde Rast 5'lisi içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün içerisinde Do# ve Fa# ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Hicaz dizisinin 3. derece sesi olan Do# (Nim Hicaz) sesi ile başlayıp, Hicaz dizisi seslerini dolaştıktan sonra, La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) perdesinden başlamış, Hicaz 4'lüsü seslerinde gezinerek, karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

77. "Yan Yana Oturalım" adlı, 2975 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 2975
İNCELEME TARİHİ: 9.10.1986

DERLEYEN
VOLKAN KONAK

YÖRESİ
TRABZON - MAÇKA

DERLEME TARİHİ
16.3.1986

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET ALAN

YANYANA OTURALIM

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

SÜRESİ:

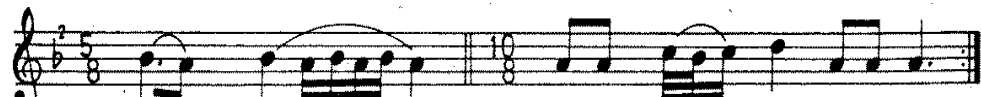
YANYANA OTURALIM DİZİMİZİ NEYRİN
KIZFA DİME FA DİME NE ME RAKLI A DİN VAR
HAMSİ KÖYDE RE İÇİ YA YI LIRKO YUNKE Çİ
A YA ĞUMİ VURİ Yİ YE Nİ YO LUN DAŞLA RI

YANYANA OTURALIM DİZİMİZİ NEYRİN
KIZFA DİME FA DİME NE ME RAKLI A DİN VAR
HAMSİ KÖYDE RE İÇİ YA YI LIRKO YUNKE Çİ
A YA ĞUMİ VURİ Yİ YE Nİ YO LUN DAŞLA RI

ÖYLE BİRKA VUŞALIM OF O F O FO F
EVVELDENŞEKERİDİN " " " " " "
KESMEŞEKEREBENZER " " " " " "
ALIŞVERİŞE DEYİ " " " " " "

OF O F A KAN DE RE LERDUR SUN
" " " ŞİM Dİ BAL DAN TA DİN VAR
" " " YA RUM AĞ Zİ NİNİ Çİ
" " " GÖZ LE RİY LE KAŞLA RI

A KAN DE RE LERDUR SUN
ŞİM Dİ BAL DAN TA DİN VAR
YA RUM AĞ Zİ NİNİ Çİ
GÖZ LE RİY LE KAŞLA RI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yanyana Oturalım

Repertuvar No : 2975

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Mehmet Alan

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

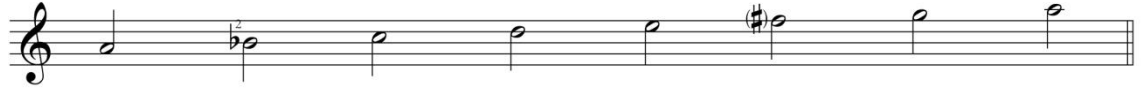
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü Nevâ'da rast 5'lisi içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımına sib2 değiştirici işareti konulmuştur. Türkü içerisinde Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Sol (Rast)

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 9 ses aralığına sahiptir.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+A¹+B+C şeklinde 4 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

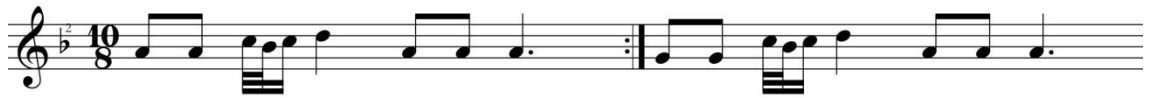
Uşşak dizisinin 3. Derece sesi olan Sol (Gerdaniye) perdesi ile başlayıp, güçlüsü olan Re (Nevâ) perdesi üzerindeki Rast 5'lisi seslerinde gezindikten sonra Re (Nevâ) üzerinde Rast'lı yarım karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayıp bu perde üzerinde Rast 5'lisi seslerinde gezinerek, Re (Nevâ) üzerinde rastlı yarım karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesiyle başlayıp, Hüseyinî 5'lisi seslerinde gezindikten sonra La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

C CÜMLESİ :

Karar sesi olan la (Dûgâh) sesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezinerek La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün her ne kadar Nevâ makamı dizisinde olduğu görülse de, eser icra edilip seslendirildiğinde, bıraktığı müzikal ve makamsal etkinin Uşşak diye tabir edebileceğimiz bir melodik gidişle daha çok örtüştüğü düşünülmektedir. Bu nedenle GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

78. "Yayladım Koyunu Orman Aralarına" adlı, 2355 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI

THM REPERTUAR SIRA No.2355

İNCELEME TARİHİ:

YÖRESİ:

TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI:

EMİNE TANAYDIN

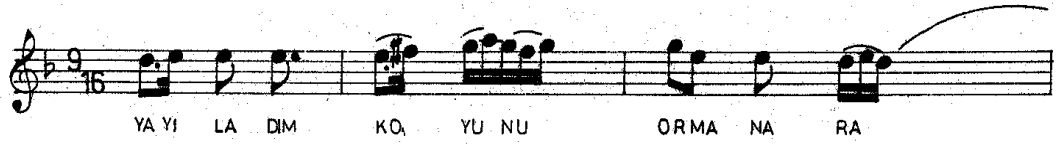
SÜRESİ:

DERLEYEN:

DERLEME TARİHİ:

NOTAYA ALAN:

YAYLADIM KOYUNU ORMAN ARALARINA

—1—
YAYLADIM KOYUNU
ORMAN ARALARINA
KURBAN OLAYIM KURBAN
YARIN EDALARINA

—2—
HA BURADAN ASSAĞI
BEN İNEMEM İNEMEM
YETTİN FERUĞUM YETTİN
NE AĞLAYSUN FERİĞUM
BEN GÜRBETE Mİ GİTTİM

—3—
HA BURADAN ASSAĞI
BEN İNEMEM İNEMEM
HERSİN TERENDİLEN
TELLENDİ BÜYÜKLERİN
SİLİ ONLARI MENDİLİLEN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yayladım Koyunu Orman Aralarında

Repertuvar No : 2355

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Emine Tanaydın

Derleyen : Notası üzerinde derleyen belirtilmemiş ancak, TRT THM Repertuvar Liste Sırasında Hüseyin Dilaver olarak geçmektedir.

Notaya Alan : Notası üzerinde notaya alan belirtilmemiş ancak, TRT THM Repertuvar Liste Sırasında Muzaffer Sarısözen olarak geçmektedir.

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 5'lisi ve Hüseyinî'de Uşşak 4'lüsü içerisindedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkünün içerisinde Do# ve Fa# ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yegah'da Rast'lı genişleme bölgesi sesleriyle (Fa#) 10 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Re (Nevâ) sesiyle başlayıp Uzzal dizisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) sesi ile başlayıp Yegah'da Rast'lı genişleme yaparak La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uzzal dizisi sesleri içerisinde olmasına rağmen, müzikal ve makamsal etki bakımından Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

79. "Yine Geldi Yaz Başı" adlı, 3641 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 3641
İNCELEME TARİHİ: 1.11.1991

DERLEYEN
ALİ TURGUT

YÖRESİ
TRABZON-BEŞİKDÜZÜ
KİMDEN ALINDIĞI
HALİM KUM
SÜRESİ: ♪♪♪♪ = 52

YİNE GELDİ YAZ BAŞI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

(SAZ)

Yİ NE GEL Dİ YA Z BA ŞI AÇ TI YE Şİ-L
O TUR GÜ ZE Lİ-M O- TUR Dİ ZİM DEĞ Şİ-N
KA RA DAĞ YA-Y LA SUN DA OT LAR YÖ SA-

YA-P RAK LAR BEN DO YA MA Dİ-M SA NA
Dİ Zİ NE ÖY LE BİR KO NU SA LIM
Lİ KO YUN SEL Vİ DA LI NA BEN ZER

DO-Y SUN KA RA TO-P RAK LAR DOY SUN KA RA
A- KAN DE RE LE-R DUR SUN A KAN DE RE
SE-V DU ĞUM. SE NU-N

Gençtürk

YİNE GELDİ YAZ BAŞI
AÇTI YEŞİL YAPRAKLARI
BEN DOYAMADIM SANA
DOYSUN KARA TOPRAKLAR

OTUR GÜZELİM OTUR
DİZİM DİZİNE VURSUN
ÖYLE BİR KONUŞALUM
AKAN DERELER DURSUN

KARADAĞ YAYLASUNDA
OTLAR YÖŞALİ KOYUN
SELVİ DALINA BENZER
SEVDÜĞÜM SENİN BOYUN

HEY ETTİM KOYUNUMU
YAYLANUN ÇİMENUNE
UYAN SEVDÜĞÜM UYAN
KEMENCEMİN SESİNE

HAYDE GİDELİM HAYDE
BİZ BİLE DURACAĞUK
NENEN İLAN BOBANI
NASIL KANDIRACAĞUK

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yine Geldi Yaz Başı

Repertuvar No : 3641

Yöresi : Trabzon-Beşikdüzü

Kimden Alındığı : Halim Kum

Derleyen : Ali Turgut

Notaya Alan : Altan Demirel

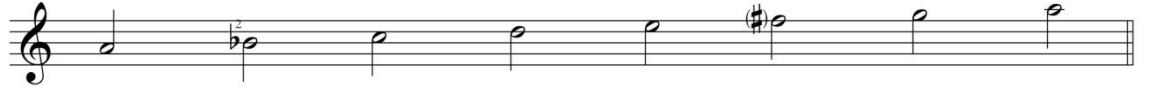
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü ve Nevâ'da buselik 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımına Sib2 değiştirici işsreti konulmuştur.

Yeden : Türküde yeden sesi bulunmamaktadır.

Genişlemesi : Türkü 6 ses aralığına sahiptir, genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 5. Derece sesi olan Mi (Hüseynî) perdesiyle başlayıp, Uşşak dizisi seslerinde gezinerek, Sib2 (Segâh) sesinde Ferahnak'lı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) perdesiyle başlayarak Hüseynî 5'lisi seslerinde gezinerek karar sesi olan La (Dûgâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

80. "Yol Gider Mi Gider Mi De Bizim Büyük Limana" adlı, 2365 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2365
İNCELEME TARİHİ :

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON (VAKFI KEBİR)

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
CEMİLE CEVHER

YOL GİDER Mİ GİDER Mİ DE,
BİZİM BÖYÜK LİMANA

NOTAYA ALAN

SÜRESİ :

YOL Gİ DER Mİ Gİ DER Mİ DE Bİ ZİM BÖ YÜK Lİ MA NA
NE BEN ÖL DÜM KUR TUL DUM DA NE SEN GEL DİN İ MA NA

- 1 -
YOL GİDERMİ GİDERMİ DE
BİZİM BÖYÜK LİMANA
NE BEN ÖLDÜM KURTULDUM DA
NE SEN GELDİN İMANA

- 2 -
OY LİMAN BÖYÜK LİMAN DA
YOK MU YARİMİ BULAN
ALACAKSAN AL BENİ DE
SONRA OLURSUN PİŞMAN

- 3 -
BÖYÜK LİMAN İÇİN DA
PAZAR KURULUR PAZAR
ELİ KALEM TUTANLAR DA
YARİNE MEKTUP YAZAR

- 4 -
OY SEYTan KARA SEYTan DA
DÜŞTÜM SENİN ELİNE
BR ÇİFT ÇARİK YAPTIRDIM DA
KIZ SENİN SEBEBİNE.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yol Gider mi Gider mi de Bizim Büyük Limana

Repertuvar No : 2366

Yöresi : Trabzon- Vakfıkebir

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Notası üzerinde notaya alan belirtilmemiş ancak TRT THM repertuvar alfabetik sıra listesinde notaya alan Cemile Cevher olarak yazmaktadır.

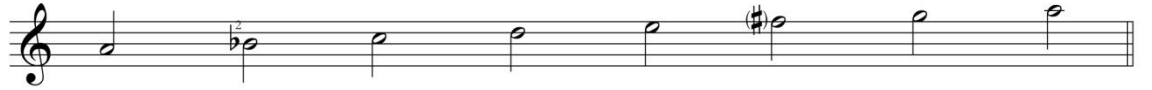
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile 5ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile başlayarak, Uşşak dörtlüsünün ilk üç derecisi dahilinde seyrederek karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 3. derece sesi olan Do (Çargâh) sesinden başlayıp, Uşşak 4'lüsü seslerinde gezindikten sonra karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak 4'lüsü sesleri içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çalışmanın İkinci Alt Problemi; “Türk müziği makam anlayışına göre, bir makamla benzer özellikler gösteren TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin makamsal özellikleri nelerdir ?” şeklinde belirlenmiştir. Bu bölümde de; karar sesleri itibariyle askıda kalan, Türk müziği makam anlayışına göre, belli bir makamla birebir uyuşmayan ancak büyük oranda benzerlik gösteren, TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin, özgün yöntemle geleneksel anlayışa göre makamsal analizleri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

3.2.1. Türk Müziği Makam Anlayışına Göre Bir Makamla Benzer Özellik Gösteren TRT THM Repertuarındaki Trabzon Türküleri

1. “Anam Beni Vay Beni” adlı, 3125 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 3125
İNCELEME TARİHİ : 02. 05. 1988

DERLEYEN
VOLKAN KONAK

YÖRESİ
TRABZON / Maçka

DERLEME TARİHİ
10. 10. 1986

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET ALAN

NOTAYA ALAN
VOLKAN KONAK

ANAM BENİ VAY BENİ

SÜRESİ :

A NAM BE Nİ VAY BE Nİ
O LA YİM GÜ ZE LU ME
KE MEN ÇE MUN ÜS TÜ NE

GEL Dİ GE NE KA RA GÜZ GEL Dİ GE NE KA RA GÜZ
SU Yİ GÖL DEN A LU Yİ SU Yİ GÖL DEN A LU Yİ
VU RU RUM YA Yİ YA Yİ VU RU RUM YA Yİ YA Yİ

GEL Dİ (.....) A RA MUZ DA KI DAĞ LAR ...
SU Yİ TER KE TUP Gİ DE CE ĞUM ...
VU RU NA Sİ GE ÇUR DUM HA RAM

E Rİ SE DA OL SA DÜZ Yİ KA DUM DA ÇI KAR DUM
AK LUM ON DA KA LU Yİ AL CE PUM DAN AY NA Yİ
İ Kİ GÜN LÜK DÜN YA Yİ AH DÜN YA YA LAN DÜN YA

MEN Dİ LU MUN Kİ Rİ Nİ ... E Rİ SA YÜK SEK DAĞ LAR KIZ
BA KUP GÜ ZEL LE NE LUM DE Dİ GE LU Yİ AN NEM DA
SEN DA BOY LE KA LUR SUN BAK MA EL LER SÖ ZÜ NE DA

- 2 -

ANAM BENİ VAY BENİ

GÖR SAK Bİ Rİ Bİ Rİ Nİ GÖR SAK Bİ Rİ Bİ Rİ Nİ
 NE RE YE GİZ LE NE LUM NE RE YE GİZ LE NE LUM
 GÜ ZE LUM AL DA NUR SUN GÜ ZE LUM AL DA NUR SUN

GÖR SAK (SAZ)
 NE RE
 GÜ ZE

S. SABUNCU

- 1 -

ANAM BENİ VAY BENİ
 GELDİ GENE KARA GÜZ
 ARAMUZDAKİ DAĞLAR
 ERİŞE DA OLSA DÜZ
 YIKADUM DA ÇIKARDUM
 MENDİLUMUN KIRINI
 ERİŞA YÜKSEK DAĞLAR KIZ
 GÖRSAK BİRİ BİRİNİ

- 2 -

OLAYIM GÜZELUME
 SUYI GÖLDEN ALUYI
 TERKETUP GİDECEĞİM
 AKLUM ONDA KALUYI
 AL CEPUMDEN AYNAYI
 BAKUP GÜZELLENE LUM
 DEDİ GELUYI ANNEM DA
 NEREYE GİZLENE LUM

- 3 -

KEMENÇEMUN ÜSTÜNE
 VURURUM YAYI YAYI
 NASI GEÇURDUM HARAM
 İKİ GÜNLÜK DÜNYAYI
 AH DÜNYA YALAN DÜNYA
 SEN DA BÖYLE KALURSUN
 BAKMA ELLER SÖSÜNE DA
 GÜZELUM ALDANURSUN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Anam Beni Vay Beni

Repertuvar No : 3125

Yöresi : Trabzon / Maçka

Kimden Alındığı : Mehmet Alan

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Volkan Konak

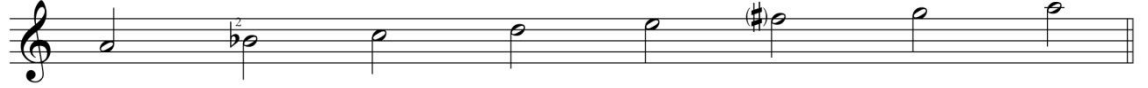
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Dûgâh merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Si2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Durak altı genişlemesiyle (Fa#) birlikte 7 ses aralığındadır. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup A+B cümlelerinden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 5. Derece sesi olan Mi (Hüseynî) sesinden başlayarak, Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde seyredip La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Dizinin 2. Derece sesi olan Sib2 (Segâh) sesi ile başlayarak Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde seyredip, söz kısmının son hecesinde, Sib2 (Segâh) perdesinde çeşniz asma kalış yapmıştır.

C CÜMLESİ :

A Cümlesi ile benzerlik göstermektedir.

Eser her ne kadar saz kısmında Sol (Rast) perdesinde karar kılmış gibi görünse de, kulakta bıraktığı müzikal ve makamsal etki itibarıyla, ezginin karar sesi La (Dûgâh) perdesi olarak hissedilmektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

2. "Anam Vay Olsun Beni" adlı, 1860 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:1860
İNCELEME TARİHİ : 22-2-1978

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
BİCOĞLU OSMAN

SÜRESİ
♩ = 108

DERLEYEN
[St. Belediye Konservatuarı
Arşivinden

DERLEME TARİHİ

ANAM VAY OLSUN BENİ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI
5-12-1969

A NAM VA YOL SUN BE Nİ OL DÜM YAR DI YE Dİ YE
A YA GUM DA CA PU LA FO LA Gİ DE Lİ M FO LA
OY BE NUM A LU SU GU M BA LI NEN GA RU SU GUM
BU YIL MI SIR ÇO KOL DU DOL DU SE REN Dİ DOL DU

A NAM VA YOL SUN BE Nİ OL DÜM YAR DI YE Dİ YE
A YA GUM DA CA PU LA FO LA Gİ DE Lİ M FO LA
OY BE NUM A LU SU GU M BA LI NEN GA RU SU GUM
BU YIL MI SIR ÇO KOL DU DOL DU SE REN Dİ DOL DU

BEN DEN SE LAM SÖY LE Yİ N ZA VAL LI FA Dİ ME YE
SEN GİT TE KI ZIN GEL SİN KO NU SA LIM KA BI DA
BÖY LE MI FA Dİ ME CİM SE NİN LE GO NU SU GU M
NE YA PA LIM FA Dİ ME Bİ ZE AL LAH TA NOL DU

BEN DEN SE LAM SÖY LE YİN ZA VAL LI FA Dİ ME YE
SEN GİT TE KI ZIN GEL SİN KO NU SA LIM A BU LA
BÖY LE MI FA Dİ ME CİM SE NİN LE GO NU SU GU M
NE YA PA LIM FA Dİ ME Bİ ZE AL LAH TA NOL DU

— 1 —
ANAM VAY OLSUN BENİ
ÖLDÜM YAR DİYE DİYE
BENDEN SELAM SÖYLEYİN
ZAVALLI FADİMEYE

— 2 —
AYAĞUMDA ÇAPULA
FOLA GİDELİM FOLA
SEN GİTTE KIZIN GELSİN
KONUŞALIM KABIDA (ABULA)

— 6 —
BU YIL MISIR ÇOK OLDU
DOLDU SERENDİ DOLDU
NE YAPALIM FADİME
BİZE ALLAHTAN OLDU

— 3 —
OY BENİM ALIŞUĞUM
BALINEN GARUŞUĞUM
BÖYLEMİ FADİMECİM
SENİNLE GONUŞUĞUM

— 5 —
HA BURADAN YUKARI
DAGA KİDELUM DAGA
ACTA GEL KOLLARINI
SARULACAĞUM SAĞA

FOL : BESİKÖZÜ'nün diğer adı.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Türkünün adı notası üzerinde Anam Vay Olsun Beni olarak geçmekte ancak TRT THM repertuarı alfabetik sıra listesinde “Anam Ayasın Beni” olarak geçmektedir. Türkü notası üzerindeki adı ile alfabetik sıraya konulmuştur.

Repertuar No : 1860

Yöresi : Trabzon - Beşikdüzü

Kimden Alındığı : Bicoğlu Osman

Derleyen : İstanbul Belediye Konservatuvarı Arşivi’nden

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

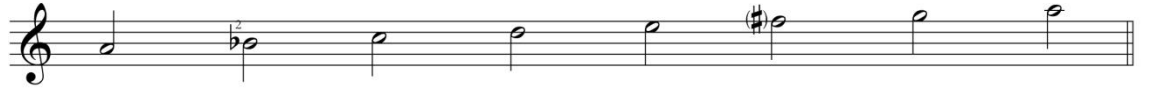
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Durak sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Durak altı genişleme sesleriyle birlikte 6 ses aralığına sahiptir.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Dizinin 3. derece sesi olan Do (Çargâh) sesi ile başlayarak, Uşşak dizisinin ilk 5 sesinde seyredip, Sol (Rast) perdesinden çıkarak, Sib2 (Segâh) sesinde asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi olan Sol (Rast) sesinden başlamış, Sol (Rast) perdesinde Rast'lı asma kalışın yedeni olarak Fa # (Irak) sesi gösterilerek, Uşşak 4'lüsü içerisinde seyrederek, Sib2 (Segâh) sesinde asma karar yapmıştır.

Eserin karar sesi itibariyle Uşşak dizisi özelliğinden uzaklaşmış görünse de, eser Uşşak makamına benzerlik göstermektedir. Bu nedenle eserin durak sesini, müzikal ve makamsal olarak La (Dûgâh) sesi kabul edilebilir bir özellik taşımaktadır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin dizisinin, Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

3. "Asmam Senin Dalından" adlı, 3127 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T M Ü Z İ K D A İ R E S İ Y A Y I N L A R I
T H M R E P E R T U A R S İ R A N o : 3 1 2 7
İ N C E L E M E T A R İ H İ : 2 5 1 9 8 8

DERLEVEN
VOLKAN KONAK

YÖRESİ
TRABZON-MAÇKA
KİMDEN ALINDIĞI
OYKAN KELES
SÜRESİ :

ASMAM SENİN DALINDAN
(DUMAN GELUYİ DUMAN)

DERLEME TARİHİ
15.9.1986

NOTAYA ALAN
VOLKAN KONAK

(SAZ ---)

1- AS MAM SE NUN DA LUN DAN A LA MA DUM Ü ZÜ Mİ
AN DER KAL SUN ÇEN BE Rİ GÖ RE ME DUM YÜ ZÜ Nİ
GÖ RE ME DUM YU (SAZ ---)

2- BA SIN DA Kİ ÇEM BE Rİ
3- DU MAN GE LU Yİ DU MA N

YA DÖN BE Rİ DÖN BE Rİ ET ME Yİ RUK SEV DA LU K
GE LU DA YA YU LU Yİ GÜ ZE LU Mİ NANBE Nİ

1 2

Bİ Rİ Bİ RİN DEN DE Lİ Bİ Rİ Bİ RİN DEN DE Lİ
 KI RAN LA RA Yİ RU Yİ KI RAN LA RA Yİ RU Yİ

(SAZ ---)

Bİ Rİ Bİ RİN
 KI RAN LA RA

---) DERE NUN KI YI SIN DA

Yİ KA Yİ ÇA MA Sİ Rİ Nİ E DE LUM GÜ ZE LUM

KAL DİK KI RAN A ŞI Rİ EY GÜ ZE LUM GÜ ZE LUM

GEL DA Bİ ZE GE ZE LUM A YI RA ÇAK LAR Bİ Zİ

1 2

O TU RUP TA BE ZE LUM O TU RUP TA BE ZE LUM

(SAZ ---)

Ó TU RUP TA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Asmam Senin Dalından (Duman Geluyi Duman)

Repertuvar No : 3127

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Oykan Keleş

Derleyen : Volkan Konak

Notaya Alan : Volkan Konak

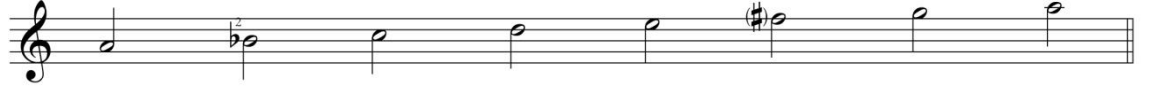
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Durak sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dörtlüsü ve Uşşak dizisinin durak altı bölgesinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Saz kısmında Fa# ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır. Türküde genişleme olmamıştır.

Genişlemesi : Durak altı genişleme sesi ile birlikte (Fa#) 6 ses aralığına sahiptir.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A şeklinde 1 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

The musical notation for the A sentence is presented in three staves. The first staff is in 2/4 time, the second in 3/4, and the third in 3/4 with a repeat sign and two endings. The notation includes various rhythmic patterns and melodic lines.

Uşşak dizisinin 3. Derece sesi olan Do (Çargâh) sesinden başlayıp Uşşak dizisinin Durak üstü dörtlüsü sesleri ile Durak altı bölgesinde genişleme yapılarak sözlü kısmın son hecesi La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

Türkünün devam eden bölümleri A cümlesi ile benzer niteliktedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dörtlüsü ve Uşşak dizisinin durak altı bölgesinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

4. "Burası Yayla Yolu (Oturak Havası)" adlı, 4892 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4892
İNCELEME TARİHİ : 25.05.2012

YÖRESİ:
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI:
HASAN CAN

BURASI YAYLA YOLU (OTURAK HAVASI)

- 1 -

DERLEYEN:
İBRAHİM CAN

DERLEME TARİHİ:
1978

NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

Saz....

O FOF BU RA SI YAY LA YO LU
O FOF BA SIN DA PUL LU YAŞ MAK
O FOF YAY LA DAN GE LEN AT LAR

YOL VE RİN GE ÇEN LE RE YOL VE RİN GE ÇEN (Saz.....)
GE CE LER OL DU A YAZ GE CE LER OL DU
YOL KE NA RİN DA OT LAR YOL KE NA RİN DA

BU RA SI YAY LA YO LU YOL VE RİN GE ÇEN LE RE
BA SIN DA PUL LU YAŞ MAK GE CE LER OL DU A YAZ
YAY LA DAN GE LEN AT LAR YOL KE NA RİN DA OT LAR

NE HAS SEV DA LİK O LUR YA BA KIN Çİ MEN LE RE
SE Nİ GÄ VU RUN KI Zİ YÜ ZÜN OL DU BEM BE YAZ
İ LİK LE ME YA KA Nİ KIZ Sİ NE LE RİN PATLAR

TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T.H.M. REPERTUVAR NO : 4892
İNCELEME TARİHİ : 25.05.2012

YÖRESİ:
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI:
HASAN CAN

BURASI YAYLA YOLU

(OTURAK HAVASI)

- 2 -

DERLEYEN:
İBRAHİM CAN

DERLEME TARİHİ:
1978

NOTAYA ALAN:
İBRAHİM CAN

AS TI... YÁ RİM... GE LI... YU YA KA... SIN DA GÜL... LE Rİ
GE Mİ GE Lİ YU GE Mİ O LA... YİM O CA GI NA
AY ŞE LER ME NEV ŞE LER GÜL DO... LU DUR Şİ ŞE LER

GE LE... DE LİM SEV... DA LUK... TAM SEV DA LUK YER... LE Rİ
YE ŞİL... Çİ MEN ÜS... TÜ NE... YA TA... YİM KU... CA GI NA
İS TE... DİM DE VER... ME Dİ ÇÜ RÜ YÜP DE DÜ ŞE LER

TAM SEV DA LUK YER (Saz.....) GE LE... DE LİM SEV... DA LUK TA
YA TA YİM KU CA TÜ NE DE
ÇÜ RÜ YÜP DE DÜ DE İS TE... DİM DE VER... ME Dİ DE

TAM SEV DA LUK YER LE Rİ TAM SEV DA LUK YER (Saz.....)
YA TA YİM KU CA GI NA YA TA YİM KU CA
ÇÜ RÜ YÜP DE DÜ ŞE LER ÇÜ RÜ YÜP DE DÜ

CENGİZ KURTİK

1.
OF OF...
BURASI YAYLA YOLU
YOL VERİN GEÇENLERE
NE HAS SEVDALUK OLUR
YA BAKIN ÇİMENLERE

AŞTI YÂRİM GELİYU
YAKASINDA GÜLLERİ
GEL EDELİM SEVDALUK
TAM SEVDALUK YERLERİ

3.
OF OF...
YAYLADAN GELEN ATLAR
YOL KENARINDA OTLAR
İLİKLEME YAKANI
KIZ SİNELERİN PATLAR

AYŞELER MENEŞELER
GÜL DOLUDUR ŞİŞELER
İSTEDİM DE VERMEDİ
ÇÜRÜYÜP DE DÜŞELER

2.
OF OF...
BAŞINDA PULLU YAŞMAK
GECELER OLDU AYAZ
SENİ GÂVURUN KIZI
YÜZÜN OLDU BEMBEYAZ

GEMİ GELİYU GEMİ
OLAYIM OCAĞINA
YEŞİL ÇİMEN ÜSTÜNDE
YATAYIM KUCAĞINA

4.
OF OF...
ARKASINDAN AŞAĞI
SAÇLARI YUMAK YUMAK
İKİ BAŞ BİR YASTIKTA
HIÇ OLUR MU UYUMAK

KESTİM KIZIL AĞACI
YATTI YOLUN ÜSTÜNE
UYUTTUM SEVDİĞİMİ
SOL KOLUMUN ÜSTÜNDE

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Burası Yayla Yolu (Oturak Havası)

Repertuvar No: 4892

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hasan Can

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B+C şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Hicaz dizisinin 3. derece sesi olan Do# (Nim Hicaz) perdesinden başlamış, Hicaz dizisinin ilk 5 sesinde gezindikten sonra La (Dügâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dügâh) perdesinden başlayarak Hicaz 4'lüsü seslerinde gezindikten sonra, yeden sesini gösterip Hicaz dizisinin 2. derece sesi olan Si (Kûrdî) perdesinde asma kalış yapmıştır.

C CÜMLEŞİ :

Güçlü olan sesi Re (Nevâ) perdesinden başlayarak, Hicaz dizisi seslerinde dolandıktan sonra yeden olan sesi Sol (Rast) perdesinde Nikriz’li asma kalış yapmıştır.

Eserin karar sesi itibariyle Hicaz dizisi özelliğinden az da olsa uzaklaşmış olduğu görünse de, eser Hicaz makamına benzerlik göstermektedir. Bu nedenle eserin durak sesi, müzikal ve makamsal olarak La (Dûgâh) perdesi kabul edilebilir bir özellik taşımaktadır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM’deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

5. "Dirvana Vurdum Uçtı" adlı, 1533 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1533
İNCELEME TARİHİ : 14-2-1978

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON- GOMERA
KİMDEN ALINDIĞI
CEMİLE CEVHER

DİRVANA VURDUM UÇTI

DERLEME TARİHİ
1952

SÜRESİ
♩ = 54

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

DIR VA NA VUR DU MUÇ Tİ
OG LAN VAR GI TL SU NE
TI RAB ZON ÜS TU MAÇ KA
DAĞ DAN GE LİR DİR VA NA

TU Yİ TAR LA YA DUS Tİ HEY DİR VA NA HEY DİR VA NA TU Yİ TAR
DÜŞ ME BE NUM PE SU ME DÜŞ ME BE
BE NUM SEV DU GUM BAŞ KA BE NUM SEV
DAL LA RA KO NA KO NA DAL LA RA

LA YA DUS Tİ HEY DİR VA NA HEY DİR VA NA BEN NE ET TUM GAY NA NA
NUM PE SU ME AL TIN DAN TA FA KOL SAN
DU GUM BAŞ KA YAP RAK GI BI SA RAR DIM
KO NA KO NA YAR DAN HA BE RAL MA DİM

OG LUN PE SU ME DUS Tİ HEY DİR VA NA
KÖY MAM SE Nİ BA ŞU MA
TU TU LA LI BU AŞ KA
AG LA RIM YA NA YA NA

HEY DİR VA NA OG LUN PE SU ME DUS Tİ HEY DİR VA NA
.. KÖY MAM SE Nİ BA ŞU MA
.. TU TU LA LI BU AŞ KA
.. AG LA RIM YA NA YA NA

HEY DİR VA NA uysal
..
..

-1-
DİRVANA VURDUM UÇTI
TUYI TARLAYA DÜŞTİ Heydirvana heydirvana
BEN NE ETTUM GAYNANA
OĞLUN PEŞUME DÜŞTİ

-2-
OĞLAN VAR GİT İSUNE
DÜŞME BENUM PEŞUME Heydirvana heydirvana
ALTINDAN İBRAK ÖLSÜN
KÖYMAM SENİ BAŞUMA

-3-
TRABZON ÜSTÜ MAÇKA
BENUM SEVDİM GUM BAŞKA
YAPRAK GİBİ SARARDIM
TUTULALI BU AŞKA

-4-
DAĞDAN GELİR DİRVANA
DALLARA KONA KONA
YARDAN HABER ALMADIM
AĞLARIM YANA YANA

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Dirvana Vurdim Uçtı

Repertuvar No : 1533

Yöresi : Trabzon-Gomera

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

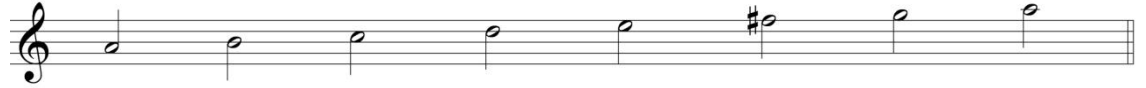
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Re (Nevâ)

Güçlüsü : Sol (Gerdaniye)

Seyri : Karar sesi olan Re (Nevâ) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Nevâ'da Rast 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında fa# değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Rast yarım yedenli bir yapıdadır. Buna göre yedenin do# olması gerekir. Bu eserde yeden olarak Do (Çargâh) perdesi kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde ve bu cümlelere benzer tekrarlardan oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Re (Nevâ) perdesi ile başlayıp, Rast 4'lüsünde gezinerek, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Re (Nevâ) perdesiyle başlayıp, durak altı genişleme bölgesinin (Dûgâh'ta Buselik) seslerine inerek gezindikten sonra Re (Nevâ) sesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümleri A ve B cümlelerinin tekrarı niteliğindedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün tam anlamıyla Rast dizisi içerisinde olmasa bile, Re (Nevâ) üzerinden Rast yapıldığı tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı adlandırılmasının doğru olabileceği söylenebilir.

6. "Divane Aşık Gibi De Dolanırım Yollarda" adlı, 2598 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2598
İNCELEME TARİHİ : 22.11.1984

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON. MAÇKA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HASAN TUNÇ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ :

DİVANE AŞIK GİBİ DE DOLAŞIRIM YOLLARDA

Erkek : Dİ VA NE A SIK GI Bİ DE DO LA ŞI RI M
Kız : BO BAN BE Nİ BO BAMDAN DA N DA BİR KE RE CU K

YOL LAR DA KIZ SE NUN SE BE Bİ NE
İS TE SU N AL LA HUN E M Rİ İ LA N

KIZ SE NUN SE BE Bİ NE KAL DIM İS TAN
AL LA HUN E M Rİ LAN LA N GE LU NUM OL

BUL LAR DA KAL DIM İS TAN BUL
SUN DE SİN GE LU NUM OL SUN

Erkek : { DİVANE AŞIK GİBİ DE DOLAŞIRIM YOLLARDA
KIZ SENUN SEBEBİNE KALDIM İSTANBULLARDA
Kız : { BOBAN BENİ, BOBAMDAN DA BİR KERRECUK İSTESUN
ALLAHUN EMRU İLAN GELUNUM OLSUN DESİN

Erkek : { SAR BELUNE, BELUNE DA TRABULUS KUSAĞI
E KIZ SEM DE DER MISUN ALSAM HA BU UŞAĞI
Kız : { YÜKSEK DAĞUN GUŞUYUM DA SELVİYE GONACAĞUM
İSTE BENİ BOBAMDAN VERMEZSE GAÇACAĞUM

Berber : AL ŞALUM YESİL ŞALUM DA DÜNYAYI DOLAŞALIM
SEN YAĞMUR OL BEN BULUT MAÇKADA BULUŞALIM

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Divane Aşık Gibi de Dolaşırım Yollarda

Repertuvar No : 2598

Yöresi : Trabzon-Maçka

Kimden Alındığı : Hasan Tunç

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dügâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Hicaz 4'lüsü ve Nevâ'da Buselik 5'lisi.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib ve içerisinde Do# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 7'li ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+A¹+B şeklinde 3 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

3. derece sesi olan Do# (Nim Hicaz) perdesiyle başlayıp, Hümayun dizisinde dolaşmış ve karar sesi olan La (Dügâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

A¹ CÜMLESİ :

A Cümlesindeki motiflerle benzer özellik taşımaktadır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dügâh) sesiyle başlayıp dizinin ilk üç sesinde gezinerek sol (Nikriz) perdesinde Nikriz'li asma karar yapmıştır.

Eser, karar sesi itibariyle Hicaz dizisi özelliğinden uzaklaşmış görünse de, eser, ses değiştirici işaretler göze alınıp ve icra edildiğinde Hicaz makamı dizisine büyük oranda benzerlik gösterdiği ve Hicaz etkisinde olduğu görülmektedir. Bu nedenle eserin durak sesi, müzikal ve makamsal olarak La (Dügâh) sesi kabul edilebilir bir özellik taşımaktadır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiş, GTHM'deki bu eserin Hicaz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

7. “Evi Beyaz Kireçli (Yosma Kız)” adlı, 4835 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI YAYINLARI
T H M REPERTUVAR No : 4835
İNCELEME TARİHİ : 28. 12. 2010

DERLEYEN
İBRAHİM CAN

YÖRESİ
TRABZON /Çaykara

DERLEME TARİHİ
1996

KİMDEN ALINDIĞI
YUSUF CEMAL KESKİN

NOTALAYAN
İBRAHİM CAN

EVİ BEYAZ KİREÇLİ
(Yosma kız)

SÜRESİ :

E VI BE YAZ KI REÇ Lİ PER DE LE Rİ BAS MA DAN

GÖ NÜL AS LA GEÇ Mİ YOR O EV DE KI YOS MA DAN

HAY Dİ HAY Dİ YOS MA KIZ BU AŞ KI Mİ BAS MA KIZ

E LOĞ LU NA VA RIP TA BE Nİ İ PE AS MA KIZ

(SAZ ---)

GENÇTÜRK

EVİ BEYAZKİREÇLİ
PERDELERİ BAŞMADAN
GÖNÜL GEÇMİYOR
O EVDEKİ YOSMADAN

BAĞLANTI:
HAYDİ HAYDİ YOSMA KIZ
BU AŞKIMI BAŞMA KIZ
EL OĞLUNA VARIP DA
BENİ İPE ASMA KIZ

GÖZ NURUMUN BEBEĞİ
GÖN LÜMÜN KELEBEĞİ
GEL KAÇALIM DÜŞÜNME
BAŞINA GELECEĞİ

BAĞLANTI

DUMAN ÇIKTI İS YAPTI
EVİNİN BACASINI
BENDEN BAŞKA SEVERSE
SARAMAZ BOHÇASINI

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Evi Beyaz Kireçli

Repertuvar No : 4835

Yöresi : Trabzon / Çaykara

Kimden Alındığı : Yusuf Kemal Keskin

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

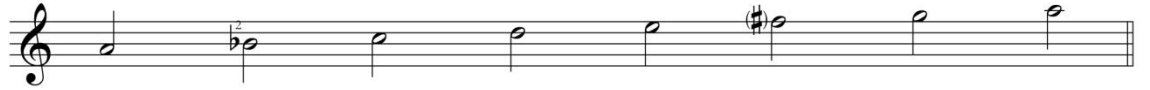
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Si (Segâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Uşşak dizisi içerisinde güçlü sesi Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde pes bölgede Fa# ses değiştirici işareti vardır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Durak altı genişleme sesleri Sol (Rast) ve Fa# (Irak) ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Eserde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, A şeklinde 1 cümleden oluşmaktadır. Türküde genişleme yapılmıştır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin güçlü olan sesi Re (Nevâ) perdesiyle başlamış durak altı genişleme bölgesine inerek Si (Segâh) perdesinde asma karar yapmıştır.

Türkünün devam eden bölümleri A cümlesi ile benzer niteliktedir.

Eserin karar sesi itibariyle Uşşak dizisi özelliğinden uzaklaşmış görünse de, eser Uşşak makamına benzerlik göstermektedir. Bu nedenle eserin durak sesi, müzikal ve makamsal etki itibariyle La (Dûgâh) perdesi kabul edilebilir bir özellik taşımaktadır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

8. "Gız Sana Demedim mi (Sallama)" adlı, 3099 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T R T REPERTUAR SIRA No : 3099
İNCELEME TARİHİ :

DERLEYEN (AKTARAN)
ŞENEL ÖNALDI

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ
25-1-1988

KİMDEN ALINDIĞI
KORYANA'LI HÜSEYİN
SÜRESİ :

GIZ SANA DEMEDİM Mİ
(SALLAMA)

NOTAYA ALAN
ŞENEL ÖNALDI

♩ = 120:

♩ Ara sazı (iki kere çalınacak)

O FO F

GIZ SA NA DE ME DİM Mİ VA RAY VA DA GA RIN CA

E Vİ N DE CAN GAL MA SI N TA VU K LA RA VA RIN CA -SON-

- 1 -
OF OF GIZ SANA DEMEDİM Mİ
VAR AYVADA GARINCA
EVİNDE CAN GALMASIN
TAVUKLARA VARINCA

- 2 -
BÜYÜ GAVAĞIM BÜYÜ
GÖĞÜ Mİ ALACAKSIN
ALMAM SENİ DİYİSİN
BEKÂR Mİ DURACASIN

- 3 -
BEN DELİ OLDUM DELİ
TUTUN BAĞLAĞUN BENİ
BEN ASKERE GİDERKEN
GIZLAR AĞLAĞUN BENİ

- 4 -
YAYLANIN ÇİMENİNE
GUZİ YAYILIR GUZİ
ALMAM SENİ DİYİSİN
SENİ GAVURUN GIZI

BAĞLAĞUN : BAĞLAYIN
AĞLAĞUN : AĞLAYIN

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Gız Sana Demedim mi (Sallama)

Repertuvar No : 3099

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Koryana'lı Hüseyin

Derleyen (Aktaran) : Şenel Önalı

Notaya Alan : Şenel Önalı

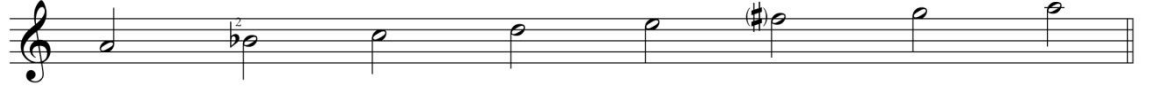
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dörtlüsü ve Uşşak dizisinin durak altı bölgesinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değıştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) perdesiyle ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinden başlayıp dizinin durak üstü seslerinde gezinerek, Do (Çargâh) perdesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden sesi Sol (Rast) perdesinden başlayarak Uşşak dizisinin ilk üç sesinde gezinerek Si (Segâh) perdesinde asma kalış göstermiştir.

Eser her ne kadar saz kısmında Si (Segâh) perdesinde karar kılmış gibi görünse de, kulakta bıraktığı müzikal ve makamsal etki itibariyle, ezginin karar sesi La (Dûgâh) perdesi olarak kabul edilebilir bir özellik taşımaktadır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

9. "Güneş Aliyi Güneş" adlı, 4295 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 4295
İNCELEME TARİHİ : 8. 3. 2002

DERLEYEN
CEMİLE CEVHER

YÖRESİ
TRABZON / Maçka

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET GÜLER

GÜNEŞ ALIYI GÜNEŞ

NOTAYA ALAN
CEMİLE CEVHER

SÜRESİ : ♩ = 128

SAZ...

OY

GÜ NEŞ A LI Yİ GÜ NEŞ ŞİM Dİ GE LUR BU LUT LAR

BA NA SI RA GEL Dİ Mİ DA SEN DE Kİ DOĞ RU LUK LAR

S. SABUNCU

- 1 -

OY
GÜNEŞ ALIYI GÜNEŞ
ŞİMDİ GELUR BULUTLAR
BANA SIRA GELDİ Mİ (DA)
SENDEKİ DOĞRULUKLAR

- 2 -

OY
YAYLANUN ÇİMENİNDA
GOYUN BEKLERUM GOYUN
ZALIMUN GIZI SENİ (DA)
EYLEMA BAĞA OYUN

- 3 -

OY
KESECEĞUM YOLUNİ
YÂR KAPIMIZDAN GEÇMA
DOMUZUN GIZI SENİ DA
EZMA KALBUMİ EZMA

- 4 -

OY
OLAYUM O GÖZLERE
ONLAR GARADUR GARA
NUSKA YAPARUM SAĞA DA
DÜŞERSUN YATAKLARA

OLAYUM = Öleyim
NUSKA = Muska

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Güneş Ahyi Güneş

Repertuvar No : 4295

Yöresi : Trabzon / Maçka

Kimden Alındığı : Ahmet Güler

Derleyen : Cemile Cevher

Notaya Alan : Cemile Cevher

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Re (Nevâ)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Karar sesi olan Re (Nevâ) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Nevâ'da Buselik 5'lisi içerisinde.

Donanımı : Türküde ses değiştirici işaret kullanılmamıştır.

Yeden : Buselik yarım yedenli bir yapıdadır. Buna göre yedenin Do# olması gerekir. Bu eserde yeden sesi olarak Do (Çargâh) kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Sol (Gerdaniye) sesinden başlayıp Do (Çargâh) seslerinde dolaşarak, Mi (Hûseynî) perdesinde yarım kalış yapmıştır. Re (Nevâ'da buselikli tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Re (Nevâ) perdesiyle başlayıp, durak altı bölgesi seslerinde gezinerek Re (Nevâ) perdesinde karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Buselik dizisi içerisinde olmamasına karşın, duygu itibariyle Buselik etkisi verdiği ve güçlü sesinde karar kılmış Buselik bir türkü olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Buselik türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

10. "Kazma Vurdum Çimene (Tarla Kazma Havası)" adlı, 2142 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA NO: 2142
İNCELEME TARİHİ: 6/7/1992

YÖRESİ: TRABZON - BEŞİKDÜZÜ

KİMDEN ALINDIĞI:
ALİ GÜRŞÖY

SÜRESİ: ♩♩♩ - 96

DERLEYEN:
KASIM GÜRŞÖY

DERLEME TARİHİ:
28/4/1981

NOTAYA ALAN:
YÜCEL PAŞMAKCI

KAZMA VURDUM ÇİMENE
(TARLA KAZMA HAVASI)

KAZMA VURDUM Çİ ME NE Çİ ME NİN Çİ ÇE Ğİ NE AL LAH BE Nİ
VURE Kİ NE KAZMA YI AK TAR MA A LA CA ĞİM OL MAZ BÖYLE
SAÇMA A TA RIM SAÇMA O ĞUZ KÖY DE RE Sİ NE YE MİN ET TUM

KA VUS. TUR YA RIN GÜÇ ÇÜ CE Ğİ NE
SEV DA LİK DÜ ŞÜP BA YI LA CA ĞİM
SEV DU ĞUM SENDEN GEÇ ME ME Sİ NE

- 1 -

KAZMA, VURDUM ÇİMENE
ÇİMENİN ÇİÇEĞİNE
ALLAH BENİ KAVUSTUR
YARIN GÜÇÇÜCEĞİNE

- 2 -

VUR EKİNE KAZMAYI
AKTARMA ALACAĞIM
OLMAZ BÖYLE SEVDALIK
DÜŞÜP BAYILACAĞIM

- 3 -

SACMA ATARIM SACMA
OĞUZKÖY DERESİNE
YEMİN ETTİM SEVDUĞUM
SENDEN GEÇMEMESİNE

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Kazma Vurdum Çimene (Tarla Kazma Havası)

Repertuvar No : 2142

Yöresi : Trabzon-Beşikdüzü

Kimden Alındığı : Ali Gürsoy

Derleyen : Kasım Gürsoy

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Do (Çargâh)

Güçlüsü : Çargâh dizisinin güçlüsü Sol (Rast - Gerdaniye) perdesi olmasına karşın, türküde Mi (Hüseyni) perdesidir.

Seyri : Karar sesi olan Do (Çargâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Çargâh'ta Çargâh 5'lisi sesleri içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türküde ses değiştirici işaret bulunmamaktadır.

Yeden : Türküde Durak altı genişlemesiyle Si (Segah) ve Sol (Rast) perdesi yeden olarak görülmektedir.

Genişlemesi : Türkü 3. Ölçüdeki çarpma Sol (Gerdaniye) sesi ile 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Karar sesi olan do-Çargâh perdesiyle başlayıp, Çargâh'ta Çargâh seslerinde gezinerek Do (Çargâh) perdesinde Çargâh'lı tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan Do (Çargâh) perdesiyle başlayıp, Rast'ta Çargâh sesleriyle gezinerek Do (Çargâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Çargâh dizisi içerisinde olduğu varsayımına karşın, duygu itibariyle Do (Çargâh) perdesinde Rast etkisi hissedildiği tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Rast türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

11. "Mayıs Ayı Gelende" adlı, 177 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 177 - 1/4/1973

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN DİLÂVER

MAYIS AYI GELENDE

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRE:

MAYIS A YI GE LEN DE YÂR YÂR YÂR YÂR DA U YA MAN DAĞ LAR DA KAR
O LUR Mİ U YA MAN GE Lİ NA MAN DAĞ LAR DA KAR O LUR Mİ U YA MAN GE Lİ NA MAN

Sevdumda alamadım
Böyle sevda olurmi.

(2)
Yaz gelir çiçek açar
Yeşiller yaprakları
Sevdiğim senin için
Tokuğum göz yaşları

(3)
Bahçelerde kerez var.
Kerezi asma sarar
Sevdiğimi görünce
Erur yüreğüm yanar

(4)
Turki söylerum turki
Sevdiğim senin için
Biraz daha diyeyim
Seni sevdiğim için.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Mayıs Ayı Gelende

Repertuvar No : 177

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hüseyin Dilaver

Derleyen : Ahmet Yamacı

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Mi (Hüseynî)

Güçlüsü : Sol (Gerdaniye)

Seyri : Güçlü sesi olan Sol (Gerdaniye) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Çargâh'ta Nikriz 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Fa# ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Si(Buselik)

Genişlemesi : Yeden sesi ile birlikte 6'lı ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yapılmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Do (Çargâh) perdesiyle başlayıp, Sol (Gerdaniye) seslerinde gezinerek Durak altı Si (Buselik) sesini gösterip Do (Çargâh) sesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Do (Çargâh) perdesiyle başlayıp, Çargâh'ta Nikriz yaparak, Do (Çargâh) sesinde tam karar yapmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün nikriz dizisi içerisinde olmamasına karşın, duygu itibariyle Do (Çargâh) sesi üzerinde Nikriz etkisi verdiği tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Nikriz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

12. "Sen Bu Yaylaları Yaylayamasun" adlı, 4294 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR NO : 4294
İNCELEME TARİHİ : 8. 3. 2002

DERLEYEN
SÜLEYMAN ŞENEL

YÖRESİ
TRABZON / Gomeri Köyü

DERLEME TARİHİ

SEN BU YAYLALARI YAYLAYAMASUN

KİMDEN ALINDIĞI
CEMİLE CEVHER

NOTAYA ALAN
SÜLEYMAN ŞENEL

SÜRESİ : = 480

SEN BU YAY LA LA RI YAY LA YA MA SUN
DE RUN DUR GÖL LE RI BOY LI YA MA SUN
OY EL LE RUN GI NA LI DUR OY NI YA MA SUN
A ĞAN VAR MI DUR DA PA ŞAN VAR MI DUR
SE Nİ BA ĞA MET ET Tİ LER AS LI VAR MI DUR
DE MA NE NE NE DE MA NE NE NE
DER SAN NE NE NE Bİ Zİ KO YAR VE RE ME
Rİ NA Rİ NAY NAY NAM Rİ NA Rİ NAY NAM

S. SABUNCI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Sen Bu Yaylaları Yaylayamasun

Repertuvar No : 4294

Yöresi : Trabzon-Gomera

Kimden Alındığı : Cemile Cevher

Derleyen : Süleyman Şenel

Notaya Alan : Süleyman Şenel

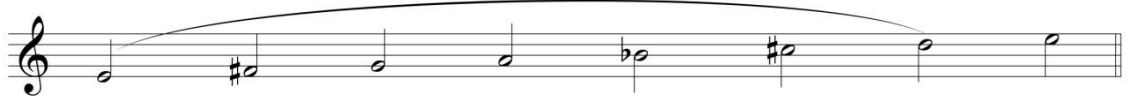
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Fa# (Irak)

Güçlüsü : La (Dûgâh)

Seyri : Güçlü sesi olan La (Dûgâh) merkezli inici-çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Irak'ta Hüzzam 5'lisi + Dûgâh'tan itibaren Hicaz 4'lüsü içerisinde.

Donanımı : Türkünün donanımına Sib değiştirici işareti konulmuştur.

Yeden : Hüzzam yarım yedenli yapıdadır. Buna göre yedenin Mi# (Acemaşîran) perdesi olması gerekir. Bu eserde yeden olarak Mi (Hüseynî Aşîran) kullanılmıştır.

Genişlemesi : Türkü yeden sesi ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır. A cümlesinden sonraki cümlelerin tamamı B cümlesinin tekrarı niteliğindedir.

A CÜMLESİ :

Hüzzam dizisinin 7. derece Re (Nevâ) perdesiyle başlayarak La (Dûgâh) perdesinde Hicaz ve Hüzzam seslerinde dolaşarak, Fa# (Irak) perdesinde Hüzzam'lı tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Yeden olan Mi (Hüseynî Aşiran) sesi ile başlayıp Hüzzam 5'lisi seslerinde gezinerek, Fa # (Irak) perdesinde Hüzzam'lı tam karar yapmıştır.

Türkünün 2, 6 ve 8 (son) satırlarının son ölçülerinde Fa# (Irak) perdesi Fa (Acem) perdesi olarak yazıldığı görülmektedir. Bu konu ile ilgili, derleyenle iletişime geçilmiş, edinilen bilgiler Sonuçlar ve Öneriler bölümünde açıklanmıştır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Hüzzam dizisi içerisinde tam anlamıyla olmamasına karşın, duygu itibariyle hüzzam etkisi verdiği tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Hüzzam türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

13. "Tarlaya Ektim Soğan" adlı, 161 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 161 - 18 / 3 / 1973

(1)

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
TRABZON

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN BİRİNCİOĞLU

TARLAYA EKTİM SOĞAN

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRE:

(Saz.....)

TAR LA YA (SAZ
EK TİM SO ĞAN TAR LA YA EK TİM SO ĞAN
BİT ME Dİ YE Dİ DO ĞAN BİT ME Dİ
YE Dİ DO ĞAN HEP Mİ GÜ ZEL O LU YOR
HEP Mİ GÜ ZEL O LU YOR
SE NİN AN NEN DEN DO ĞAN OY Nİ
(Saz...)
YE HA NİM Nİ YE ÖL DÜM YÂR
YÂR Dİ YE Dİ YE BOY NUN DA İ Kİ Lİ RA

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 161 - 18 / 3 / 1973

(2)

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
TRABZON

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN BİRİNCİOĞLU

TARLAYA EKTİM SOĞAN

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRE:

BOY NUN DA İ Kİ DE Lİ RA
VER Bİ Rİ Nİ VER HE Dİ YE
VER Bİ Rİ Nİ VER HE Dİ YE

(2)

Guzgun dere yukarı
Yol gider ganligaya
Kız ben seni alırım
Liralar saya saya
Bağ. (Oyniye.)

(3)

Ormandan yol açarım
Seni alır kaçarım
Dört yanım duvar olsa
Şahin olur uçarım
Bağ. (Oyniye.)

Guz gun de RE YU KA RI GUZ GUN DE
KIZ BEN SE Nİ A LI RİM KIZ BEN SE
RE YU KA RI DÖRT YA NIM (1) DU VAR OL SA
Nİ A LI RİM (2) DU VAR OL SA

NOT: Üçüncü güfte ikinci güfte gibi okunacak.

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Tarlaya Ektim Soğan

Repertuvar No : 161

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Hüseyin Birincioğlu

Derleyen : Ahmet Yamacı

Notaya Alan : Ahmet Yamacı

TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : Do (Çargâh)

Güçlüsü : Sol (Gerdaniye)

Seyri : Karar sesi olan Sol (Gerdaniye) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Çargâh'ta Nikriz 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında ses değiştirici işaret bulunmamaktadır. Türkü içerisinde Mib ve Re # ses değiştirici işareti kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Si (Buselik) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : 8 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü tek bölümlü olup A+B şeklinde 2 temel cümleden oluşmaktadır. Türkünün devam eden bölümleri A ve B cümlelerinin tekrarı niteliğindedir.

A CÜMLESİ :

Do (Çargâh) perdesindeki saz girişinden sonra Mi (Hüseynî) perdesi ile başlayıp bu perde üzerinde Segâh gösterdikten sonra dizinin seslerine dönerek Çargâh'ta Nikriz 5'lisini göstererek Do (Çargâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Do (Çargâh) perdesindeki saz girişinden sonra Mib (Nim Hisar) perdesiyle başlayıp Çargâh'ta Nikriz dolaştıktan sonra, Do (Çargâh) perdesinde tam karar yapmıştır.

Türkünün devam eden cümleleri A ve B cümleleri ile benzerlik göstermektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Nikriz dizisi içerisinde olmamasına karşın, kulakta bıraktığı müzikal ve makamsal etki itibariyle, Do (Çargâh) üzerinde Nikriz etkisi verdiği tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Nikriz türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

14. "Yaylanın Çimeninde Gelir Oturur Kızlar" adlı, 4254 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO:4254

İNCELEME TARİHİ:23-02-2001

YÖRESİ:TRABZON-MAÇKA/
Akmesçit Köyü

KAYNAK KİŞİ:İHSAN EYÜBOĞLU
KEMENÇE:MUSA GÖMLEKSİZ

SÜRE:

DERLEYEN:
IŞIK BAŞEL

DERLEME TARİHİ:
14-05-2000

NOTALAYAN:
IŞIK BAŞEL

YAYLANIN ÇİMENİNDE
GELİR OTURUR KIZLAR

♩ = 112 SAZ

YAY LA NUN Çİ ME NİN DE..... GE LUR O TU RUR KIZ LAR

YAY LA NUN Çİ ME NİN DE..... GE LUR O TU RUR KIZ LAR

BİL ME YEN LER ZA.....N NE DER EN Dİ GÖK TEN YIL DIZ LAR

BİL ME YEN LER ZAN..... NE DER EN Dİ GÖK TEN YIL DIZ LAR

YÜK LE DUM KA TU RU Mİ..... Gİ DE CE ĞUM YAY LA YA

YÜK LE DUM KA TU RU Mİ..... Gİ DE CE ĞUM YAY LA YA

BU GAY BA NA SE.....V DA LUK KOY CAK BE Nİ BE LA YA

BU GAY BA NA SE.....V DA LUK KOY CAK BE Nİ BE LA YA *kadın*

YAYLANIN ÇİMENİN DE
GELİR OTURUR KIZLAR
BİLMEYENLER ZANNEDER
ENDİ GÖKTEN YILDIZLAR

YÜKLEDİM KATURUMU
GİDECEĞİM YAYLAYA
BU GAYBANA SEVDALIK
GOYCAK SENİ BELAYA

ATLADIM TAŞTAN TAŞA
VURDUM GEÇTİM DEREDEDEN
AYNALI TÜFEĞÜMLAN
ŞİGMADIM PENCEREDEN

TÜTÜN KESEMİN BAĞI
YAPAGİDİR YAPAĞI
HORUZ GÖZÜN KÖR OLSUN
NE TEZ ETTİN SABAHİ

ALLAHİSİMARLADUK
DEDÜMDA VURDUM YOLA
DÖNDÜM BAKTIM GERİYE
GÖZLERİM DOLA DOLA

KESTÜM KIZIL AĞACI
YAPACAĞUM TERAZI
E GİZ SENİNİ BABANI
TUTSUN SARA TARAZ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yaylanın Çimeninde Gelir Oturur Kızlar

Repertuvar No : 4254

Yöresi : Trabzon-Maçka / Akmescit Köyü

Kimden Alındığı : İhsan Eyüpoğlu-Musa Gömleksiz

Derleyen : Işık Başel

Notaya Alan : Işık Başel

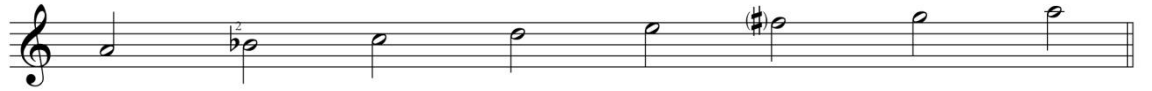
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesinden başlayarak, eserin 2. derece olan sesi olan Sib2 sesinde karar kılmış olarak görünse de, müzikal ve makamsal etki itibariyle durak sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özellik gösterir.

Dizisi : Uşşak dörtlüsü ve Nevâ'da Buselik beşlisi içerisinde seyretmektedir..

Donanımı : Türkünün notası üzerinde donanıma Si2 ses değiştirici işareti konulmuştur.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) ile birlikte 7 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü bir olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır. Eserin devamı A ve B Cümleleri ile benzerlik göstermektedir.

A CÜMLESİ :

Güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayarak, Uşşak dizisi içerisinde seyrederek Sib2 (Segâh) sesinde asma karar vermiştir.

B CÜMLESİ :

Karar sesi olan La (Dûgâh) sesi ile başlayarak 2. derece sesi olan Sib2 (Segah) sesinde asma karar vermiştir.

Eserin karar sesi, Uşşak dizisinin 2. Derece sesi olan Sib2 (Segâh) sesinde kalmış olmasına rağmen, vermiş olduğu müzikal ve makamsal etki itibariyle karar sesi La (Dûgâh) olarak kabul edilebilir olduğu görülmüştür.

Uşşak dizisi özelliğinden uzaklaşmış görünse de, geneli itibariyle Uşşak makamına benzerlik göstermektedir. Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

15. "Yaylanın Çimenine Kuzu Yayılır (Kol Havası)" adlı, 193 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No: 193
İNCELEME TARİHİ: 01.04.1973

DERLEYEN
NEJAT BUHARA

YÖRE
TRABZON
KAYNAK KİŞİ
NEJAT BUHARA
SÜRE: ♩ = 76

YAYLANIN ÇİMENİNE KUZU YAYILIR
"Kol Havası"

DERLEME TARİHİ
NOTALAYAN
NEJAT BUHARA

YAY LA NIN Çİ ME Nİ NE O YAY LA NIN Çİ ME Nİ NE
AS MA DAN GE LAS MA DAN O YAS MA DAN GEL AS MA DAN

YAYLANIN ÇİMENİNE KUZU YAYILIR
"Kol Havası"
- 2 -

KU ZU YA YI LIR KU ZU KU ZU YA YI LIR KU ZU
FIS TAN GI YER BAS MA DAN FIS TAN GI YER BAS MA DAN

(SAZ -----) GÜN DE BU GÜN KÜ GÜN DÜR
KALK GI DE LİM SEV Dİ GİM

GÜN DE BU GÜN KÜ GÜN DÜR SAL LAN YOS MA NIN KI ZI
KALK GI DE LİM SEV Dİ GİM DEV Rİ YE LER BAS MA DAN

SAL LAN YOS MA NIN KI ZI (SAZ -----)
DEV Rİ YE LER BAS MA DAN

A MAN KI ZI ÇA ÇAN KI ZI SE NAL LAR GIY BEN KIR MI ZI

ÇI KA LIM DAĞ LA RIN BA ŞI NA SEN GÜL TOP LA BEN NER GI ZI

(SAZ -----)

YAYLANIN ÇİMENİNE KUZU YAYILIR

"Kol Havası"

- 3 -

Özgün

YAYLANIN ÇİMENİNE
KUZU YAYILIR KUZU
GÜNDE BUGÜNKÜ GÜNDÜR
SALLAN YOSMANIN KIZI

BAĞLANTI
AMAN KIZI ÇAÇAN KIZI
SEN ALLAR GIY BEN KIRMIZI
ÇIKALIM DAĞLARIN BAŞINA
SEN GÜL TOPLA BEN NERGİZİ

ASMADAN GEL ASMADAN
FİSTAN GIYER BASMADAN
KALK GİDELİM SEVDİĞİM
DEVRIYELER BASMADAN

BAĞLANTI

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yaylanın Çimenine Kuzu Yayılır (Kol Havası)

Repertuvar No : 193

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Nejat Buhara

Derleyen : Nejat Buhara

Notaya Alan : Nejat Buhara

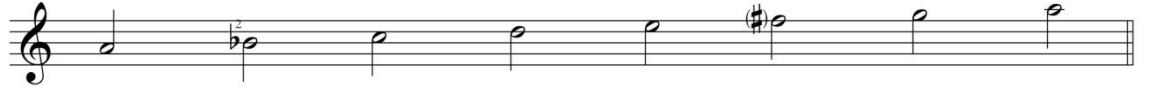
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Durak sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Uşşak dizisi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır. Türkü içerisinde saz bölümlerinde Fa# ve Mib ses değiştirici işaretleri kullanılmıştır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme yoktur.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır. Türkünün B cümlesinin 2. Motifi A cümlesinin benzeri niteliğindedir.

A CÜMLESİ :

Dizinin güçlü sesi olan Re (Nevâ) sesi ile başlayarak Uşşak dizisinin ilk 5 sesinde gezinerek La (Dûgâh) sesinde karar yapılmıştır.

B CÜMLESİ :

La (Dûgâh) sesi ile başlayıp, Uşşak dizisi seslerinde gezinerek, dizinin 2. Derece sesi olan Sib2 (Segâh) perdesinde asma karar yapmıştır.

Eserin karar sesi, Uşşak dizisinin 2. Derece sesi olan Sib2 (Segâh) sesinde kalmış olmasına rağmen, vermiş olduğu müzikal ve makamsal etki itibariyle karar sesi La (Dûgâh) olarak kabul edilebilir olduğu görülmüştür.

Uşşak dizisi özelliğinden uzaklaşmış görünse de, geneli itibariyle Uşşak makamına benzerlik göstermektedir. Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

16. "Yeni Yaptım Evimi" adlı, 2130 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 2130
İNCELEME TARİHİ: 6/7/1982

YÖRESİ:
TRABZON - BEŞİKDÜZÜ

KİMDEN ALINDIĞI:
HAYVA GÜRSOY

SÜRESİ: ♩ = 112

DERLEYEN:
KASIM GÜRSOY

DERLEME TARİHİ:
28/4/1981

NOTAYA ALAN:
YÜCEL PAŞMAKÇI

YENİ YAPTIM EVİMİ

YE Nİ YAPTIM E Vİ Mİ DO NAT MADIM O DA MI DONAT MA DIM O DA
ÇIK TIM KA RA YE Mİ ŞE NE YE DİM DE NE Bİ ŞE NE YE DİM DE YE Bİ

MI Vİ Dİ Rİ Pİ Çİ R Mİ YO BU SEV DA LİK A DA MI
ŞE ÇIK SA NA GA Pİ LA RA KA RA GÖZLÜ A Yİ ŞE

- 1 -

YENİ YAPTIM EVİMİ
DONATMADIM ODAMI
YİDIRİP İÇİRMİYÖ
BU SEVDALIK ADAMI

- 2 -

ÇIKTIM KARA YEMİŞE
NE YEDİM DE NE BİŞE
ÇIKSANA GAPILARA
KARA GÖZLÜ AYİŞE

- 3 -

DERENİN KIYLARI
ATA VURDUM YULARI
VURDUMU SANA YARUM
SEVDALIK UYKULARI

- 4 -

İN DEREYE BİR SU İÇ
DEREYİ KARŞIYA GEÇ
OLMAZ BÖYLE SEVDALIK
YA AL BENİ YA VAZGEÇ

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Türkünün Adı : Yeni Yaptım Evimi

Repertuvar No : 2130

Yöresi : Trabzon - Beşikdüzü

Kimden Alındığı : Havva Gürsoy

Derleyen : Kasım Gürsoy

Notaya Alan : Yücel Paşmakçı

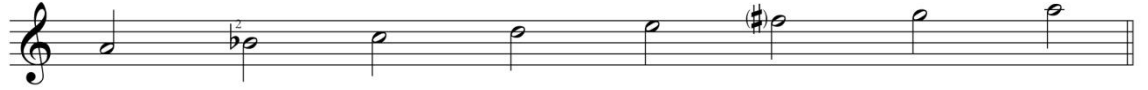
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Durak sesi olan La (Dûgâh) merkezli çıkıcı özellik göstermektedir.

Dizisi : Yerinde Uşşak 4'lüsü Nevâ'da buselik 5'lisi içerisinde.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden sesi olan Sol (Rast) sesi ile birlikte 7 bir ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, tek bölümlü olup, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır.

A CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 5. derece sesi olan Mi (Hüseynî) ile başlayıp Uşşak makamı dizisinde seyrederek, yeden sesi olan Sol (Rast) sesinde asma karar yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Uşşak dizisinin 3. derece olan Do (Çargâh) sesi ile başlayıp, Uşşak 4'lüsü içerisinde seyredip, yeden sesi olan Sol (Rast) sesinde asma karar yapmıştır.

Eserin karar sesi itibariyle Uşşak dizisi özelliğinden uzaklaşmış görünse de, eser Uşşak makamına benzerlik göstermektedir. Bu nedenle eserin durak sesi, müzikal ve makamsal etki itibariyle La (Dûgâh) perdesi kabul edilebilir bir özellik taşımaktadır.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin dizisinin, Uşşak türkü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

17. "Yükledim Kıratıma Torul Hartamasını" adlı, 4265 numaralı türkünün notası ve makamsal analizi.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA NO:4265

DERLEYEN:
İBRAHİM CAN

İNCELEME TARİHİ:23-02-2001

DERLEME TARİHİ:

YÖRESİ:TRABZON

YÜKLEDİM KIRATIMA
TORUL HARTAMISINI

KAYNAK KİŞİ:OSMAN YAZICI

NOTALAYAN:
İBRAHİM CAN

SÜRE:

YÜK LE DİM Gİ RA TI MA TO RUL HAR TA MA Sİ Nİ
YÜK LE DİM Gİ RA TI MA TO RUL HAR TA MA Sİ Nİ DA
NER DEN ÖĞ REN DİN YA RİM A DAM AL DAT MA Sİ Nİ
YÜK LE DİM Gİ RA TI MA HEP TE TÜ TÜN TAY LA Rİ
SA YAR Mİ SUN SEV Dİ ĞUM BE NİM Gİ Bİ AY LA Rİ
SA YAR Mİ SUN SEV DU ĞUM BE NİM Gİ Bİ AY LA Rİ DA
AH VAY LA Rİ VAY LA Rİ GEL Dİ Kİ RAZ AY LA Rİ
ON BEŞ YA ŞIN DA Kİ ZİN SAL LA Nİ Yİ HER YA Nİ
ON BEŞ YA ŞIN DA Kİ ZİN SAL LA Nİ Yİ HER YA Nİ

YÜKLEDİM KIRATIMA
TORUL HARTAMASINI
NERCEN ÖĞRENDİN YARIM
ADAM ALDATMASINI
YÜKLEDİM KIRATIMA
HEP DE TÖTÜN TAYLARI
SAYARMIŞUN SEVDUĞUM
BENİM GİBİ AYLARI
AH VAYLARI VAYLARI
GELDI KIRAZ AYLARI
ONBEŞ YAŞINDA KIZIN
SALLANMIYI HER YANI

KARADENİZİN KUMU
EDEYİRİM YÜKÜMÜ
CİLVELİ KOLLARINDA
ALDIRAYIM UYKUMU
UFAKTIR BENİ YARIM
O GÜĞÜMİ TUTAMAZ
NEYLEYİM BÖYLE YARI
DAR GÜNÜMDE YARAMAZ
YARI YOLLADIM İŞE
DAYANAMAZ GÜNEŞE
YÜRÜ BULDUM YÜRÜ
GÖLGE EYLE GÜNEŞE

BİR SEN SÖYLE BİR DE BEN
ALALIM AHIŞI
E KIZ ANANLA BABAN
ÇEK SIN GÜNAHIMIZI
SEVDALIK NCE MARAZ
YÜREK YAKAR CAN ALMAZ
SEVDA HALİNDEN BİLEN
KIZINDAN PARALANMAZ
SEVDALIK EDE EDE
ÇIKACAK CANLARIMIZ
VUR SUNLAR İKİMİZİ
KARİŞSİN KANLARIMIZ

E KIZ GEL Bİ HORONA
TİTRESİN OMUZLARIN
BENİM SEVDM EŞİDUR
GÖKTEKİ YILDIZLARIN
BURDA HORON OLMAYI
DÜZE ÇIKALIM DÜZE
BU GAYBANA SEVDALIK
HIÇ GELİŞMEYİ BİZE
SEVDALIK EDE EDE
GALDIM HA BU HALLARA
ARTIK BEN AKILLANDIM
BASMAM ÇÜRÜK DALLARA

YÜKÜMÜ-YÜKÜMÜ
GAYBANA-OLUMSUZLUK ÇAĞRIŞTIRAN BİR DEYİM

NOT SAZ OLARAK PARÇANIN BÜTÜNÜ ÇALINABİLİR

TÜRKÜNÜN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı : Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını

Repertuvar No : 4265

Yöresi : Trabzon

Kimden Alındığı : Osman Yazıcı

Derleyen : İbrahim Can

Notaya Alan : İbrahim Can

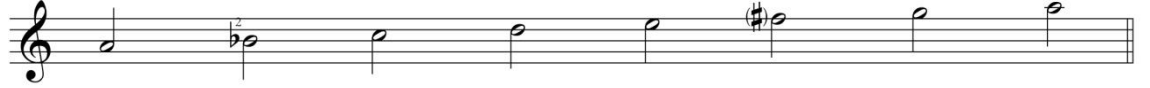
TÜRKÜNÜN MAKAMSAL ANALİZİ

Karar Sesi : La (Dûgâh)

Güçlüsü : Re (Nevâ)

Seyri : Güçlü sesi olan Re (Nevâ) merkezli inici-çıkıcı bir özellik taşımaktadır.

Dizisi : Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde seyretmektedir.

Donanımı : Türkünün donanımında Sib2 ses değiştirici işareti bulunmaktadır.

Yeden : Türküde Sol (Rast) perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Genişlemesi : Yeden olan sol (Rast) sesi ile birlikte 6 ses aralığına sahiptir. Türküde genişleme olmamıştır.

Asma Karar Perdeleri : Türkü, A+B şeklinde 2 cümleden oluşmaktadır. Türkünün diğer bölümleri A ve B Cümlesi ile benzer özellikler taşımaktadır.

A CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) sesi ile başlayarak, Hüseynî beşlisi seslerinde seyredip, Uşşak dizisinin güçlü sesi olan Si (Segâh) sesinde asma kalış yapmıştır.

B CÜMLESİ :

Mi (Hüseynî) sesi ile başlayarak, Uşşak dizisinin ilk 4 sesinde seyredip, karar sesi olan La (Dûgâh) sesinde karar vermiştir.

Eserin devam eden bölümü A ve B cümlesi ile benzer özellik göstermektedir. Eserin bitiş sesi Re (Nevâ) olarak görünse de, kulakta bıraktığı müzikal ve makamsal etki itibarıyla, ezginin karar sesi La (Dûgâh) perdesi olarak hissedilmektedir.

Elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, türkünün Uşşak dizisinin ilk 5 sesi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. GTHM'deki bu eserin Uşşak türküsü adı ile adlandırılmasının doğru olacağı söylenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Türk müziği makam anlayışına göre, belli bir makamla uyuşan TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin makamsal karşılıkları nelerdir ?” sorusundan yola çıkılarak elde edilen sonuçlara göre ;

Birinci alt probleme ilişkin, TRT THM repertuarına kayıtlı, belli bir makamla uyuşan toplam 80 adet türkü bulunmuştur. Bu türkülerin 42 adeti Uşşak, 16 adeti Hicaz, 7 adeti Rast, 7 adeti Segâh, 5 adeti Hüseyinî, 1 adeti Hüzzam, 1 adeti Nikriz ve 1 adeti Eviç makamı dizileri ile örtüşmüş olduğu görülerek makamsal analiz bulguları sonucunda adlandırılmışlardır. 80 adet türküde 8 farklı makam dizisiyle karşılaşmıştır. Bu makam dizilerinin, % 52,75 oranını Uşşak, % 20 oranını Hicaz, % 8,75 oranını Rast, % 8,75 oranını Segâh, % 6,25 oranını Hüseyinî, % 1,25 oranını Hüzzam ve % 1,25 oranını Nikriz ve % 1,25 oranını Eviç dizileri oluşturmaktadır. Eserler, aşağıdaki çizelgede harf sırasına göre belirtilmiştir.

Çizelge 4.1.1. *Türk müziği makam anlayışına göre, bir makamla uyuşan TRT THM Repertuarındaki Trabzon türküleri.*

SIRA NO	REP NO	TÜRKÜNÜN ADI	YÖRESİ	MAKAM DİZİSİ
1	382	AH DAĞLAR SERİN DAĞLAR	TRABZON	HİCAZ
2	3867	ALA ÇORAPLARI AYAĞINA DAR İDİ	TRABZON/Çaykara	HİCAZ
3	3987	ALİME'DİR KIZ SENİN ADIN ALİME	TRABZON	HİCAZ
4	4885	ALÇAK CEVİZ FİDESİ (ORMANDA GOVUKSULA)	TRABZON/Tonya	UŞŞAK
5	2907	ATMA BENİ YABANA	TRABZON/Maçka/Hamsiköy	RAST
6	383	AYAĞINA YEMENİ	TRABZON	SEGÂH
7	400	AYNA AYNA ELLERE	TRABZON	HİCAZ
8	184	BEL BAĞIMIN TOKASI	TRABZON	UŞŞAK
9	4007	BEN AĞLARIM EL GÜLER	TRABZON	UŞŞAK
10	304	BEN BİR YARIN BAKIŞINA MAİLEM	TRABZON	HÜSEYNİ
11	3739	BEN BURALI DEĞİLUM	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
12	4019	BEN KEMENÇE ÇALAMAM	TRABZON/Akçaabat	RAST
13	2769	BİR ODA YAPTIRDIM HURMA DALINDAN	TRABZON	HÜZZAM
14	984	BİR YİĞİT DÜNYADA KELEŞ GEZENDE	TRABZON	HÜSEYNİ
15	3559	BİZİM KÖYÜN KIZLARI BAKARLAR AYNALARA	TRABZON/Maçka	RAST
16	3535	BİZİM YAYLA DÜZ GİBİ	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
17	187	BÖYLE DİR YAR BÖYLE DİR	TRABZON	UŞŞAK
18	3268	ÇAYIRIM ÇAYIRIM KUŞ OLDUM UÇAYIRIM	TRABZON/Akçaabat	SEGÂH
19	4301	ÇIKTUK DÜZLERDEN DAĞA	TRABZON/Maçka/Gomera Köyü	UŞŞAK
20	2132	DERE SÜRER GAZELİ	TRABZON/Beşikdüzü	HİCAZ
21	3217	DERENİN BALIKLARI	TRABZON-GİRESUN	UŞŞAK
22	119	DERENİN KENARINA SERECEĞİM KİLİMİ	TRABZON/Akçaabat	UŞŞAK
23	3501	DUMAN ALDI DAĞLARA	TRABZON	HİCAZ
24	1284	DUMANIM DERELERE	TRABZON	UŞŞAK
25	4895	DOLDURDUM FİLİKAMI	TRABZON/Sürmene	UŞŞAK
26	3847	E ÇAYKARA ÇAYKARA	TRABZON/Akçaabat	UŞŞAK
27	1025	ENGELLER KOYMUYOR YAR SANA VARSAM	TRABZON	HİCAZ
28	4264	ESER BAHAR RÜZGARI	TRABZON/Beşikdüzü	UŞŞAK
29	3039	EY FADİME'M NİÇÜN MİÇÜN	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
30	1019	EZELİDİR DELİ GÖNÜL EZELİ	TRABZON	EVİÇ
31	2934	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR	TRABZON	UŞŞAK
32	2935	GARŞIDAN GEL GÖREYİM	TRABZON/Vakfıkebir	UŞŞAK
33	527	GEMİCİLER KALKALIM	TRABZON	SEGÂH
34	1508	GEMİLER GİRESUN'A	TRABZON	HİCAZ
35	4291	GENE GELDİ YAZ BAŞI	TRABZON/Maçka	SEGÂH
36	2131	GÜLHANIM DEDİKLERİ	TRABZON/Beşikdüzü	UŞŞAK
37	3958	HA BURADAN GÖRÜLÜR	TRABZON	HÜSEYNİ
38	4091	HADİ GİDELİM ÇORTAN	TRABZON/Şalpazarı	RAST
39	1535	HASTA OLDUM DERE DÜNE	TRABZON/Beşikdüzü	UŞŞAK
40	4890	İNDİM DEREYE DAŞ BULAMADIM	TRABZON/Uzungöl/Çaykara	UŞŞAK
41	2944	İSLANDI DA ÖTMEYİ KEMENÇEMÜN TELLERİ	TRABZON/Vakfıkebir/Pınarlı	UŞŞAK
42	1154	İSTANBUL'UN ETİRAFI METERİS	TRABZON	UŞŞAK
43	2599	İŞTE GELDİM EKİM BÜKÜM	TRABZON	UŞŞAK
44	140	KAHVECİLER KAHVE KOYAR FİNCANA	TRABZON	UŞŞAK
45	3128	KAPISININ ÖNÜNDE	TRABZON/Maçka	HİCAZ
46	4016	KAR YAĞAYI YAĞAYI	TRABZON/Çaykara	RAST
47	3037	KARŞI BERİ MEZERE	TRABZON/Akçaabat	SEGÂH
48	3721	KAYALAR AŞAMAZSUN	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
49	4293	KEMENÇEMİN TELLERİ	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
50	3126	KUKO DALDAN AŞAĞI	TRABZON/Maçka	HİCAZ

51	1982	MAÇKA YOLLARI TAŞLI	TRABZON/Sürmene	UŞŞAK
52	1738	MAÇKA'NIN YOLU TAŞLIK	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
53	3942	MEKTUP YAZDIM ALASIN	TRABZON	HİCAZ
54	2441	MENSURE DEDİKLERİ	TRABZON	HİCAZ
55	1640	O SARI ÇEMBERUNİ	TRABZON/Akçaabat	SEGÂH
56	4025	OF ÇAYKARA YOLLARI	TRABZON/Çaykara	UŞŞAK
57	3608	ORMANDA ALACALAR YEDİ ONU GEYİKLER	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
58	3536	OTUR DA KONUŞALIM	TRABZON/Tonya	HÜSEYNİ
59	2328	OY BENUM SEVDUCEĞUM	TRABZON	HİCAZ
60	3715	OY ÇALAMADIM GİTTİ	TRABZON/Sürmene	UŞŞAK
61	1645	OYNAYIN KIZ OYNAYIN	TRABZON	RAST
62	2783	ÖTÜYOR BÜLBÜLLER	TRABZON	UŞŞAK
63	1796	SABAHDAN KALKAR KIZLAR	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
64	4807	SARI KIZUN SAÇLARI	TRABZON/Sürmene	UŞŞAK
65	3904	SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMASUN	TRABZON	NIKİZ
66	3562	SİLME GÖZ YAŞLARIMI	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
67	3129	SOĞUK SOĞUK AKAYI	TRABZON/Maçka	HÜSEYNİ
68	4015	SUYUN ALTINA TESTİ	TRABZON/Sürmene	RAST
69	71	ŞAPKAMIN TEREĞİ DÜZ	TRABZON	UŞŞAK
70	4884	T ANIMADIN MI BENİ BEN ALI'YİM	TRABZON/Ağasar/Şalpazarı	UŞŞAK
71	1673	TERAZİ TART AYIRUM	TRABZON/Maçka	SEGÂH
72	4840	TERLEDİ YANAKLARIN YA ÇIKAR MENDİLİNİ	TRABZON/Çaykara	UŞŞAK
73	2948	TRABZON'DAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR	TRABZON	UŞŞAK
74	4024	TÜTÜNLÜK'TE HANELER	TRABZON	UŞŞAK
75	4896	YAĞMUR YAĞAYI YAĞMUR	TRABZON	HİCAZ
76	4889	YAKTIN BENİ GÜZELİM	TRABZON/Akçaabat	HİCAZ
77	2975	YAN YANA OTURALIM	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
78	2355	YAYLADIM KOYUNU	TRABZON	HİCAZ
79	3641	YİNE GELDİ YAZ BAŞI	TRABZON/Beşikdüzü	UŞŞAK
80	2365	YOL GİDER Mİ GİDER Mİ BİZİM BÜYÜK LİMANA	TRABZON/Vakıkebir	UŞŞAK

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Türk müziği makam anlayışına göre, bir makamla benzer özellikler gösteren TRT THM Repertuarındaki Trabzon türkülerinin makamsal özellikleri nelerdir?” sorusundan yola çıkılarak elde edilen sonuçlara göre ;

İkinci alt probleme ilişkin, TRT THM repertuarına kayıtlı, belli bir makamla benzerlik gösteren toplam 17 adet türkü tespit edilmiştir. Bu türkülerin 9 adeti Uşşak, 2 adeti Hicaz, 2 adeti Rast, 2 adeti Nikriz, 1 adeti Buselik, ve 1 adeti Hüzzam makamı dizileri ile örtüşmüş olduğu görülerek makamsal analiz bulguları sonucunda adlandırılmışlardır. 17 adet adet türküde 6 farklı makam dizisiyle karşılaşmıştır. Bu makam dizilerinin % 47,05 oranını Uşşak, % 12,7 oranını Hicaz, % 11,7 oranını Rast, %11,7 oranını Nikriz, % 5,8 oranını Buselik, % 5,8 oranını Hüzzam dizileri oluşturmaktadır. Eserler, aşağıdaki çizelgede harf sırasına göre belirtilmiştir.

Çizelge 4.1.2. *Türk müziği makam anlayışına göre, bir makamla benzerlik gösteren TRT THM Repertuarındaki Trabzon türküleri.*

SIRA NO	REP NO	TÜRKÜNÜN ADI	YÖRESİ	BENZERLİK GÖSTEREN MAKAM DİZİSİ
1	3125	ANAM BENİ VAY BENİ	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
2	1860	ANAM VAY OLSUN BENİ	TRABZON	UŞŞAK
3	3127	ASMAM SENİN DALINDAN	TRABZON/Maçka	UŞŞAK
4	4892	BURASI YAYLA YOLU (OTURAK HAVASI)	TRABZON	HİCAZ
5	1533	DİRVANA VURDUM UÇTI	TRABZON/Gomera Köyü	RAST
6	2598	DİVANE AŞIK GİBİ DOLAŞIRIM YOLLARDA	TRABZON/Maçka	HİCAZ
7	4835	EVİ BEYAZ KİREÇLİ (YOSMA KIZ)	TRABZON Çaykara	UŞŞAK
8	3099	GİZ SANA DEMEDİM Mİ (SALLAMA)	TRABZON	UŞŞAK
9	4295	GÜNEŞ ALIYI GÜNEŞ	TRABZON/Maçka	BUSELİK
10	2142	KAZMA VURDUM ÇİMENE	TRABZON/Beşikdüzü	RAST
11	177	MAYIS AYI GELENDE	TRABZON	NİKRİZ
12	4294	SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMAZSUN	TRABZON/Gomera Köyü	HÜZZAM
13	161	TARLAYA EKTİM SOĞAN	TRABZON	NİKRİZ
14	4254	YAYLANIN ÇİMENİNDE GELİR OTURUR	TRABZON/Maçka/Akmecit Köyü	UŞŞAK
15	193	YAYLANIN ÇİMENİNE KUZU YAYILIR	TRABZON	UŞŞAK
16	2130	YENİ YAPTIM EVİMİ	TRABZON/Beşikdüzü	UŞŞAK
17	4265	YÜKLEDİM KIRATIMA TORUL HART AMASINI	TRABZON	UŞŞAK

Araştırma kapsamında düşünülmemekle birlikte, araştırma esnasındaki ulaşılan verilerden elde edilen bazı yan sonuçlar da şu şekildedir:

TRT THM repertuarına kayıtlı bazı Trabzon yöresi türkülerinde eksik bilgi ve nota yazım hataları ile karşılaşmıştır. Bu türküler aşağıda belirtilmiştir;

1. 2131 numaralı “Gülhanım Dedikleri” adlı türküde türkünün notası üzerinde yöresi belirtilmemiş ancak TRT THM repertuarı alfabetik sıra listesinde Trabzon olarak geçmektedir.

2. 1154 numaralı “İstanbul’un Etirafı Meteris” adlı türküde, türkünün notası üzerinde yöresi ve kimden alındığı belirtilmemiş ancak TRT THM repertuarı alfabetik sıra listesinde yöresi Trabzon, kimden alındığı ise Yöre Ekibi olarak geçmektedir.

3. 2441 numaralı “Menşure Dedikleri” adlı türkünün adı, TRT THM repertuarı alfabetik sıra listesinde “Çay Elinden O Yani” olarak geçmektedir. Aynı türküde, 2. sayfa 15. ölçüsünde nota yazım hatasının olduğu tespit edilmiş ve 1 motifinde ki 16’lık notalar 32’lik olarak değerlendirilmiştir. Yine aynı türkünün, A cümlesinin 2. portesinin son ölçüsünde Sib sesi kaynak kişi tarafından bu şekilde seslendirildiği, TRT Ankara Radyosu Yurttan Sesler Topluluğu THM Müdürlüğü ile yapılan görüşmede teyit edilmiştir. Ancak eser, TRT Radyoları yayınlarında ve ses kayıtlarında La (Dûgâh)

sesinde karar verilerek icra edildiği tespit edilmiştir. Eserin analizi orijinal notası üzerinden gerçekleştirilmiştir. Nursaç Doğanışık, Muzaffer Akgün, İbrahim Can, Oktay Ertuğrul, ortak olarak birlikte seslendirdikleri bu eser, örnek olarak 31.05.2014 tarihli linkten dinlenmiştir. <https://www.youtube.com/watch?v=XjLath2IrtA>

4. 4840 numaralı “Terledi Yanakların Ya Çıkar Mendilini” adlı türkünün, söz bölümü 2. dolap kısmında nota yazım hatasının olduğu tespit edilmiş, 8’lik olan Mi notası 4’lük olarak değerlendirilmiştir..

5. 1533 numaralı “Dirvana Vurdum Uçti” adlı türkünün, TRT repertuarında bulunan orijinal notası üzerinde yapılan makamsal analizi sonucunda türkünün Rast dizisi içerisinde olduğu, ancak ilgili eserin gerek TRT kurumu yayınlarında, gerek elektronik ağ bağlantılarında kimi sanatçılar tarafından ses kayıtları dinlenmiş ve eserin La (Dügâh) üzerinden Hicaz olarak icra edildiği, kimi sanatçılar tarafından da TRT THM Repertuarın kayıtlı bulunan notasının aslı gibi icra edildiği tespit edilmiştir. Yine aynı eser, TRT TSM repertuarında da, Saadettin Kaynak tarafından bestelendiği görülmüş, aynı isimle kayıtlı, 5 zamanlı usûlde olup ve Hicaz dizisi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. İlgili nota ekler bölümünde verilmiştir.

6. 2814 numaralı “İki de Bülbül Bir Derede Ötüşür” adlı türkünün yöresi, TRT THM repertuar alfabetik sıra listesinde Trabzon olarak belirtilmiştir ancak türkünün notası üzerinde yöresi Rumeli olarak belirtilmektedir. Türkünün notası üzerinde Trabzon’da derlendiği yazılmıştır. Bu nedenle bu türküye araştırmada yer verilmemiş olup makamsal analizi yapılmamıştır. İlgili nota ekler bölümünde verilmiştir.

Toparlanacak olursa; araştırmada TRT THM Repertuarında yer alan Trabzon yöresi türküleri, makamsal analizleri açısından motif ve cümleler şeklinde incelenmiş ve bu incelemeler sonucunda 97 adet Trabzon yöresine ait türkü olduğu tespit edilmiştir. TRT Repertuarında belirlenen Trabzon yöresi türkülerine ait genel bilgiler ortaya çıkarılmış, ilgili türkülerin müzikal motif ve cümleleri belirlenerek, geleneksel bakış açısıyla makamsal analizleri yapılmaya çalışılmıştır.

Bu çerçevede, araştırmanın 1. ve 2. alt problemlerinde analizi yapılan eserlerin, Türk müziği makam anlayışına göre düzenlenmiş tablolar oluşturulmuştur. 1. alt probleme ilişkin sonuçlara göre, makamsal analizleri yapılan türkülerin, genel yapısı

itibariyle, Türk müziği makam anlayışına göre belli bir makamla uygunluk gösterdiği gözlemlenmiştir. 2. alt probleme ilişkin sonuçlarda ise, makamsal analizleri yapılan türkülerin karar sesleri her ne kadar asma karar seslerinde kalsa da, müzikal ve makamsal etki itibariyle karar seslerinin, bir makamla benzerlik gösterildiği düşünülen ve benzerlik gösterdiği makam dizilerindeki karar sesleri esas alınarak değerlendirilmiştir.

Bu doğrultuda, elde edilen makamsal analiz bulguları sonucunda, Trabzon yöresine ait türkülerin, GTSM’de ki bir makamla benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu tespit sonucunda, TRT THM Repertuarındaki mevcut 97 adet Trabzon yöresine ait türkülerin, 80 adeti Birinci Alt Problem içerisinde, 17 adeti İkinci Alt Problem içerisinde olduğu görülmüştür. Her İki alt problem dahilinde 97 adet türküde, 9 farklı makam dizisiyle karşılaşılmıştır. Bu makam dizilerinin % 52,57 oranını Uşşak, % 18,55 oranını Hicaz, % 9,27 oranını Rast, 7,21 oranını Segâh, % 5,15 oranını Hüseynî, % 3,09 oranını Nikriz, % 2,06 oranını Hüzzam, % 1,03 oranını Buselik ve % 1,03 oranını Eviç dizileri oluşturmaktadır. Bu türkülerin, 51 adeti Uşşak, 18 adeti Hicaz, 9 adeti Rast, 7 adeti Segâh, 5 adeti Hüseynî, 3 adeti Nikriz, 2 adeti Hüzzam, 1 adeti Buselik ve 1 adeti Eviç makamı dizileri ile örtüşmüş olduğu görülerek, makamsal analiz bulguları sonucunda adlandırılmışlardır.

Buradan yola çıkarak, GTHM de “dizi adlandırmalarında, “dizi adlandırmalarında, GTSM’deki makamsal literatürün kullanılmasının mümkün olduğu” sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Öneriler :

Bu sonuçlar doğrultusunda öneriler aşağıdaki gibidir.

Türk Halk Müziği repertuarında bulunan türkülerin büyük bir çoğunluğu Türk Sanat Müziğindeki makam olgusuna uygunluk gösterdiği için, bu türkülerin betimlenmesinde makamsal adlandırma benimsenebilir ve bu adlandırma genele yayılabilir.

TRT THM Repertuarında olan bütün türkülerin, bilim kurulları, uzmanlar ve alanda yetkin kişiler tarafından, makam yapılarının ve makamsal özelliklerinin

incelenmesi ve ait oldukları makam dizilerine göre sınıflandırılmasının, Türk müziğinde bulunan adlandırma ve ifade etme problemlerine çözüm olanağı sağlayacağı düşünüldüğünden bu çalışmaların arttırılması ve tüm türküler üzerinde yapılması gerekmektedir.

Türkülerin notaya alınmaları esasında yapıldığı düşünülen nota hatalarının düzeltilmesi ve perde karşılıklarının tam olabilmesi için yeniden gözden geçirilerek değerlendirilmesinin doğru olacağı önerilmektedir. Özellikle araştırmanın ikinci alt problem kapsamındaki türkülerin benzerlik gösterdiği makam dizisi dahilinde yeniden ele alınarak karar sesleri doğrultusunda notalarının yeniden yazılabileceği gibi transpoze (ton aktarımı) edilerek belli bir makam dizisi içerisine dahil edilmesinin doğru olacağı önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akat, A. (2010). (B)Ağsal Düşünce Çerçevesinde Doğu Karadeniz Bölgesi Müziklerinin Değişim Süreci, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), *İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Akat, A. (2012). *Doğu Karadeniz Bölgesinde Çepniler ve Müzik*, Trabzon: Eser Ofset Matbaacılık.
- Akdoğan, O. (1987). *Lise Türk Müziği*, İzmir : Reform Matbaası.
- Aracı, E. (2001). *Ahmet Adnan Saygun Doğu Batı Arası Müzik Köprüsü*, İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, Tic. Ve San. A.Ş.
- Atakan, I. (2010). *Geçmişten Günümüze Trabzonda Musiki*, İstanbul: Çizge Tanıtım ve Matbaacılık.
- Çakar, Ş. (2004). *Türk Müziği Teorisi ve Makamlar*, Ankara : Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Çiçek, R. (2005). “Osmanlı’dan Cumhuriyete Geçiş Sürecinde Trabzon’da Değişim” *Ankara, Trabzon İli ve İlçeleri Eğitim Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Vakfı Dergisi*, Sayı 10, s. 17-25.
- Durgun, O. (1989). “Doğu Karadeniz Folklorunda Doğa Deniz Balık ve Balıkçılık”, *İstanbul Trabzon Kültür Sanat Yıllığı* (88),(89), s. 85
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*, Ankara : Anı Yayıncılık.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği Nazariyatı*, İzmir : Ege Üniversitesi Basımevi.
- Gazmihal, M. R. (1929). *Şarki Anadolu Türkü ve Oyunları*, İstanbul : Evkaf Matbaası.
- Gazmihal, M. R. (1961). *Musiki Sözlüğü*, İstanbul : Milli Eğitim Basımevi.
- Gazmihal, M. R. (1975). *Türk Nefesli Çalgıları*, Ankara : Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Goloğlu, M. (2000). *Trabzon Tarihi Fethinden Kurtuluşa Kadar*, Trabzon : Serander Yayınevi.

Karakaya, İ. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Tanrıöğen, A. (Ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara : Anı yayıncılık.

Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, 10. Baskı, Ankara : Nobel Yayınları,

Kutluğ, Y. F. (2000). *Türk Musikisinde Makamlar-İnceleme*, İstanbul :Yapı Kredi Yayınları.

Ozanoğlu, T. (2004). *Trabzon Halk Kültürü Araştırmaları*, Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Trabzon : Sakarya Matbaacılık, Erol Ofset Matbaacılık.

Özbek, M. A, (1998). *Türk Halk Müziği El Kitabı Terimler Sözlüğü*, Ankara : Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Özkan, İ. H. (1994). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri Kudüm Velveleleri*, Ankara : Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Öztuna, Y. (2000). *Türk Musikisi Kavramı ve Terimleri Ansiklopedisi*, Ankara : Atatürk Kültür Merkezi Yayınları,

Pelikoğlu, M. C. (1998). Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinde Karşılaşılan Zorluklar, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Trabzon.

Pelikoğlu, M. C. (2007). Mesleki Müzik Eğitiminde Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinin Değerlendirilmesi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), *Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.

Pelikoğlu, M. C, (2009). Trabzon Yöresi Halk Müziği ve Kolbastı, Erzurum : *Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi Sayı 16*, s. 37 .

Pelikoğlu, M. C. (2012). *Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açından Adlandırılması*, Erzurum : Mega Ofset Matbaacılık.

Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*, Ankara : Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Saylan, M. S. (1991). *Trabzonlu Müzisyenler ve Musikimizde İz Bırakanlar*, Trabzon : Erol Ofset Matbaacılık.

- Sözer, V. (1986). *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, İstanbul : Remzi Kitapevi.
- Sun, M. (1998). *Türk Makam Dizileri*, Ankara : Önder Matbaası Evrensel Müzikevi.
- Sümbüllü, H. T. (2006). Türkiye’de Ayak Kavramının Geleneksel Türk Halk Müziği Kaynağında Ne Ölçüde Kullanıldığının İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü*, Ankara.
- Sümbüllü, H. T. (2009), Sol Kararlı Türk Halk Müziği Dizilerinin Makamsal Analizi ve Adlandırılmasına Yönelik Bir Model Önerisi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Şenel, S. (1994). *Trabzon Bölgesi Halk Musikisine Giriş*, İstanbul : Anadolu Sanat Yayınları, Özener Matbaası.
- Şenel, S. (2012). *İllaki Cemile Cevher Söylesin*, İstanbul : Kayhan Matbaacılık.
- Tanrıkorur, C. (1992). *Türk Halk Musikisinde Makam Hususiyetleri ve Bunların Dayandığı Ses Sistemi*, Ankara : Çukurova Matbaacılık.
- Tanrıkorur, C. (2003). *Osmanlı Dönemi Türk Musikisi*, İstanbul : Dergah Yayınları.
- Tellioğlu, İ. (2004). *Osmanlı Hakimiyetine Kadar Doğu Karadeniz’de Türkler*, Trabzon : Serander Yayınları.
- TRT, (2018). *Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Türk Halk Müziği Nota Arşivi*, Ankara : Ankara Radyosu.
- Tura, Y. (1992). *Türk Halk Musikisinde Çeşitli Görüşler, Türk Halk Musikisinde Makam Hassasiyetleri ve Bunların Dayandığı Ses Sistemi*, Ankara : Çukurova Matbaacılık.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durumu*, Ankara : Evrensel Müzikevi.
- Uraz, M. (1933). *Halk Edebiyatı Şiiri ve Dil Örnekleri*, İstanbul : Semih Lütfi Suhulet Kütüphanesi Yayınevi.
- Yağmurdereli, N. (1946). Eski Yıllarda Trabzon’da İctimai ve İktisadi Hayatı, *Trabzon Halkevi Kültür Dergisi*, Sayı 16, s. 34

Yener, S. (2001). M¼zikte 2000 Sempozyumu, *T¼rk Halk M¼zięinde Diziler ve İsimlendirilmesi*, Ankara : K¼lt¼r Bakanlığı Yayınevi.

Y¼netken, H. B. (1966). *Derleme Notları 1*, Orkestra Yayınları, İstanbul : elt¼t Matbaacılık.

Zeren, A. (2003). *M¼zik Sorunlarımız Üzerine Araştırmalar*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

Elektronik Ağ Bağlantılı Kaynaklar

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Trabzon> (Erişim Tarihi : 17. 01. 2016).

EKLER

Ek-1: 1533 numaralı “Dirvana Vurdum Uçtı” adlı türkünün, TRT repertuarında bulunan orijinal notası üzerinde yapılan makamsal analizi sonucunda türkünün Rast dizisi içerisinde olduğu, ancak ilgili eserin gerek TRT kurumu yayınlarında, gerek elektronik ağ bağlantılarında kimi sanatçılar tarafından eserin La (Dûgâh) üzerinden Hicaz olarak çalınıp okunduğu tespit edilmiştir. Yine aynı eser, TRT TSM repertuarında da, Saadetin Kaynak tarafından bestelenmiş, aynı isimle kayıtlı, 5 zamanlı usûlde icra edilmiş ve Hicaz dizisi içerisinde olduğu görülmektedir.

HİCÂZ TÜRKÜ*Dirvana vurdum uçtı**Usûlü: Türk Aksağı**Saadetin KAYNAK*

ARANAĞMESİ

Dir va na vur dum uç di uy dir va na uy dir va na
 Oğ lan var git i şu ne
 Ti rab zon ö ni Maç ka
 Uy dir va na dir va na

Tu yi tar la ya düş di uy dir va na uy dir va na
 Düş me be num pe şu me
 Be num sev du ğum baş ka
 Ge lir sin ko na ko na

Ne a rar sın kay na nam uy dir va na uy dir va na
 Al nun dan ta rak ol san
 Yap rak gi bi sa rar dım
 Yâr dım ha ber al ma dum

Oğ lun pe şu me düş di uy dir va na uy dir va na
 Se ni ko mam ba şu ma
 Ben du şe li bu aş ka
 Ağ la rum ya na ya na

-1-

Dirvana vurdum uçtı uy dirvana dirvana
 Tu yi tarlaya düşti " " "
 Ne ararsın kaynanam " " "
 Oğlun peşume düşti " " "

-3-

Trahzon öni Maçka uy dirvana dirvana
 Benim sevdiğim başka " "
 Yaprak gibi sarardım " "
 Ben düşeli bu aşka " "

-2-

Oğlan var git işine uy dirvana dirvana
 Düşme benim peşume " "
 Alından tarak olsan " "
 Seni komam başuma " "

-4-

Uy dirvana dirvana uy dirvana uy dirvana
 Gelirsin kona kona " "
 Yârdan haber almadım " "
 Ağlarım yana yana " "

*Dirvana bir tür kuşun
 adıdır.)*

Ek-2: 2814 numaralı “İki de Bülbül Bir Derede Ötüşür” adlı türkünün yöresi, TRT THM Repertuar alfabetik sıra listesinde Trabzon olarak belirtilmiştir. Ancak, Türkünün notası üzerinde yöresi Rumeli olarak belirtilmiştir. Türkünün Trabzon’da derlendiği belirtilmiştir. Bu nedenle bu türküyü araştırmada yer verilmemiş olup makamsal analizi yapılmamıştır.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2814
İNCELEME TARİHİ : 19 2 1986
YÖRESİ
RUMELİ (Trabzon’da derlenmiş.)
KİMDEN ALINDIĞI
EMİNE TANAYDIN
SÜRESİ :

DERLEYEN
ANKARA DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ
22.9.1937

NOTAYA ALAN
AYES KOYOĞLU
29.10.1985

İKİ DE BÜLBÜL BİR DEREDE ÖTÜŞÜR

İ Kİ DE BÜL BÜ L Bİ R DE RE DE
Ö TÜ SÜ R Ö T ME BÜ L BÜ L
DER DİM DE BA NA YE Tİ Sİ R
ÖT ME BÜ L BÜ L DER DİM DE BA NA YE
Tİ Sİ R A TE Ş DÜ Ş MÜ S
Cİ YE Rİ ME TU TU ŞU R
A TE Ş DÜ Ş MÜ S Cİ YE Rİ ME
TU TU ŞU R İ MA NA GE L
SEV Dİ CE YİM İ MA NE
BEN DE MA YI L OL DUM DA GA ŞI GÖ ZÜ KE MA NE

- 1 -
İKİ DE BÜLBÜL BİR DEREDE ÖTÜŞÜR
ÖTME BÜLBÜL DİRDİM BANA YETİŞİR
ATEŞ DÜŞMÜS CİYERİM TUTUŞUR
Bağlantı: (MANE GEL SEVDİCEĞİM (MANE
MİL OLDUM KASİ GÖZÜ KEMANE.

- 2 -
İKİ BÜLBÜL GELDİ KONDU ÇİMENE
KENDİM SEVDİM KENDİM OLDUM DİVANE
BEN ÖLÜRSEM GURBET ELDE KİME NE
Bağlantı.

Ek-3 : TRT THM Nota Arşivinde Kayıtlı Bulunan Trabzon Yöresi Türküleri.

REP. NO	EZGİ ADI	YÖRESİ	KAYNAK KİŞİ	DERLEYEN	NOTALAYAN
382	AH DAĞLAR SERİN DAĞLAR	TRABZON	Hüseyin Dilaver	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
3867	ALA ÇORAPLARI AYAĞINA DAR İDİ	TRABZON/Çaykara	Cemile Cevher	Cemile Cevher	Adnan Ataman
3987	ALİME'DİR KIZ SENİN ADIN ALİME	TRABZON	Nejat Buhara	Nejat Buhara	Nejat Buhara
4885	ALÇAK CEVİZ FİDESİ (ORMANDA GOVUKSULA)	TRABZON/Tonya	Tonya Tiyatro ve Folklor Dern	Taner Ergin	Taner Ergin/İbrahim Can
1860	ANAM AYASIN BENİ	TRABZON	Bicoğlu Osman	İstanbul Belediye Kons.	Yücel Paşmakçı
3125	ANAM BENİ VAY BENİ	TRABZON/Maçka	Mehmet Alan	Volkan Konak	Volkan Konak
3127	ASMAM SENİN DALINDAN	TRABZON/Maçka	Oykan Keleş	Volkan Konak	Volkan Konak
2907	ATMA BENİ YABANA	TRABZON/Maçka/Hamsiköy	Salih Zeki Bahçekapılı	Volkan Konak	Yücel Paşmakçı
383	AYAĞINA YEMENİ	TRABZON	Hasan Sözeri	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
400	AYNA AYNA ELLERE	TRABZON	Fahrettin Dilaver	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
184	BEL BAĞIMIN TOKASI	TRABZON	Ömer Akpınar	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
4007	BEN AĞLARIM EL GÜLER	TRABZON	Yusuf Cemal Keskin	Muazzez Çatalbaş	Kemal Yıldırım
304	BEN BİR YARIN BAKIŞINA MAİLEM	TRABZON	Emine Tanaydın/Lütfiye Tanay	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
3739	BEN BURALI DEĞİLUM	TRABZON/Maçka	İhsan Eyüboğlu	İşık Başel	İşık Başel
4019	BEN KEMENÇE ÇALAMAM	TRABZON/Akçaabat	Tonya'lı Hüseyin Köse	İbrahim Can	İbrahim Can
2769	BİR ODA YAPTIRDIM HURMA DALINDAN	TRABZON	Şevki Bilgin	Ankara Devl.Kons.	Ateş Köyoğlu
984	BİR YİĞİT DÜNYADA KELEŞ GEZENDE	TRABZON	Arif Kaya	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
3559	BİZİM KÖYÜN KIZLARI BAKARLAR AYNALARA	TRABZON/Maçka	Ali Kaya/Sami Mataracı	TRT Müzik Dai. Bşk. THM Md.	Altan Demirel
3555	BİZİM YAYLA DÜZ GİBİ	TRABZON/Maçka	Temel Çavdar	İbrahim Can	İbrahim Can
187	BÖYLEDİR YAR BÖYLEDİR	TRABZON	Pullu'nun Rıza	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
4892	BURASI YAYLA YOLU (OTURAK HAVASI)	TRABZON	Hasan Can	İbrahim Can	İbrahim Can
2441	ÇAYELİ'NDEN O YANİ (Menşure Dedikleri)	TRABZON	Erkan Ocaklı	Mehmet Özbek	Mehmet Özbek
3268	ÇAYIRIM ÇAYIRIM KUŞ OLDUM UÇAYIRIM	TRABZON/Akçaabat	Sireyya Davulcuoğlu	Erkan Sürmen	Erkan Sürmen
4301	ÇIKTIK DÜZLERDEN DAĞA	TRABZON/Maçka/Gomera Köyü	Cemile Cevher	Cemile Cevher	Cemile Cevher
2132	DERE SÜRER GAZELİ	TRABZON/Beşikdüzü	Kazım Öztürk	Kasım Gürsoy	Yücel Paşmakçı
3217	DERENİN BALIKLARI	TRABZON-GİRESUN	Sireyya Davulcuoğlu	TRT Müzik Dai. Bşk. THM Md.	Behçet Bostan
119	DERENİN KENARINA SERECEĞİM KİLİMİ	TRABZON/Akçaabat	Sadık Aynacı	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
1533	DİRVA NA VURDUM UÇTI	TRABZON/Gomera Köyü	Cemile Cevher	Cemile Cevher	Ahmet Yamacı
2598	DİVANE AŞIK GİBİ DOLAŞIRIM YOLLARDA	TRABZON/Maçka	Hasan Tunç	Cemile Cevher	Ahmet Yamacı
3501	DUMAN ALDI DAĞLARA	TRABZON	Dursun Dereli	TRT Müzik Dai. Bşk. THM Md.	Altan Demirel
1284	DUMANIM DERELERE	TRABZON	Ziyet Sönmez	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
4895	DOLDURDUM FİLİKAMI	TRABZON/Sürmene	Hüseyin Dilaver	Banttan Yazıldı	İbrahim Can
3847	E ÇAYKARA ÇAYKARA	TRABZON/Akçaabat	Erkan Ocaklı	Ümit Bekizağa	Ümit Bekizağa
1025	ENGELLER KOYMUYOR YAR SANA VARSAM	TRABZON	Emine Tanaydın	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
4264	ESER BAHAR RÜZGARİ	TRABZON/Beşikdüzü	İbrahim Can	İbrahim Can	İbrahim Can
4835	EVİ BEYAZ KİREÇLİ	TRABZON Çaykara	Yusuf Cemal Keskin	İbrahim Can	İbrahim Can
3039	EY FADİME'N NİÇÜN MİÇÜN	TRABZON/Maçka	Hasan Tunç	Cemile Cevher	Cemile Cevher
1019	EZELİDİR DELİ GÖNÜL EZELİ	TRABZON	Emine Aydıntan/Lütfi Aydıntan	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
2934	FİNCANI TAŞTAN OYARLAR	TRABZON	Ahmet Saka	Ankara Devl.Kons.	Ateş Köyoğlu
2935	GARŞIDAN GEL GÖREYİM	TRABZON/Vakıfkebir	Hüseyin Öztürk	Ankara Devl.Kons.	Ateş Köyoğlu
527	GEMİCİLER KALKALIM	TRABZON	Hüseyin Dilaver	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
1508	GEMİLER GİRESUN'A	TRABZON	Hüseyin Dilaver	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
4291	GENE GELDİ YAZ BAŞI	TRABZON/Maçka	Nevzat Güler/Ahmet Güler	Cemile Cevher	Cemile Cevher
3099	GİZ SANA DEMEDİM Mİ	TRABZON	Tonya'lı Hüseyin Köse	Şenel Önalı	Şenel Önalı
2131	GÜLHANIM DEDİKLERİ	TRABZON/Beşikdüzü	Gülhanım Kaya	Kasım Gürsoy	Yücel Paşmakçı
4295	GÜNEŞ ALİYİ GÜNEŞ	TRABZON/Maçka	Ahmet Güler	Cemile Cevher	Cemile Cevher
3958	HA BURADAN GÖRÜLÜR	TRABZON	Oykan Hoca	Volkan Konak	Yücel Paşmakçı
4091	HADİ GİDELİM ÇORTTAN	TRABZON/Şalpaazarı	Osman Cevat Hızal	Muazzez Çatalbaş	Muazzez Çatalbaş

REP. NO	EZGİ ADI	YÖRESİ	KAYNAK KİŞİ	DERLEYEN	NOTLAYAN
1535	HASTA OLDUM DEREDE	TRABZON/Beşikdüzü	Kasım Gürsoy	Cemile Cevher	Cemile Cevher
2814	İKİ DE BÜLBÜL BİR DEREDİ ÖTÜŞÜR	TRABZON	Emine Tanaydın	Ankara Devl.Kons.	Ateş Köyoğlu
4890	İNDİM DEREYE DAŞ BULAMADIM	TRABZON/Uzungöl/Çaykara	İhsan Eş	İbrahim Can	İbrahim Can
2944	İSLANDI DA ÖTMEYİ KEMENÇEMUN TELLERİ	TRABZON/Vakfikebir/Pınarlı	Hasan Kum	Ankara Devl.Kons.	Ateş Köyoğlu
1154	İSTANBUL'UN (TRABZON'UN) ETİRAFİ METERİSİ	TRABZON	Yöre Ekibi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
2599	İŞTE GELDİM EKİM BÜKÜM	TRABZON	Cemile Cevher	Cemile Cevher	Ahmet Yamacı
140	KAHVECİLER KAHVE KOYAR FİNCANA	TRABZON	Hüseyin Birincioğlu	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
3128	KAPISININ ÖNÜNDE YEŞİLLER PAZILARI	TRABZON/Maçka	Mehmet Alan	Volkan Konak	Volkan Konak
4016	KAR YAĞAYI YAĞAYI	TRABZON/Çaykara	Yusuf Cemal Keskin	İbrahim Can	İbrahim Can
3037	KARŞI BERİ MEZERE	TRABZON/Akçaabat	Sireyya Davulcuoğlu	Erkan Sirmen	Erkan Sirmen
3721	KAYALAR AŞAMAZSUN	TRABZON/Maçka	Necati Genç	TRT Müzik Dai. Bşk. THM Md.	Ahmet Turan Şan
2142	KAZMA VURDUM ÇİMENE	TRABZON/Beşikdüzü	Ali Gürsoy	Kasım Gürsoy	Yücel Paşmakçı
4293	KEMENÇEMİN TELLERİ	TRABZON/Maçka	Ahmet Güler	Cemile Cevher	Cemile Cevher
3126	KUKO DALDAN AŞAĞI	TRABZON/Maçka	Oykan Keleş	Volkan Konak	Volkan Konak
1982	MAÇKA YOLLARI TAŞLI	TRABZON/Sirmene	Bahattin Çamur	TRT İstanbul Rad. THM Md.	Yücel Paşmakçı
1738	MAÇKA'NIN YOLU TAŞLIK	TRABZON/Maçka	Cemile Cevher	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
177	MAYIS AYI GELENDE	TRABZON	Hüseyin Dilaver	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
3942	MEKTUP YAZDIM ALASIN	TRABZON	Dursun Dereli	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı
1640	O SARI ÇEMBERÜNİ	TRABZON/Akçaabat	Hasan Sözeri	Azize Tözem	Ahmet Yamacı
4025	OF ÇAYKARA YOLLARI	TRABZON/Çaykara	Yusuf Cemal Keskin	İbrahim Can	İbrahim Can
3608	ORMANDA ALACALAR	TRABZON/Maçka	Erdinç Özten	Işık Başel	Işık Başel
3536	OTUR DA KONUŞALIM	TRABZON/Tonya	Ahmet Aydın	İbrahim Can	İbrahim Can
2328	OY BENUM SEVDUCEĞÜM	TRABZON	Hüseyin Dilaver	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
3715	OY ÇALAMADIM GİTTİ	TRABZON/Sirmene	Ertan Aydın	Ümit Bekizağa	Ümit Bekizağa
1645	OYNAYIN KIZ OYNAYIN	TRABZON	Cemile Cevher	Cemile Cevher	Nida Tüfekçi
2783	ÖTÜYOR BÜLBÜLLER GELMEDİ BAĞBAN	TRABZON	Şevki Bilgin	Ankara Devl.Kons.	Ateş Köyoğlu
1796	ŞABAHAN KALKAR KIZLAR	TRABZON/Maçka	Hasan Tunç	Cemile Cevher	Cemile Cevher
4807	ŞARI KIZIN SAÇLARI	TRABZON/Sirmene	Bahattin Çamurali	İbrahim Can	İbrahim Can
4294	SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMAZSUN	TRABZON/Gomera Köyü	Cemile Cevher	-	Süleyman Şenel
3904	SEN BU YAYLALARI YAYLIYAMAZSIN	TRABZON	Cemile Cevher	Cemile Cevher	Tuncer İnan
3562	SİLME GÖZ YAŞLARIMI	TRABZON/Maçka	Ali Kaya/Sami Mataracı	TRT Müzik Dai. Bşk. THM Md.	Altan Demirel
3129	SOĞUK SOĞUK AKAYI	TRABZON/Maçka	Temel Genç/Volkan Konak	Volkan Konak	Volkan Konak
4015	SUYUN ALTINA TESTİ	TRABZON/Sirmene	Bahattin Çamur	İbrahim Can	İbrahim Can
71	ŞAPKAMIN TEREĞİ DÜZ	TRABZON	Hüseyin Dilaver/Ziyet Sönmez	Mustafa Hoşsu	Mustafa Hoşsu
4884	TANIMADIM MI BENİ BEN ALI'YIM	TRABZON/Ağasar/Şalpazarı	Ali Çinkaya	M.Yakupoglu/İbrahim Can	İbrahim Can
161	TARLAYA EKTİM SOĞAN	TRABZON	Hüseyin Birincioğlu	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
1673	TERAZİ TARTAYIRUM	TRABZON/Maçka	Hüseyin Dilaver/Hasan Tunç	Cemile Cevher	Ahmet Yamacı
4840	TERLEDİ YANAKLARIN YA CIKAR MENDİLİNİ	TRABZON/Çaykara	Yusuf Cemal Keskin	İbrahim Can	İbrahim Can
2948	TRABZON'DAN ÇIKTIM UZUN YAZILAR	TRABZON	Bicoğlu Osman	TRT Müzik Dai. Bşk. THM Md.	Erdem Çalışkanel/İbrahim Can
4024	TÜTÜNLÜK'TE HANELER	TRABZON	Hüseyin Birincioğlu	Trabzon Lis. Yetişenler Der.	İbrahim Can
4896	YAĞMUR YAĞAYI YAĞMUR	TRABZON	Kemençeci Nizam	Banttan Yazıldı	İbrahim Can
4889	YAKTIN BENİ GÜZELİM	TRABZON/Akçaabat	Koryanalı Hüseyin Köse	İbrahim Can	İbrahim Can
2975	YAN YANA OTURALIM	TRABZON/Maçka	Mehmet Alan	Volkan Konak	Yücel Paşmakçı
2355	YAYLADIM KOYUNU	TRABZON	Hüseyin Dilaver	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
4254	YAYLANIN ÇİMENİNDE GELİR OTURUR	TRABZON/Maçka/Akmeçit Köyü	İhsan Eyyüboğlu/Musa Gömleksiz	Işık Başel	Işık Başel
193	YAYLANIN ÇİMENİNE	TRABZON	Nejat Buhara	Nejat Buhara	Nejat Buhara
2130	YENİ YAPTIM EVİMİ	TRABZON/Beşikdüzü	Havva Gürsoy	Kasım Gürsoy	Yücel Paşmakçı
3641	YİNE GELDİ YAZ BAŞI	TRABZON/Beşikdüzü	Halil Kum	Ali Turgut	Altan Demirel
2365	YOL GİDER Mİ GİDER Mİ	TRABZON/Vakfikebir	Cemile Cevher	Cemile Cevher	Ahmet Yamacı
4265	YÜKLEDİM KIRATIMA	TRABZON	Osman Yazıcı	İbrahim Can	İbrahim Can

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Aytaç KÖKTÜRK
Doğum Yeri ve Tarihi	Çaycuma / 12.09.1975
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı
Y. Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Bilimleri Anadalı
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri	Ulusal ve uluslararası sempozyum – seminer katılımları, kitap editörlükleri, kültür ve sanat etkinlikleri koordinatörlüğü, çok sayıda yurt içi ve yurt dışı konserleri, çeşitli makaleler, tv ve radyo yayını katılımları.
İş Deneyimi	
Stajlar	MEB-Kurtuluş İlköğretim Okulu-İğdır
Projeler	2012 - Trabzon/İspanya/Yunanistan Avrupa Birliği Merkezi Finans ve İhale Birimi “Güzel Sanatlar Köprüsü” Proje Koordinatörü, Trabzon. 2004 - Filyos Kültür ve Sanat Etkinlikleri Proje Koordinatörü, Zonguldak.
Çalıştığı Kurumlar	Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Yüksek Öğretim Kurumu.
İletişim	
E-Posta Adresi	a.kokturk@ktu.edu.tr aytackokturk@hotmail.com 0532 777 07 71
Tarih	02. 07. 2018